

PATVIRTINTA

Panevėžio rajono savivaldybės tarybos

2022 m. gruodžio 15 d. sprendimu Nr. T-243

**PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
2023–2030 METŲ STRATEGINIS PLĖTROS PLANAS**

TURINYS

I. BENDROJI INFORMACIJA	4
II. <u>PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2016–2022 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO</u> <u>IGYVENDINIMO EIGOS IR REZULTATŲ ANALIZĖ</u>	5
2.1. <u>SPP 2016–2022 metų tikslų pasiekimo rodikliai</u>	6
2.2. <u>SPP 2016–2022 metų uždavinių pasiekimo rodikliai</u>	8
2.3. <u>SPP 2016–2022 metų priemonių įgyvendinimas</u>	13
2.4. <u>Rekomendacijos</u>	15
III. <u>AKTUALIŲ STRATEGINIO PLANAVIMO DOKUMENTŲ ANALIZĖ</u>	17
3.1. <u>Tarptautiniai teisės aktai ir politikos gairės</u>	17
3.2. <u>Nacionaliniai teisės aktai ir politikos gairės</u>	18
3.3. <u>Regiono ir vietos dokumentai</u>	20
IV. <u>GYVENTOJŲ REPREZENTACINĖS APKLAUSOS ATASKAITA</u>	22
4.1. <u>Demografiniai klausimai</u>	23
4.2. <u>Bendrieji klausimai</u>	25
4.3. <u>Komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugų vertinimas</u>	27
4.4. <u>Socialinių paslaugų vertinimas</u>	27
4.5. <u>Sveikatos paslaugų vertinimas</u>	28
4.6. <u>Švietimo paslaugų vertinimas</u>	30
4.7. <u>Kultūros paslaugų vertinimas</u>	30
4.8. <u>Administracijos ir seniūnijų teikiamų paslaugų vertinimas</u>	31
4.9. <u>Administracijos ir seniūnijų teikiamų paslaugų plėtros poreikis</u>	32
4.10. <u>Išvados ir rekomendacijos</u>	43
V. <u>VIDAUS IR IŠORĖS APLINKOS ANALIZĖ</u>	45
5.1. <u>Apie savivaldybę</u>	45
5.1.1. <u>Bendrieji duomenys</u>	45
5.1.2. <u>Demografiniai rodikliai</u>	46
5.1.3. <u>Viešasis valdymas</u>	49
5.1.4. <u>Socialinė aplinka</u>	54
5.1.5. <u>Sveikatos priežiūra</u>	60
5.1.6. <u>Viešasis saugumas</u>	63
5.1.7. <u>Švietimas</u>	65
5.1.8. <u>Kultūra ir turizmas</u>	73
5.1.9. <u>Sportas</u>	76
5.1.10. <u>Ekonominė ir verslo aplinka</u>	77
5.1.11. <u>Aplinkos apsauga ir komunalinis ūkis</u>	84
5.1.12. <u>Teritorijų planavimas ir statyba</u>	91

<u>VI. STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GRĖSMIŲ, GALIMYBIŲ (SSGG) ANALIZĖ</u>	95
<u>6.1. Demografinė situacija</u>	95
<u>6.2. Socialinės paslaugos</u>	95
<u>6.3. Sveikatos paslaugos</u>	96
<u>6.4. Švietimas ir mokslas</u>	97
<u>6.6. Sportas ir sveikatingumas</u>	99
<u>6.7. Viešoji tvarka ir saugumas</u>	99
<u>6.8. Ekonomika ir verslas</u>	100
<u>6.9. Infrastruktūra ir gamtinė aplinka</u>	102
<u>6.10. Valdymas, bendruomenės ir jaunimas</u>	103
<u>VII. PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2023–2030 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO VIZIJA</u>	105
<u>VIII. PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2023–2030 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO VIZIJOS ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS VERTINIMO KRITERIJAI</u>	107
<u>IX. PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2023–2030 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ĮGYVENDINIMO FINANSINĖS LĖŠOS</u>	108
<u>X. PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2023–2030 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO STRUKTŪRA</u>	112
<u>XI. PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2023–2030 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO PRIEMONIŲ IR VEIKSMŲ ĮGYVENDINIMO RODIKLIŲ PLANAS</u>	114

I. BENDROJI INFORMACIJA

Panevėžio rajono savivaldybės 2023–2030 metų strateginio plėtros plano (toliau – SPP) tikslas – kryptinga ir nuosekli visų viešojo valdymo sričių Panevėžio rajone plėtra iki 2030 metų. Rengiant SPP atlikta vidaus ir išorės aplinkos analizė, kuria apžvelgta pastarųjų metų situacija Panevėžio rajone (statistinė informacija, atskirų sričių vystymo tendencijos pastaraisiais metais ir kt.), nustatytos pagrindinės rajono stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės, įvertinta esama savivaldybės raidos vieta ir vaidmuo šalies kontekste.

Rengiant SPP atlikti ir įgyvendinti šie darbai, o jų rezultatai detaliau apžvelgti SPP dokumente:

- **Panevėžio rajono savivaldybės 2016–2022 metų strateginio plėtros plano (toliau – SPP 2016–2022 m.) įgyvendinimo eigos ir rezultatų analizė.** Ankstesnio planavimo laikotarpio įgyvendinimo analizė leido įvertinti, kaip buvo vykdomas SPP 2016–2022 m., ar pavyko pasiekti suplanuotus rodiklius pagal prioritetus, tikslus ir uždavinius, parengtos rekomendacijos naujojo laikotarpio planui rengti ir įgyvendinti.
- **Aktualių strateginio planavimo dokumentų analizė.** Siekiant įvertinti kontekstą, kuriame planuojama Panevėžio rajono plėtra iki 2030 metų, apžvelgti tarptautiniai, nacionaliniai ir vietos teisės aktai bei įvertintas jų aktualumas SPP rengimui.
- **Gyventojų reprezentacinė apklausa.** Itin svarbus aspektas planuojant rajono plėtrą – gyventojų nuomonė apie esamą gyvenamosios aplinkos, viešųjų paslaugų teikimo situaciją rajone ir paslaugų plėtros poreikio vertinimas. Atlikus tyrimą, parengus rezultatų analizę, remiantis gautais duomenimis, parengtos ir rekomendacijos naujam planavimo laikotarpiui.
- **Vidaus ir išorės aplinkos analizė.** Siekiant įvertinti naujo laikotarpio planavimo aplinką, atlikta Panevėžio rajono vidaus ir išorės aplinkos analizė – apžvelgtos atskiros sritys (demografija, viešasis valdymas, socialinė aplinka, sveikatos priežiūra, viešasis saugumas, švietimas, kultūra ir turizmas, sportas, ekonominė ir verslo aplinka, aplinkos apsauga ir komunalinis ūkis, teritorijų planavimas ir statyba), įvertinti naujausi statistiniai duomenys, įstaigų veiklos ataskaitos, kiti dokumentai.
- **Darbo grupių posėdžiai.** Rengiant Panevėžio rajono savivaldybės stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių (SSGG) analizę, kiekvienos srities darbo grupė (Socialinės aplinkos, sveikatos ir viešosios tvarkos paslaugų didinimo, Švietimo, kultūros ir sporto, Ekonomikos ir verslo plėtros, Infrastruktūros plėtros ir aplinkos apsaugos, Valdymo efektyvumo didinimo ir viešųjų paslaugų kokybės stiprinimo) organizavo po 5 posėdžius ir bendrus savivaldybės vadovų, verslo atstovų, seniūnų posėdžius.

II. PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2016–2022 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ĮGYVENDINIMO EIGOS IR REZULTATŲ ANALIZĖ

Panevėžio rajono savivaldybės 2016–2022 metų strateginis plėtros planas patvirtintas Savivaldybės tarybos 2014 m. birželio 19 d. sprendimu Nr. T-127. Planas 2016–2022 m. laikotarpiu buvo tikslintas vieną kartą, 2016 m. vasario 18 d. Savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-23, kuriuo III prioritetą papildytas nauja priemone „3.1.3.3. Sudaryti sąlygas ir galimybes įrengti Panevėžio geležinkelio krovinių regioninį terminalą prie „Rail Baltica“ vėžės“.

Nors SPP 2016–2022 m. laikotarpis apima 2016–2022 m., plane numatyta rajono vizija iki 2030 m. – „Panevėžio rajonas 2030 metais – sveika, saugi ir išsilavinusi bendruomenė, tausojanti aplinką, puoselėjanti kultūros paveldą konkurencingame žemės ūkio ir verslo krašte“. Vizijai įgyvendinti numatyti 3 prioritetai. Kiekvienam Panevėžio rajono savivaldybės plėtros prioritetui įgyvendinti numatyti tikslai, uždaviniai ir priemonės. Struktūra pagal prioritetus, tikslus ir uždavinius pateikiama paveikslėlyje toliau.

I PRIORITETAS. IŠSILAVINUSI IR AKTYVI BENDRUOMENĖ.	II PRIORITETAS. SVEIKA, SAUGI IR ŠVARI APLINKA.	III PRIORITETAS. KONKURENCINGAS ŪKIS.
• 1.1 tikslas. Sudaryti rajone palankias sąlygas ugdytis visą gyvenimą: • 1.1.1 uždavinys. Gerinti ugdymo paslaugų kokybę ir didinti prieinamumą. • 1.1.2 uždavinys. Sudaryti didesnes galimybes vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų socializacijai ir saviraiškai. • 1.2 tikslas. Skatinti bendruomenių įsitraukimą į savivaldą: • 1.2.1 uždavinys. Tobulinti savivaldybės valdymą ir gerinti teikiamų viešųjų paslaugų kokybę. • 1.2.2 uždavinys. Aktyvinti nevyriausybinų organizacijų ir bendruomenių veiklą, skatinti iniciatyvas. • 1.3 tikslas. Saugoti ir puoselėti rajono kultūrinės tradicijas: • 1.3.1 uždavinys. Didinti kultūros paslaugų įvairovę ir patrauklumą.	• 2.1 tikslas. Suformuoti rajone socialiai saugią aplinką: • 2.1.1 uždavinys. Integruoti socialinę atskirtį patiriančius asmenis į visavertį gyvenimą. • 2.1.2 uždavinys. Bendradarbiaujant su socialiniais partneriais diegti efektyvias nusikalstamumo ir nelaimingų atsitikimų prevencijos priemones. • 2.2 tikslas. Išsaugoti ir stiprinti gyventojų sveikatą: • 2.2.1 uždavinys. Sudaryti sąlygas laiku gauti kokybiškas asmens sveikatos priežiūros paslaugas. • 2.2.2 uždavinys. Formuoti gyventojų sveikos gyvensenos įgūdžius ir stiprinti jų sveikatą. • 2.3 tikslas. Siekti ekologiškai švarios gyvenamosios aplinkos: • 2.3.1 uždavinys. Mažinti gamtinės ir gyvenamosios aplinkos užterštumą. • 2.3.2 uždavinys. Pritaikyti gamtinę aplinką rekreacijos poreikiams. • 2.4 tikslas. Modernizuoti rajono komunalinio ūkio infrastruktūrą ir paslaugų teikimą: • 2.4.1 uždavinys. Sudaryti gyventojams galimybę gauti geros kokybės geriamąjį vandenį ir naudotis nuotekų tvarkymo paslaugomis. • 2.4.2 uždavinys. Modernizuoti šilumos ūkį ir diegti energiją taupančias priemones.	• 3.1 tikslas. Sudaryti sąlygas tolygiai ir darniai ekonominei plėtrai: • 3.1.1 uždavinys. Didinti rajono patrauklumą užsienio ir vidaus investicijoms. • 3.1.2 uždavinys. Skatinti gyventojų verslumą ir kooperaciją tarp ūkio subjektų. • 3.1.3 uždavinys. Vystyti susisiekimo infrastruktūrą. • 3.1.4 uždavinys. Sudaryti sąlygas konkurencingam žemės ūkiui plėtoti. • 3.2 tikslas. Didinti rajono patrauklumą gyventojams ir turistams: • 3.2.1 uždavinys. Kompleksiškai plėtoti ir atnaujinti gyvenamųjų vietovių viešąsias erdves. • 3.2.2 uždavinys. Formuoti patrauklias turizmo zonas.

SPP 2016–2022 m. sudarė 3 plėtros prioritetus, jų įgyvendinimui numatyti 9 siejami tikslai, iškelta 20 uždavinių ir numatyta 121 priemonė.

1 prioritetas. Išsilavinusi ir aktyvi bendruomenė	2 prioritetas. Sveika, saugi ir švari aplinka	3 prioritetas. Konkurencingas ūkis
3 tikslai	4 tikslai	2 tikslai
6 uždaviniai	8 uždaviniai	6 uždaviniai
41 priemonė	50 priemonių	30 priemonių

2.1. SPP 2016–2022 metų tikslų pasiekimo rodikliai

Parengtame SPP 2016–2022 m. įgyvendinimo priežiūros tvarkos aprašo priede „Panevėžio rajono savivaldybės 2016–2022 metų strateginio plėtros plano stebėsenos rodikliai“ numatyti kiekvieno plano tikslo pasiekimo vertinimo rodikliai.

I prioriteto 1.1 tikslo pasiekimui matuoti numatyti gyventojų išsilavinimo lygio rodikliai ir siekiamos reikšmės – didesnė gyventojų, įgijusių aukštąjį, aukštesnįjį ir specialųjį vidurinį išsilavinimą, procentinė dalis, mažesnė gyventojų, įgijusių vidurinį ar pagrindinį išsilavinimą, dalis. Vertinant 2022 m. turimus duomenis, kaip planuota, padidėjo gyventojų, įgijusių aukštąjį išsilavinimą, dalis ir sumažėjo gyventojų, įgijusių pagrindinį išsilavinimą, dalis.

Sumažėjo ir gyventojų aktyvumas vietos savivaldos rinkimuose (2019 m. duomenimis). Įgyvendinant 1.2 tikslą, planuota, kad šis skaičius sieks 45 proc. ar daugiau, tačiau gyventojai ne taip aktyviai dalyvavo rinkimuose – aktyvumas nuo 2014 m. sumažėjo 0,26 proc.

Siekiant saugoti ir puoselėti rajono kultūrinės tradicijas, numatyta, kad išaugs gyventojų, teigiamai vertinančių kultūros paslaugas, kultūros infrastruktūrą ir paveldo priežiūrą, skaičius. Tikslo rodiklis pasiektas, nes 2022 m., atlikus gyventojų apklausą, paaiškėjo, kad numatytas rodiklis išaugo 2,78 proc.

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Duomenų šaltinis	Būklė 2014 m.	Siekiamybė 2022 m.	Faktas 2022 m.	Pokytis
I PRIORITETAS. IŠSILAVINUSI IR AKTYVI BENDRUOMENĖ						
1.1 tikslas. Sudaryti rajone palankias sąlygas ugdytis visą gyvenimą:						
1	Gyventojų išsilavinimo lygis:					
	gyventojų, įgijusių aukštąjį išsilavinimą, proc.	Lietuvos statistikos departamentas, Gyventojų surašymo duomenys	13,21	didesnis	19,19	5,98 %
	gyventojų, įgijusių aukštesnįjį ir specialųjį vidurinį išsilavinimą, proc. didesnis		17,81	didesnis	17,08	-0,73 %
	gyventojų, įgijusių vidurinį išsilavinimą, proc.		30,31	mažesnis	32,77	2,46 %
gyventojų, įgijusių pagrindinį išsilavinimą, proc.	18,51		mažesnis	16,61	-1,9 %	
1.2 tikslas. Paskatinti bendruomenių įsitraukimą į savivaldą						
2	Gyventojų aktyvumas vietos savivaldos rinkimuose, proc.	LR vyriausioji rinkimų komisija	40,32	≥ 45	40,06	-0,26 %
1.3 tikslas. Saugoti ir puoselėti rajono kultūrinės tradicijas						
3	Gyventojų, teigiamai vertinančių kultūros paslaugas, kultūros	Gyventojų apklausos rezultatai	54	didesnė dalis gyventojų	56,78	2,78 %

	infrastruktūrā ir paveldo priežiūrā, dalis, proc.			vertina teigiamai		
--	--	--	--	----------------------	--	--

Igyvendinant II prioriteto tikslus, pastebima, kad didžioji dalis planuotų rodiklių pasiekta pagal planą. Gyventojų apklausos rezultatai parodė, kad savo gyvenamąją aplinką kaip saugią ir jaukią kaimynystę įvertino 72,2 proc. gyventojų. Taip pat sumažėjo mirtingumas dėl išorinių mirties priežasčių ir bendrasis suaugusiųjų sergamumas. Didžioji dalis gyventojų savo gyvenamąją aplinką įvertino kaip ekologišką (maža tarša, triukšmo lygis, gamta). Nors gyventojų, kurie vandens ir šilumos tiekimo paslaugas vertina teigiamai, dalis nepadidėjo tiek, kiek planuota, vis dėlto, palyginti su 2019 m., rodiklis paaugo 15,9 proc.

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Duomenų šaltinis	Būklė 2014 m.	Siekiamybė 2022 m.	Faktas 2022 m.	Pokytis
II PRIORITETAS. SVEIKA, SAUGI IR ŠVARI GYVENAMOJI APLINKA						
2.1 tikslas. Suformuoti rajone socialiai saugią aplinką						
4	Gyventojų, teigiamai vertinančių viešąją tvarką ir saugumą rajone, dalis, proc.	Gyventojų apklausos rezultatai	28	didesnė dalis gyventojų vertina teigiamai	72,2	44,2 %
2.3 tikslas. Siekti ekologiškai švarios gyvenamosios aplinkos						
5	Mirtingumas dėl išorinių mirties priežasčių (100 000 gyventojų)	Higienos institutas	110,49	mažesnis	107,8	-2,69
6	Bendrasis gyventojų sergamumas (sergančių asmenų skaičius, tenkantis nurodytai gyventojų grupei):					
	bendrasis vaikų sergamumas (1 000 vaikų)	Higienos institutas	2 378	mažesnis	n. d.	n. d.
	bendrasis suaugusiųjų sergamumas (1 000 suaugusiųjų)		1 089	mažesnis	787,58	-301,42
2.3 tikslas. Siekti ekologiškai švarios gyvenamosios aplinkos						
7	Gyventojų, teigiamai vertinančių ekologišką gyvenamąją aplinką, dalis, proc.	Gyventojų apklausos rezultatai	36	didesnė dalis gyventojų vertina teigiamai	70,7	34,7 %
2.4 tikslas. Modernizuoti rajono komunalinio ūkio infrastruktūrą ir paslaugų teikimą						
8	Gyventojų, kurie vandens ir šilumos tiekimo paslaugas vertina teigiamai, dalis, proc.	Gyventojų apklausos rezultatai	40	≥ 70	55,9	15,9 %

Šaltinis: sudaryta autorių, remiantis Savivaldybės administracijos, Lietuvos statistikos departamento, Higienos instituto, gyventojų apklausos duomenimis.

Vertinant III prioriteto tikslų pasiekimo rodiklius pastebima, kad visos planuotos reikšmės pasiektos, išskyrus registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus asmenų skaičiaus santykį – jis padidėjo 1,8 proc. Vis dėlto padidėjo darbo užmokesčio rodiklis, sumažėjo gyventojų skaičiaus metinė kaita bei padidėjo apgyvendintų turistų skaičius rajono apgyvendinimo įstaigose.

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Duomenų šaltinis	Būklė 2014 m.	Siekiamybė 2022 m.	Faktas 2022 m.	Pokytis
III PRIORITETAS. KONKURENCINGAS ŪKIS						
3.1 tikslas. Sudaryti sąlygas tolygiai ir darniai ekonominei plėtrai						

9	Registruotų bedarbių ir darbingų žmonių santykis, proc.	Lietuvos statistikos departamentas	12	≈4	13,8	1,8 %
10	Vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio dydžio Panevėžio rajono savivaldybėje santykis su vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio dydžiu Lietuvos Respublikoje, proc.	Lietuvos statistikos departamentas	76,9	augantis	79,8	2,9 %
3.2 tikslas. Didinti rajono patrauklumą gyventojams ir turistams						
11	Gyventojų skaičiaus metinė kaita, proc.	Lietuvos statistikos departamentas	-0,98	0 arba teigiama	-0,41	0,57 %
12	Apgyvendintų turistų, tenkančių 1 000 gyv., skaičius	Lietuvos statistikos departamentas	172	didesnis	261	89

Šaltinis: sudaryta autorių, remiantis Savivaldybės administracijos ir Lietuvos statistikos departamento duomenimis.

2.2. SPP 2016–2022 metų uždavinių pasiekimo rodikliai

Vertinant SPP 2016–2022 m. įgyvendinimą pagal suplanuotus uždavinių rodiklius, pastebima bendra teigiama tendencija, t. y. dauguma rodiklių pasiekti pagal planą, išskyrus keletą atskirų rodiklių. Toliau pateikiamos atskiros uždavinių rodiklių pasiekimo suvestinės lentelės. Kaip ir tikslų pasiekimo lentelėse, žalia spalva pažymėtos pasiektos planuotos reikšmės, raudona – nepasiektos, o geltona spalva pažymėtos stabilios arba nepasiektos, tačiau ne itin didelio neigiamo pokyčio planuotų rodiklių reikšmės.

I prioritetas. IŠSILAVINUSI IR AKTYVI BENDRUOMENĖ

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Duomenų šaltinis	Būklė 2014 m.	Siekiamybė 2022 m.	Faktas 2022 m.	Pokytis
1.1 tikslas. Sudaryti rajone palankias sąlygas ugdytis visą gyvenimą:						
1.1.1 uždavinys. Gerinti ugdymo paslaugų kokybę ir didinti prieinamumą						
1.	Įgijusiųjų vidurinį išsilavinimą ir tais pačiais metais tęsiančiųjų mokslą moksleivių pasiskirstymas švietimo sistemoje (proc.):					
	aukštosiose universitetinėse mokyklose;	Švietimo valdymo informacinė sistema	37,2	stabilus	36	-1,2 %
	kolegijose;		51,2	stabilus	41	-10,2 %
	profesinėse mokyklose		11,6	didesnis	14	2,4 %
2.	Vidurinio išsilavinimo įgijimo lygis, proc.	Švietimo valdymo informacinė sistema	92,8	aukštesnis	100	7,2 %
3.	Pagrindinio išsilavinimo įgijimo lygis, proc.	Švietimo valdymo informacinė sistema	92	aukštesnis	87	5 %
4.	1–6 metų vaikų ugdymo aprėptis, proc.	Švietimo valdymo informacinė sistema	46,8	didesnė	64,86	18,04 %
5.	Tuščių mokymosi vietų bendrojo ugdymo mokyklose skaičius	Švietimo, kultūros ir sporto skyrius	195	mažesnis	n. d.	n. d.
6.	Vienam socialinio pedagogo etatui tenkančių mokinių skaičius	Švietimo, kultūros ir sporto skyrius	312,4	mažesnis	227	85,4

7.	Vienam psichologo etatui tenkančių mokinių skaičius	Švietimo, kultūros ir sporto skyrius	1145	mažesnis	475	670
1.1.2 uždavinys. Sudaryti didesnes galimybes vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų socializacijai ir saviraiškai						
8.	Neformaliojo ugdymo veikloje dalyvaujančių mokinių dalis, proc.	Švietimo, kultūros ir sporto skyrius	40,6	didesnė	81 proc. (2021 m.)	40,4 %
9.	Neformaliojo ugdymo veikloje dalyvaujančių jaunuolių (14–29 m.) dalis, proc.	Jaunimo reikalų koordinatorius (vyr. specialistas)	5	didesnė	n. d.	n. d.
10.	Nepilnamečių padarytos nusikalstamos veikos, tenkančios 100 tūkst. gyv.	Statistikos departamentas prie LRV	210	mažesnė	17	193
1.2 tikslas. Paskatinti bendruomenių įsitraukimą į savivaldą						
1.2.1 uždavinys. Tobulinti savivaldybės valdymą ir gerinti teikiamų viešųjų paslaugų kokybę						
11.	Gyventojų, kurie aptarnavimą Savivaldybės administracijoje vertina teigiamai, dalis, proc.	Gyventojų apklausos rezultatai ³	68	didesnė	61,2	6,8 %
1.2.2 uždavinys. Aktyvinti nevyriausybinę organizacijų ir bendruomenių veiklą, skatinti iniciatyvas						
12.	Aktyviai veikiančių bendruomenių skaičius	Investicijų ir užsienio ryšių skyrius	58	stabilus	60	2
1.3 tikslas. Saugoti ir puoselėti rajono kultūrinę tradiciją						
1.3.1 uždavinys. Didinti kultūrinių paslaugų įvairovę ir patrauklumą						
13.	Kultūros centruose veikiančių meno mėgėjų kolektyvų dalyvių skaičius	Švietimo, kultūros ir sporto skyrius	2 057	stabilus	1 461	596
14.	Kultūros įstaigų lankomumas: dalyvių ir lankytojų skaičius renginiuose (per metus);	Švietimo, kultūros ir sporto skyrius	189 703	didesnis	221 780	32 077
	lankytojų skaičius muziejuose (per metus)		2 056 ²	didesnis	1 049	1 007
15.	Vienai bibliotekai tenkančių lankytojų skaičius	Viešoji biblioteka	2 013 ²	stabilus	2019	6
1.3.2 uždavinys. Stiprinti rajono kultūrinę identitetą						
16.	Kultūros paveldo objektų būklės ir priežiūros įvertinimas (balais nuo 0 iki 5)	Gyventojų apklausos rezultatai ³	2,79	didesnis	3,39	0,6

II prioritetas. SVEIKA, SAUGI IR ŠVARI GYVENAMOJI APLINKA

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Duomenų šaltinis	Būklė 2014 m.	Siekiamybė 2022 m.	Faktas 2022 m.	Pokytis
2.1 tikslas. Suformuoti rajone socialiai saugią aplinką						
2.1.1 uždavinys. Integruoti socialinę atskirtį patiriančius asmenis į visavertį gyvenimą						
17.	Nestacionarių socialinių paslaugų poreikio patenkinimo procentas (asmenų (šeimų), kuriems patenkinamas nestacionarių socialinių paslaugų poreikis, santykis su asmenų (šeimų) skaičiumi, kuriems įvertintas tokių paslaugų poreikis)	Socialinės paramos skyrius	50	80	98	18

30.	Gyventojų, vertinančių aktyvaus poilsio paslaugas teigiamai, dalis, proc.	Gyventojų apklausos rezultatai ³	22	didesnė	44,6 ¹	22,6 %
31.	Paviršinio vandens kokybė (atitiktis ES Vandenių direktyvai 2000/60/EC, kurioje išskiriamos 5 vandens kokybės klasės – nuo labai geros iki labai blogos)	Architektūros skyrius (ekologas)	patenkinama	gera	gera	n. d.
2.4 tikslas. Modernizuoti rajono komunalinio ūkio infrastruktūrą ir paslaugų teikimą						
2.4.1 uždavinys. Sudaryti rajono gyventojams galimybę gauti geros kokybės geriamąjį vandenį ir naudotis nuotekų tvarkymo paslaugomis						
32.	Gyventojų, prisijungusių prie centralizuotai tiekiamo geriamojo vandens tinklų, proc.	Architektūros skyrius	54,65	didesnis	~53	-1,65 %
33.	Gyventojų, prisijungusių prie centralizuotai tvarkomų buitinių nuotekų tinklų, proc.	Architektūros skyrius	43,35	didesnis	~44	0,65 %
2.4.2 uždavinys. Modernizuoti rajono šilumos ūkį ir skatinti gyventojus būstuose diegti energiją taupančias priemones						
34.	Savivaldybės katilinių, neatitinkančių aplinkosaugos standartų, proc. nuo bendro eksploatuojamų katilinių skaičiaus	Statybos ir infrastruktūros skyrius	25,00	mažesnis	0	25
35.	Energijos suvartojimas šilumos gamybai savivaldybės katilinėse, Mwh	Statybos ir infrastruktūros skyrius	20,69	mažesnis	n. d.	n. d.
36.	Renovuočių daugiabučių, kuriuose įdiegtos energiją taupančios priemonės, proc. nuo bendro daugiabučių namų skaičiaus	Statybos ir infrastruktūros skyrius	0,0	didesnis	16,1	16,1

III prioritetas. KONKURENCINGAS ŪKIS

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Duomenų šaltinis	Būklė 2014 m.	Siekiamybė 2022 m.	Faktas 2022 m.	Pokytis
3.1 tikslas. Sudaryti sąlygas tolygiai ir darniai ekonominei plėtrai						
3.1.1 uždavinys. Didinti rajono patrauklumą užsienio ir vidaus investicijoms						
37.	Tiesioginės užsienio investicijos, tenkančios vienam gyventojui (Eur)	Statistikos departamentas prie LRV	340	didesnės	1 846	81,6 %
38.	Materialinės investicijos, tenkančios vienam gyventojui (Eur)	Statistikos departamentas prie LRV	1 277	didesnės	1 686 ²	409
3.1.2 uždavinys. Skatinti verslumą ir kooperaciją tarp ūkio subjektų						
39.	SVV įmonių skaičius, tenkantis 1 000 gyv.	Statistikos departamentas prie LRV	15,5	augantis	24,5	9
40.	Naujai įregistruotų ūkininkų ūkių skaičius	Žemės ūkio skyrius	81	augantis	1 086	1 005
41.	Ūkio subjektų, vykdančių bendrus projektus, skaičius	Tyrimų duomenys	n. d.	augantis	n. d.	n. d.

¹ Gyventojai apklausoje bendrai vertino kultūros ir laisvalaikio praleidimo paslaugas.

² 2020 m. Lietuvos statistikos departamento aktualūs duomenys.

3.1.3 uždavinys. Vystyti susisiekimo infrastruktūrą						
42.	Vietinės reikšmės kelių, kurių danga patobukinta, ilgis, palyginti su bendru vietinės reikšmės kelių ilgiu (proc.)	Statistikos departamentas prie LRV	14,6	didesnis	21,6	7 %
3.1.4 uždavinys. Sudaryti sąlygas konkurencingam žemės ūkiui plėtoti						
43.	Bendroji žemės ūkio produkcija, tenkanti 1 000 gyv., tūkst. Lt/Eur	Žemės ūkio skyrius	12 132 ¹	didesnė	14 180	2 048
3.2 tikslas. Didinti rajono patrauklumą gyventojams ir turistams						
3.2.1 uždavinys. Kompleksiškai plėtoti ir atnaujinti gyvenamųjų vietovių viešąsias erdves						
44.	Gyventojų skaičiaus pokytis kompleksiškai atnaujintose gyvenvietėse, proc.	Investicijų ir užsienio ryšių skyrius	7 222 gyventojai	teigiamas	6 544 gyventojai	-9,39 %
3.2.2 uždavinys. Formuoti patrauklias turizmo zonas						
45.	Veikiančių apgyvendinimo įstaigų skaičius	Lietuvos statistikos departamentas	19	didesnis	20	1
46.	Rajone apsilankančių turistų skaičiaus pokytis, proc.	Lietuvos statistikos departamentas	-12,4	teigiamas	n. d.	n. d.

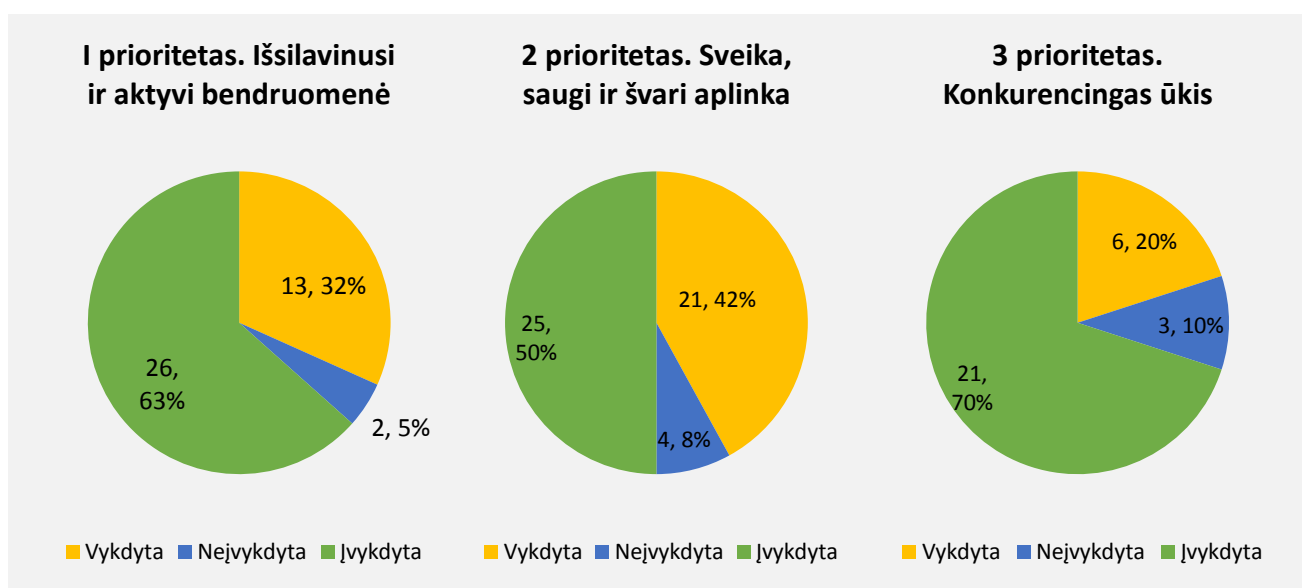
2.3. SPP 2016–2022 metų priemonių įgyvendinimas

2016–2022 m. planavimo laikotarpiu įvykdyta arba vykdyta

92,56 %

strategijoje suplanuotų priemonių.

Analizuojant SPP 2016–2022 m. priemonių vykdymo statistiką svarbu pažymėti, kad didžioji dalis priemonių, numatytų plane, įvykdytos (72 priemonės, arba 59,5 % visų plane numatytų priemonių). Strateginio plano įgyvendinimo laikotarpiu vykdytos 40 priemonių (33,06 %). Pažymėtina, kad reikšmė „vykdyta“ nurodyta tęstinėms priemonėms, kurių vykdymas vyksta nuolat (pavyzdžiui, priemonės „vykdyti vaikų ir jaunimo socializacijos ir vasaros užimtumo priemonės“, „pritaikyti kultūros reikmėms netradicines erdves“, priemonės, skirtos užtikrinti tinkamą viešųjų paslaugų teikimą, gyvenamosios aplinkos kokybės gerinimo iniciatyvas Panevėžio rajone ir kt.). Iš viso įvykdytų arba vykdytų priemonių skaičius – 112, arba 92,56 proc. visų priemonių. Planuotos, tačiau dėl tam tikrų priežasčių neįvykdytos 9 priemonės (7,44 %).

1 pav. SPP 2016–2022 m. numatytų priemonių vykdymo statistika

Šaltinis: sudaryta autorių, remiantis atsakingų priemonių vykdytojų pateiktas duomenimis.

Lentelėje pateikiamas suplanuotų, tačiau neįvykdytų priemonių sąrašas su komentarais.

Nr.	Priemonės pavadinimas	Planuotas rodiklis	Atsakingas vykdytojas	Komentaras
1.1.1.8.	Teikti alternatyvaus ugdymo paslaugas iškritusiems iš švietimo sistemos mokiniams	Mokinių, kuriems teikiamos paslaugos, skaičius	Švietimo, kultūros ir sporto skyrius	Numatytos paslaugos plano vykdymo laikotarpiu nebuvo teikiamos.
1.3.1.7.	Isteigti juridinį statusą turinčią įstaigą muziejų veiklai	Isteigta atskira, juridinį statusą turinti įstaiga muziejų veiklai organizuoti	Švietimo, kultūros ir sporto skyrius	Priemonė neįvykdyta, nes nebuvo poreikio.
2.3.1.4.	Inventorizuoti kenksmingos medžiagos – asbesto naudojimo vietas ir šalinti jo turinčias medžiagas iš gyvenamosios aplinkos	Atlikta inventorizacija; priimtų paraiškų skaičius	Statybos ir infrastruktūros skyrius, Architektūros skyrius (ekologas)	Paraiškas šalinti asbesto turinčias medžiagas priima Nacionalinė mokėjimo agentūra (NMA), Savivaldybės administracija priemonės nevykdė.
2.3.1.5.	Kaupti duomenis apie rajono teritorijoje esančius nebenaudojamus ir apleistus pastatus ir, bendradarbiaujant su savininkais, juos užkonservuoti, nugriauti ar panaudoti kitoms reikmėms	Suformuota ir nuolat atnaujinama duomenų bazė	Statybos ir infrastruktūros skyrius	Informacija apie nebenaudojamus ir apleistus pastatus rajono teritorijoje yra renkama ir nuolat atnaujinama, tačiau, kaip planuota, duomenų bazė ataskaitiniu laikotarpiu nebuvo sukurta.
2.3.2.4.	Parengti savivaldybės gyvenamųjų vietovių kraštovaizdžio tvarkymo planus	Parengta planų, vnt.	Architektūros skyrius	Nebuvo parengta.
2.3.2.5.	Parengti ir patvirtinti Panevėžio rajono teritorijoje esančių vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų ir zonų specialųjį planą	Parengtas ir patvirtintas specialusis planas	Architektūros skyrius	Nebuvo parengtas.
3.1.1.3.	Bendradarbiaujant su Panevėžio miesto savivaldybe, išanalizuoti Pajuosčio teritorijos panaudojimo verslo ir sportinio turizmo reikmėms galimybes	Atlikta analizė	Savivaldybės administracijos direktorius, Investicijų ir užsienio ryšių skyrius	Neaktualu, nebuvo finansavimo.

3.2.2.3.	Bendradarbiaujant su kitomis savivaldybėmis, plėtoti Nevėžio regiono turizmo trasą, įrengiant naujus ir modernizuojant esamus turizmo traukos objektus	Įgyvendinta infrastruktūros priemonių, vnt.	Jaunimo reikalų koordinatorius (vyr. specialistas), Investicijų ir užsienio ryšių skyrius	Plano įgyvendinimo laikotarpiu priemonei vykdyti neskirta lėšų, tačiau priemonė įtraukiama į 2023–2030 m. planą ir bus vykdoma ateityje.
3.2.2.5.	Įrengti privažiavimus bei stovėjimo aikšteles prie kultūros ir gamtos paveldo objektų	Įrengtų privažiavimų bei automobilių ir dviračių stovėjimo aikštelių skaičius; rekonstruoti keliai į Puziniškio G. Petkevičaitės-Bitės muziejų, Ustronės Juozo Tumo-Vaižganto knygnešių muziejų, prie Juodžio ežero (Paežerio k.)	Jaunimo reikalų koordinatorius (vyr. specialistas), Statybos ir infrastruktūros skyrius, Panevėžio plėtros agentūra	Priemonė neįvykdyta pagal planą, tačiau 2022 m. planuojama remontuoti kelią Nr. 3009 – Puziniškio dvaras, todėl ir priemonės vykdymas perkeltas į 2023–2030 m. planavimo laikotarpį.

Apibendrinant atliktą SPP 2016–2022 m. svarbu atkreipti dėmesį, kad planas buvo vykdomas sėkmingai. Didžioji dalis suplanuotų rodiklių pasiekti pagal planuotas reikšmes, įvykdyta arba vykdyta 92,56 proc. plane suplanuotų priemonių. Analizuojant šiuos duomenis, svarbu pažymėti, kad rezultatyvus plano vykdymas prisidėjo prie sėkmingos Panevėžio rajono plėtros 2016–2022 m. laikotarpiu. Atlikus analizę, toliau pateikiamos rekomendacijos dėl strateginio planavimo proceso tobulinimo.

2.4. Rekomendacijos

Vizija. Siekiant išlaikyti planavimo dokumentų tęstinumą, naujam planavimo laikotarpiui siūloma numatyti SPP 2016–2022 m. suformuluotą plėtros viziją „Panevėžio rajonas 2030 metais – sveika, saugi ir išsilavinusi bendruomenė, tausojanti aplinką, puoselėjanti kultūros paveldą konkurencingame žemės ūkio ir verslo krašte“, papildant ir (ar) pritaikant ją pagal SPP 2030 rengimo darbo grupės siūlymus. Ankstesnio planavimo laikotarpio suformuota vizija atitinka bendruosius plėtros prioritetus – užtikrinti gyvenimo kokybę ir gerovę, skatinti konkurencingą verslumą ir skatinti turizmą, kultūros paslaugų plėtrą.

Tikslų ir uždavinių pasiekimo rodikliai. Atliekant analizę pastebėta, kad ne visi rodikliai stebimi ar matuojami dėl jų aktualumo, vertinimo sudėtingumo ir kt. objektyvių priežasčių. Todėl siūloma suplanuoti lengvai matuojamus ir įvertinamus rodiklius, pasinaudojant viešai prieinamais duomenų šaltiniais, pavyzdžiui, Lietuvos statistikos departamento duomenų baze, Higienos instituto duomenimis, Lietuvos laisvosios rinkos instituto, Viešosios politikos ir analizės instituto tyrimais, gyventojų apklausų duomenimis ir kt., su galimybe papildyti atskirus rodiklius, pavyzdžiui, Savivaldybės administracijos skyrių turima informacija. Toks rodiklių planavimas ir vertinimas užtikrintų efektyvesnį plano įgyvendinimo ataskaitų rengimą, rėmimąsi aktualia, viešai prieinama statistine informacija.

Tikslų pasiekimo rodiklius siūloma matuoti pokyčio (PO) rodikliais, procentine išraiška. Uždavinių pasiekimo rodiklius siūloma matuoti pokyčio (PO; procentine išraiška) ar rezultato (R; skaitine išraiška) rodikliais.

Priemonių planas. Siūloma įvertinti SPP 2016–2022 m. neįvykdytų priemonių aktualumą ir, esant poreikiui, įtraukti ar pakoregavus įtraukti šias priemones į ateinančio planavimo laikotarpio strateginį plėtros planą. Taip pat siūloma tinkamai įvertinti ir įvardyti planuojamus rodiklius, atitinkančius planuojama priemone siekiamų tikslų ir uždavinių (pavyzdžiui, jeigu uždavinio rodikliu matuojami rekonstruotų gatvių kilometrai, uždavinio priemonių pasiekimo rodiklius, jei tai įmanoma, siūloma planuoti nurodant atskirų gatvių kilometrus).

Stebėsenos metodika. Rengiant stebėsenos metodiką ir įgyvendinant naujo planavimo laikotarpio strateginio plėtros plano įgyvendinimo kontrolę, siūloma reguliariai (kas 2 m.) rengti ataskaitas. Taip būtų užtikrinamas plano įgyvendinimo stebėsenos vykdymas.

III. AKTUALIŲ STRATEGINIO PLANAVIMO DOKUMENTŲ ANALIZĖ

3.1. Tarptautiniai teisės aktai ir politikos gairės

Europos Komisijos (2019–2024 m.) politinės gairės (pristatyta Europos Parlamento plenarinėje sesijoje 2019 m. liepos 16 d.). Gairėse numatyta, kad Europa turi būti perėjimo prie sveikos planetos ir naujo skaitmeninio pasaulio lyderė. To siekiama buriant žmones, modernizuojant socialinę rinkos ekonomiką, orientuojantis į tvarų augimą, bendras vertybes, kuo geriau išnaudojant pranašumus, talentus ir potencialą. Politinėse gairėse daugiausia dėmesio skiriama ateinančių penkerių metų ir gerokai ilgesnio laikotarpio šešiams plataus užmojo Europos tikslams – žaliajam kursui, žmonėms tarnaujančiai ekonomikai, prie skaitmeninio amžiaus prisitaikiusiai Europai, europinio gyvenimo būdo apsaugai, stipresnei Europa pasaulyje, naujam Europos demokratijos postūmiui.

Aktualumas Panevėžio rajono SPP. Rengiant strategiją, atsižvelgta į aktualius Europos plėtros siekius ir numatytas priemones, skirtas užtikrinti tvarų teritorijos vystymą ir augimą, inovacijų taikymą, gyvenimo kokybės gerinimą.

Europos žaliasis kursas. Žaliojo kurso strategija – nauja augimo strategija, nukreipta į tikslingus veiksmus, siekiant poveikio klimatui neutralumo iki 2050 m. Šiam tikslui pasiekti reikės transformuoti Europos visuomenę ir ekonomiką, o transformacija turės būti ekonomiškai efektyvi, teisinga ir socialiniu požiūriu subalansuota. Numatyti veiksmai pramonės mobilizavimui žiedinei ekonomikai, efektyviam išteklių vartojimui, tvaraus ir išmanaus judumo vystymui, trumpųjų maisto grandinių skatinimui, ekosistemų ir biologinės įvairovės išsaugojimui ir atkūrimui, skaitmenizavimui, socialinio tvarumo iniciatyvoms. Tvarumas šioje strategijoje – visų sričių prioritetas, siekiant pasaulį išsaugoti ateities kartoms.

Aktualumas Panevėžio rajono SPP. Europos žaliasis kursas – vienas pagrindinių dokumentų, nusakančių Europos vystymąsi. Strategijoje įvertintas šio dokumento aktualumas žiedinės ekonomikos, tvaraus išteklių vartojimo, gamtos saugojimo kontekste, numatant reikalingus prioritetus ir priemones tvariam Panevėžio rajono vystymuisi.

Darnaus vystymosi darbotvarkė 2030 (patvirtinta JT Generalinės Asamblėjos 2015 m. rugsėjo 25 d. rezoliucija Nr. A/RES/70/1). Dokumente „Keiskime mūsų pasaulį: Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 metų“ nustatyta 17 darnaus vystymosi tikslų (DVT) ir 169 smulkesni uždaviniai, kurie apima tris darnaus vystymosi dimensijas – ekonominę, socialinę, aplinkosauginę. Dokumente įtvirtintos nuostatos integruojamos į visas ES politikos kryptis ir veiklą. Siekiama užtikrinti, kad Žemės aplinka būtų palanki visoms gyvybės formoms; toks vystymasis pagrįstas demokratijos, lyčių lygybės, solidarumo ir teisinės valstybės principais bei pagarba pagrindinėms teisėms, įskaitant laisvę ir vienodas galimybes visiems.

1 pav. Darnaus vystymosi tikslai (DVT), Šaltinis: www.kvk.lt.

Aktualumas Panevėžio rajono SPP. Darnaus vystymosi tikslai apima daugybę įvairių tikslų, nukreiptų į visapusišką gyvenimo kokybės ir aplinkos apsaugos gerinimą. Tai įvertinta ir rengiant strateginį plėtros planą, siekiant išpildyti numatytus tikslus.

3.2. Nacionaliniai teisės aktai ir politikos gairės

Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatyme (2020-06-25, Nr. XIII-3096) savivaldybių strateginiai plėtros planai apibrėžiami kaip „4–10 metų trukmės planavimo dokumentai, skirti aplinkos, socialiniam ir ekonominiam vystymui savivaldybės teritorijoje planuoti ir rengiami atsižvelgiant į kitus strateginio ir programavimo lygmens planavimo dokumentus“. Trumpai apžvelgti planavimui aktualūs nacionaliniai teisės aktai, kurių pagrindinės nuostatos perkeltos ir į strateginį plėtros planą, siekiant gerinti gyvenimo kokybę, socioekonominę situaciją Panevėžio rajone. Rengiant Panevėžio rajono savivaldybės 2023–2030 m. strateginį plėtros planą, vadovautasi šiais nacionalinės reikšmės dokumentais:

LR strateginio valdymo įstatymas (Nr. XIII-3096 priimtas 2020 m. birželio 25 d.). Įstatymo tikslas – „sukurti ir plėtoti į rezultatus orientuotą strateginio valdymo sistemą, integruojant strateginio planavimo, regionų plėtros ir teritorijų planavimo procesus, siekiant užtikrinti ilgalaikę ir darnią valstybės pažangą ir veiksmingą valdžios sektoriaus finansų planavimą ir panaudojimą“. Strateginio valdymo įstatymas galioja visiems strateginio valdymo sistemos dalyviams. Įstatyme apibrėžiamos pagrindinės strateginio planavimo sąvokos, įvardijami strateginio planavimo principai, strateginio planavimo dokumentų tipai ir lygmenys, nurodomos sąsajos tarp skirtingų planavimo dokumentų ir įvardijami sistemos dalyviai, atsakingi už atitinkamų planavimo dokumentų rengimą ir įgyvendinimą. Svarbu tai, kad planavimo dokumentuose svarbu vadovautis horizontaliuoju principu – tai Nacionaliniame pažangos plane nurodytas siekis nuosekliai ir kompleksiskai formuoti tam tikrą strateginio valdymo sistemos dalyvių požiūrį ir elgesį sprendžiant problemą, aktualią daugelyje valstybės veiklos sričių.

Valstybės pažangos strategija „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ (patvirtinta 2012 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. XI-2015). „Lietuva 2030“ strategija – tai valstybės vizija ir raidos prioritetai bei jų įgyvendinimo kryptys iki 2030 metų. Ši strategija, parengta remiantis Nacionalinio saugumo strategijos nuostatomis, yra pagrindinis planavimo dokumentas, kuriuo turi būti vadovaujamasi priimant strateginius sprendimus ir rengiant valstybės planus ar programas. Prie „Lietuva 2030“ strategijos įgyvendinimo turi prisidėti visų lygių valstybės valdymo institucijos.

Strategijoje įvardyta tokia šalies vizija: „Lietuva – sumani šalis, kurioje gera gyventi ir dirbti.“ Išskirtos trys pagrindinės vizijos vertybės, kuriomis vadovaujamasi siekiant pažangos – tai atvirumas, kūrybingumas ir atsakomybė. Strategijoje išskiriamos trys esminės pažangos sritys: 1) visuomenė (laiminga visuomenė, solidari, savivaldi, politiškai brandi, atvira kiekvieno piliečio idėjoms, naujovėms ir iššūkiams), 2) ekonomika (lanksti, gebanti konkuruoti pasaulyje, aukštą pridėtinę vertę kurianti, grindžiama žiniomis, inovacijomis, verslumu, socialiniu atsakingumu, žaliuoju augimu) ir 3) valdymas (atviras, skatinantis dalyvauti, rezultatyvus, atitinkantis visuomenės poreikius, užtikrinantis geros kokybės paslaugas, valdžia kompetentinga ir priimanti kryptingus strateginius sprendimus).

2021–2030 metų Nacionalinis pažangos planas (NPP; patvirtintas LR Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998). Dokumente nustatyti pagrindiniai valstybėje siejami pokyčiai, užtikrinantys pažangą socialinėje, ekonominėje, aplinkos ir saugumo srityse. 2021–2030 m. laikotarpiu Lietuvoje bus siekiama modernizuoti pramonės sektorių, skatinant gamybos įmones pereiti prie žiedinės ekonomikos, mažinti taršą, vartojimą ir didinti gyventojų aplinkosauginį sąmoningumą, gerinti vandens telkinių būklę.

Esminis 2021–2030 m. nacionaliniame pažangos plane numatytas tikslas – „sveikas ir laimingas žmogus, galintis veikti ir kurti, dirbti kokybišką darbą, gaunantis orias pajamas, gyvenantis darnioje bendruomenėje, įkvepiančioje ir palaikančioje, saugioje, sveikoje ir švarioje aplinkoje, ugdančioje pagarbą, atvirumą ir pasitikėjimą, vertybiniu pagrindu formuojamą valstybės politiką. Kartu bus siekiama puoselėti ir

išsaugoti tautinę ir pilietinę tapatybę.“ Plane numatyti ilgalaikiai strateginiai tikslai, pažangos uždaviniai ir pažangai matuoti skirti rodikliai su siektinomis reikšmėmis iki 2030 m.

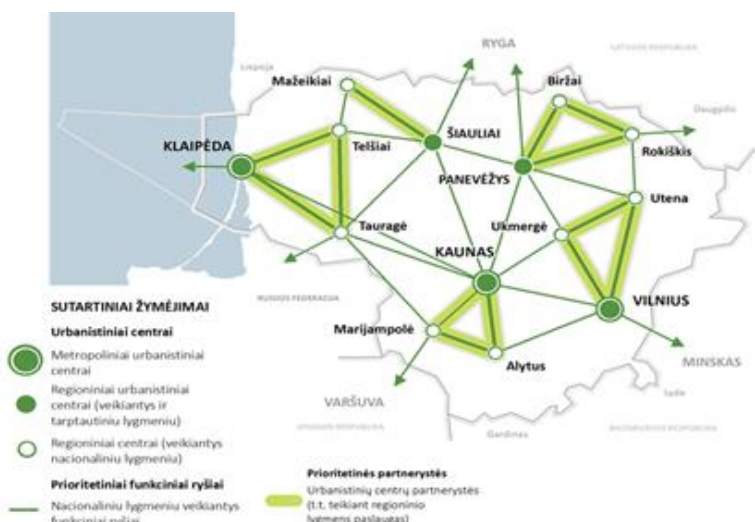
Planuojant pokyčius, atsižvelgiama į naujai suformuoto Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano valstybės teritorijos erdvinio vystymo kryptis ir teritorijos naudojimo funkcinis prioritetus, Valstybės pažangos strategijoje „Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ numatytą valstybės pažangos viziją ir raidos kryptis, Nacionalinio saugumo strategiją, Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarkę 2030, kitus tarptautinius susitarimus, įsipareigojimus ir Europos teisės aktus. Rengiant šį planą, taip pat atsižvelgta į esamos situacijos įvertinimus ir rekomendacijas, pateiktas tarptautinių organizacijų (ES institucijų, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO), Tarptautinio valiutos fondo).

Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas „Lietuva 2030“ (LR BP; patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 789). Plano koncepcijoje įvardyta, kad Panevėžio rajonas – žiedinė savivaldybė (kaip ir Vilniaus r., Kauno r., Klaipėdos r., Šiaulių r., Panevėžio r. ir Alytaus r.), kurioje dominuoja miesto priemiesčių struktūros.

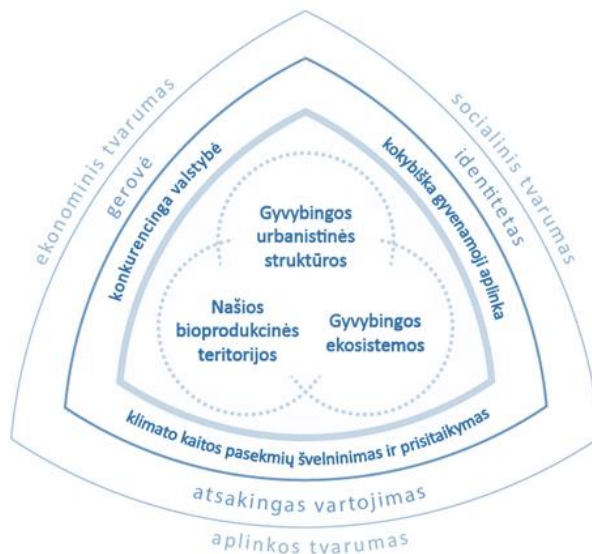
Tarptautinio lygmens urbanistinėje struktūroje Panevėžio miestas – vienas iš 4 pagrindinių urbanistinių centrų teritoriniu aspektu (Europos kontekste). Kartu su Vilniumi, Kaunu ir Šiauliais, esančiais sąlyginai mažu atstumu vienas nuo kito, numatoma stiprinti bendradarbiavimą, taikant partnerystės papildomumo principą. Išnaudojant turimą ir numatomą infrastruktūrą, didžiųjų miestų partnerysčių sukurama sinergija didintų bendrą šalies vaidmenį tarptautiniu lygmeniu, o tai atitinkamai generuotų visokeriopą naudą šalies vidaus gerovei, didintų gyvenimo kokybę regionuose.

Nacionalinio lygmens urbanistinėje struktūroje LR BP siūloma Panevėžio–Biržų–Rokiškio partnerystė, prioritetą teikiant mobilumo, paslaugų teikimo, pramonės ir logistikos vystymo partnerystėms. Įvardyta, kad sėkmingai veikiančios Šiaulių–Mažeikių, Panevėžio–Biržų–Rokiškio bei Šiaulių–Panevėžio partnerystės tarptautiniame kontekste mažintų didėjančią atskirtį šalies šiaurinėje, šiaurės rytų dalyse ir sudarytų teritoriniu aspektu atsvarą, lygiagrečią su ašimi, kurioje dominuoja Klaipėda, Kaunas ir Vilnius.

LR BP taip pat numatoma, kad vystant Šiaulių–Panevėžio partnerystę, prioritetas turėtų būti teikiamas ekonominei aplinkai gerinti ir junglumo lygiui tarp šių urbanistinių centrų didinti. Svarbu sudaryti galimybes kuo mažesnėmis laiko sąnaudomis įveikti atstumą tarp Šiaulių ir Panevėžio, didinti urbanistinių centrų gyvybingumą ir mažinti regioninę atskirtį, užtikrinant keleivių daugiarūšių kelionių galimybę. Didinti ekonominį Šiaulių–Panevėžio regiono patrauklumą, sudarant sąlygas daugiarūšei ir įvairiarūšei krovinių logistikai, užtikrinant keleivinių ir krovinių judėjimą geležinkelių ir kelių transportu, įsisavinti „Rail Baltica“

trasos ir Šiaulių oro uosto teikiamą mobilumo paslaugų ir ekonominį potencialą, sudaryti galimybes efektyviam keleivių judėjimui (siejamam su gyventojų, lankytojų, turistų, specialistų ir kt. asmenų judėjimu, taip pat paslaugų pasiekiamumu, kokybės gerinimu, įvairovės didinimu, gyvenimo kokybės gerinimu, regioninės atskirties mažinimu). Tai itin aktualu ir Panevėžio rajone, nes susisiekimas, didmiesčių pasiekiamumas gerina ir priemiestinių zonų patrauklumą dėl tinkamų sąlygų pasiekti darbo vietas, viešąsias paslaugas teikiančias įstaigas ir kt. Iki 2025 m. Panevėžio rajone, remiantis LR BP, prioritetą siūloma skirti bendrojo ugdymo įstaigų tinklo efektyvinimui, socialinių paslaugų plėtrai institucijose ir tokių paslaugų teikimui namuose, kultūros paslaugų teikėjų tinklo efektyvinimui. Formuoti bendrą Šiaulių–Panevėžio regionų profesinių kompetencijų žemėlapi, kurti naujas profesinio ugdymo ir kvalifikacijos kėlimo programas, atitinkančias investuotojų poreikius.

Šaltinis: www.bendrasisplanas.lt

Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas (2000 m. liepos 20 d. Nr. VIII-1889). Regioninės plėtros įstatymas nustato nacionalinės regioninės politikos tikslą – „skatinti tolygią ir tvarią plėtrą visoje valstybės teritorijoje“. Įstatyme taip pat įvardijami iškelto tikslo įgyvendinimo uždaviniai, regioninės plėtros skatinimo priemonės, teritorijos, kuriose įgyvendinama nacionalinė regioninė politika, nacionalinę regioninę politiką formuojantys ir įgyvendinantys subjektai, šių subjektų veiklos įgaliojimai. Įstatyme apibrėžiamas Regiono plėtros tarybų statusas, steigimas, valdymas, dalyviai, tarybos veikla ir finansavimas.

3.3. Regiono ir vietos dokumentai

Panevėžio regiono plėtra strategiškai planuojama nuo 2000 m. Jau nebegaliojančiame Panevėžio regiono 2014–2020 m. plėtros plane numatyta bendra regiono plėtros vizija – modernus Aukštaitijos regionas, skatinantis žmogų tobulėti, užtikrinantis jam saugią, kokybišką ir sveiką aplinką, kurioje gera gyventi ir dirbti. Svarbu tai, kad ši vizija neprarado aktualumo ir šiandien, nes orientacija į gyvenimo kokybės ir gerovės regione kūrimą – kiekvienos teritorijos prioritetas.

Panevėžio rajono savivaldybės strateginio planavimo tvarkos aprašas (2014 m. gruodžio 22 d. Nr. T-220). Aprašas reglamentuoja Panevėžio rajono savivaldybės strateginio planavimo dokumentų rengimą, svarstymą, tvirtinimą, įgyvendinimo organizavimą, stebėseną, koregavimą bei atsiskaitymą už pasiektus rezultatus. Apraše numatoma, kad SPP rengimą, viešą svarstymą, įgyvendinimo stebėseną ir ataskaitų rengimą organizuoja Savivaldybės administracija. SP struktūra:

- aplinkos analizė;
- vizija;

- prioritetai;
- strateginiai tikslai;
- uždaviniai;
- priemonės;
- rodikliai.

Remiantis šia struktūra, parengtas ir naujojo laikotarpio Panevėžio rajono savivaldybės 2023–2030 metų strateginis plėtros planas. Rengiant planą ir analizuojant rajono vidaus ir išorės aplinką, įvertinti ir kiti aktualūs dokumentai, detaliau analizuoti kituose skyriuose:

- Panevėžio rajono savivaldybės 2016–2022 m. strateginis plėtros planas;
- Panevėžio rajono savivaldybės 2009–2015 m. strateginis plėtros planas;
- Panevėžio rajono strateginiai veiklos planai ir jų ataskaitos;
- Panevėžio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus ataskaitos;
- Panevėžio rajono savivaldybės mero ir tarybos veiklos ataskaitos;
- Seniūnijų planavimo dokumentai (veiklos ataskaitos);
- Panevėžio rajono savivaldybei pavaldžių viešųjų įstaigų veiklos ataskaitos ir planavimo dokumentai;
- Teritorijų planavimo dokumentai (bendrieji planai).

IV. GYVENTOJŲ REPREZENTACINĖS APKLAUSOS ATASKAITA

Rengiant Panevėžio rajono savivaldybės 2023–2030 m. strateginį plėtros planą, remiantis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2009 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 1V-339 patvirtintomis Viešųjų paslaugų vartotojų patenkinimo indekso apskaičiavimo metodikos nuostatomis, atliktas gyventojų nuomonės tyrimas. Atliktu nuomonės tyrimu siekta išsiaiškinti:

- kaip Panevėžio rajono gyventojai vertina atskiras viešųjų paslaugų teikimo sritis;
- kokias problemas įžvelgia;
- kokie yra jų lūkesčiai dėl tolesnės rajono plėtros.

Tyrimo metodologija ir metodai. Atliekant tyrimą, taikyta kiekybinių tyrimų metodologija, anoniminio anketavimo (apklausos) metodas, leidžiantis sistemškai išnagrinėti tam tikrus klausimus ir apklausti dideles grupes asmenų. Šio tipo tyrimai leidžia apskaičiuoti duomenis ir gautus rezultatus išplėsti visai populiacijai, duomenų rinkimas – struktūrizuotas. Atliekant surinktų duomenų analizę, atlikta statistinė analizė skaičiuojant įverčius (skalėje nuo 1 iki 5, procentines reikšmes ir kt.) bei interpretacinė analizė, kurios metu surinkti tekstiniai duomenys (atsakymai į atvirus klausimus) susisteminti ir pateikta aprašomoji informacija.

Vykdytas ir viešinimas. Apklausa vykdyta internetu, platformoje www.apklausa.lt, sudaryta galimybė spausdintą anketą užpildyti seniūnijose, taip siekiant užtikrinti visas sąlygas gyventojams dalyvauti apklausoje skirtingais būdais. Taip pat informacija apie vykdomą apklausą viešinta įvairiais kanalais: Panevėžio r. sav. interneto puslapyje, socialinio tinklo „Facebook“ Panevėžio r. sav. paskyroje, papildomai gyventojams informacija teikta seniūnijose, siūlant užpildyti popierinę anketą.

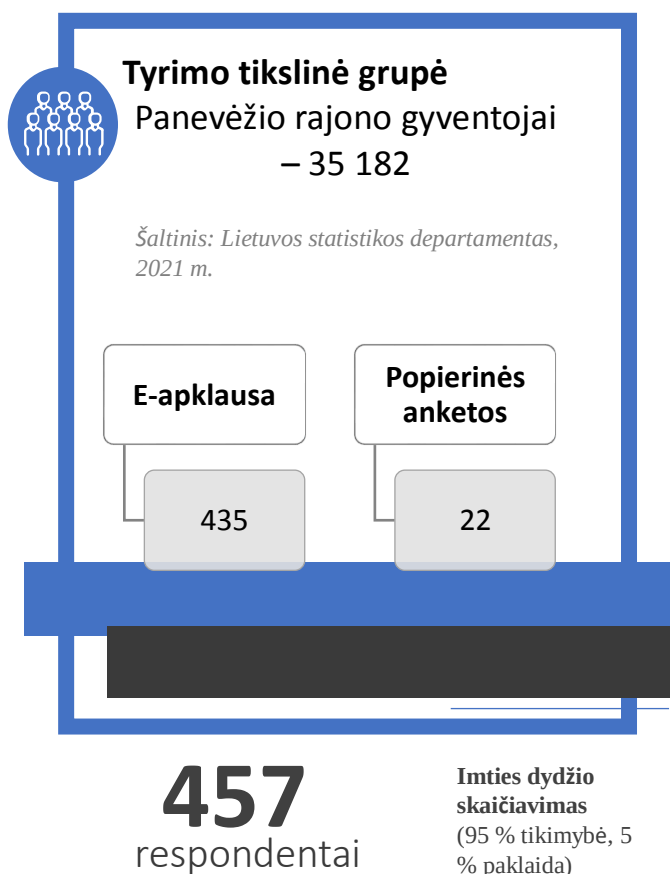
Tyrimo vykdymo laikotarpis. Tyrimas buvo vykdomas 2022 m. sausio 14 d. – vasario 14 d. (1 mėn.).

Imties dydis. Skaičiuojant imties dydį pagal Panevėžio rajono savivaldybės bendrą gyventojų skaičių, taikant standartinę 95 proc. tikimybę ir 5 proc. paklaidą, nustatyta, kad reikia apklausti

380 respondentų. Apklausoje iš viso sudalyvavo ir savo nuomonę pateikė 457 respondentai, o šis skaičius nepakeitė tikimybės ir paklaidos procentinių reikšmių.

Gyventojų apklausos rezultatų ataskaita parengta remiantis klausimyne išskirtomis kategorijomis (klausimų grupėmis):

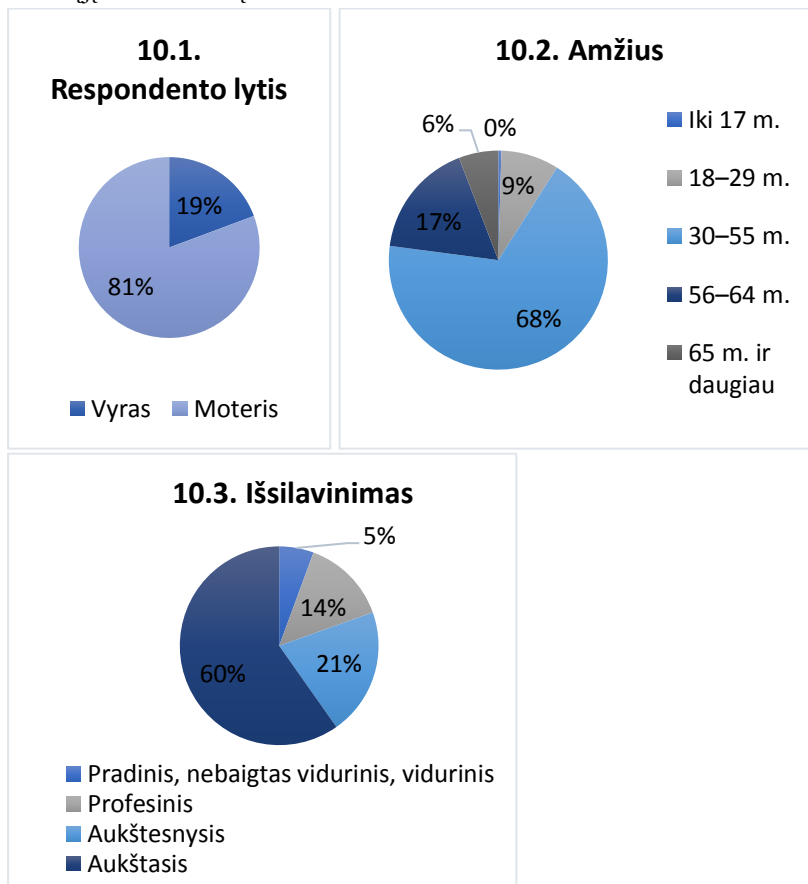
- Demografiniai klausimai;
- Bendrieji klausimai;
- Komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugų vertinimas;
- Socialinių paslaugų vertinimas;

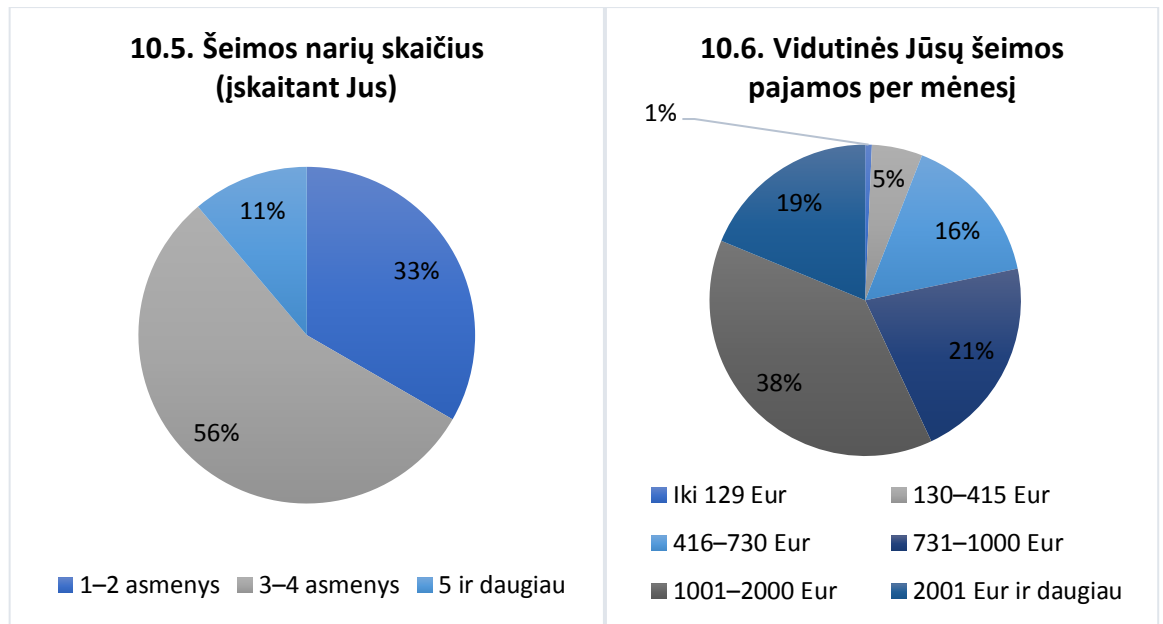
- Sveikatos paslaugų vertinimas;
- Švietimo paslaugų vertinimas;
- Kultūros paslaugų vertinimas;
- Administracijos ir seniūnijų teikiamų paslaugų vertinimas;
- Administracijos ir seniūnijų teikiamų paslaugų plėtros poreikis.

4.1. Demografiniai klausimai

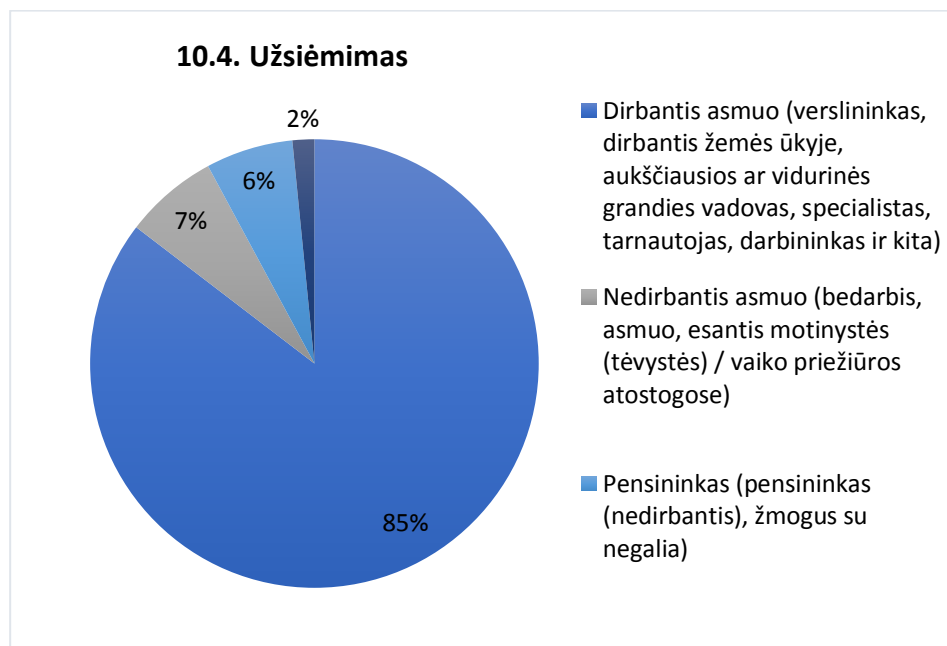
Pirmoji klausimų grupė apibrėžia apklausoje dalyvavusių respondentų demografines charakteristikas. Iš pateiktų atsakymų galima matyti, kad didžioji dalis apklausoje dalyvavusių asmenų yra moterys (81 proc.), gerokai mažiau – vyrų (19 proc.). Daugiausia apklausoje dalyvavo 30–55 m. amžiaus asmenų (68 proc.), mažiausiai – jaunimo atstovų (18–29 m. – 9 proc., iki 17 m. – 0 proc.). 60 proc. respondentų nurodė turintys aukštąjį išsilavinimą.

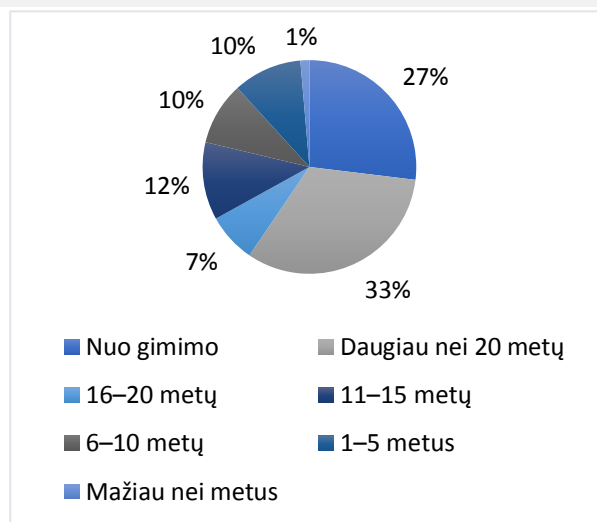
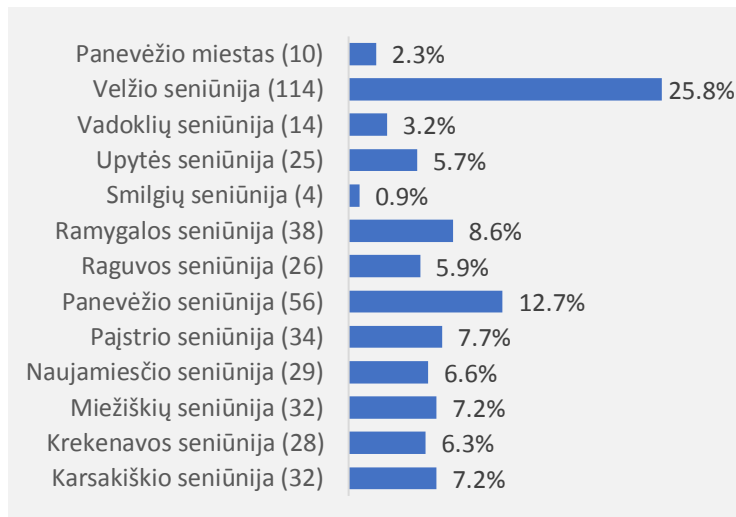
56 proc. respondentų nurodė, kad jų šeimos narių skaičių sudaro 3–4 asmenys, 33 proc. – 1–2 asmenys, 11 proc. – 5 ir daugiau asmenų. Didžioji dalis respondentų (38 proc.) nurodė, kad jų vidutinės šeimos pajamos sudaro nuo 1 001 iki 2 000 Eur.

Taip pat didžioji dalis (85 proc.) respondentų nurodė, kad yra dirbantys asmenys. Mažiausiai (2 proc.) respondentų nurodė, kad yra studentai.

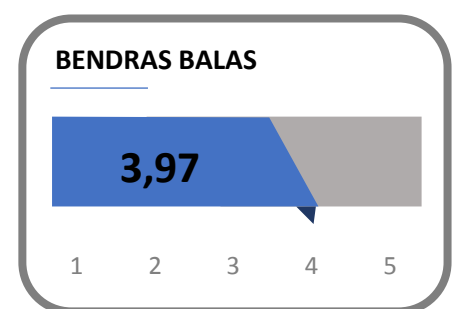
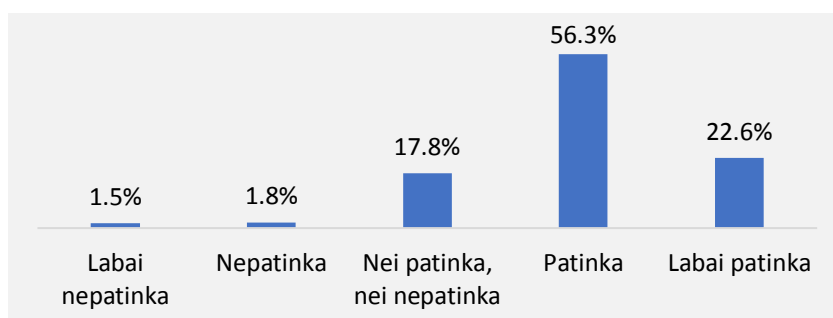
Kalbant apie respondentų pasiskirstymą pagal gyvenamą seniūniją, pažymima, kad iš viso savo gyvenamą seniūniją nurodė 442 respondentai iš 457. Panevėžio m. gyventojų atsakymai (iš viso – 10 respondentų), rezultatuose statistiškai reikšmingo pokyčio nelemia ir daroma prielaida, kad apklausoje dalyvavę respondentai turi sąsajų su rajonu ir gali pateikti subjektyvų situacijos vertinimą kaip ir kiti respondentai, todėl jų atsakymai iš apklausos neeliminuoti. Daugiausia respondentų nurodė, kad gyvena Velžio seniūnijoje (25,8 proc.), Panevėžio seniūnijoje (12,7 proc.). Taip pat didžioji dalis respondentų nurodė, kad Panevėžio rajone gyvena daugiau nei 20 metų arba nuo gimimo.

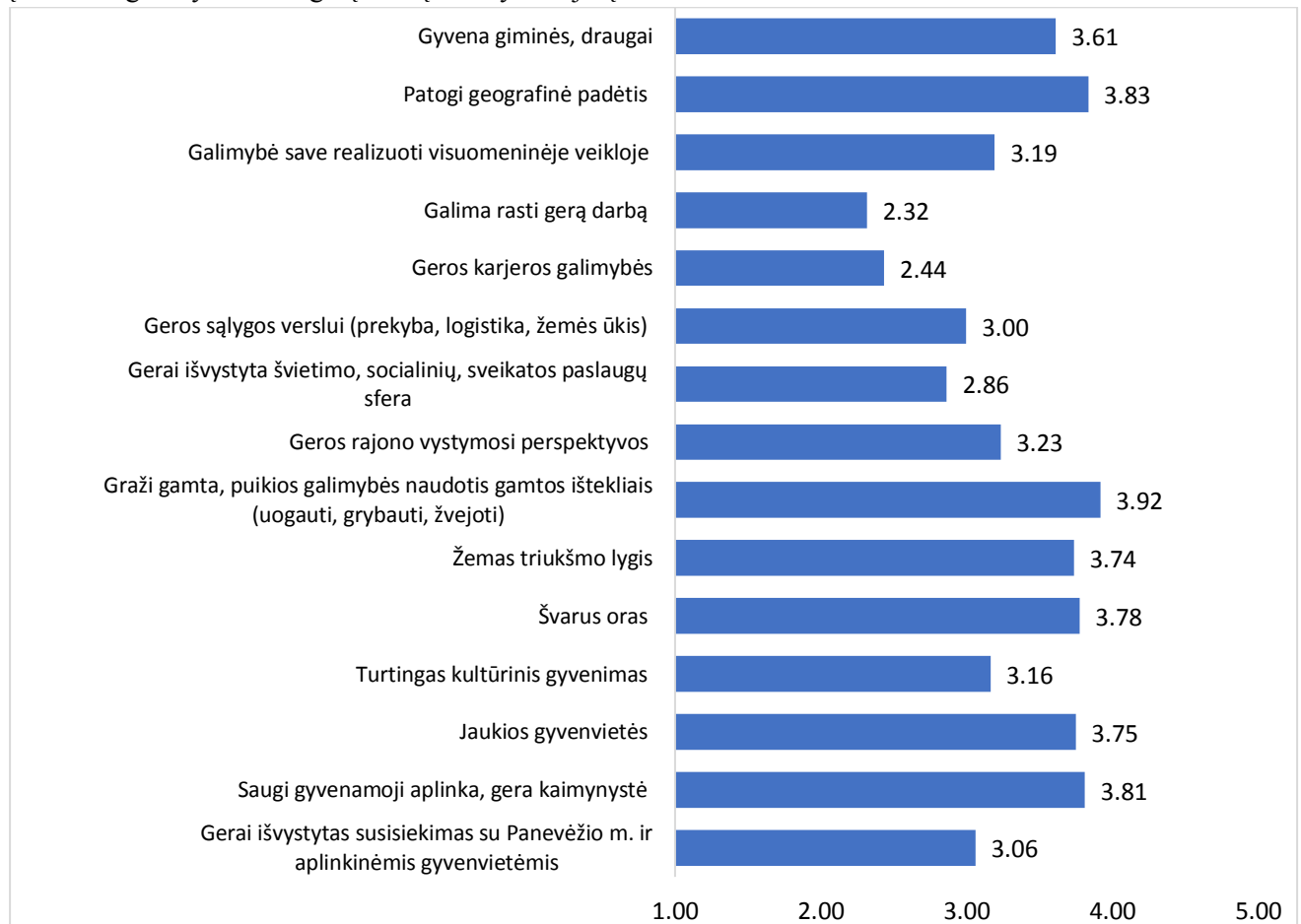
Remiantis respondentų demografinėmis charakteristikomis, galima išskirti vidutinio respondento portretą. Tai – 30–55 metų moteris, turinti aukštąjį išsilavinimą, dirbanti, gyvenanti rajone daugiau nei 20 metų, 3–4 asmenų šeimoje, vidutinės mėnesio pajamos – 1 001–2 000 Eur.

4.2. Bendrieji klausimai

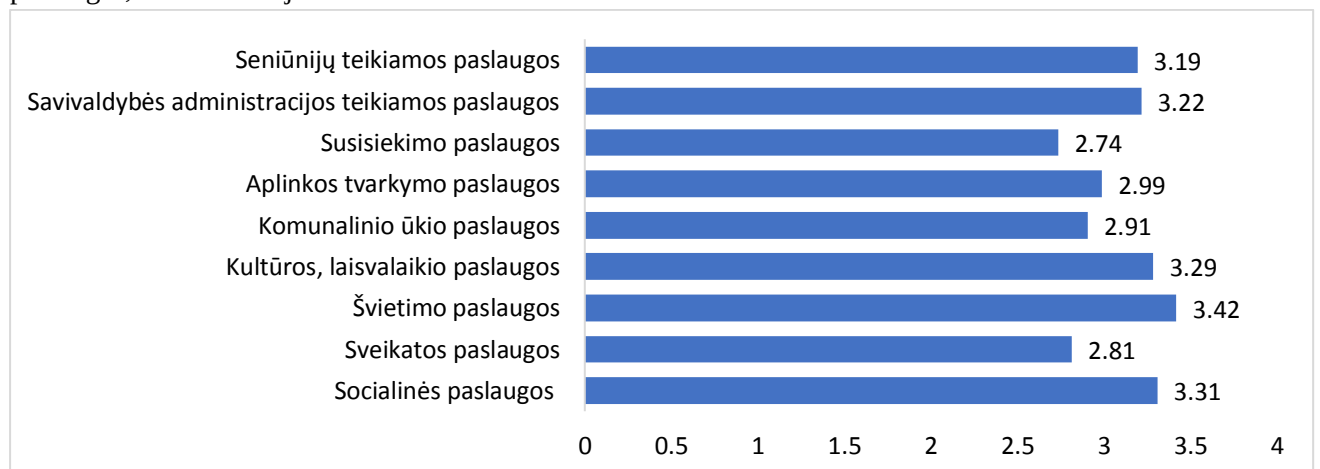
Atsakydami į klausimą „Kaip Jūs vertinate savo gyvenamąją vietovę – Panevėžio rajoną?“, 78,9 proc. respondentų nurodė, kad jiems patinka arba labai patinka gyventi Panevėžio rajone. Bendras gyvenamosios vietovės vertinimo balas – 3,97 iš 5.

Respondentai, paklausti „Kuo Jums patrauklus Panevėžio rajonas? Įvertinkite kiekvieną teiginį“, nurodė, kad labiausiai Panevėžio rajonas jiems patrauklus dėl gražios gamtos, galimybių naudotis gamtos ištekliais, patogios geografinės padėties, saugios gyvenamosios aplinkos ir geros kaimynystės. Prasčiausiai įvertintos galimybės rasti gerą darbą ir daryti karjerą.

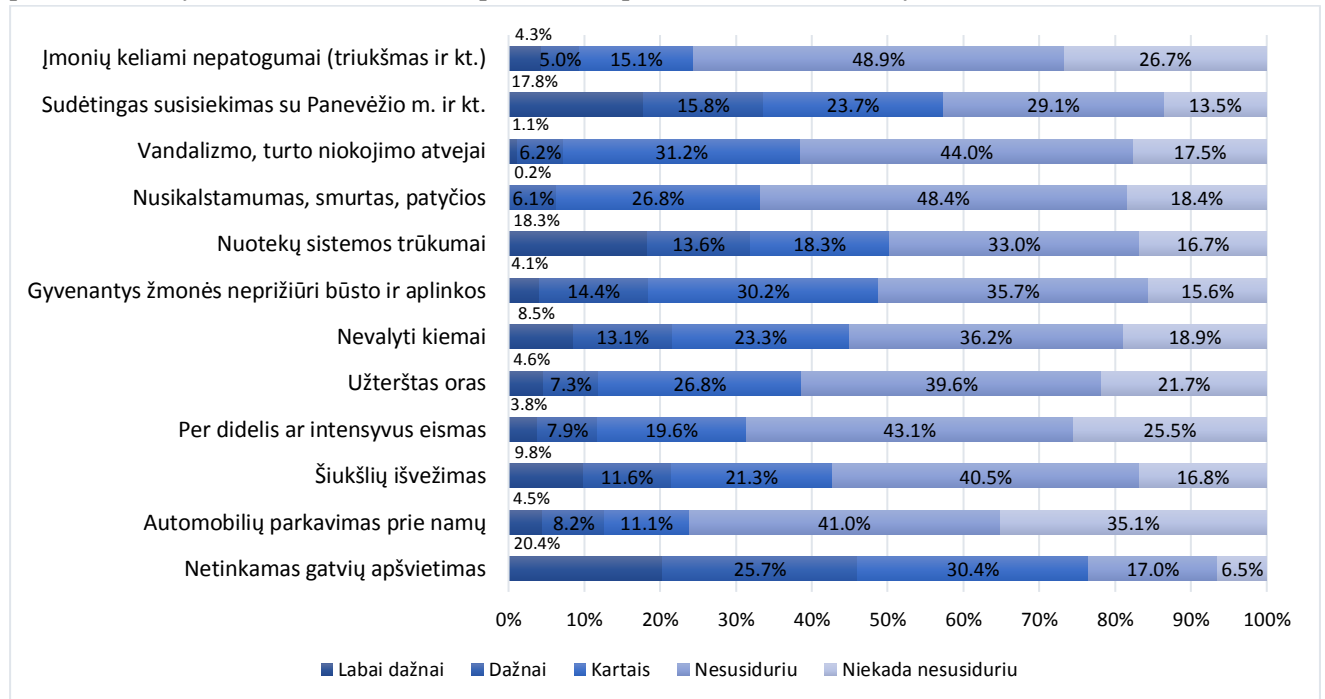

Respondentai buvo paprašyti bendrai įvertinti Panevėžio rajone teikiamas viešąsias paslaugas. Bendras viešųjų paslaugų vertinimo balas – 3,1 iš 5. Geriausiai įvertintos švietimo, socialinės, kultūros ir laisvalaikio paslaugos, teikiamos rajone.

Vertindami problemas, su kuriomis gyvenamoje seniūnijoje tenka susidurti dažniausiai, respondentai nurodė netinkamą gatvių apšvietimą (labai dažnai, dažnai arba kartais susiduria 76,5 proc. respondentų), sudėtingą susisiekimą su Panevėžio m. (labai dažnai, dažnai arba kartais susiduria 57,3 proc.), nuotekų sistemos

trūkumus (labai dažnai, dažnai arba kartais susiduria 50,2 proc.). Mažiausiai problemų gyventojams, remiantis pateiktas atsakymais, kelia automobilių parkavimas prie namų, eismo intensyvumas.

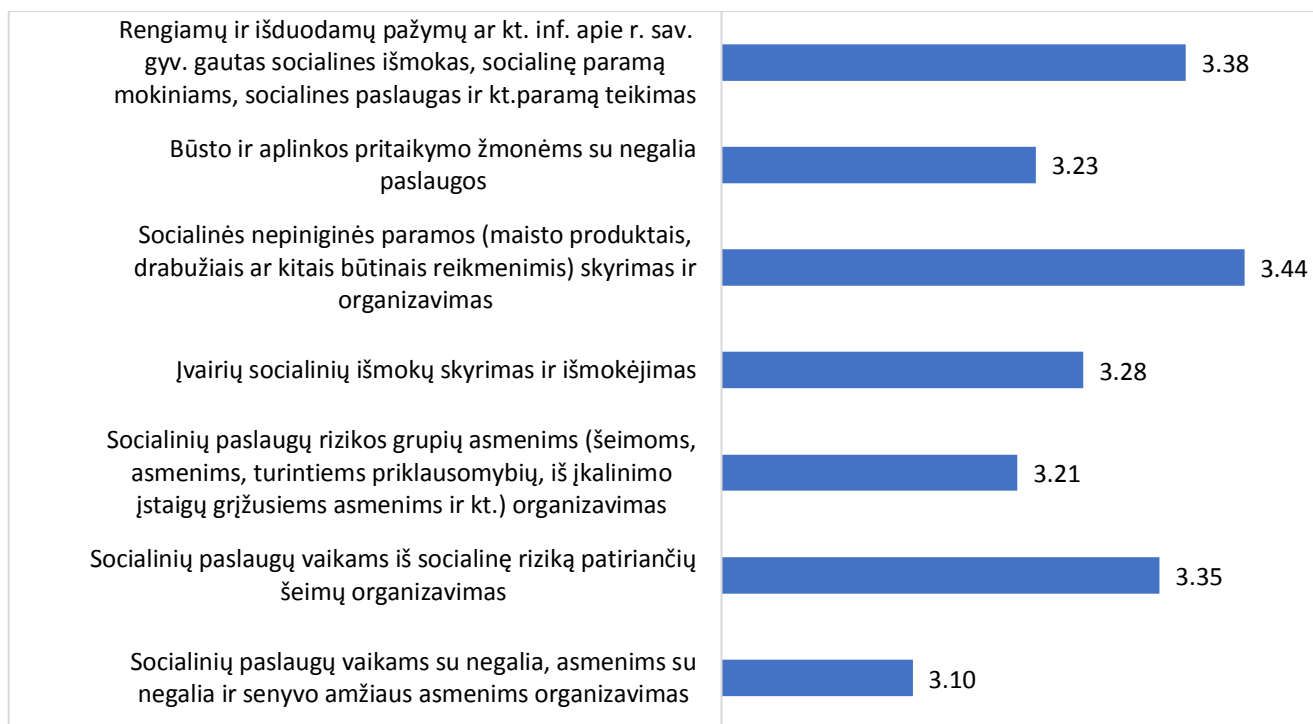
4.3. Komunalinio ūkio ir aplinkos tvarkymo paslaugų vertinimas

Komunalinės paslaugos Panevėžio rajone įvertintos 3,36 balo iš 5. Geriausiai įvertintos elektros tiekimo paslaugos, kiek prasčiau (mažiau, nei vidutiniškai) – apšvietimas.

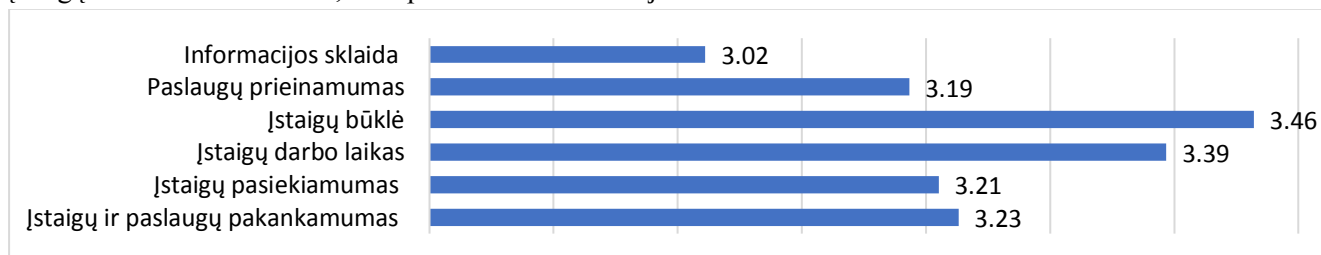

4.4. Socialinių paslaugų vertinimas

Bendrai socialinės paslaugos Panevėžio rajone įvertintos 3,28 balo iš 5. Geriausiai įvertintos socialinės nepiniginės paramos skyrimas ir organizavimo procesai, rengiamų ir išduodamų pažymų ar kitos informacijos apie socialines išmokas, socialinę paramą ar kitas socialines paslaugas teikimas. Kiek prasčiau įvertintas socialinių paslaugų asmenims, turintiems negalią, organizavimas.

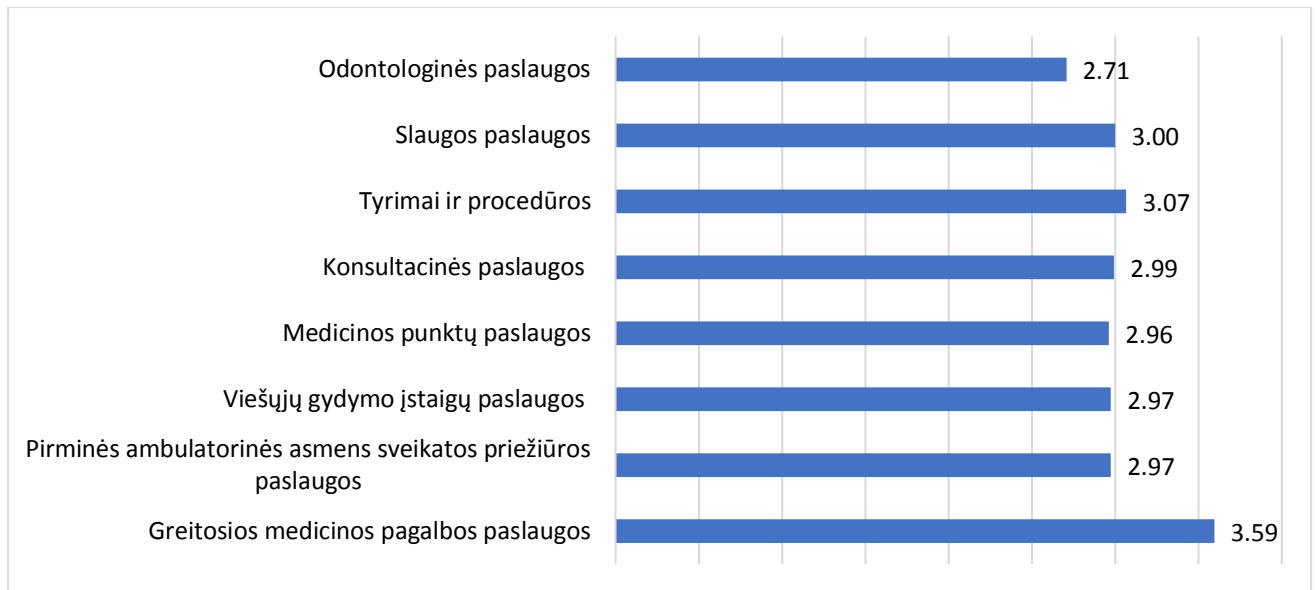

Socialines paslaugas teikiančios įstaigos bendrai įvertintos 3,25 balo iš 5. Pakankamai gerai įvertinta įstaigų būklė ir darbo laikas, kiek prasčiau – informacijos sklaida.

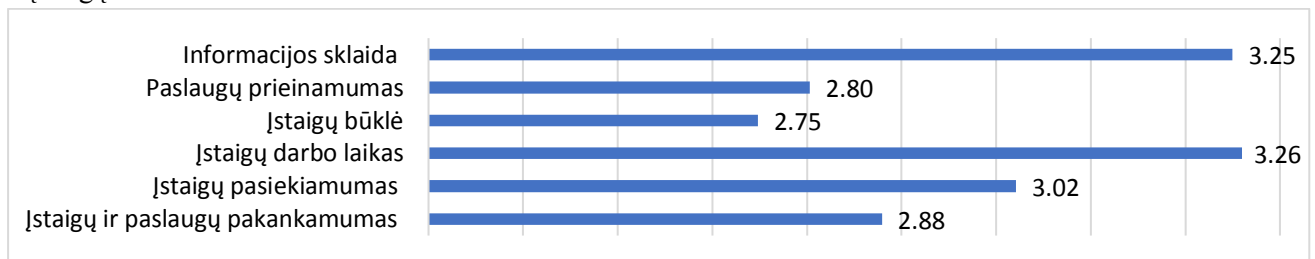

4.5. Sveikatos paslaugų vertinimas

Rajone teikiamų sveikatos paslaugų įvertis siekė 3,03 balo iš 5. Geriausiai įvertintos greitosios medicinos pagalbos, o prasčiausiai – odontologų paslaugos. Respondentų atsakymai į atvirus klausimus atskleidė, kad tokį vertinimą galėjo lemti šių paslaugų trūkumas seniūnijose.

Vertinant sveikatos paslaugas teikiančias įstaigas pagal bendruosius kriterijus, paaiškėjo, kad bendrai įstaigos vertinamos 2,99 balo iš 5. Geriausiai čia įvertintas įstaigų darbo laikas, informacijos sklaida, prasčiausiai – įstaigų būklė.

Respondentams užduotas klausimas, ar, jų nuomone, COVID-19 pandemija turėjo įtakos rajone teikiamų sveikatos paslaugų kokybei. 29,2 proc. apklaustųjų nurodė, kad neturėjo, 70,8 proc. – kad turėjo įtakos. Taip pat respondentai pateikė ir komentarus:

• „Šeimos gydytojai nebevažinėja į rajoną, tenka važiuoti į miestą.“

• „Sudėtinga patekti pas gydytoją kontaktiniu būdu.“

• „Gydytojai pacientams nuotoliniu būdu nustato plaučių uždegimą.“

• „Gydytojai tapo ciniški, konsultacijos ir gydymas 90 % nuotoliu, o prisiskambinti neįmanoma.“

• „Nebuvo galimybės susisiekti su registratūra, šeimos gydytoja.“

• „Sunku išsikviesti greitąją medicinos pagalbą.“

• „Karantino metu labai šauniai dirbo šeimos gydytoja.“

• „Per pandemiją teko pakeisti net šeimos gydytoją.“

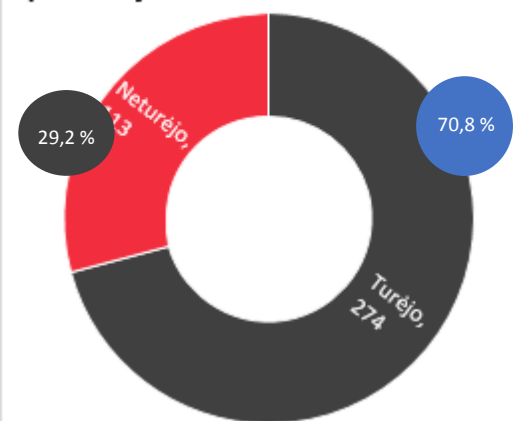
• „Sunku prisiregistruoti pas daktarus, ilgas laukimo laikas (2 mėn.).“

• „Sutriko visos gydymo paslaugos. Neliko ambulatorijose atvažiuojančių gydytojų. Poliklinika rajono ligonius apribojo rečiausiais vizitais. Patekti pas gydytoją neįmanoma. Kabinetuose dirba užsirakinę duris (rajono poliklinika).“

• „Sunku pasitikrinti sveikatą po COVID ligos, tik nuotolinės konsultacijos.“

• „Viską apsunkino Galimybės pasas.“

Ar turėjo įtakos rajone teikiamų sveikatos paslaugų kokybei COVID-19 pandemija?

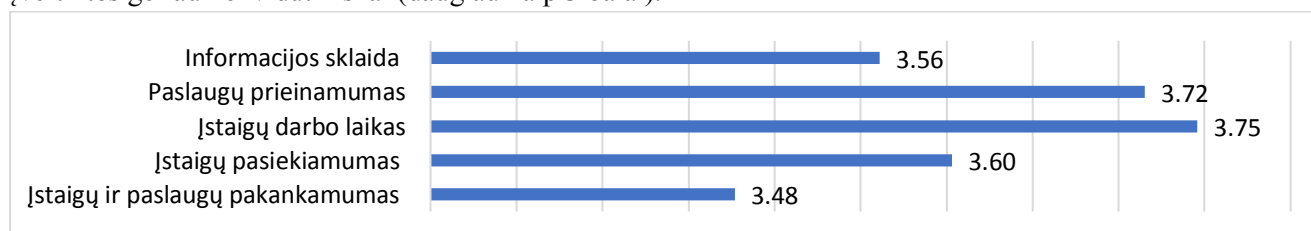
Vertinant šiuos respondentų atsakymus, atkreiptinas dėmesys, kad dalis respondentų nurodo, jog ir dabar, pasibaigus pandemijai (panaikinus ribojimus, galimybių pasus ir kt.), sveikatos paslaugų teikimas gyventojams kelia problemų: sudėtinga užsiregistruoti pas gydytoją dėl esamų eilių, sveikatos paslaugas teikiančios įstaigos koncentruojasi Panevėžio mieste, o kai kuriose seniūnijose (įvardyta) panaikinti medicinos punktai.

4.6. Švietimo paslaugų vertinimas

Respondentai, vertindami švietimo paslaugų kokybę rajone, skyrė 3,5 balo iš 5. Geriausiai, vertinant švietimo paslaugas, įvertintas priėmimas į ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo mokyklas bei neformaliojo vaikų švietimo mokyklas, vaikų pavėžėjimo į ugdymo įstaigas organizavimas bei švietimo paslaugų kokybė bendrai. Prasčiausiai įvertintas įstaigų pritaikymas asmenims, turintiems negalią ar specialiųjų poreikių (3,23 balo iš 5).

Švietimo paslaugas teikiančios įstaigos bendrai įvertintos 3,62 balo iš 5. Visos vertintos kategorijos įvertintos geriau nei vidutiniškai (daugiau kaip 3 balai).

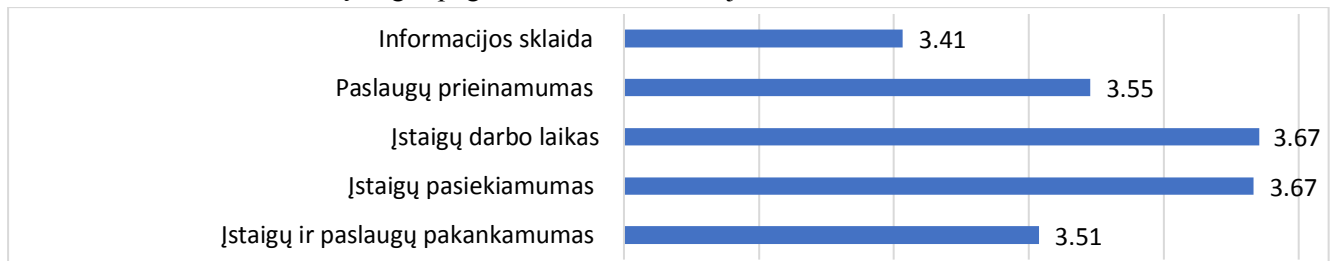

4.7. Kultūros paslaugų vertinimas

Vertindami Panevėžio rajone teikiamas kultūros paslaugas, respondentai joms skyrė 3,54 balo iš 5. Geriausiai įvertintas bibliotekos ir jos padalinių ar skyrių darbas, tačiau reikia pastebėti, kad visos kategorijos įvertintos geriau nei vidutiniškai.

Vertinant kultūros įstaigas pagal bendruosius kriterijus, skirtas bendras balas – 3,56 iš 5.

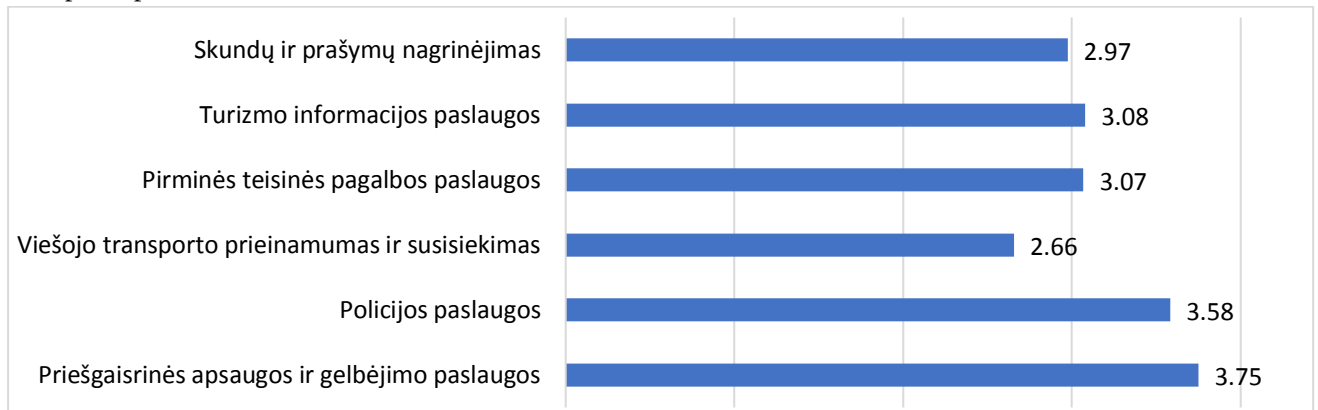

4.8. Administracijos ir seniūnijų teikiamų paslaugų vertinimas

Pagal paveiksle matomas kategorijas vertinant administracijos ir seniūnijų teikiamas paslaugas, bendras šioms paslaugoms skirtas respondentų balas siekė 3,62 balo iš 5. Geriausiai vertinta tai, kad įstaigos patalpos – tvarkingos ir švarios, darbuotojai ir specialistai – kultūringi, bendrauja mandagiai, o įstaigos yra patogioje, lengvai pasiekiamoje vietoje.

Vertindami skirtingas viešąsias paslaugas, teikiamas rajone ir respondentų gyvenamoje seniūnijoje, respondentai šioms vertinamoms paslaugoms bendrai skyrė 3,18 iš 5. Geriausiai įvertintos priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo paslaugos, policijos paslaugos. Kiek prasčiau (žemiau nei vidutinis vertinimas) – viešojo transporto prieinamumas ir susisiekimas.

4.9. Administracijos ir seniūnijų teikiamų paslaugų plėtros poreikis

Šioje klausimų kategorijoje siekta išsiaiškinti pagrindines problemas, su kuriomis susiduria gyventojai, ir galimus sprendimo būdus, trūkstamas paslaugas kiekvienoje iš seniūnijų. Pirmasis klausimas šioje kategorijoje, užduotas respondentams – „Kokių paslaugų trūksta Jūsų gyvenamoje seniūnijoje?“ (1), antrasis – „Kokių paslaugų atsiradimas Jums asmeniškai būtų svarbiausias?“ (2). Susisteminti respondentų atsakymai pagal jų gyvenamąją seniūniją pateikiami lentelėje.

Seniūnija	Kokių paslaugų trūksta Jūsų gyvenamoje seniūnijoje?	Kokių paslaugų atsiradimas Jums asmeniškai būtų svarbiausias?
-----------	---	---

Karsakiškio seniūnija	• Infrastruktūros gerinimo; • Susisiekimo paslaugų; • Dėl kelių atitvarų sudėtinga pėsčiomis nueiti iki artimiausio miestelio (ypač su vežimėliu); • Kaime daug ko trūksta; • Kelių priežiūros; • Aktyviau remiamos bendruomenės, jų iniciatyvos, skatinamo gyventojų aktyvumo, bendravimo, bendradarbiavimo; • Medicinos paslaugų; • Nuotekų sistemos plėtos, vandentiekio; • Pašto arba paštomato; • Sporto aikštelės, tinklinio aikštelės, prie maudyklos nors vienos persirengimo kabinos; • Teisinių paslaugų; • Būrelių vaikams; • Retai važiuoja autobusai, sudėtinga vaikams nuvažiuoti į miesto būrelius.	Aplinkkelis ir pėsčiųjų takas iki miesto; Daugiau autobuso maršrutų susisiekiant su miestu; Vandentiekis; Gatvių apšvietimas ne tik pagrindinėse gatvėse; Kelių valymas žiemą; Geras komunalinis ūkis (vanduo, nuotekos); Medicinos paslaugos.
Krekenavos seniūnija	• Kultūrinių užsiėmimų suaugusiems; • Aiškos ir įvairios platformos apimančios komunikacijos; • Popamokinės veiklos vaikams; • Gatvių valymo; • Nuotekų tinklų plėtos; • Aktyvios veiklos (sportinės) vaikams; • Autobuso du kartus per dieną: išvykti ir parvykti; • Medicinos punkto kaime (nėra darbuotojo); • Viešųjų erdvių priežiūros; • Vandens tiekimo priežiūros tarnybos; • Funkcionalaus vietos bendruomenės centro; • Verslo konsultacijų; • Pašto; • Teisinės pagalbos, juristų konsultacijos; • Landšafto specialistų dėmesio; • Viešojo transporto.	Vandentiekio ir nuotekų sistemos plėtra; Autobusas; Medicinos punktas kaime, sveikatos paslaugų prieinamumo didinimas; Komunalinio padalinio; Naujai sukurtu darbo vietų; Sportas vaikams; Atliekų aikštelė Krekenavoje; Daugiau dėmesio žmonėms, vietos bendruomenėms.
Miežiškių seniūnija	• Ambulatorinių, medicinos, sveikatingumo paslaugų, vaistinės; • Apšvietimo; • Kelių priežiūros; • Mokyklų, darželių, būrelių; • Mažesniuose kaimuose (ne seniūnijos centre) nėra nuotekų sistemos, vandentiekio; • Parduotuvės, prekybos centro; • Susisiekimo su miestu, autobuso grafikų, stotelių su stogeliu trūkumas; • Kelkraščių, pėsčiųjų ir dviračių takų; • Vaikų vasaros darželio (vasarą nedirba); • Logopedų ir kitų specialistų darželiuose; • Galimybės gauti paslaugas nuotoliniu būdu arba toje seniūnijoje, kuri yra arčiau (o ne faktinė); • Nuotekų sistemos, normalaus viešojo transporto, pėsčiųjų takų; • Nėra galimybės išeiti pasivaikščioti, pasivažinėti su vaikais dviračiais; • Galėtum ir pėstute į Panevėžį nueiti, bet nėra kaip, gatvė pavojinga; • Bankomato; • Reikia pertvarkyti mokyklinių autobusų maršrutus pagal kilometrus, nes miestas už 4 km, o vaikus veža 30	Medicinos paslaugos; Apšvietimas; Kelių priežiūra; Ugdymo įstaigos ir jų pertvarka (vaikų priėmimas į arčiausiai esančią įstaigą (mieste), o ne toliau esančias rajone, vaikų racionalus pavėžėjimas; Sporto paslaugos; Pėsčiųjų takai / takas iki Panevėžio; Greičiau sprendžiamos problemos; Nuotekų sistemos ir vandentiekio tinklų plėtra; Senyvo amžiaus žmonių slauga; Susisiekimas su miestu.

	km maršrutu (geriau organizuoti pavėžėjimą iki miesto stoties, o vaikai eina į miesto mokyklą).	
Pajstrio seniūnija	• Bankomato; • Paštomato; • Maisto ir ūkinių prekių parduotuvės; • Bernatonių k. trūksta susisiekimo su Panevėžio miestu, autobusų (per dieną važiuoja 2–3 kartus); • Daugiau darželių, mokyklos; • Medicinos punkto, sveikatos paslaugų, vaistinės; • Dviračių takų infrastruktūros; • Viešojo transporto; • Gausesnių kultūrinių ir sporto renginių; • Kelių priežiūros, ypač žiemą ir pavasarį; • Paslaugų, skirtų vaikams ir jaunimui; • Paslaugų įvairovės, atliepančios gyventojų interesus; • Susisiekimo su Šeškų k.	Autobusai; Odontologas; Vaistinės; Kelių priežiūra; Parduotuvė; Susisiekimas su miestu; Sveikatos paslaugų prieinamumo didinimas; Vaikų žaidimų aikštelė; Bankomatas; Taromatas; Vandentiekis; Viešasis transportas.
Panevėžio seniūnija	• Bankomato; • Paštomato; • Kirpyklos; • Galimybės rajono vaikui eiti į miesto darželį; • Apšviesto dviračių ir pėsčiųjų tako; • Seniūnijos. Panevėžio sen. turėtų būti suskirstyta į kelias; • Medicinos paslaugų, odontologo; • Aplinkos priežiūros; • Nėra rimto administratoriaus-seniūno; • SPA, baseino ar kt. sveikatingumo paslaugų; • Apšvietimo; • Užimtumo jaunimui; • Turizmo informacijos. Panevėžio seniūnijoje, kaip ir kitose, gausu lankytinų objektų, tad būtų galima daugiau apie juos kalbėti, taip pritraukti turistų (naudingi ir finansiškai vietos verslams); • Viešojo transporto prieinamumas ir susisiekimas – pagrindinė problema. Būtina peržiūrėti tarpmiestinio transporto esamus maršrutus (nekeisti „n“ metų, nebeaktualūs, nes neliko kaimų ir pan.), juos jungti, optimizuoti; • Susisiekimo, pėsčiųjų takų atnaujinimo ir naujų kūrimo, pagerinti sąlygas judėjimo negalią turintiems (Piniavos ir Tičkūnų k.).	Apšvietimas ir susisiekimas; Parduotuvės ir daugiau pasirinkimo; Dviračių ir pėsčiųjų takai iš miesto iki Piniavos ir toliau; Susisiekimas su Panevėžio miestu iki Bernatonių; Galimybės rajono vaikui eiti į miesto darželį; Grožio paslaugų; Medicinos paslaugų; Darželių, pradinių mokyklų steigimas; Pratęsti 7 ir 16 miesto autobusų maršrutai; Seniūnijos skyriaus; Socialinių paslaugų; Sporto veikla jaunimui ir suaugusiesiems; Šviesolaidinio interneto tinklas; Vaikų darželis Molainiuose; Viešasis transportas.
Raguvos seniūnija	• Bankomato; • Paštomato; • Bendravimo ir dėmesio iš institucijų; • Aplinkos švaros ir tvarkos; • „Lidl“ o“ (didelės prekių kainos parduotuvėse); • Masažų, sveikatingumo paslaugų; • Susisiekimo iki miesto; • Odontologo.	Centralizuotos nuotekos ir dujos; Daugiau kultūrinių renginių; Aukštesnio lygio mokykla, kad vaikai būtų mokomi kaip mieste; Degalinės; Kelio išsifaltavimas Raguva–Šilai–Mikėnai; Paslaugos senjorams (šienavimas, malkų skaldymas ir kt.); Vaikų dienos / pavakario centrai.
Ramygalos seniūnija	• Dujų tiekimo; • Medicinos punkto, dirbančio visą parą, galimybės gauti vaistų ir pirmąją pagalbą, specialistų (psichologo, odontologo); • Paštomato; • Bankomato; • Geresnių gaisrininkų automobilių ir įrangos; • Aplinka, kurioje gyvena žmonės, baisi; • Kompetentingų specialistų;	Dujos; Kokybiškos odontologo paslaugos; Medicinos specialistai; Parduotuvė; Med. punktas; Geresnis susisiekimas; Paštomatas; Bankomatas; Psichologas;

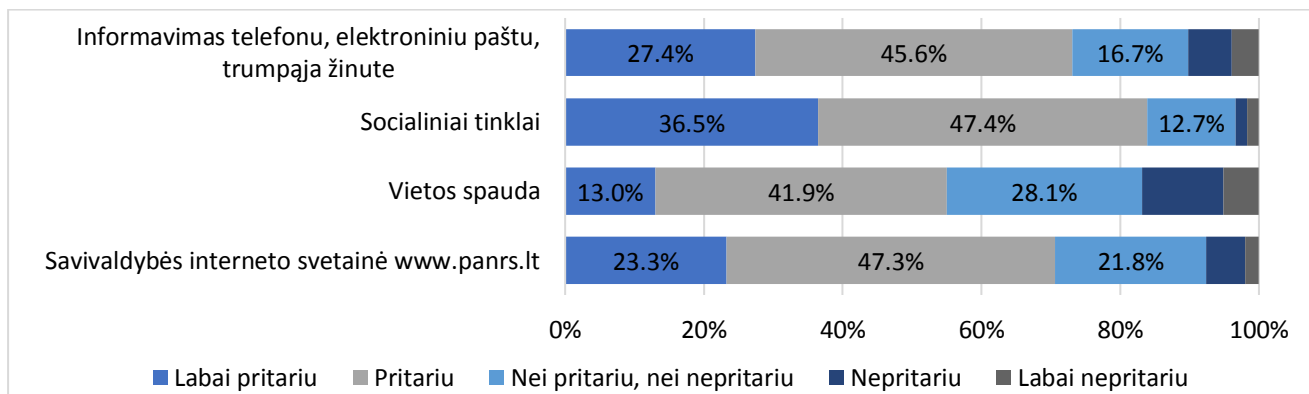
	• Kursų, organizuojamų suaugusiems, pavyzdžiui, vairavimo; • Sporto klubo; • Pramogų gyventojams; • Viešo tualetų; • Defibriliatoriaus miestelio centre; • Pavėžėjimo į mieste veikiančius būrelius paslaugos; • Korepetitorių paslaugų; • Policijos Ramygaloje; • Suaugusiųjų ir vaikų psichologo; • Geresnio susisiektimo; • Teisinių, finansų konsultavimo paslaugų; • Turizmo; • Daugiau užsiėmimo vaikams (žaidimų aikštelių, dviračių takų).	Socialinių paslaugų.
Smilgių seniūnija	• Geresnės kelių priežiūros (pastovus valymas žiemą (šiuo metu reikia labai aktyviai prašyti, kad būtų nuvalyti keliai), tvarkymas visus metus); • Viešojo susisiektimo; • Nepatogus autobusų išvykimo ir grįžimo laikas; • Laisvalaikio, užimtumo paslaugų įvairovės; • Kultūrinių renginių; • Kirpėjų paslaugų; • Pirminės priežiūros sveikatos paslaugų; • Problema – keliai, dažnai neišvažiuojami.	Ne tik darbo dienomis, bet ir šeštadienį važiuojantis priemiestinis autobusas į miestą; Viešojo transporto; Patogių ir pasiekiamų sveikatos paslaugų; Prasti keliai, neasfaltuoti (rudeni, žiemą, pavasarį sunkiai išvažiuojami, žiemą nevalomi).
Upytės seniūnija	• Prastas susisiektimas, ne visi gyventojai turi asmeninius automobilius; • Prastai tvarkomos viešosios erdvės; • Dantisto paslaugų; • Pašto; • Kultūros paslaugų įvairovės; • Komunalinių paslaugų; • Medicinos paslaugų; • Vaistinės; • Senelių priežiūros dienos centrų; • Sporto ir sveikatinimo įstaigų.	Autobusų maršrutų Ėriškių k.; Būreliai pradinukams; Odontologas; Med. punktas; Pašto paslaugos; Priemiestinių autobusų grafikas savaitgaliais; Sveikatinimo centro; Vaistinės.
Vadoklių seniūnija	• Darbuotojams trūksta kompetencijos, dėmesio vietiniams žmonėms, jų telkimo; • Medicinos paslaugų; • Pašto; • Sporto ir laisvalaikio vietų; • Susisiektimo viešuoju transportu su Panevėžio miestu; • Šokių, pramogų, užimtumo jaunimui; • Parduotuvių; • Vandentiekio ir kanalizacijos.	Atvykstantis šeimos gydytojas nors kartą per mėn., medicinos paslaugos; Jaunimo užimtumas; Degalinė; Maitinimo paslaugos; Nuotekų, vandentiekio sistemos plėtra; Viešasis transportas; Susisiektimas su Vadokliais (paskutinis autobusas iš Panevėžio išvyksta 16.15 val.); Pirmiausia – visos būtinos paslaugos ir jų prieinamumas, vėliau – užimtumas ir kt.; Vaikų darželis.
Velžio seniūnija	• Daugiau užimtumo paaugliams ir jaunimui, kultūros paslaugų jaunoms šeimoms; • Edukacinių veiklų; • Gatvių apšvietimo; • Pašto skyriaus; • Kultūros paslaugų; • Viešojo transporto; • Medicinos paslaugų (bent kartą per sav. atvyktų gyd. iš rajono poliklinikos. Odontologai yra, bet dirba su nemodernia įranga, kenčia paslaugų kokybė);	El. paslaugos ir nuotolinis aptarnavimas; Darželis, didesnis neformaliojo ugdymo pasirinkimas vaikams ir jaunimui, dienos centrai; Darbo vietos; Sporto infrastruktūra, SPA centras, baseinas; Ir toliau gražinti aplinką;

• Įkurta bendruomenė, bet trūksta informacijos; • Neformaliojo švietimo; • Socialinės pagalbos (ypač pagalbos senyvo amžiaus žmonėms); • Policijos; • Puikus projektas buvo Mamų ratas, tokių paslaugų reikėtų pastoviai; • Sporto infrastruktūros ar paslaugų, SPA centro; • Susisiekimas su Panevėžio m. kelia problemų (autobusu važiuoti į darbą tampa sudėtinga); • Nepakankama kelių priežiūra, ypač žiemos metu; • Visos paslaugos atitinka mano lūkesčius. Papildomų paslaugų nereikia.	Norėtusi, kad švietimo įstaigose (gimnazija / darželis) būtų taikomos visos NVSC gairės; Kadangi uždaromas paštas, tai būtų gerai Velžyje turėti paštomatus ir bankomatus; Kelių priežiūros; Medicinos (pirmosios pagalbos, apžiūros) paslaugos; Viešasis transportas (priderinti vaikams); Kultūros įstaiga; Apšvietimas (labai daug gyventojų tenka eiti tamsiu paros metu, todėl tai yra nesaugu); Švaros, rūšiavimo kontenerių priežiūra, žolės, vaikų žaidimo aikštelių, gatvių švara ir nuolatinė priežiūra; Vaistinė; Vandentiekis ir nuotekų sistema.
---	--

Apibendrinus visų seniūnijų atsakymus, pateikiama bendra informacija apie trūkstamas paslaugas ir jų poreikį Panevėžio rajone. Seniūnijose labiausiai trūksta:

- medicinos paslaugų (punkto), odontologo, psichologo;
- vaistinės;
- bankomato;
- pašto arba paštomato;
- geresnio susisiekimo su miestu;
- parduotuvės;
- nuotekų ir vandentiekio sistemos plėtos;
- kelių priežiūros ir gatvių apšvietimo;
- pėsčiųjų, dviračių takų;
- formaliojo ir neformaliojo ugdymo įstaigų;
- daugiau dėmesio žmonėms, bendruomenių aktyvumo, veiklų.

Gyventojams taip pat buvo užduotas klausimas apie tai, kokie informacijos gavimo būdai jiems tinkamiausi. Nors pateiktame paveiksle matyti, kad visi minėti informacijos gavimo būdai tinkami (labai pritariu arba pritariu įvertina daugiau nei 50 proc.), daugiausia pritarimo sulaukė informavimo būdas per socialinius tinklus, taip pat – asmeniškai (telefonu, el. paštu, trumpąja žinute).

Respondentai, atsakydami į šį klausimą, taip pat pateikė ir savo komentarus, nurodydami, kokie informacijos gavimo būdai jiems tinkami, arba bendrai įvertino informacijos teikimą Savivaldybėje, seniūnijose:

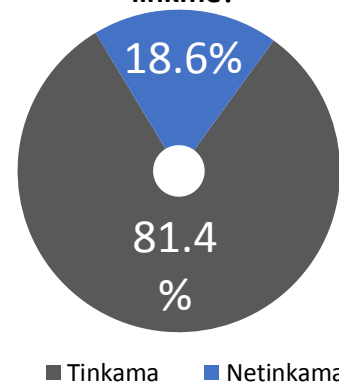
- „Informacija labai gerai pateikiama bendruomenės skelbimų lentoje, informaciniame stende seniūnijoje.“;
- „Geriausiai informacija perduodama kontaktiniu būdu, tam puikiai tinka susirinkimai su žmonėmis.“;
- „Džiaugiuosi, kad turime savo bendruomenės Facebook puslapį, dalijamės naujienomis, naudingais dalykais.“;
- „Galėtų seniūnijos turėti visiems žinomą, aiškią informacijos pateikimo vietą.“;
- „Informacijos per daug nebūna, dabar vyksta kokie renginiai, ir sužinome kalbėdamiesi su kitais žmonėmis, informacija mūsų nepasiekia.“;
- „Labai pasigendama seniūnijų, seniūnaičių dėmesio, bendravimo, problemų sprendimo tiesiogiai, tai būtų pati geriausia informacijos sklaida.“;
- „Savivaldybės svetainė neatnaujinama (yra nebeaktualios informacijos).“;
- „Užsiregistravusiems galėtų būtų persiunčiamas seniūnijos ar savivaldybės naujienlaiškis (el. paštu, paštu ar SMS žinute).“;
- „Žmonės nesilanko www.panrs.lt interneto svetainėje, kiti net nežino, kad ji yra – reikia daugiau viešinimo.“;
- „Manau, visur informacija skleidžiama yra gerai, tik kaimuose dar informacija geriau keliauja „iš lūpų į lūpas.“.

Gyventojai, paklausti, ar per paskutinius 10 metų Panevėžio rajonas vystytas tinkama linkme, daugiausia sutiko su šiuo teiginiu – net 81,4 proc. respondentų nurodė, kad matomi teigiami pokyčiai rajone. Kalbant apie bendrus pokyčius per pastaruosius metus, įvardyta (cituojama, kalba netaisyta):

TEIGIAMAI VERTINIMAI

- Asfaltuojami keliai, gyvenvietė plečiasi, kuriasi jaunos šeimos – tik privalumus.
- Džiugina teigiami pokyčiai. Neramu, jog mažėja sveikatos, susisiekimo paslaugų.
- Gerai, pastebiu teigiamus pokyčius.
- Gražėja didžiosios rajono gyvenvietės.
- Infrastruktūra gerėja, kraštas gražėja, tik mažėja jaunų šeimų.
- Pagerėjo bendruomenių veikla, aktyvumas.
- Labai gerai, akivaizdus patobulėjimas, sutvarkyta aplinka. Yra kur tobulėti, bet gyvenvietė yra nuostabi.
- Po truputį matomi teigiami pokyčiai – įrengiamas naujas apšvietimas, sutvarkomi kultūros namai ir kt.
- Labai pasikeitė gyvenviečių priežiūra ir puoselėjimas, pagausėjo lankytinų vietų, naujų objektų, kviečiančių apsilankyti ne tik rajono gyventojus, išgražėjo ir privačių gyventojų sodybos, renginių gausa ir prieinamumas – pokyčiai į gerąją pusę.
- Nors ir mažėja žmonių (išvyksta gyventi į kitus miestus ar šalis), Panevėžio rajonas ir jo vystymas juda tinkama linkme.
- Pokyčiai į gerąją pusę, atsižvelgiama į vaikus, senjorus, aplinka gražėja.
- Aplinka tikrai pagražėjo, kai kurios erdvės, patvarkytos, kai kurios apleistos vietos, nušienauta, šakos sutvarkytos, atsirado daugiau vartotojų prisijungusių prie nuotekų tinklų, daugiau gatvių išasfaltuotos naujai, nors atliekant kitus darbus, jos vėl buvo perkastos.
- Pasikeitė vaikų pavėžėjimo paslaugos – veža ir darželinukus, tai yra labai svarbu.

Kaip manote, ar per paskutinius 10 metų Panevėžio r. vystytas tinkama linkme?

- Pastebimai gražėja, atsinaujina rajonų aplinkos, renovuotos mokyklos, darželiai, asfaltuojamos gatvės. Tobulinamos ir steigiamos jaunimo žaidimų aikštelės, erdvės. Vertinu labai teigiamai vykstančius pokyčius.
- Pozityviai. Viešosios vietos atnaujinamos, įrengiamos interneto prieigos jose, gausėja smulkiųjų verslininkų, plėtėja kultūrinių renginių spektras, optimizuojama švietimo bei medicinos paslaugų sistema, išlaikant veikiančiomis tas įstaigas, kurios vietos gyventojams išties reikalingos.
- Puikiai, laisvalaikio zonos kai kuriuose kaimeliuose puikiai sutvarkytos.
- Išvystytas bendruomenių užimtumas, tinkami pokyčiai šioje srityje.
- Teigiamai ir norėčiau, kad vystytųsi ir toliau rajonas. Projektai yra naudingi.
- Teigiamai, tvarkoma infrastruktūra, įrengiamos laisvalaikio, sporto erdvės, remontuojamos gatvės.
- Teigiami kaimo infrastruktūros pokyčiai.
- Vadoklių sen. miestelis pagražėjo, pastatytas paminklas prie bažnyčios.
- Velžio gyvenvietė tvarkosi, gražėja, pasikeitimai yra ryškūs (nes gyvenu nuo vaikystės).
- Vertinčiau gerai, jaučiamas dėmesys rajonams. Gerinama aplinka, skiriama investicijų.

NEIGIAMAI VERTINIMAI

- Mažėja žmonių, rajonas demografiškai sensta, jaunimas išvažiuoja, sunkiai kuriasi verslas, trūksta darbo vietų.
- Pokyčiai skirtingose rajono vietose labai skirtingi, daug kas priklauso nuo seniūnijų darbo, aktyvaus ir dėmesingo darbuotojų bendravimo, problemų sprendimo, paslaugų teikimo, gyventojų informavimo. Labai maži pokyčiai, beveik nepastebimi. Didesnius pokyčius daro bendruomenės, kur aktyvūs lyderiai, bet jie tik visuomenininkai ir prisideda laisvu nuo darbo metu.
- Bendruomenės labai susiskaldžiusios, nėra bendradarbiavimo tarpusavyje.
- Rajone gyventi darosi sudėtingiau dėl sveikatos, švietimo paslaugų ribotumo, dėl sudėtingo ir nepritaikyto gyventojų poreikiams susisiekimo su miestu.
- 10 metų gyvenau užsienyje, grįžusi beveik viskuo nusivyliau, viskas, bent jau mūsų gyvenvietėje, pablogėjo.
- Norėtusi daugiau gėlynų, švaresnių gatvių, daugiau tvarkos prie šiukšlių konteinerių.
- Viešosios paslaugos ir jų teikimas vis dar vertinamas per efektyvumo prizmę, neįvertinant, kokias didesnes problemas (pavyzdžiui, demografines) sukelia tai, kad didesnėse gyvenvietėse nebelineka parduotuvių, medicinos punktas dirba tik 1–2 val. be aiškaus darbo laiko, mažėja susisiekimo su Panevėžio miestu galimybės, skurdus kultūrinis gyvenimas (arba informacijos stoka) – visa tai skatina gyventojus keltis gyventi kitur.
- Vertinama blogai, kadangi dauguma žmonėms reikalingų paslaugų mažinama, įstaigos reorganizuojamos arba naikinamos. Pradedant nuo XXI a. svarbaus dalyko – nuotekų sistemos, kuri ne visose gyvenvietėse apskritai yra.
- Dembavos rajoną gelbėja tik Panevėžio miesto įrengta Nevėžio upės rekreacinė zona. Jokių naujų įstaigų, įmonių nėra, reiškia, darbo vietų nedaugėja.
- Problemos – švietimo sistema: uždaromos mokyklos, o jų pastatai nepanaudojami jokioms kitoms reikmėms, mokyklų organizuojami renginiai vaikams.
- Skurdus kultūrinis gyvenimas, į šventes nepritraukiamas jaunimas.
- Labai mažai kas keitėsi – pradedant švietimo sistema (po pandemijos ypač, nebeorganizuojami tradiciniai renginiai arba jie trumpi), problemų kyla sveikatos paslaugų sistemoje, duobėti keliai, nepakankamai aktyvus kultūrinis gyvenimas rajone, ypač Krekenavoje.
- Nesmagu, kad kai kuriuose miesteliuose, nors ir tvarkomasi gražiai, aplinkui išnuomotose žemdirbiams žemėse elgiamasi blogai – buvo iškirsta liepų alėja dėl kelių žemės metrų, užsėtos pievos, kurios turėjo būti saugomos.
- Nepakankamai išvystytos gyvenvietės – trūksta apšvietimo, šaligatvių, komunikacijos, vanduo, senos vandentiekio trasos, dujos, kanalizacijos, nėra vandens hidrantų (gaisrams), apsilaidę gyventojai ir kt.

- Negerai, kad uždamos mokyklos, darželiai, mažėja žmonių, todėl ir bendruomenės ne tokios aktyvios, nėra užimtumo veiklų, renginių.
- Prasta kelių būklė – jie taisomi asfalto lopais, kurie po pirmo žiemos sezono vėl sutrupa. Keliuose, kurie be dangos (pavyzdžiui, Raguvos–Šilų kelias), kyla dulkės, laužomas transportas.
- Vertinu gana gerai. Bet dauguma pokyčių sukoncentruota į gyvenvietes, jų aplinkos gerinimą. Trūksta pokyčių bendrąja prasme.
- Stabili, bet nepateisinanti XXI amžiaus dirbančios ir mokesčius mokančios šeimos lūkesčių.
- Teigiami pokyčiai tvarkant aplinką, tačiau yra elementarių ir netvarkomų dalykų, pvz., gatvių apšvietimas (net centrinė Dembavos gatvė visiškai tamsi), nėra barstomi ir prižiūrimi keliai. Labai geri darželiai, jie puikūs ir geresni nei miesto, tačiau silpnos mokyklos (išskyrus Velžio), tad dėl paslaugų kokybės nėra objektyvių galimybių leisti vaikus į mokyklą arti namų.

Respondentai, paklausti, kaip įsivaizduoja Panevėžio rajoną 2030 m., pateikė gana panašius atsakymus, kuriuos galima suskirstyti į 4 grupes:

1. **SUTVARKYTA INFRASTRUKTŪRA.** Asfaltuoti keliai, padaryti dviračių takeliai, puikus susisiekimas, apšviestos gatvės, sutvarkytos viešosios erdvės, žiemą prižiūrimi keliai, sutvarkytos upių pakrantės, maudyklos, įvesta centralizuota nuotekų sistema, vandentiekis, nestringantis elektros tiekimas, rūšiuojamos atliekos.

2. **AUGANTIS IR MODERNUS RAJONAS.** Atsirast daugiau naujų žmonių, gyventojai labiau įsijungs į visuomeninę veiklą, auganti jauna karta rajonui leis žydyti, o dėmesys, išiklausimas ir bendrystė su žmonėmis taps prioritetu. Daugiau darbo vietų, augantis verslas, patrauklus investuotojams.

3. **AKTYVUMAS IR GYVENIMAS GAMTOS APSUPTYJE.** Daugiau dėmesio skiriama aplinkosaugai, daugiau žaliųjų zonų, priėjimų prie vandens, pasivaikščiojimo, dviračių takų, įrengtos rekreacinės zonos, naudojama atsinaujinančių išteklių energija (pvz., apšvietimui), kuriami ekologiški, į tvarumą orientuoti verslai.

4. **PRIEINAMOS KOKYBIŠKOS VIEŠOSIOS PASLAUGOS.** Gera švietimo, socialinių ir sveikatos įstaigų paslaugų kokybė ir prieinamumas, geresnis susisiekimas ir viešasis transportas, šviesu, saugu, teikiama daugiau informacijos gyventojams, kaimuose veikia parduotuvės. Paslaugos – kuo arčiau žmonių.

Kitas respondentams užduotas atviras klausimas – „Kokį vieną svarbiausią darbą, kuris būtų įgyvendintas iki 2030 m., norėtumėte įtraukti į Panevėžio rajono savivaldybės 2023–2030 metų strateginį plėtros planą?“ Daugiausia gyventojai minėjo su infrastruktūra, kelių tvarkymu, apšvietimu, komunikacijomis susijusių problemų sprendimą ir darbus. Konkrečiau įvardyta, kad per ateinantį planavimo laikotarpį dėmesys turėtų būti skiriamas šioms sritims:

KELIŲ ASFALTAVIMAS, KELIŲ IR GATVIŲ IR PRIEŽIŪRA

- Geriau prižiūrimos gatvės žiemos metu, pabarstyti šaligatviai ir nuvalytos gatvės
- Asfaltuoti kelią Naujamiestis–Krekenava
- Asfaltuoti kelią Raguva–Šilai
- Asfaltuoti keliai su žvyro danga (regioniniai keliai)
- Kabelių kaime įrengti pėsčiųjų perėją ir saugos kalniukus

PĖSČIŲJŲ IR DVIRAČIŲ TAKŲ PLĖTRA

- Dviračių takų apšvietimas
- Dviračių (pėsčiųjų) tako įrengimas (pratęsimas) iki Karsakiškio k.
- Dviračių turizmo trasų įrengimas

INFRASTRUKTŪRA

- Nuotekų, vandentiekio sistema

- Dujotiekis
- Aplinkkelis

ŠVIETIMO PASLAUGOS IR JAUNIMAS

- Daugiau mokyklų
- Daugiau būrelių ir veiklų jaunimui
- Geriausių mokytojų išlaikymas rajone
- Daugiau vietų darželiuose
- Švietimo įstaigų renovacija

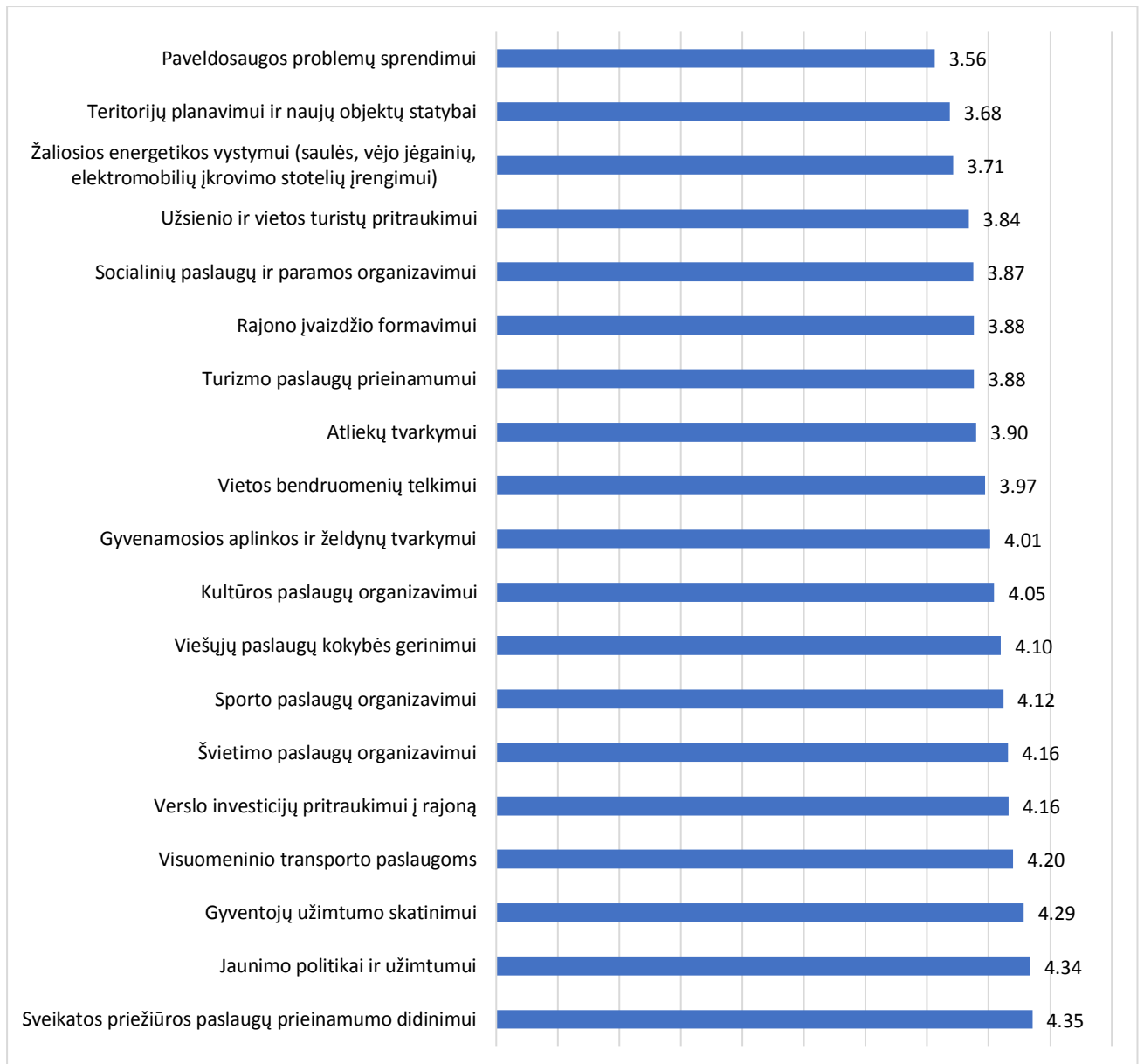
EKONOMIKA

- Daugiau darbo vietų
- Mažiau bedarbių
- Palankios sąlygos SVV
- Daugiau verslo zonų
- Stambių investicijų pritraukimas į rajoną
- Investicijos pagal realų poreikį

VIEŠOSIOS PASLAUGOS

- Paslaugų prieinamumas
- Viešasis susisiekimas
- Kokybiškos paslaugos

Respondentai, vertindami atskiras viešųjų paslaugų sritis, kurioms turėtų būti skiriamas didesnis dėmesys, nurodė, kad iš esmės visos sritys turi būti vystomos tolygiai. Vis dėlto didžiausias balas skirtas sveikatos paslaugų prieinamumo didinimui, jaunimo politikai ir užimtumo didinimui, gyventojų užimtumo skatinimui. Mažiausią, tačiau daugiau nei vidutiniškai, balų įvertį surinko paveldosaugos problemų sprendimas ir teritorijų planavimas bei naujų objektų statyba.

Kalbant apie problemas, kurios nebuvo paminėtos, kaip svarbiausias respondentai nurodė iš esmės jau anksčiau nurodytus nepatogumus jų gyvenamojoje aplinkoje ar Panevėžio rajone:

- atliekų tvarkymas;
- viešojo transporto paslaugų prieinamumas;
- biurokratija ir sudėtingi procesai;
- nepakankamo užimtumo problema rajone;
- gyventojų mažėjimas;
- gyventojų senėjimo problema (soc. paslaugos, integracija);
- inžinerinių tinklų naujinimas ir gerinimas;
- socialinę atskirtį patiriančių asmenų (neįgalieji, senyvo amžiaus žmonės) integracija visuomenėje;
- keliai, dviračių takai ir susisiekimas;
- brangi energija;
- medicinos paslaugos;
- savivaldybės teikiamų paslaugų skaitmenizavimas;
- socialinės atskirties mažinimas;

- susisiekimo problemos sprendimas, geresnio kelio siekimas;
- atliekų rūšiavimas, vandentiekio ir nuotekų valymo įvedimas;
- žmonių, ypač vyresnių, gyvenančių vienkiesiuose arba nedideliuose kaimuose, užimtumas ir rūpinimasis jais;
- psichologinės pagalbos gavimo galimybės;
- vienkiesiuose žmonės informacijos neturi, kur gali kreiptis;
- susisiekimas;
- reikalinga spręsti problemą, kai senjorai nėra deklaravę savo gyvenamos vietos ten, kur iš tiesų gyvena, todėl negali gauti pagalbos.

Kalbant apie gyventojų skaičiaus mažėjimo problemą, nemažai respondentų ją įvardijo kaip itin svarbią – mažėjantis gyventojų skaičius, senėjanti visuomenė, dėl to kylančios socioekonominės problemos, didėjantis viešųjų paslaugų senyvo amžiaus žmonėms poreikis ir panašiai. Respondentų buvo klausiama, kokios pagrindinės priežastys skatina juos svarstyti išvykti iš Panevėžio rajono.

Svarbu pažymėti, kad pagrindinės priežastys susijusios su darbo rinka – siūlomi per maži atlyginimai neatliepia gyventojų poreikių, o geresnės darbo sąlygos siūlomos kitur, nepavyksta rasti gero, kvalifikaciją atitinkančio darbo. Taip pat nurodyta, kad Panevėžio rajone – ribotos laisvalaikio praleidimo galimybės, trūksta įvairovės.

Respondentų, paprašytų įvardyti, kas patinka ir nepatinka jų gyvenamoje teritorijoje ar Panevėžio rajone apskritai, dauguma kaip privalumą įvardijo gražią, žalią gamtą, ramybę bei netoli esanti didmiestį – Panevėžio miestą, kuriame didesnė viešųjų įstaigų ir paslaugų koncentracija. Tai, kas kelia gyventojams nepatogumų, dažniausiai susiję su viešųjų paslaugų teikimu (būtiniosios socialinės, sveikatos priežiūros, komunalinės paslaugos, infrastruktūra), kvalifikuotų darbo vietų trūkumas.

Patinka	Nepatinka
• Gamta • Rami aplinka • Saugu • Bendruomenė, draugiška kaimynystė	• Kelių būklė, daug žvyrkelių, žiemą ne visur nuvalyti • Viešasis transportas, susisiekimas su miestu, kiti tarp miestiniais maršrutais • Trūksta darbo vietų

• Pažįstami žmonės, aplinka • Kultūros centrai, bibliotekos, renginiai • Atnaujinama infrastruktūra • Arti miestas • Poilsio zonos, viešosios erdvės • Sporto erdvės • Darbas • Lokacija, mažai atstumai • Viešasis paslaugas teikiančios įstaigos (mokykla, ambulatorinės, socialinės paslaugos ir kt.) • Malonūs seniūnijų darbuotojai	• Nesutvarkytos viešosios erdvės arba nesitvarkantys privačių kiemų gyventojai • Apšvietimo problemos, jo trūksta, o naktimis išjungiamas • Medicinos paslaugų trūkumas • Toli nuo namų viešosios įstaigos (darželis, medicinos, pašto ir kt. paslaugos) • Daugiausia dėmesio – seniūnijų centrums • Daug socialines pašalpas gaunančių, nedirbančių asmenų, didėjanti soc. atskirtis • Nerūšiuojamos atliekos, prie konteinerių – stambiagabaritės atliekos, vežamos ne pagal poreikį, mažai šiukšliadėžių prie, pavyzdžiui, stotelių • Nuotekų, vandentiekio (arba nėra, arba prastas spaudimas) tinklų problemos • Paslaugų kokybė (darbuotojų kaita švietimo įstaigose, seniūnas ne visada reaguoja) • Nėra pašto, bankomato • Trūksta bendravimo tarp įstaigų, institucijų • Oro tarša, triukšmas
---	---

4.10. Išvados ir rekomendacijos

- 4 iš 5 apklaustųjų nurodė, kad jiems patinka gyventi Panevėžio rajone.
- Rajonas labiausiai vertinamas dėl gražios gamtos, gamtinių išteklių, patogios geografinės padėties, saugios kaimynystės, tačiau kiek prasčiau vertinamos galimybės susirasti darbą ar daryti karjerą, taip pat gyventojams neramu dėl nepakankamo švietimo, socialinių ir sveikatos paslaugų prieinamumo.
- Daugiausia problemų gyventojams kelia susisiektis su Panevėžio m., nepakankamas gatvių apšvietimas, vandens ir nuotekų sistemos nebuvimas.
- Kalbant apie viešųjų paslaugų teikimą, geriausiai įvertintas Panevėžio r. sav. administracijos ir seniūnijų įstaigų darbas, kultūros įstaigų darbas, prasčiausiai – sveikatos, socialinės paslaugos, aplinkos tvarkymas ir komunalinės paslaugos (pagrindinė priežastis – paslaugų nepakankamumas).

Rekomendacijos

- Įvertinti veiksmų, nukreiptų į demografinių pokyčių problemų poveikio minimizavimą, aktualumą ir numatyti priemones gyventojų skaičiaus augimo skatinimui – jaunimo užimtumas, verslumo ir verslo kūrimo Panevėžio rajone skatinimas, laisvalaikio praleidimo, pramogų įvairovės didinimas, būtinųjų viešųjų paslaugų gyventojams organizavimas ir kt.
- Kurti sąlygas gyventojų verslumo ugdymui, verslo inkubavimui, vietos bendruomenių verslams kurtis.
- Spręsti sveikatos paslaugų (ypač odontologų, šeimos gydytojų) prieinamumo klausimus nuo Panevėžio m. nutolusiose seniūnijose.
- Peržiūrėti ir (ar) pagal galimybes atnaujinti interneto svetainę www.panrs.lt, detaliai peržiūrint pateikiamos informacijos aktualumą, naujumą, pateikimo formą (atsižvelgiant į tai, kad respondentai minėjo, jog informaciją sunku atrasti, suprasti dėl vartojamos biurokratinės kalbos ir kt.).
- Atsižvelgiant į tai, kad vertindami skirtingų įstaigų darbą, respondentai dažnai informacijos sklaidą įvertino vidutiniškai, ateinančiu planavimo laikotarpiu siūloma spręsti komunikacijos, informacijos pasiekiamumo, prieinamumo problemas.
- Įvertinus tai, kad nemaža dalis respondentų minėjo netolygiai išvystytas Panevėžio rajono teritorijas, paslaugų trūkumą, rekomenduojama reguliariai atlikti viešųjų paslaugų vertinimo tyrimus (apklausas)

skirtingose seniūnijose, kurių rezultatais galima remtis planuojant konkrečias priemones veiklos planuose problemoms spręsti.

V. VIDAUS IR IŠORĖS APLINKOS ANALIZĖ

5.1. Apie savivaldybę

5.1.1. Bendrieji duomenys

Geografija. Geografiniu požiūriu Panevėžio rajonas yra Nevėžio žemumoje, priklausančioje Lietuvos Vidurio žemumai. Kraštovaizdyje vyrauja lygumos. Savivaldybės plotas – 2 177 km², antra pagal plotą savivaldybė Lietuvoje. Aukščiausia rajono vieta (88 m) yra paribyje su Ukmergės rajonu (ties Briežvalkiu), žemiausia (30 m) – prie Nevėžio, Kėdainių rajono paribyje. Miškuose gausu medžiojamų žvėrių, įsteigtas Krekenavos regioninis parkas. Rajone gausu archeologijos paminklų – laidojimo vietų (pilkapynai ir kapinynai), stūkso 3 piliakalniai (garsiausias Upytės piliakalnis).

Pro rajoną teka Lėvuo su intaku Pyvesa ir Nevėžis su intakais Juoda, Upyte (kairieji), Juosta, Kiršinu (dešinieji). Telkšo 12 ežerų (Panevėžio rajono ežerai), 11 tvenkinių. Miškingumas – 30,8 proc. Didžiausi miškai – Žalioji giria, Gilėnų, Gėlainių, Raguvos, Gustonių. Būdingi pušynai, eglynai, beržynai.

Administracinis suskirstymas. Panevėžio rajono savivaldybė (toliau – Savivaldybė) – administracinis teritorinis vienetas Lietuvos centrinėje dalyje. Centras – Panevėžys (į savivaldybės teritoriją neįeina, turi atskiros savivaldybės statusą).

2 pav. Panevėžio rajono savivaldybė
Šaltinis: <https://lt.wikipedia.org>.

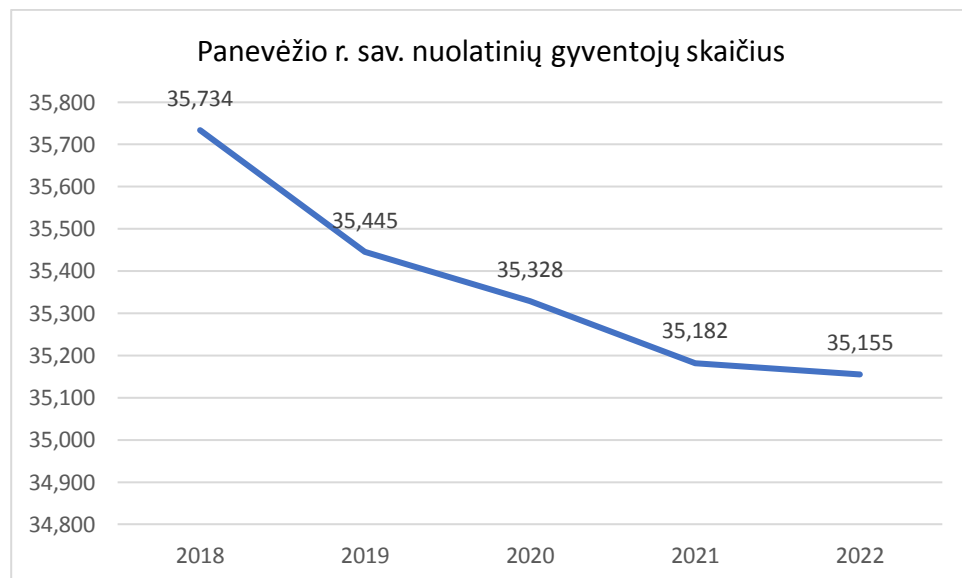
Susisiekimas. Panevėžio rajono savivaldybės geografinė padėtis patogi:

- Savivaldybė įsikūrusi apie 150 km nuo pagrindinių Baltijos regiono centrų – Rygos, Vilniaus ir Kauno. Atstumą automobiliu galima įveikti per ~ 2 val.
- Artimiausias Klaipėdos uostas – už 250 km. Atstumą automobiliu galima įveikti per 3,5 val.
- Šalia yra magistralės, turinčios kelių tinklą, einantį nuo Berlyno per Varšuvą, Kaliningradą, Klaipėdą, Liepoją, Rygą, Taliną.
- Rajoną kerta geležinkelio linija Daugpilis–Panevėžys–Radviliškis – jungtis su pagrindiniu Lietuvos geležinkelių transporto IX B koridoriumi ir su Klaipėdos jūrų uostu.

- 2026 m. planuojamas baigti geležinkelio trasos „Rail Baltica“, kuri bus tarptautinio transporto koridoriaus Šiaurės jūra–Baltijos jūra dalis, sujungianti Helsinkį, Taliną, Pernu, Rygą, Panevėžį, Kauną, Vilnių ir Varšuvą.

5.1.2. Demografiniai rodikliai

Demografiniai rodikliai. Lietuvos statistikos departamento (toliau – LSD) duomenimis, savivaldybės gyventojų skaičius, kaip ir bendras Lietuvos gyventojų skaičius, per pastaruosius 5 metus mažėjo. Gyventojų skaičiaus mažėjimui įtakos turėjo tarptautinė migracija ir natūrali gyventojų kaita. 2022 m. pradžioje gyventojų skaičius sudarė 35 155 asmenis, t. y. 579 asmenims, arba 1,65 proc., mažiau nei 2018 m. Palyginti su Panevėžio apskritimi, savivaldybės gyventojų skaičius mažėjo beveik dvigubai mažiau (Panevėžio apskrityje 2018–2022 m. pradžioje gyventojų skaičius sumažėjo 3,05 proc.), tačiau palyginti su bendru Lietuvos gyventojų skaičiumi, savivaldybės gyventojų skaičius sumažėjo 3 kartus daugiau (Lietuvoje 2018–2022 m. pradžioje gyventojų skaičius sumažėjo 0,5 proc.). 2022 m. pradžioje savivaldybės gyventojai sudarė 1,26 proc. visų Lietuvos gyventojų. Didžioji dauguma savivaldybės gyventojų gyvena kaime (~ 96 proc.). Gyventojų, gyvenančių mieste, skaičius sumažėjo 15,67 proc. (nuo 1 425 iki 1 232), palyginti su 2017–2022 m. duomenimis.

3 pav. Panevėžio r. savivaldybės nuolatinių gyventojų skaičius

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

Savivaldybėje yra 2 seniūnijos, kuriose gyvena daugiau nei 7 tūkst. gyventojų: Panevėžio (8 236 gyv.) ir Velžio (7 317 gyv.). Šešiose seniūnijose gyvena 2–3 tūkst. gyventojų, o kitose keturiose – vidutiniškai po 1,5 tūkst. gyventojų.

> 7 000 gyventojų	> 2 000 gyventojų	> 1 000 gyventojų
• Panevėžio • Velžio	• Krekenavos • Ramygalos • Karsakiškio • Pajstrio • Naujamiesčio • Miežiškių	• Vadoklių • Smilgių • Upytės • Raguvos

4 pav. Gyventojų skaičius seniūnijose

Šaltinis: www.panrs.lt.

LSD duomenimis, savivaldybės gyventojų vyrų ir moterų santykis 2017–2021 m. pakito mažai. Vyrų padidėjo nuo 49,10 proc. iki 49,50 proc. (+0,81 proc.), o moterų sumažėjo nuo 50,90 proc. iki 50,50 proc. (-0,79 proc.). Palyginti su 2021 m. duomenimis, Panevėžio apskrities (46,10 proc. – vyrų, 53,90 proc. – moterų) ir Lietuvos Respublikos (47 proc. – vyrų, 53 proc. – moterų) vyrų ir moterų santykis savivaldybėje skiriasi apie 3 proc.

Savivaldybės gyventojų tankis 2017–2021 m. neženkiai kito nuo 16,7 iki 16,2 gyventojų 1 km². Gyventojų tankio mažėjimas atitiko Panevėžio apskrities ir Lietuvos Respublikos mažėjimo tendenciją.

Demografinės senatvės koeficiento didėjimas savivaldybėje atitinka bendrą tiek Panevėžio apskrities, tiek Lietuvos rodiklio didėjimą. Savivaldybėje 2017–2021 m. rodiklis didėjo nuo 142 iki 147. Palyginti su kitomis apskrities savivaldybėmis, šis rodiklis yra mažiausias, tačiau didesnis nei Lietuvos.

Teritorija	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Lietuvos Respublika	130	131	131	132	132
Panevėžio apskritis	163	167	169	173	175
Biržų r. sav.	194	197	201	207	209
Kupiškio r. sav.	189	193	192	197	196
Panevėžio m. sav.	152	156	160	164	168
Panevėžio r. sav.	142	143	145	147	147
Pasvalio r. sav.	156	160	163	165	168
Rokiškio r. sav.	195	199	202	208	211

1 lentelė. Demografinės senatvės koeficientas

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

2021 m. duomenimis, medianinis savivaldybės gyventojų amžius (gyventojų medianinis amžius parodo, kad 50 proc. gyventojų yra ne vyresni nei medianinis amžius, o kiti 50 proc. – ne jaunesni nei medianinis amžius) yra 47, palyginti su 2017 m., amžius padidėjo 2 metais. Savivaldybės rodiklis viršija Lietuvos rodiklį trejais metais, tačiau yra mažesnis nei kitų apskrities savivaldybių.

Teritorija	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Lietuvos Respublika	43	43	44	44	44
Panevėžio apskritis	47	47	48	48	49
Biržų r. sav.	48	48	49	50	50
Kupiškio r. sav.	48	49	49	50	50
Panevėžio m. sav.	46	47	47	48	48
Panevėžio r. sav.	45	46	46	47	47
Pasvalio r. sav.	46	47	47	48	48
Rokiškio r. sav.	48	49	50	50	51

2 lentelė. Medianinis gyventojų amžius

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

Gimstamumo rodikliai šalyje kasmet drastiškai krenta, o koronaviruso pandemijos situacija tai tik pablogino. Savivaldybės gimstamumo rodiklis ne išimtis, palyginti su 2017–2021 m., rodiklis sumažėjo 22,61 proc., t. y. beveik 6 proc. daugiau nei Lietuvos rodiklis. Palyginti su kitomis apskrities savivaldybėmis, gimstamumo rodiklio sumažėjimas yra vidutinis, didesnis rodiklis fiksuojamas Panevėžio miesto ir Kupiškio savivaldybėse.

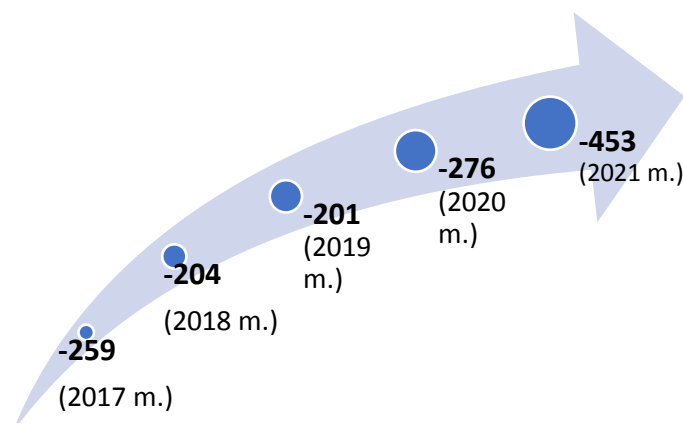
Mirtingumo rodiklio pokytis analizuojamu laikotarpiu savivaldybėje yra didesnis nei bendras apskrities, apskrities savivaldybių ir Lietuvos ir siekia 18,91, t. y. 2,63 proc. didesnis nei Lietuvos ir 5,73 proc. didesnis nei Panevėžio apskrities.

Teritorija	Gimstamumas						Mirtingumas					
	2017	2018	2019	2020	2021	Pokytis %	2017	2018	2019	2020	2021	Pokytis %
Lietuvos Respublika	28 696	28 149	27 393	25 144	24 606	-16,62	40 142	39 574	38 281	43 547	47 950	16,28
Panevėžio apskritis	1 937	1 789	1 743	1 574	1 509	-28,36	3 630	3 461	3 363	3 849	4 181	13,18
Biržų r. sav.	220	182	176	180	185	-18,92	455	457	416	488	522	12,84
Kupiškio r. sav.	137	140	114	131	106	-29,25	291	319	311	366	328	11,28
Panevėžio m. sav.	839	724	743	638	611	-37,32	1 240	1 163	1 153	1 379	1 492	16,89
Panevėžio r. sav.	320	317	323	303	261	-22,61	579	521	524	579	714	18,91
Pasvalio r. sav.	199	202	212	162	162	-22,84	435	418	421	452	479	9,19
Rokiškio r. sav.	222	224	175	160	184	-20,65	630	583	538	585	646	2,48

3 lentelė. Gyventojų gimstamumas ir mirtingumas

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

Natūralios gyventojų kaitos rodiklis išlaiko bendrą šalies didėjimo tendenciją. LSD duomenimis, Lietuvoje šis rodiklis 2017–2021 m. padidėjo dvigubai, o savivaldybėje kiek mažiau – 75 proc.

5 pav. Natūrali gyventojų kaita savivaldybėje

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

LSD duomenimis, neto tarptautinė migracija savivaldybėje kito nuo -518 asm. (2017 m.) iki -49 asm. (2021 m.), neto vidaus migracija per tą patį laikotarpį savivaldybėje kito nuo 323 iki 75.

Teritorija	Neto tarptautinė migracija, asmenys					Neto vidaus migracija, asmenys				
	2017	2018	2019	2020	2021	2016	2017	2018	2019	2020
Panevėžio apskritis	-3 096	-961	-209	439	-240	-1 466	-1 518	-1 476	-1 599	-1 337
Biržų r. sav.	-434	-141	-20	45	-53	-170	-198	-190	-193	-151
Kupiškio r. sav.	-62	-38	-29	55	-15	-183	-157	-124	-174	-114
Panevėžio m. sav.	-1 101	-351	-81	187	-67	-930	-874	-749	-763	-718
Panevėžio r. sav.	-518	-170	50	55	-49	323	94	85	34	75
Pasvalio r. sav.	-396	-91	-85	45	-38	-256	-197	-283	-254	-245
Rokiškio r. sav.	-385	-170	-44	52	-18	-250	-186	-215	-249	-184

4 lentelė. Neto tarptautinė ir vidaus migracija

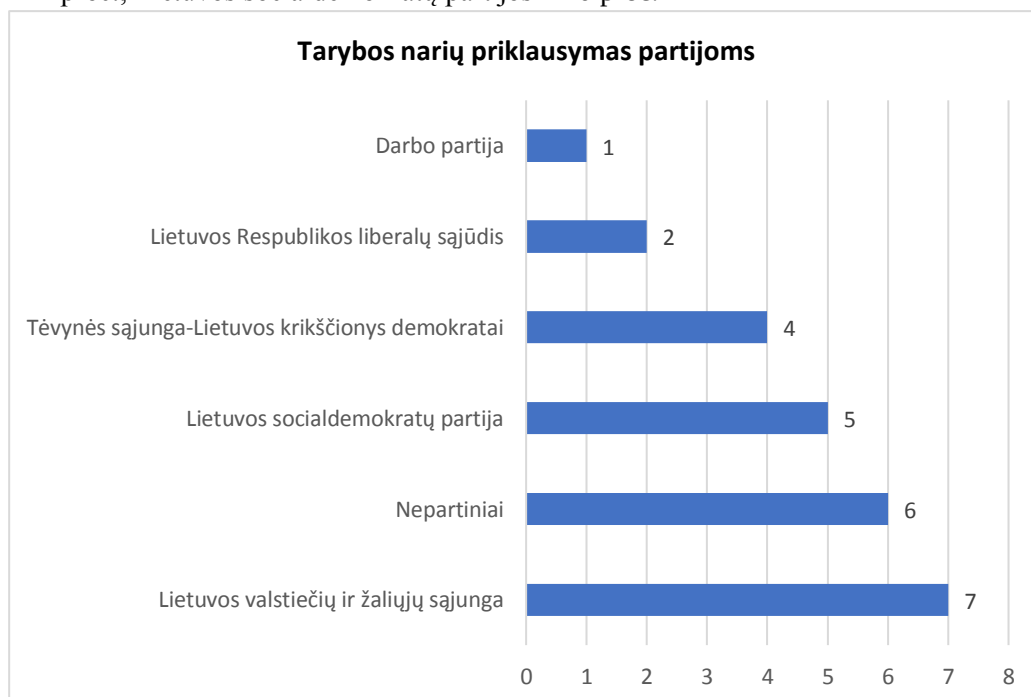
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

5.1.3. Viešasis valdymas

Už savivaldos teisės įgyvendinimą savivaldybės bendruomenės interesais atsakingos institucijos:

- Savivaldybės atstovaujamoji institucija – Savivaldybės taryba, turinti vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas, kuriai vadovauja Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo nustatyta tvarka išrinktas savivaldybės tarybos narys – Savivaldybės meras. Meras yra savivaldybės vadovas, vykdamas šiame ir kituose įstatymuose nustatytus įgaliojimus.
- Savivaldybės vykdomoji institucija (vykdomosios institucijos) – Savivaldybės administracijos direktorius, Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas (pavaduotojai).

Taryba. Savivaldybės tarybą (toliau – Taryba) sudaro pagal Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymą išrinkti 25 tarybos nariai. Aktualiais 2022 m. duomenimis, dauguma Tarybos narių yra vyrai – 18 (72 proc.), o 7 moterys (28 proc.). Daugiausia Tarybos narių yra iš Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos – 28 proc., nepartinių – 24 proc., Lietuvos socialdemokratų partijos – 20 proc.

6 pav. Tarybos narių priklausymas partijoms

Šaltinis: www.panrs.lt.

Tarybos veiklos tvarką ir formas nustato Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas ir Tarybos veiklos reglamentas, patvirtintas 2011 m. rugpjūčio 25 d. Panevėžio rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-163 „Dėl Panevėžio rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento patvirtinimo“.

Savivaldybės tarybos kolegija. Savivaldybės taryba savo įgaliojimų laikui iš Tarybos narių Mero siūlymu sudaro Savivaldybės tarybos kolegiją. Kolegija yra Tarybos patariamasis organas. Kolegija yra sudaroma iš Savivaldybės mero, Savivaldybės mero pavaduotojo ir iš vieno atstovo, deleguoto nuo kiekvienos frakcijos ir (ar) Tarybos narių grupės. Kolegiją sudaro 10 narių: dauguma jų vyrai – 7 (70 proc.), 3 moterys (30 proc.). Kolegijos funkcijos:

- analizuoti savivaldybės teritorijoje esančių valstybės institucijų padalinių veiklą, teikti siūlymus Tarybai dėl šių padalinių veiklos gerinimo ir jų vadovų išklauso;
- svarstyti ir teikti siūlymus dėl savivaldybės strateginio planavimo dokumentų rengimo ir kt.

Savivaldybės tarybos komitetai. Savivaldybėje yra 4 komitetai, kurie sudaryti Savivaldybės tarybai teikiams klausimams preliminarai nagrinėti ir išvadoms bei pasiūlymams teikti, kontroliuoti, kaip laikomasi įstatymų ir vykdomi Tarybos, Mero sprendimai. Komitetus sudaro po 8 narius, kurių dauguma vyrai, dviejų komitetų pirmininkės yra moterys.

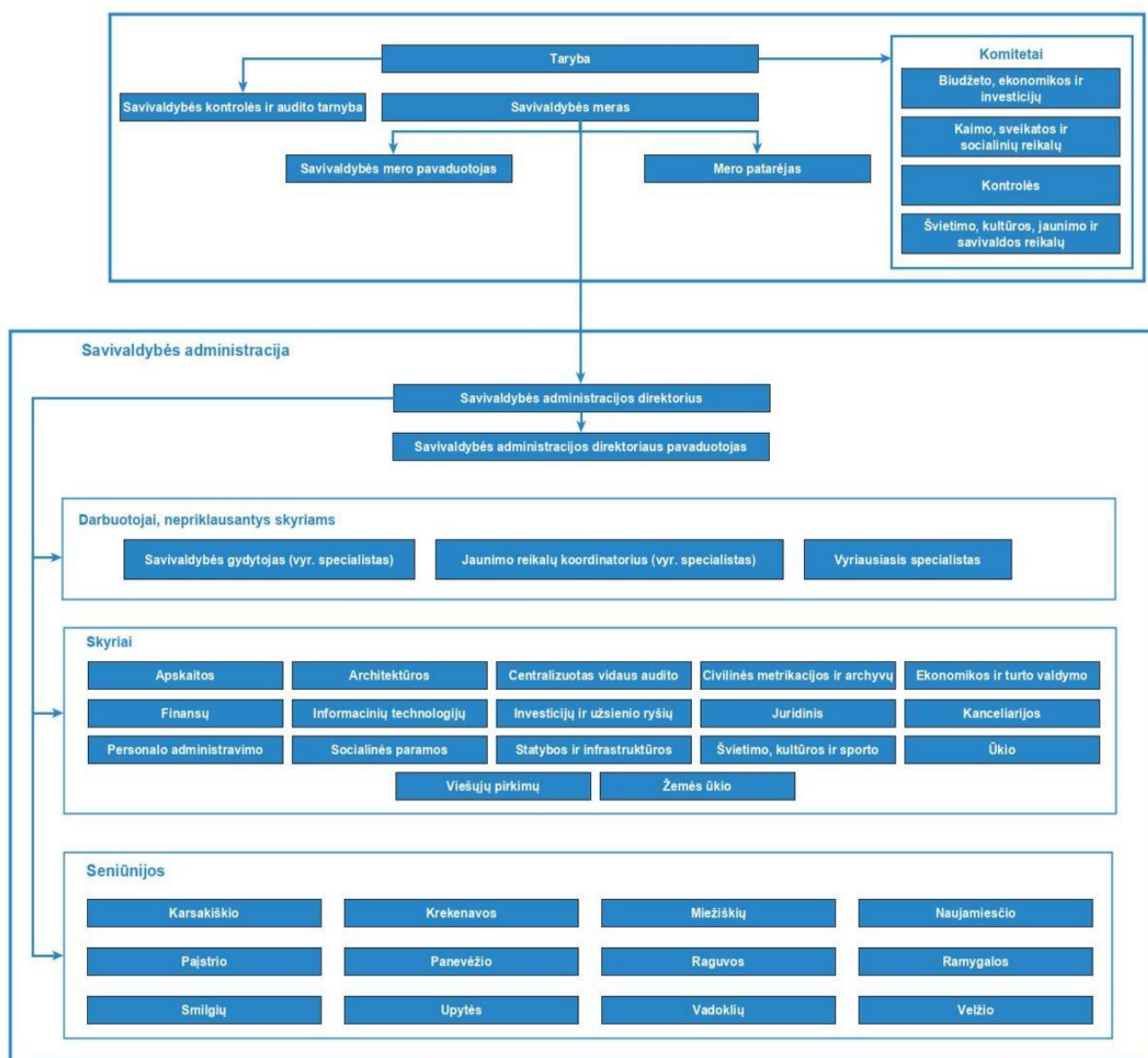
7 pav. Savivaldybės tarybos komitetai

Šaltinis: www.panrs.lt.

Panevėžio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba. Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba prižiūri, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Taip pat teikia administracinę paslaugą – nagrinėja gautus gyventojų prašymus, pranešimus, skundus

ir pareiškimus dėl savivaldybės lėšų ir turto, patikėjimo teise valdomo valstybės turto naudojimo, valdymo ir disponavimo juo ir teikia išvadas dėl tokio tyrimo rezultatų. Tarnybą sudaro 3 asmenys.

Panevėžio rajono savivaldybės administracija. Panevėžio rajono savivaldybės administracijos (įskaitant ir Tarybą) struktūra pateikta 9 paveiksle. Administracijai vadovauja administracijos direktorius. Savivaldybės administracijoje yra 17 skyrių ir 12 seniūnijų.

8 pav. Savivaldybės administracijos struktūra

Šaltinis: www.panrs.lt.

Vadovaujantis 2018 m. gegužės 30 d. Panevėžio rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-116 „Dėl didžiausio leistino valstybės tarnautojų pareigybų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, skaičiaus Panevėžio rajono savivaldybės administracijoje nustatymo“, nustatytas didžiausias leistinių pareigybų skaičius – 241,75 (palyginti su 2017 m., sumažėjo 4 pareigybėmis, t. y. 1,65 proc.). Pareigybų skaičiaus sumažėjimo priežastis – vaiko teisių apsaugos sistemos pertvarka, pagal kurią visi Vaiko teisių apsaugos skyriaus darbuotojai perėjo dirbti į Tarnybos Panevėžio apskrities Vaiko teisių apsaugos skyrių.

Pažymėtina, kad gyventojų skaičiaus savivaldybėje mažėjimas neturėjo įtakos pareigybių skaičiaus Savivaldybės administracijoje sumažėjimui.

Palyginti su 2017 m., pareigybių skaičius keitėsi: valstybės tarnautojų skaičius 2021 m. pradžioje sumažėjo 15,5 (nuo 103,5 iki 88), o darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, skaičius padidėjo 11,5 (nuo 142,25 iki 153,75).

Darbuotojų skaičius 2021 m., palyginti su 2017 m., sumažėjo nuo 265 iki 258, tačiau, palyginti su 2020 m., padidėjo nuo 249 iki 258. 2021 m. savivaldybėje dirbo 180 moterų ir tik 78 vyrai. 2021 m. darbuotojų kaita, palyginti su 2020 m., didesnė. Atleisti 25 darbuotojai (2020 m. – 20). Darbuotojų kaitos priežastys: darbuotojų iniciatyva (2021 m. kiek daugiau nei pusė darbuotojų), įgijus teisę į senatvės pensiją ir kt.

	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	Pokytis, pareigybių skaičius (palyginti su 2017 m.)
Pareigybių skaičius, iš jų:	245,75	245,75	241,75	241,75	241,75	-4
• Valstybės tarnautojai	103,5	103,5	92,5	90	88	-15,5
• Darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis	142,25	142,25	149,25	151,75	153,75	11,5
Darbuotojų skaičius, iš jų:	265	254	251	249	258	-7
• Moterys	192	181	177	179	180	-12
• Vyrai	73	73	74	70	78	5
Darbuotojų kaita (atleisti darbuotojai)	24	19	17	20	25	1

5 lentelė. Savivaldybės darbuotojų skaičius, kaita

Šaltinis: Panevėžio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus veiklos ataskaitos (2017–2021 m.).

Savivaldybė yra nustačiusi žmogiškųjų išteklių ir personalo valdymo srities prioritetus: tinkama darbuotojų kvalifikacija, pakankama patirtis ir reikiami įgūdžiai savo funkcijoms atlikti bei atsakomybei už vidaus kontrolę suprasti, valdymo politikos, skatinančios ir motyvuojančios darbuotojus siekti geriausių veiklos rezultatų, formavimas, profesinio elgesio principų ir taisyklių laikymasis, viešųjų ir privačių interesų konflikto vengimas. Siekiant efektyvaus savivaldybės valdymo, sudaromos sąlygos darbuotojams kelti profesinę kvalifikaciją (konkrečioms, pareigybėse nurodytoms funkcijoms vykdyti). Lyginant 2017 m. ir 2021 m., skiriama lėšų suma sumažėjo nuo 13 907,00 Eur (mokymuose dalyvavo 150 darbuotojų) iki 10 020,00 Eur (mokymuose dalyvavo 105 darbuotojai).

Visuomenės informavimas. Savivaldybės administracija teikia visuomenei, viešosios informacijos rengėjams, Panevėžio miesto ir rajono bei respublikinėms žiniasklaidos priemonėms operatyvią ir objektyvią informaciją apie Panevėžio rajono savivaldybės administracijos, įstaigų ir organizacijų veiklą. Pateikiama apibendrinta informacija apie Savivaldybės tarybos priimamus gyventojams aktualius sprendimus, svarbius ekonominio, socialinio, kultūrinio gyvenimo įvykius, viešinami savivaldybėje įgyvendinami įvairūs projektai. Informacija teikiama šiomis priemonėmis:

- savivaldybės interneto svetainėje www.panrs.lt ir kituose naujienų portaluose: „Jūsų Panevėžys“, „Aina“, „paninfo.lt“, respublikiniuose naujienų portaluose www.regionunaujienos.lt ir www.manokrastas.lt;
- Lietuvos savivaldybių asociacijos leidinyje „Savivaldybių žinios“;
- Panevėžio dienraščiuose, savaitraščiuose „Sekundė“, „Tėvynė“;
- vietos televizijoje GNTV;
- radijo stotyje „Pulsas“;
- socialinių tinklų „Facebook“, „LinkedIn“, „Instagram“ savivaldybės paskyrose.

5.1.4. Socialinė aplinka

Savivaldybės vaidmuo. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo 13 straipsniu, Savivaldybė yra atsakinga už socialinių paslaugų teikimą savo teritorijoje gyventojams, užtikrindama, planuodama ir organizuodama socialines paslaugas, kontroliuodama bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros kokybę. Savivaldybė vertina ir analizuoja gyventojų socialinių paslaugų poreikius, pagal gyventojų poreikius prognozuoja ir nustato socialinių paslaugų teikimo mastą ir rūšis, vertina ir nustato socialinių paslaugų finansavimo poreikį. Panevėžio rajono savivaldybėje socialines paslaugas administruoja Socialinės paramos skyriaus specialistai. Socialinės paramos skyriuje dirba 2 valstybės tarnautojai ir 12 darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis (palyginti su 2017 m., darbuotojų skaičius padidėjo nuo 9 iki 12).

Kiekvienais metais Taryba tvirtina Panevėžio rajono savivaldybės socialinių paslaugų planą, kurio tikslas – siekti efektyvios socialinės apsaugos ir užtikrinti socialiai pažeidžiamų gyventojų grupių integraciją. Planas orientuotas į žmonių gerovę, šeimos stiprinimą, skurdo ir socialinės atskirties mažinimą. 2022 m. Socialinių paslaugų plane numatyti pagrindiniai uždaviniai:

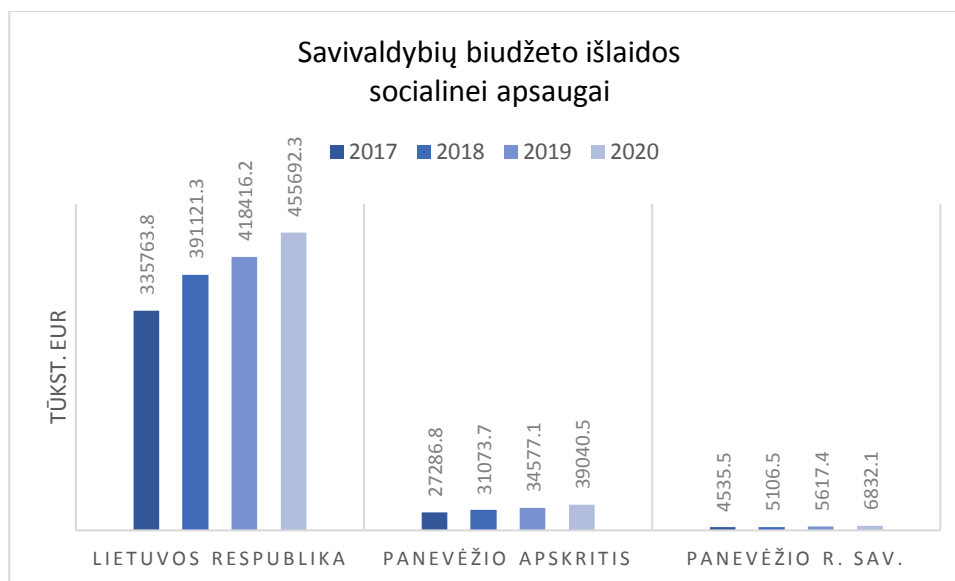
- socialinių paslaugų ir kitos paramos teikimas;
- savivaldybės administruojamų socialinių įstaigų veiklos plėtojimas;
- socialinių paslaugų kokybės gerinimas.

Savivaldybėje yra sudarytos šios, su socialinių paslaugų ir paramos teikimu, susijusios komisijos:

- Panevėžio rajono savivaldybės piniginės socialinės paramos teikimo komisija;
- Būsto pritaikymo neįgaliesiems komisija;
- Socialinių paslaugų skyrimo komisija;
- Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektų vertinimo ir atrankos komisija;
- Panevėžio rajono savivaldybės neveiksnių asmenų būklės peržiūrėjimo komisija.

Savivaldybėje veikia tarpinstitucinė grupė (grupės) tarpinstituciniams klausimams, susijusiems su pagalbos šeimoms planavimu, stebėsena ir plėtra, prevencinių priemonių planavimu ir įgyvendinimu, pagalbos šeimoms poreikių vertinimu savivaldybėje, bendruomenės, bendruomeninių ir nevyriausybinių organizacijų telkimu bendram darbui su šeimomis savivaldybėje, taip pat probleminiams klausimams aptarti.

Išlaidos socialinei apsaugai. LSD duomenimis, per 2017–2020 m. savivaldybės skiriamos išlaidos socialinei apsaugai išaugo kiek daugiau nei trečdaliu nuo 4 535,5 tūkst. Eur iki 6 832,1 (33,61 proc.), t. y. kiek daugiau nei Lietuvos bendras (26,32 proc.) ir Panevėžio apskrities (30,11 proc.) rodiklis.

9 pav. Savivaldybių biudžeto išlaidos socialinei apsaugai

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

Santykinė išlaidų socialinei apsaugai dalis savivaldybės biudžete per ketverius metus kito nedaug, t. y. nuo 15,46 iki 16,40 proc. (+0,94 proc.). Palyginti su Panevėžio apskritimi, šis rodiklis yra keliais procentais didesnis. Palyginti su 2020 m. Lietuvos rodikliu, Savivaldybės santykinė išlaidų socialinei apsaugai dalis tais pačiais metais buvo net 5 proc. didesnė.

Palyginti su 2018 m., 2021 m. Savivaldybė skyrė daugiau lėšų tiek socialinėms išmokoms mokėti, tiek socialinėms paslaugoms organizuoti ir finansuoti. Didėjo ne tik savivaldybės skiriamos lėšos, bet ir valstybės biudžeto lėšos.

Išlaidos	2018 m., tūkst. Eur	2021 m., tūkst. Eur	Pokytis, %
Socialinėms išmokoms mokėti ir socialinėms paslaugoms organizuoti ir finansuoti panaudota iš jų	10 822,2	14 421,9	24,96 proc.
savivaldybės biudžeto lėšos	2 795,2	4 100,6	31,83 proc.
valstybės biudžeto lėšos	8 027,0	10 321,3	22,23 proc.
• Socialinėms išmokoms mokėti	9 071,5	11 806,8	23,17 proc.
• Socialinėms paslaugoms organizuoti ir finansuoti	1 750,7	2 615,1	33,05 proc.

6 lentelė. Savivaldybės išlaidos socialinėms išmokoms ir socialinėms paslaugoms

Šaltinis: 2019–2022 m. socialinių paslaugų planai.

Gyventojų skaičius ir jų sudėtis. 2018–2022 m. Savivaldybės socialinių paslaugų planuose nurodomas vidutinis metinis gyventojų skaičius rajone ir jų sudėtis. Analizuojant laikotarpį, iš toliau pateiktos lentelės matyti, kad bendras gyventojų skaičius savivaldybėje kiekvienais metais mažėjo ir, palyginti su 2018 m., sumažėjo 1,73 proc. Bendras gyventojų skaičiaus mažėjimas lėmė beveik visų gyventojų grupių mažėjimą, ypač neįgalių pensinio amžiaus gyventojų, kuriems nustatytas didelių specialiųjų poreikių lygis (70,59 proc.), o tėvų globos netekusių vaikų skaičius sumažėjo 68,64 proc. Tik keliose gyventojų grupėse stebimas skaičiaus padidėjimas: darbingo amžiaus gyventojų skaičius padidėjo 1,91 proc., tačiau iš jų asmenų, turinčių sunkią negalią, skaičius padidėjo 17,89 proc., nors vaikų, turinčių negalią, sumažėjo 35,57 proc., tačiau vaikų, turinčių sunkią negalią, skaičius padidėjo 40 proc.

Eil. Nr.	Rodiklis	2018-01-01	2019-01-01	2020-01-01	2021-01-01	2022-01-01	Pokytis, proc.
----------	----------	------------	------------	------------	------------	------------	----------------

1.	Gyventojų skaičius	35 762	35 444	35 324	35 188	35 155	-1,73
	iš jų:						
1.1.	mieste	1 426	1 415	1 367	1 303	1 232	-15,75
1.2.	kaime	34 336	34 029	33 957	33 885	33 923	-1,22
2.	Iš bendro gyventojų skaičiaus:						
2.1.	pensinio amžiaus gyventojai	8 324	8 198	7 602	7 266	7 549	-10,27
2.1.1.	Iš jų: neįgalūs pensinio amžiaus gyventojai	1 993	2 014	2 063	1 896	1 587	-25,58
2.1.1.1.	kuriems nustatytas didelių specialiųjų poreikių lygis	696	709	769	621	408	-70,59
2.1.1.2.	kuriems nustatytas vidutinių specialiųjų poreikių lygis	1 235	1 246	1 228	1 206	1 124	-9,88
2.1.1.3.	kuriems nustatytas nedidelių specialiųjų poreikių lygis	62	59	66	69	55	-12,73
2.1.2.	Iš jų asmenys, turintys sunkią negalią	517	528	398	490	450	-14,89
2.2.	darbingo amžiaus gyventojai	21 176	21 071	21 302	21 523	21 589	1,91
2.2.1.	Iš jų: neįgalūs darbingo amžiaus gyventojai	1 047	1 042	996	1 008	956	-9,52
2.2.2.	Iš jų asmenys, turintys sunkią negalią	101	102	103	120	123	17,89
2.3.	Vaikai:	6 262	6 175	6 420	6 399	6 017	-4,07
2.3.1.	iš jų: vaikai, turintys negalią	202	200	183	170	149	-35,57
2.3.2.	Iš jų vaikai, turintys sunkią negalią	12	11	8	15	20	40,00
2.3.3.	specialiųjų poreikių vaikai	961	1 040	1 090	938	691	-39,07
2.3.4.	tėvų globos netekę vaikai	199	176	145	135	118	-68,64
3.	Socialinę riziką patiriančios šeimos	224	242	251	235	224	0,00
4.	Vaikų skaičius socialinę riziką patiriančiose šeimose	505	543	551	518	456	-10,75

7 lentelė. Vidutinis metinis gyventojų skaičius rajone ir sudėtis 2018–2022 m.
Šaltinis: Panevėžio rajono savivaldybės socialinių paslaugų planai 2018–2022 m.

Socialines paslaugas teikiančios įstaigos ir jų teikiamos paslaugos. Panevėžio rajono teritorijoje socialines paslaugas teikia įstaigos, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina Panevėžio rajono savivaldybės taryba, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir nevyriausybinių organizacijos.

Eil. Nr.	Įstaiga	Paslaugų aprašymas
<i>Savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija – Panevėžio rajono savivaldybės taryba</i>		
1.	Panevėžio rajono socialinių paslaugų centras	• Teikia bendrąsias socialines paslaugas; • pagalbą į namus; • integralią pagalbą asmens namuose; • vykdo atvejo vadybos funkcijas, vertinant šeimos pagalbos poreikius; • aprūpina techninės pagalbos priemonėmis, organizuojama ir teikia spec. transporto paslaugas; • teikia asmeninio asistento paslaugas.
1.1.	Panevėžio rajono socialinių paslaugų centro Ramygalos socialinės globos namai	• Teikia ilgalaikės socialinės globos paslaugas.
1.2.	Panevėžio rajono socialinių paslaugų centro Krekenavos socialinės globos namai	
1.3.	Panevėžio rajono socialinių paslaugų centro Gustonių socialinės globos namai	
1.4.	Panevėžio rajono socialinių paslaugų centro Savarankiško gyvenimo namai	• Teikia socialinės priežiūros paslaugas apgyvendinant savarankiško gyvenimo namuose.

1.5.	Panevėžio rajono socialinių paslaugų centro Daugiafunkcis centras	• Organizuoja asmeninės higienos ir priežiūros paslaugas.
1.6.	Panevėžio rajono socialinių paslaugų centro Vadoklių vaikų dienos centras ir Vadoklių krizių centras	• <u>Paramos šeimai tarnyba</u>, kurioje teikiamos informavimo ir konsultavimo, psichologinio konsultavimo, socialinio darbo, laisvalaikio organizavimo paslaugos (paslaugas socialinės rizikos šeimoms, vaikams teikia socialiniai darbuotojai, psichologas ir kt. pasitelkti specialistai); • <u>Vaikų dienos centras</u>, teikiantis socialinės priežiūros paslaugas dienos metu (įrengta kompiuterių klasė, pamokų ruošimo kambarys, sporto salė su įranga, salė kultūros renginiams, virtuvėlė); vienu metu gali priimti 20 vaikų; • <u>Krizių centras</u> motinoms ir vaikams, kuriame teikiamos psichologinės pagalbos ir laikino apnakvindinimo paslaugos (2 šeimoms įrengti miegamieji kambariai, buitinės, sanitarinės – higienos patalpos, žaidimų kambarys) iki 3 parų.
1.7.	Panevėžio rajono socialinių paslaugų centro bendruomeniniai vaikų globos namai	• Teikia trumpalaikę ir ilgalaikę socialinę globą vaikams, likusiems be tėvų globos.
1.8.	Panevėžio rajono socialinių paslaugų centro Globos centras	• Organizuoja budinčių globotojų, socialinių globėjų, globėjų giminaičių, įtėvių paiešką; • konsultuoja asmenis, pageidaujantiems globoti (rūpintis), įvaikinti ar tapti budinčiais globotojais, asmenis, siekiančius steigti šeimynas; • apgyvendina vaiką budinčio globotojo šeimoje, atitinkančioje geriausius likusio be tėvų globos vaiko interesus; • dalyvauja planuojant vaiko laikinąją globą (rūpybą) ir jos peržiūrose. • Nuo 2021 m. sausio 1 d. vaikus globojančiai šeimai, globėjams (rūpintojams), įtėviams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti asmenims teikia atestuojų socialinių darbuotojų ir kitų specialistų pagalbą, užtikrinančią jų prižiūrimumą, globojamų (rūpinamų) ar įvaikintų vaikų visapusišką vystymąsi ir ugdymą.
<i>Savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija – Socialinės apsaugos ir darbo ministerija</i>		
2.	Jotainių socialinės globos namai	• Teikia suaugusiųjų, turinčių psichinę ir protinę negalią, trumpalaikes ir ilgalaikes globos paslaugas.
<i>Nevyriausybinių organizacijų</i>		
3.	VŠĮ „Miežiškių bendruomeniniai vaikų globos namai“	• Teikia trumpalaikę ir ilgalaikę socialinę globą vaikams, likusiems be tėvų globos.
4.	VŠĮ „Vilties namai“	• Teikia suaugusiųjų, turinčių psichinę ir protinę negalią, trumpalaikes ir ilgalaikes socialines globos paslaugas.
5.	VŠĮ Integruotų sveikatos paslaugų centras Grupinio gyvenimo namai demencijomis ir Alzheimerio liga sergantiems asmenims	• Teikiamos ilgalaikės socialinės globos paslaugos: apgyvendinimas, maitinimas, sveikatos priežiūros paslaugos, asmens higienos, laisvalaikio organizavimo ir kt. paslaugos.

8 lentelė. Panevėžio rajono teritorijoje esančios socialines paslaugas teikiančios įstaigos

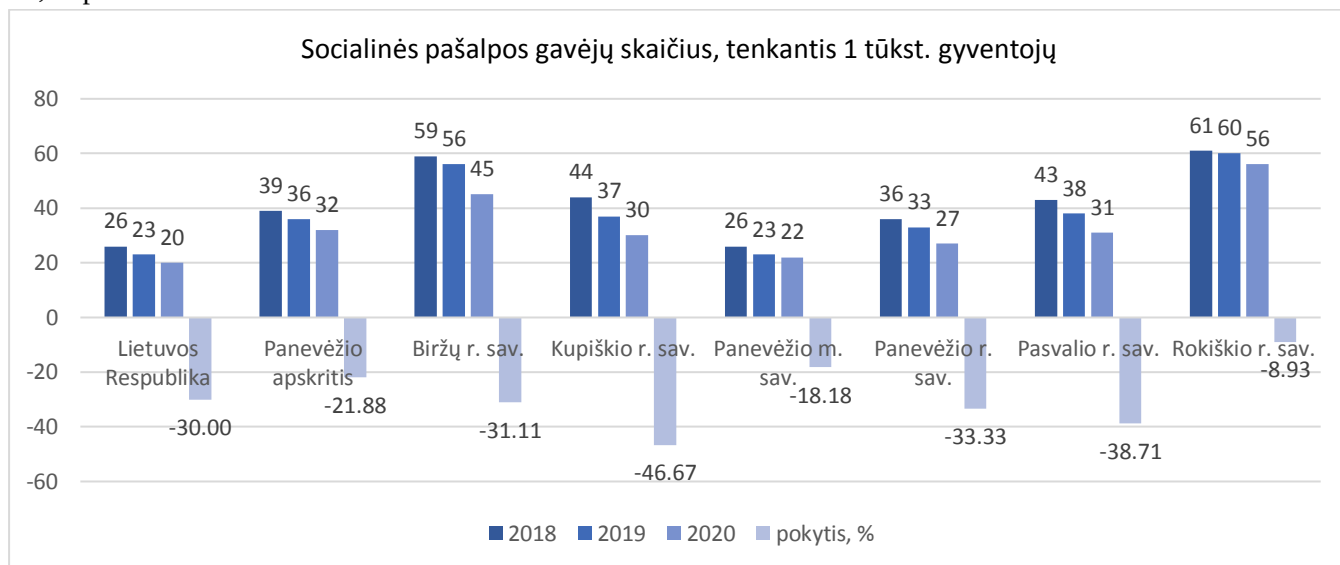
Šaltinis: www.panrs.lt.

Socialinių paslaugų gavėjai. Savivaldybės teritorijoje socialinės paslaugos teikiamos šioms socialinėms asmenų grupėms:

- likusiems be tėvų globos vaikams ir jų šeimoms;
- socialinę riziką patiriančioms šeimoms ir jų vaikams;
- neįgaliems vaikams ir jų šeimoms, senyvo amžiaus asmenims ir jų šeimoms;
- suaugusiems neįgaliems asmenims ir jų šeimoms;

- socialinės rizikos suaugusiems asmenims;
- vaikus globojančiai šeimai, globėjams (rūpintojams), įtėviams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti.

Pašalpos gavėjai. LSD duomenimis, 2018–2020 m. socialinės pašalpos gavėjų skaičius, tenkantis 1 tūkst. gyventojų, mažėja visoje Lietuvoje. Savivaldybėje šio rodiklio mažėjimo tendencija taip pat stebima, tačiau rodiklis išlieka didesnis nei bendras Lietuvos rodiklis, tačiau kiek mažesnis nei Panevėžio apskrities. Pažymėtina, kad savivaldybė yra antroje vietoje pagal socialinės pašalpos gavėjų skaičių, tenkantį 1 tūkst. gyventojų, tarp kitų apskrities savivaldybių. Palyginti su 2018–2020 m., savivaldybės rodiklis sumažėjo 33,33 proc.

10 pav. Socialinės pašalpos gavėjų skaičius, tenkantis 1 tūkst. gyventojų

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

Socialines paslaugas teikiančių įstaigų poreikiai. Savivaldybės duomenimis, rajono gyventojų socialinių paslaugų poreikiai tenkinami tik iš dalies. Ypač trūksta dienos užimtumo paslaugas teikiančių įstaigų neįgaliesiems bei socialinę riziką patiriančioms šeimoms ir jose augantiems vaikams.

Gyventojų socialinių paslaugų poreikius lemiantys veiksniai. Savivaldybės, kaip ir daugumos kitų savivaldybių, gyventojų socialinių paslaugų poreikius lemia panašūs veiksniai:

- nedarbas;
- socialinė rizika (socialinių įgūdžių stoka, piktnaudžiavimas alkoholiu ir psichotropinėmis medžiagomis, smurtas, polinkis įsitraukti į nusikalstamą veiklą ir kt.);
- visuomenės senėjimas;
- negalia;
- migracija.

Socialinių paslaugų plėtros kryptys. Savivaldybė Socialinių paslaugų planuose numatyto prioritetingas socialinių paslaugų plėtros kryptis. 2017–2022 m. planuose numatytos prioritetingos žmonių socialinės grupės nesikeičia ir išlieka tos pačios:

- šeimos, patiriančios socialinę riziką, ir jų vaikai;

- suaugę asmenys, patiriantys socialinę riziką, ir jų šeimos;
- neįgalūs vaikai ir jų šeimos;
- suaugę asmenys, turintys negalią, ir jų šeimos;
- senyvo amžiaus ir neįgalūs asmenys;
- nepakankamas pajamas turintys bei skurstantys asmenys ir jų šeimos.

Analizuojant 2017–2022 m. Socialinių paslaugų planuose numatomas prioritetingas socialines paslaugas, pastebima didėjimo tendencija. 2017 m. buvo nustatyta 10 prioritetinių socialinių paslaugų, o 2022 m. – beveik dvigubai daugiau – 17. Palyginti su 2021 m. planu, 2022 m. numatytos 3 papildomos socialinės paslaugos:

- apgyvendinimo apsaugotame būste paslaugų teikimas sulaukusiems pilnametystės asmenims, kuriems buvo teikiama institucinė vaiko socialinė globa ar kurie gyveno socialinę riziką patiriančiose šeimose,
- asmeninės pagalbos paslaugų teikimas vaikams, turintiems negalią, suaugusiems asmenims, turintiems negalią, ir senyvo amžiaus asmenims, turintiems negalią,
- palydėjimo paslaugos teikimas jaunuoliams, likusiems be tėvų globos, kuriems teikiama globa (rūpyba) socialinės globos įstaigoje, socialinę riziką patiriantiems vaikams ir vaikams, kurie gyvena socialinę riziką patiriančiose šeimose, sulaukusiems pilnametystės asmenims, kuriems buvo teikta socialinė globa (rūpyba) socialinės globos įstaigoje ar kurie gyveno socialinę riziką patiriančiose šeimose.

Igyvendinti / įgyvendinami projektai. Savivaldybė ir kitos soc. srityje veikiančios įstaigos įgyvendino ir įgyvendina ne vieną projektą, skirtą socialinei apsaugai didinti:

- 2018–2022 m. projektas Nr. 08.4.1-ESFA-V-405-02-0001 „Vaikų gerovės ir saugumo didinimas, paslaugų šeimai, globėjams (rūpintojams) kokybės didinimas bei prieinamumo plėtra“. Tikslas – *įveikinti globos centrų savivaldybėje, padidinti jų teikiamų paslaugų prieinamumą ir kokybę bei užtikrinti efektyvių Mobiliosios komandos darbą visose savivaldybėje.* **Projekto vykdytojas:** Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Projektas įgyvendintas su Panevėžio rajono vaikų globos namais (Globos centru).

- 2016–2022 m. projektas Nr. 08.4.1-ESFA-V-418-04-0009 „Integrali pagalba į namus Panevėžio rajone“. Tikslas – suteikti integralią pagalbą (socialinę globą ir slaugą) neįgaliesiems vaikams, neįgaliesiems darbingo amžiaus ir senyvo amžiaus asmenims bei konsultacinę pagalbą jų šeimų nariams. **Projekto vykdytojas:** Panevėžio rajono socialinių paslaugų centras.

- 2019–2021 m. projektas 08.4.1-ESFA-V-418-04-0009 „Panevėžio rajono savivaldybės bendruomeninių vaikų globos namų tinklo plėtra“. Tikslas – sukurti bendruomeninių vaikų globos namų (toliau – BVGN) infrastruktūrą, reikalingą likusių be tėvų globos vaikų apgyvendinimui namų aplinką primenančiuose namuose. Projekto vykdytojas: Panevėžio rajono savivaldybės administracija.

- 2017–2022 m. projektas Nr. 08.4.1-ESFA-V-416-04-0001 „Kompleksinių paslaugų šeimai teikimas Panevėžio rajono savivaldybėje“. Tikslas – sudaryti sąlygas Panevėžio rajono savivaldybėje gyvenančioms šeimoms gauti kompleksiskai teikiamas paslaugas, užtikrinant paslaugų prieinamumą kuo arčiau šeimos gyvenamosios vietos ir siekiant įgalinti šeimą įveikti iškilusius sunkumus ir krizes bei padėti derinti šeimos ir darbo įsipareigojimus. Projekto vykdytojas: Panevėžio rajono savivaldybės administracija.

5.1.5. Sveikatos priežiūra

Sektoriaus finansavimas. LSD duomenimis, palyginti su 2017 m., 2021 m. finansavimas sveikatos sektoriui išaugo nuo 250,1 tūkst. iki 735,5 tūkst. Eur.

Istaigos. Savivaldybėje savarankiškąsias ir valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas vykdo šios sveikatos priežiūros įstaigos:

1. Viešoji įstaiga Panevėžio rajono savivaldybės poliklinika. Teikiamos paslaugos:

- Pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos;
- Antrinės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos;
- Būtinąją medicinos pagalbą.

2. Panevėžio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras. Funkcijos:

- Pirminės visuomenės sveikatos priežiūros rajono mokyklose vykdymas;
- Visuomenės sveikatos priežiūros specialistų, vykdančių sveikatos priežiūrą mokyklose, veiklos koordinavimas;
- Savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos programos rengimas ir įgyvendinimas;
- Sveikatos mokymas, informacijos apie sveiką gyvenseną sklaidymas, sveikos gyvensenos propagavimas rajono savivaldybės teritorijoje;
- Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių ir kitų savivaldybės sveikatos programų įgyvendinimas.

Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2021 m. balandžio 8 d. sprendimu Nr. T-73 patvirtinta Panevėžio rajono savivaldybės 2021 metų visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa. Savivaldybės administracijos specialistų administruotos programos lėšomis finansuota 70 projektų (2020 m. – 50 projektų), atrinkti pagal patvirtintas prioritetingas sveikatinimo veiklos kryptis, skirta 68 245 Eur (2019 m. – 48,7 tūkst. Eur). Programos lėšomis finansuotas Panevėžio rajono maudyklų vandens mikrobiologinis tyrimas, parazitų naikinimas Panevėžio rajono savivaldybėje, įvairios visuomenės sveikatinimo iniciatyvos.

Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos prie SAM duomenimis, rajone yra privačių, akredituotų medicinos paslaugas teikiančių įstaigų:

- V. Nemanienės stomatologijos kabinetas (odontologija);
- MB „Todilė“ (odontologija);
- UAB „Dlabo“ (odontologija);
- UAB „Malidenta“ (odontologija);
- UAB „Frygė“ (ginekologija);
- Andriaus Preidžio IĮ (urologija);
- Monikos Preidienės IĮ (oftalmologija).

Sveikatos rodikliai. Panevėžio rajono visuomenės sveikatos stebėsenos 2021 m. ataskaitoje (toliau – Stebėsenos ataskaita) konstatuojami sveikatos rodikliai, įvertinus savivaldybės rodiklio santykį su Lietuvos vidurkiu:

- 8 rodiklių reikšmės yra geresnės už Lietuvos vidurkį (žalioji zona):

- a) traumų dėl nukritimų (W00–W19) 65+ m. amžiaus grupėje sk. 10 000 gyv.;
- b) mirtingumas dėl nukritimo (W00–W19) 100 000 gyv. / Standartizuoto mirtingumo rodiklis dėl nukritimo (W00–W19) 100 000 gyv.;

- c) į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kv. km;
- d) mirtingumas dėl narkotikų nulemtų priežasčių 100 000 gyv. / Standartizuoto mirtingumo rodiklis dėl narkotikų nulemtų priežasčių 100 000 gyv.;
- e) išvengiamų hospitalizacijų (IH) sk. 1 000 gyv.;
- f) apsilankymų pas gydytojus sk. 1 gyv.;
- g) mirtingumas dėl piktybinių navikų (C00–C96) 100 000 gyv. / Standartizuoto mirtingumo rodiklis dėl piktybinių navikų (C00–C96) 100 000 gyv.;
- h) mirtingumas dėl cerebrovaskulinių ligų (I60–I69) 100 000 gyv. / Standartizuoto mirtingumo rodiklis dėl cerebrovaskulinių ligų (I60–I69) 100 000 gyv.

- 10 rodiklių reikšmės yra prastesnės nei Lietuvos vidurkis (raudonoji zona):

- a) bandymų žudytis skaičius (X60–X64, X66–X84) 100 000 gyv.;
- b) mirtingumas dėl paskendimo (W65–W74) 100 000 gyv. / Standartizuoto mirtingumo rodiklis dėl paskendimo (W65–W74) 100 000 gyv.;
- c) mirtingumas dėl transporto įvykių (V00–V99) 100 000 gyv. / Standartizuoto mirtingumo rodiklis dėl transporto įvykių (V00–V99) 100 000 gyv.;
- d) pėsčiųjų mirtingumas dėl transporto įvykių (V00–V09) 100 000 gyv. / Standartizuotas pėsčiųjų mirtingumo rodiklis dėl transporto įvykių (V00–V09) 100 000 gyv.;
- e) traumų dėl transporto įvykių (V00–V99) sk. 10 000 gyv.;
- f) mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu, 100 000 gyv. / Standartizuoto mirtingumo rodiklis dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu, 100 000 gyv.;
- g) sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze (A15–A19) 10 000 gyv.;
- h) sergamumas ŽIV ir LPL (B20–B24, Z21, A50–A54, A56) 10 000 gyv.;
- i) kūdikių mirtingumas 1 000 gyvų gimusių;
- j) vaikų (7–17 m.), neturinčių ęduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų, dalis (proc.).

Mirusieji pagal priežastis. LSD duomenimis, 2020 m. daugiausia mirusiųjų tiek savivaldybėje, tiek kitose apskrityse savivaldybėse, tiek ir Lietuvos Respublikoje buvo dėl kraujotakos sistemos, išeminių širdies ligų, piktybinių navikų.

Mirties priežastys	Lietuvos Respublika	Panevėžio apskritis	Biržų r. sav.	Kupiškio r. sav.	Panevėžio m. sav.	Panevėžio r. sav.	Pasvalio r. sav.	Rokiškio r. sav.
Iš viso	43 547	3 849	488	366	1 379	579	452	585
Tam tikros infekcinės ir parazitų sukeltos ligos	719	61	8	4	20	12	6	11
Piktybiniai navikai	8 210	730	106	73	281	89	81	100
Trachėjos, bronchų ir plaučių piktybiniai navikai	1 229	111	17	11	41	16	8	18
Krūties piktybiniai navikai	564	56	5	6	23	4	8	10
Priešinės liaukos piktybiniai navikai	537	48	10	6	19	3	4	6
Endokrininės, mitybos ir medžiagų apykaitos ligos	736	64	5	5	28	5	11	10
Cukrinis diabetas	688	61	5	3	28	4	11	10
Kraujotakos sistemos ligos	22 940	2 094	289	208	728	314	242	313
Išeminė širdies liga	14 216	1 499	208	152	562	242	158	177
Cerebrovaskulinės ligos	5 226	369	50	33	113	37	57	79
Kvėpavimo sistemos ligos	1 208	90	7	14	19	21	14	15
Lėtinės apatinių kvėpavimo takų ligos	517	32	4	4	5	5	6	8
Virškinimo sistemos ligos	2 160	195	19	28	72	31	18	27

Skrandžio, dvylikapirštės žarnos ir gastrojejuninės opos	315	25	3	4	8	3	2	2
Alkoholinė kepenų liga	301	50	3	4	16	13	7	7
Kepenų cirozė ir fibrozė	480	28	2	5	13	4	1	3
Lytinės ir šlapimo sistemos ligos	303	35	3	4	9	6	7	6
Išorinės mirties priežastys	2 506	213	18	11	78	38	30	38
Transporto įvykiai	216	34	4	2	11	6	5	6
Tyčiniai susižalojimai (savižudybė)	607	61	6	2	24	10	8	11
COVID-19	2 266	191	13	10	90	31	16	31
Kitos mirties priežastys	2 499	176	20	9	54	32	27	34

9 lentelė. Mirties priežastys, 2020 m.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

Savivaldybės duomenimis, 2021 m. mirė 720 gyventojų, iš jų 371 vyras ir 349 moterys. Dažniausia mirties priežastis – įvairios širdies ir kraujagyslių ligos, piktybiniai navikai ir COVID-19.

Stebėsenos ataskaitoje, apibendrinus 2020 m. Panevėžio r. sav. visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklius, atrinkti prioritetingi savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos rodikliai, kurių reikšmės yra raudonoje zonoje ir turi neigiamą metų pokytį.

1. Bandymų žudytis skaičius 100 tūkst. gyv.

Lietuvoje savižudybių rodiklis yra didžiausias Europoje ir vienas didžiausių pasaulyje. Savižudybių prevencijos svarba neabejotina, vykdomi veiksmai šiai problemai spręsti Lietuvos ir savivaldybių lygmeniu, tačiau kol kas rodikliai nesikeičia. Vienas mažiau nagrinėjamas savižudybių problemos aspektas – bandymai žudytis, kurie nesibaigia mirtimi. Bandymai žudytis gerokai dažnesni nei savižudybės. 2020 m. Lietuvoje užregistruoti 877 (160 bandymų mažiau nei 2019 m.) bandymai nusižudyti. 2020 m. Panevėžio r. sav. bandymų žudytis skaičius buvo 36,9 atvejo 100 tūkst. gyv. Apskrities kontekste rodiklis yra trečioje vietoje po Pasvalio r. sav. ir Rokiškio r. sav.

2. Mirtingumas dėl transporto įvykių 100 tūkst. gyv.

Nors nacionaliniu mastu ir vyksta teigiamų pokyčių, europinėje erdvėje pagal mirtis dėl transporto įvykių Lietuva vis dar išlieka tarp šalių, kuriose mirtingumas yra didžiausias. 2020 m. Panevėžio r. sav. pateko į savivaldybių grupę, kuriose mirtingumas dėl transporto įvykių buvo didžiausias. 2020 m. 13 eismo įvykių įvyko dėl neblaivių vairuotojų kaltės. 2020 m. Panevėžio r. sav. eismo įvykių metu žuvo 6 žmonės (17 atv./100 tūkst. gyv.).

3. Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu, 100 tūkst. gyv.

2020 m. Lietuvoje mirė 608 (74 daugiau nei 2019 m.) žmonės dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu. Panevėžio r. sav. mirė 17 žmonių (48,2 atv./100 tūkst. gyv.), rodiklis 2,2 karto didesnis nei Lietuvos (žr. 9 pav.). Mirė 11 vyrų ir 6 moterys.

COVID-19. 2020 m. vasario 26 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) plitimo grėsmės šalyje paskelbė valstybės lygio ekstremaliąją situaciją.

Iki 2021 m. balandžio 1 d. PGR mėginiai buvo imami Panevėžio m. mobilijame punkte. 2021 m. balandžio 1 d. įsteigtas Panevėžio rajono savivaldybės mobilusis punktas VŠĮ Panevėžio rajono savivaldybės poliklinikoje.

2020 m. Panevėžio rajone atlikta 14,5 tūkst. COVID-19 PGR tyrimų (nustatyti, ar žmogus serga koronaviruso infekcija), užfiksuota 1 815 ligos atvejų, 45 mirtys. 2021 m. Panevėžio rajone iš viso atlikta 37,3 tūkst. COVID-19 PGR tyrimų, užfiksuota 3,5 tūkst. ligos atvejų, 116 mirčių.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro, valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo, 2020 m. kovo 18 d. sprendimu Nr. V-438 „Dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) atvejų ir protrūkių tyrimo ugdymo įstaigose“, mokyklose dirbantys visuomenės

sveikatos specialistai, esant ugdymo įstaigoje COVID-19 ligos atvejų ar protrūkių, bendradarbiaudami su Nacionaliniu visuomenės sveikatos centru, vykdė ligos valdymo priemones: atvejų atsekimą, informacijos rinkimą, švietimo įstaigų vadovų ir mokinių tėvų informavimą bei konsultavimą.

Įgyvendinti / įgyvendinami projektai:

- Projektas „Pirminės asmens sveikatos priežiūros veiklos efektyvumo didinimas VšĮ Panevėžio rajono savivaldybės poliklinikoje“. Projektas įgyvendintas 2019–2021 m. pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ priemonę Nr. 08.1.3-CPVA-R-609 „Pirminės asmens sveikatos priežiūros veiklos efektyvumo didinimas“. Projekto tikslas – pagerinti pirminės asmens sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą ir kokybę VšĮ Panevėžio rajono savivaldybės poliklinikoje. Projekto vykdytojas: VšĮ Panevėžio rajono savivaldybės poliklinika.

- Projektas „Sveikas ir išmanus jaunimas“ Nr. LT03-1-SAM-K01-010, įgyvendinamas pagal 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmą. Projektas įgyvendinamas 2021–2023 m. Projekto tikslas – jaunimo sveikatos netolygumų mažinimas ir prevencija Kaišiadorių, Rokiškio ir Panevėžio rajonuose. Projekto partneris: Panevėžio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.

- Projektas „Priemonių, gerinančių ambulatorinių sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą tuberkulioze sergantiems asmenims, įgyvendinimas Panevėžio rajone“, įgyvendinamas pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ Nr. 08.4.2-ESFA-R-615 priemonę „Priemonių, gerinančių ambulatorinių sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą tuberkulioze sergantiems asmenims, įgyvendinimas“. Projektas įgyvendinamas 2018–2023 m. Projekto tikslas – mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą nuo tuberkuliozės, išvengti atsparių vaistams tuberkuliozės mikobakterijų atsiradimo ir plitimo Panevėžio rajone. Projekto vykdytojas: Panevėžio rajono savivaldybės administracija.

5.1.6. Viešasis saugumas

Registruotas nusikalstamumas šalyje mažėja, tačiau esminis klausimas – koks jo santykis su tais nusikaltimais, apie kuriuos lieka nepranešta, – išlieka. Panevėžio rajono savivaldybėje, kaip ir visoje Lietuvoje, 2021 m. išlaikoma registruotų nusikaltimų / nusikalstamų veikų / baudžiamųjų nusižengimų mažėjimo tendencija, palyginti su 2017 m. Nusikalstamų veikų / nusikaltimų skaičius savivaldybėje 2021 m. atitinkamai sumažėjo 48,60 proc. / 51,24 proc., tačiau tai yra mažiausias sumažėjimas, palyginti su kitomis Panevėžio apskrities savivaldybėmis, tačiau lyginant to paties laikotarpio baudžiamųjų nusižengimų skaičių, savivaldybėje yra didžiausias skaičiaus sumažėjimas – 4,17 proc.

Užregistruotų nusikaltimų, baudžiamųjų nusižengimų skaičius	Teritorija	2017	2018	2019	2020	2021	Pokytis, proc.
Nusikalstamos veikos	Panevėžio apskritis	4 928	4 408	3 766	3 262	2 862	-72,19
	Biržų r. sav.	657	517	439	413	318	-106,60
	Kupiškio r. sav.	428	350	311	274	241	-77,59
	Panevėžio m. sav.	1 910	1 841	1 559	1 287	1 201	-59,03
	Panevėžio r. sav.	636	566	577	520	428	-48,60
	Pasvalio r. sav.	663	588	412	385	325	-104,00
	Rokiškio r. sav.	634	546	468	383	349	-81,66
Nusikaltimai	Panevėžio apskritis	4 705	4 089	3 499	3 048	2 606	-80,54

	Biržų r. sav.	639	488	409	385	285	-124,21
	Kupiškio r. sav.	409	339	290	255	216	-89,35
	Panevėžio m. sav.	1 805	1 693	1 429	1 209	1 090	-65,60
	Panevėžio r. sav.	611	548	550	490	404	-51,24
	Pasvalio r. sav.	637	520	379	363	291	-118,90
	Rokiškio r. sav.	604	501	442	346	320	-88,75
Baudžiamieji nusižengimai	Panevėžio apskritis	223	319	267	214	256	12,89
	Biržų r. sav.	18	29	30	28	33	45,45
	Kupiškio r. sav.	19	11	21	19	25	24,00
	Panevėžio m. sav.	105	148	130	78	111	5,41
	Panevėžio r. sav.	25	18	27	30	24	-4,17
	Pasvalio r. sav.	26	68	33	22	34	23,53
	Rokiškio r. sav.	30	45	26	37	29	-3,45

10 lentelė. Nusikaltimai ir baudžiamieji nusižengimai Panevėžio apskrityje

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

Panevėžio rajono savivaldybės nusikaltimų prevencijos ir kontrolės komisijos 2021 m. ataskaitoje nurodoma, kad 2021 metais sausio–gruodžio mėn. Panevėžio rajone gauti 7 062 gyventojų kvietimai (2020 m. – 5 969; 2019 m. – 5 549; 2018 m. – 5 690) dėl policijos pareigūnų reikalingumo. Užregistruota 612 pranešimų apie įvykius (2020 m. – 812; 2019 m. – 790; 2018 m. – 811), dėl kurių pradėti ikiteisminiai tyrimai dėl nusikalstamų veikų įvykdymo. Panevėžio rajone 2021 m. buvo ištirta 53,2 proc. registruotų nusikalstamų veikų; 2020 m. – 60,3 proc.; 2019 m. – 54,8 proc., o 2018 m. – 52,8 proc. Palyginti su 2018 m., 2019 m., 2020 m., 2021 m. stebimas pranešimų dėl nusikalstamų veikų skaičiaus didėjimas.

Tiek policija, tiek kitos institucijos skiria didelį dėmesį Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo įgyvendinimui. Panevėžio miesto ir rajono PK pareigūnai 2021 m. Panevėžio rajone reagavo į 651 (2020 m. – 716; 2019 m. – 386; 2018 m. – 417) pranešimą dėl smurto artimoje aplinkoje, iš jų 121 (2020 m. – 174; 2019 m. – 128; 2018 m. – 144) nusikalstamos veikos atvejis, kai smurtas artimoje aplinkoje pasitvirtino ir tuo pagrindu buvo pradėti ikiteisminiai tyrimai.

Daugiausia pranešimų dėl smurto artimoje aplinkoje buvo gauta iš didžiausių Panevėžio rajono seniūnijų (pagal gyventojų skaičių):

- Velžio seniūnijos (2021 m. – 7 267; 2020 m. – 7 210 gyventojų) – 101 (2020 m. – 117) pranešimas, pradėta ikiteisminių tyrimų – 18 (2020 m. – 22; 2019 m. 68/20; 2018 m. – 72/24);
- Krekenavos seniūnijos (2021 m. – 3 803 gyventojai, 2020 m. – 3 928 gyventojai) – 92 pranešimai, pradėta ikiteisminių tyrimų – 18 (2020 m. – 110/29; 2019 m. – 60/17; 2018 m. – 67/21);
- Panevėžio seniūnijos (2021 m. – 8 216 gyventojų; 2020 m. – 8 095 gyventojai) – 102 pranešimai, pradėta ikiteisminių tyrimų – 15 (2020 m. – 106/22; 2019 m. – 58/19; 2018 m. – 56/22).

Dėl Lietuvoje susidariusios epidemiologinės situacijos 2021 m., padidėjo smurto artimoje aplinkoje kvietimų skaičius bei pradėtų ikiteisminių tyrimų skaičius (2019–2020 m.) Panevėžio rajono gyvenvietėse (seniūnijose), tačiau matyti, kad 2021 metais visose Panevėžio rajono seniūnijose yra pranešimų ir pradėtų ikiteisminių tyrimų kiekio nežymus mažėjimas Panevėžio rajono seniūnijose (pranešimų skaičius / ikiteisminių tyrimų skaičius):

- Raguvos seniūnijoje – 26/4 (2020 m. – 23/8; 2019 m. – 8/1)
- Smilgių seniūnijoje – 28/6 (2020 m. – 31/7; 2019 m. – 14/4)

- Karsakiškio seniūnijoje – 62/13 (2020 m. – 45/14; 2019 m. – 24/7)
- Naujamiesčio seniūnijoje – 61/9 (2020 m. – 60/14; 2019 m. – 20/8)
- Miežiškių seniūnijoje – 32/4 (2020 m. – 43/6; 2019 m. – 19/4)
- Upytės seniūnijoje – 13/3 (2020 m. – 10/4; 2019 m. – 13/5)
- Pajstrio seniūnijoje – 32/7 (2020 m. – 46/10; 2019 m. – 27/12)
- Vadoklių seniūnijoje – 42/9 (2020 m. – 43/9; 2019 m. – 26/9)

Rajone vykdoma smurto artimoje aplinkoje prevencija – 2020–2021 metais, atsižvelgiant į epidemiologinius nurodymus ir situaciją, Panevėžio rajone, Panevėžio miesto ir rajono PK Veiklos skyriaus pareigūnai ir Bendruomenės pareigūnai kartu su Panevėžio rajono seniūnijų socialiniais darbuotojais organizavo prevencinius pokalbius ir reidus (organizuoti 4 reidai).

Dar viena vyraujančių nusikalstamų veikų rūšių yra turtinė veikla, t. y. vagystės iš gyvenamųjų ar negyvenamųjų namų, ūkinių, pagalbinių patalpų ir iš automobilių. Dėl vagysčių ir sukčiavimo Panevėžio rajono seniūnijų teritorijose (12 seniūnijų) pranešimų skaičius šiek tiek didėjo – iki 643 (2020 m. – 627; 2019 m. – 496; 2018 m. – 479), tačiau pradėtų ikiteisminių tyrimų skaičius mažėjo iki 132 (2020 m. – 144; 2019 m. – 175; 2018 m. – 159). Pranešimų skaičiaus didėjimas galimas dėl gyventojų skatinimo (bendruomenės pareigūnai) pranešti pareigūnams (pagalbos telefonu 112 ar internetu e. policija) apie galimą turto sugadinimą ar vagystę, nors žala nepadaryta ar ji nežymi. Be to, didžioji turtinės veiklos dalis – sukčiavimai persikėlė į internetinę erdvę (www.skelbiu.lt; „Facebook“ paskyras), kur asmenys, užsakę prekę ir pervedę pinigus, užsakytų prekių nesulaukia ir ne visada kreipiasi į pareigūnus dėl patirtos žalos.

5.1.7. Švietimas

Švietimo sektoriaus finansavimas. LSD duomenimis, palyginti su 2017 m., 2021 m. švietimo sektoriaus finansavimas savivaldybėje išaugo nuo 13 713,5 tūkst. Eur iki 16 944,6 tūkst. Eur (19,07 proc.). Švietimo sektoriaus finansavimas augo visoje šalyje, tačiau savivaldybės augimo pokyčio rodiklis yra kiek mažesnis už apskrities (21,94 proc.) ir šalies (28,91 proc.).

Švietimo įstaigos. 2021 m. Panevėžio rajono savivaldybėje veikė mokyklos, teikiančios ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas: 7 gimnazijos, 1 progimnazija, 2 pagrindinės mokyklos (2020 m. – 4 pagrindinės mokyklos), 2 mokyklos-darželiai (2020 m. – 3 mokyklos-darželiai), 5 lopšeliai-darželiai. Švietimo pagalbos įstaigos: Švietimo centras, Pedagoginė psichologinė tarnyba. Neformaliojo vaikų švietimo mokykla – Muzikos mokykla.

Gimnazijos

- Krekenavos Mykolo Antanaičio gimnazija; 314 mokinių
- Naujamiesčio gimnazija; 140 mokinių
- Raguvos gimnazija (Raguvos gimnazijos Miežiškių skyrius, Raguvos gimnazijos ikimokyklinio ugdymo skyrius „Skruzdėliukas“); 306 mokiniai
- Ramygalos gimnazija (Ramygalos gimnazijos Vadoklių skyrius); 428 mokiniai
- Velžio gimnazija; 639 mokiniai
- Smilgių gimnazija (Smilgių gimnazijos ikimokyklinio ugdymo skyrius); 291 mokinys
- Pajstrio Juozo Zikaro gimnazija; 266 mokiniai

Progimnazija/Pagrindinės mokyklos

- Dembavos progimnazija; 124 mokiniai
- Paliūniškio pagrindinė mokykla (Paliūniškio pagrindinės mokyklos Tiltagalių skyrius); 221 mokiniai
- Upytės Antano Belazaro pagrindinė mokykla (Upytės Antano Belazaro pagrindinės mokyklos ikimokyklinio ugdymo skyrius); 138 mokiniai

Mokyklos-darželiai

- Piniavos mokykla-darželis (Piniavos mokyklos-darželio Bernatonių skyrius); 242 vaikai
- Pažagienių mokykla-darželis; 106 vaikai

Lopšeliai-darželiai

- Dembavos lopšelis-darželis „Smalsutis“; 83 vaikai
- Krekenavos lopšelis-darželis „Sigutė“ (Krekenavos lopšelio-darželio „Sigutė“ Linkaučių skyrius, Krekenavos lopšelio-darželio „Sigutė“ Žibartonių skyrius); 114 vaikai
- Naujamiesčio lopšelis-darželis „Bitutė“; 63 vaikai
- Ramygalos lopšelis-darželis „Gandriukas“; 82 vaikai
- Velžio lopšelis-darželis „Šypsenėlė“ (Velžio lopšelio-darželio „Šypsenėlė“ Liūdynės skyrius); 154 vaikai

Muzikos mokykla

- Muzikos mokykla (Muzikos mokyklos Naujamiesčio skyrius, Muzikos mokyklos Ramygalos skyrius); 212 mokinių

Švietimo pagalbos įstaigos

- Švietimo centras
- Pedagoginė psichologinė tarnyba

Savivaldybės duomenimis, mokinių skaičius bendrojo ugdymo mokyklose mažėjo: 2019 m. buvo 2 882 mokiniai, o 2021 m. – 2 729 mokiniai (-153 mokinių). Bendrojo ugdymo mokyklose mokytojų skaičius mažėjo: 2019 m. dirbo 293 mokytojai, o 2021 m. dirbo 245 mokytojai (-48 mokytojai). 1 mokytojui 2019 m. teko 14,93 mokinių, 2021 m. – 11,14 mokinių. Sumažėjus mokyklų ir klasių skaičiui, mažėja ir mokytojų skaičius.

Švietimo valdymo informacinės sistemos (toliau – ŠVIS) duomenimis, 2020–2021 m. mokyklų savivaldybėje, neturinčių psichologų, buvo 11 (iš 15 mokyklų), t. y. 73,33 proc., 2021–2022 m. 8 (iš 12 mokyklų), t. y. 33,33 proc.

Savivaldybėje **pedagoginę psichologinę pagalbą** teikia Panevėžio rajono pedagoginė psichologinė tarnyba (toliau – PPT). Tarnyba yra savivaldybės pagalbos mokiniui, mokytojui ir mokyklai įstaiga. Per 2021 m. įvertinti 133 mokiniai ir 4 švietimo įstaigų nelankantys vaikai, turintys raidos sutrikimų, nustatyti specialieji ugdymosi poreikiai (toliau – SUP): nedideli SUP – 8, vidutiniai SUP – 75, dideli SUP – 54. Suteiktos konsultacinės paslaugos 197 mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) ir 540 – mokytojams, švietimo pagalbos specialistams, vaiko gerovės komisijų (toliau – VGK) nariams bei švietimo įstaigų administracijai. Konsultuoti 128 mokiniai, suteiktos psichologų ir socialinio pedagogo 346 konsultacijos.

Panevėžio švietimo centras įsteigtas 1995 m. Panevėžio rajono savivaldybės tarybos sprendimu. Švietimo centro tikslas – sudaryti sąlygas asmeniui mokytis visą gyvenimą, tenkinti pažinimo poreikius, tobulinti įgytą kvalifikaciją, įgyti papildomų kompetencijų, skatinti besimokančių bendruomenių kūrimąsi, skleisti sėkmingai dirbančių pedagogų ir kitų suaugusiųjų bei švietimo ir kitų institucijų patirtį. Švietimo centro paskirtis – teikti pedagoginiams darbuotojams ir kitiems suaugusiems sušvietimu susijusią pagalbą. Tikslinės grupės – pedagoginiai darbuotojai ir kiti suaugusieji. 2021 m. Švietimo centras organizavo 242 renginius, kuriuose dalyvavo 3 722 klausytojai (2020 m. – 67 renginiai, 1 319 klausytojų). Švietimo centras 2021 m. buvo net

9 tarptautinių projektų Erasmus+ partneris, pagal kuriuos įstaigai skiriama suma buvo – 369 520,00 Eur.

Savivaldybėje veikia **Trečiojo amžiaus universitetas** (TAU), kuriame, 2021 m. duomenimis, mokosi 587 senjorai (105 vyrai, 482 moterys), 19 fakultetų (Ėriškiuose, Gustonyse, Naujamiestyje, Piniavoje, Raguvoje, Ramygaloje, Smilgiuose, Šilagalyje, Šiluose, Tiltagaliuose, Uliūnuose, Vadokliuose, Velžyje, Dembavoje, Pajstryje, Bernatoniuose, Krekenavoje, Berčiūnuose, Žibartoniuose). Populiariausios TAU programų temos: bendrakultūrinė; kultūros ir sveikos gyvensenos; sveikatos; dvasinio tobulėjimo ir psichologijos; fizinio aktyvumo ir sveikos gyvensenos. Pirmąjį pusmetį visos TAU veiklos (8 konsultacijos ir 28 paskaitos) vyko nuotoliniu būdu naudojantis „Zoom“ platforma, antrąjį pusmetį organizuoti 63 kontaktiniai renginiai, kurių metu pagilintos TAU klausytojų pilietinės, kultūrinės, skaitmeninės ir sveikos gyvensenos kompetencijos.

Mokyklų pertvarka. Panevėžio rajono savivaldybės švietimo kontekstas nėra itin palankus aukštai ugdymo kokybei pasiekti, tačiau telkiamos pastangos jį nuolat gerinti. Kryptingai vykdoma mokyklų tinklo pertvarka, mažinanti mokinių, besimokančių jungtinėse klasėse, dalį.

Savivaldybės Taryba 2020 m. gruodžio 3 d. sprendimu Nr. T-285 patvirtino Panevėžio rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2021–2025 metų bendrąjį planą (toliau – Pertvarkos planas), kuriuo siekiama sukurti prieinamumo, efektyvumo ir kokybės reikalavimus atitinkantį mokyklų tinklą, turėti pakankamai pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programų teikėjų, sudaryti sąlygas visiems vietos bendruomenės nariams ugdytis pagal poreikius ir gebėjimus bei užtikrinti pedagoginę, psichologinę, specialiąją ir socialinę pedagoginę pagalbą.

Švietimo įstaigų tinklo pertvarkai įtakos turi demografinės tendencijos. Mokinių skaičiaus mažėjimą lemia ir gyventojų skaičiaus kaita – natūralaus gyventojų prieaugio mažėjimas, gyventojų senėjimas, emigracija ir kitos priežastys. Dėl besikeičiančios ekonominės ir demografinės situacijos Pertvarkos planas buvo tikslintas kelis kartus. Paskutinis keitimas buvo patvirtintas Savivaldybės Tarybos 2022 m. kovo 31 d. sprendimu Nr. T-61 ir pakeitė Panevėžio rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2021–2025 metų bendrojo plano 1 priedą „Mokyklų steigimo, reorganizavimo, likvidavimo, pertvarkymo ir

struktūrinių pertvarkymų planas“, kuriame nurodoma, kad 5-iose (Velžio gimnazija, Krekenavos Mykolo Antanaičio gimnazija, Dembavos progimnazija, Paliūniškio pagrindinė mokykla, Pažagienių mokykla-darželis) iš 12 mokyklų nebus struktūrinių pakeitimų, o likusiose 7-iose mokyklose numatomi pokyčiai:

- Ramygalos gimnazijos Vadoklių skyrius: nuo 2023 m. rugsėjo 1 d. nesudaromos 5–10 klasės;
- Pajstrio Juozo Zikaro gimnazija: 2025 m. rugsėjo 1 d. sudaroma III gimnazijos klasė, jei mokinių skaičius klasėje atitinka teisės aktų, reglamentuojančių III gimnazijos klasės sudarymą, nuostatas;
- Smilgių gimnazija: 2025 m. rugsėjo 1 d. sudaroma III gimnazijos klasė, jei mokinių skaičius klasėje atitinka teisės aktų, reglamentuojančių III gimnazijos klasės sudarymą, nuostatas;
- Upytės Antano Belazaro pagrindinė mokykla: 2022 m. rugsėjo 1 d. sudaroma 5 klasė, jei savivaldybė finansuos atskirą klasės komplektą;
- Piniavos mokykla-darželis (su Bernatonių skyriumi): 2022 m. rugsėjo 1 d. Piniavos mokyklos-darželio Bernatonių skyriuje nesudaromos 1–4 klasės;
- Naujamiesčio gimnazija: 2022 m. rugsėjo 1 d. struktūros pertvarka keičiant mokyklos tipą ir pavadinimą – Naujamiesčio mokykla, Pradinio, pagrindinio ugdymo programos;
- Raguvos gimnazija (su Miežiškių skyriumi ir Raguvos ikimokyklinio ugdymo skyriumi „Skrudėliukas“): 2022 m. rugsėjo 1 d. Raguvos gimnazijos Miežiškių skyriuje nesudaromos 5–10 klasės ir nuo 2022 m. rugsėjo 1 d. Miežiškių skyriaus patalpose veiklą pradeda ikimokyklinio ugdymo grupė. 2025 m. rugsėjo 1 d. sudaroma III gimnazijos klasė, jei mokinių skaičius klasėje atitinka teisės aktų, reglamentuojančių III gimnazijos klasės sudarymą, nuostatas.

Neformalusis ugdymas. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. sausio 10 d. įsakymu Nr. V-46 patvirtintas Neformaliojo vaikų švietimo programų finansavimo ir administravimo tvarkos aprašas, kurio paskirtis – apibrėžti mokinių ugdymui pagal neformaliojo vaikų švietimo (išskyrus ikimokyklinio, priešmokyklinio ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo) (toliau – NVŠ) programas skiriamų ES finansinės paramos, bendrojo finansavimo ir kitų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų (toliau – NVŠ lėšos) skyrimo principus, NVŠ lėšų naudojimą, reikalavimus švietimo teikėjui, nacionalinio ar savivaldybės lygmens NVŠ programoms, NVŠ lėšomis finansuojamų mokinių apskaitą, NVŠ programų vertinimo, kokybės užtikrinimo ir atsiskaitymo už NVŠ lėšas tvarką. Apraše nustatyta, kad NVŠ lėšomis gali būti finansuojama tik viena Mokinio pasirinkta NVŠ programa, nepaisant to, kurioje savivaldybėje jis gyvena ir mokosi.

2022 m. Panevėžio rajono mokiniams siūloma 41 NVŠ programa iš 19 paslaugos teikėjų (2020 m. buvo 55 NVŠ programos). Savivaldybės duomenimis, neformaliajam vaikų švietimui (NVŠ) iš valstybės biudžeto

2021 m. skirta 146 300 Eur.

2021 m. neformaliojo vaikų švietimo veikloje dalyvavo iš viso 2 213 mokinių, arba 81 proc. visų mokinių (2020 m. 2 191 mokiny, 78 proc. visų mokinių). Veikė 264 būreliai (2020 m. – 266 būreliai). Mokyklose būrelius lankė 1 866 mokiniai, arba 68 proc. visų mokinių (2020 m. – 1 895 mokiniai, 67,5 proc.). Kitose įstaigose būrelius lankė 831 mokiny, arba 30,4 proc. visų mokinių (2020 m. – 971 mokiny, 34,6 proc.).

Finansuojamas neformalusis vaikų švietimas bendrojo ugdymo mokyklose pagal mokinių skaičių – ne daugiau kaip 1 valanda 15 mokinių. Mokykloms, kurių mokiniai, atstovaudami Panevėžio rajonui, šalies ir tarptautiniuose konkursuose pasiekė aukštų rezultatų, skiriamos papildomos valandos: Krekenavos Mykolo Antanaičio gimnazijai – 6 val. orientavimosi sportui, Naujamiesčio gimnazijai – 6 val. lengvajai atletikai,

Raguvos gimnazijai – 6 val. katingų, mopedų, motociklų sportui ir 6 val. keliautojų sportui, Smilgių gimnazijai – 6 val. kambarinių aviamodelių sportui.

Neformaliojo vaikų švietimo (NVŠ) programas lankė 673 mokiniai, arba 25 proc. visų mokinių (2020 m. – 785 mokiniai, 28 proc.). Vienam mokiniui skirta 17 Eur per mėnesį (prioritetinėms programoms skirta 20 Eur).

2021 m. skelbtas konkursas dalyvauti vaikų vasaros stovyklų ir kitų neformaliojo vaikų švietimo veiklų projektų konkurse, buvo nuspręsta iš savivaldybės biudžeto skirti 20,0 tūkst. Eur vaikų iš socialinę riziką patiriančių šeimų vasaros poilsiui.

2021 m. finansuotos 6 (2020 m. buvo finansuotos 4 programos) neformaliojo suaugusiųjų švietimo programos: Raguvos kultūros centro „Atverkime savo gyvenimo skrynią“, Savivaldybės viešosios bibliotekos „Mokykimės ir tobulėkime: neformalaus švietimo veiklos suaugusiems“, Vadoklių kultūros centro „Pažink Lietuvos dvarus ir pilis“, Švietimo centro „Specialiųjų poreikių vaikų socializacijai ir ugdymui palanki aplinka bendroje ugdymo grupėje“, Pajstrio kultūros centro „Atkaklus tobulėti“, Panevėžio darbo rinkos mokymo centro „Sveiki patiekalai vaikams“.

Aukštasis ir profesinis mokymas. Panevėžio regione yra 2 aukštojo mokslo įstaigos: Kauno technologijos universiteto Panevėžio technologijų ir verslo fakultetas bei Panevėžio kolegija, kuriose bendrai galima mokytis pagal 25 aukštojo mokslo studijų programas. 2020 m. daugiausia aukštojo mokslo absolventų baigė socialinių mokslų krypties studijų programas. Daugiausia specialistų parengta pagal buhalterinės apskaitos, ikimokyklinio ugdymo ir vadybos studijų programas.

Panevėžio regione veikia keturios profesinio mokymo įstaigos: Profesinio rengimo centras, Biržų technologijų ir verslo mokymo centras, Kupiškio technologijų ir verslo mokykla, Rokiškio technologijų, verslo ir žemės ūkio mokykla. Panevėžio rajone nėra profesinio mokymo įstaigų.

Specialistų poreikis Panevėžio regione. Panevėžio plėtros agentūra 2021 m. parengė Panevėžio regiono darbo rinkos poreikių prognozę 2021–2025 m., kurioje prognozuojama:

- Panevėžio regione daugiausia darbo vietų bus siūloma aukštos kvalifikacijos specialistams;
- per ateinančius penkerius metus didžiausias poreikis specialistų Panevėžio regione bus gamybos, inžinerijos ir statybos sektoriuose;
- geriausias įsidarbinimo galimybes per ateinančius penkerius metus Panevėžio regione turės suvirintojo, metalo apdirbimo staklininko, gamybos inžinieriaus, elektros ir elektronikos inžinieriaus kvalifikacijas įgiję specialistai;
- labiausiai paklausūs bus techniniai ir asmeniniai įgūdžiai;
- vis svarbesnė bus vidinė motyvacija ir noras mokytis visą gyvenimą. Minkštieji gebėjimai, tokie kaip asmeninė atsakomybė, gebėjimas inovuoti ir priimti inovacijas, bus vis aktualesni darbdaviams.

Švietimo pažanga. Kiekvienais metais rengiama Panevėžio rajono savivaldybės atitinkamų metų švietimo pažangos ataskaita (toliau – Pažangos ataskaita), kurios tikslas – analizuoti, fiksuoti ir įvertinti pokyčius savivaldybės švietimo sistemoje. Pagrindiniai aspektai, nurodyti pažangos ataskaitoje:

- Ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų skaičius rajone neženkliai kito: 2020 m. – 975 asm., 2021 m. – 982 asm. (+7 asm.).
- Švietimo įstaigos, įgyvendinančios ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, **aktyviai dalyvauja tarptautiniuose projektuose**: „Erasmus+“ KA1 pagrindinio veiksmo bendrojo ugdymo mobilumo projekte „Laimingas mokytojas – sėkmingas vaikas – tobulėjanti visuomenė“, „Erasmus+“ KA2 programos projekte „Smalsiam vaikui sumanus mokytojas“, „Erasmus+“ KA1 programos projekte „Mokytojo lyderystė mokinio sėkmei“, „Erasmus+“ KA3 pagrindinio veiksmo programos projekte „Robotika prieš patyčias – Roby“.

- 2021 m. 4 ir 8 klasių mokiniams buvo vykdytas skaitymo ir matematikos e-NMPP³, naudojant elektroninius testus. Surinktų taškų vidurkis (pilnai baigusią testą) buvo kiek mažesnis (skirtumas nuo 1 iki 5,4 punkto) nei šalies vidurkis.

- 2021 m. savivaldybės pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo⁴ įvertinimų rodikliai yra žemesni nei šalies rodikliai (lietuvių kalbos: savivaldybės – 5,7, o šalies – 6,5; matematikos: savivaldybės – 4,41, o šalies – 6,12).

Žurnalas „Reitingai“ 2021 m. pristatė Lietuvos bendrojo ugdymo ir aukštųjų mokyklų reitingus. Ketvirtadalis iš 100 geriausių šalies mokyklų yra gimnazijos iš vadinamojo žemo socialinio-ekonominio konteksto savivaldybių. Kaip nurodo žurnalo rengėjai, nepaisant tokio konteksto, ketvirtadalis gimnazijų pasiekia gerų akademinių rezultatų. Tarp tokių mokyklų – Panevėžio r. Velžio gimnazija.

Jaunimo reikalų taryba. Jaunimo reikalų taryba yra visuomeniniais pagrindais veikiantis kolegialus organas, turintis nuolatinės (Savivaldybės tarybos įgaliojimų laikui) komisijos statusą, įsteigtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatymu ir Panevėžio rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentu. Pagrindiniai tarybos tikslai, nustatyti 2019 m. birželio 20 d. Panevėžio rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-144 „Dėl Panevėžio rajono savivaldybės tarybos jaunimo reikalų tarybos sudarymo ir jos nuostatų patvirtinimo“:

- bendradarbiaujant su savivaldybės jaunimo reikalų koordinatoriumi (vyr. specialistu), padėti įgyvendinti valstybinę (valstybės perduotą savivaldybėms) jaunimo politikos įgyvendinimo funkciją savivaldybėje;

- užtikrinti jaunų žmonių dalyvavimą, sprendžiant su jaunimo politika savivaldybėje susijusius klausimus;

- teikti savivaldybės institucijoms ir įstaigoms pasiūlymus dėl jaunimo politikos, jos įgyvendinimo ir su tuo susijusius teisės aktų projektus.

Jaunimo reikalų taryba lygiateisės partnerystės pagrindu sudaroma iš 12 narių, savivaldybės ir jaunimo atstovų:

- 6 savivaldybės atstovus deleguoja Savivaldybės taryba ir (ar) Savivaldybės administracija;
- 6 jaunimo atstovus deleguoja savivaldybėje veikianti Jaunimo organizacijų taryba.

Jaunimo reikalų tarybą sudaro 12 narių, po lygiai vyrų ir moterų.

Sukurtos jaunimo reikalų tarybos paskyros socialiniuose tinkluose „Facebook“ ir „Instagram“, kurios pavadintos „Panevėžio rajono savivaldybės jaunimo reikalų taryba“. Socialiniuose tinkluose viešinama informacija apie jaunimo politikos aktualijas rajone, vykstančius jaunimo mokymus, jaunimo iniciatyvas, savanorystę, priimtus nutarimus jaunimo klausimais ir kt. aktuali informacija.

Jaunimo reikalų koordinatorius. Jaunimo reikalų koordinatorius (vyr. specialistas) savivaldybės institucijoms padeda formuoti ir įgyvendinti savivaldybės jaunimo politiką. Koordinatorius, siekdamas tinkamai spręsti jaunimo politikos problemas, kaupia ir skleidžia informaciją apie jaunimo veiklos galimybes, konsultuoja šiais klausimais jaunus žmones bei jaunimo organizacijas, koordinuoja Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos darbą, rengia ir įgyvendina Savivaldybėje jaunimo politikos programas ir priemones.

Jaunimo veikla žemės ūkyje. Savivaldybė skatina rajono jaunimą domėtis žemės ūkiu. Savivaldybės tarybos 2020 m. gruodžio 3 d. sprendimu Nr. T-283 patvirtinta Panevėžio rajono savivaldybės jaunimo vasaros užimtumo žemės ūkyje 2021 m. programa, kuria siekiama didinti jaunimo užimtumą vasaros laikotarpiu, ne

³ <https://www.nsa.smm.lt/stebesenos-ir-vertinimo-departamentas/pasiekimu-patikrinimai/nmpp/>

⁴ <https://www.nsa.smm.lt/stebesenos-ir-vertinimo-departamentas/pasiekimu-patikrinimai/pupp/>

ugdymo proceso metu, skatinti jaunimo susidomėjimą žemės ūkiu. Programa skirta Panevėžio rajono savivaldybės jaunimui nuo 14 iki 19 m., besimokančiam Panevėžio rajono savivaldybės teritorijoje esančiose ugdymo įstaigose. Programos tikslas – sudaryti palankias sąlygas kokybiškam jaunimo užimtumui didinti vasaros atostogų metu Panevėžio rajono savivaldybėje, skatinant jaunimo susidomėjimą žemės ūkiu. 2021 m. programoje dalyvavo 5 įstaigos: Panevėžio rajono Ramygalos atviras jaunimo centras, Panevėžio r. Upytės Antano Belazaro pagrindinė mokykla, Panevėžio rajono Raguvos kultūros centras, Panevėžio r. Pajstrio Juozo Zikaro gimnazija ir Panevėžio r. gyventojų bendruomenė „Upytės žemė“. Programai vykdyti skirta 5 000 Eur. Įgyvendinant programą jaunimas dalyvavo savaitės trukmės stovyklose su praktika pas ūkininkus, iš viso susipažinta su 8 Panevėžio rajono ūkiais.

Savivaldybės taryba 2022 m. kovo 31 d. sprendimu Nr. T-78 patvirtino Panevėžio rajono savivaldybės jaunimo vasaros užimtumo žemės ūkyje ir verslo įmonėse programą, kurios tikslas kiek prasiplėtė, palyginti su 2020 m. gruodžio 3 d. sprendime patvirtintu, – sudaryti palankias sąlygas kokybiškam jaunimo užimtumui vasaros atostogų metu didinti Panevėžio rajono savivaldybėje, skatinant jaunimo susidomėjimą žemės ūkiu ir verslu. Šia programa bus skatinama domėtis ne tik žemės ūkiu, bet ir verslu. Taip pat šioje programoje pakeltas amžiaus limitas iki 20 m.

Jaunimo politikos vertinimas. Nuo 2018 m. Jaunimo reikalų departamentas vykdo jaunimo politikos vertinimą savivaldybėse remdamasis jaunimo politikos vertinimo metodika. Metodikoje numatyti pagrindiniai jaunimo politikos įgyvendinimo savivaldybėse vertinimo kriterijai, kuriems duomenys renkami iš visų savivaldybių metinių JP įgyvendinimo veiklos ataskaitų, bei kiti kriterijai, kurie įtraukti atitinkamų metų savivaldybių jaunimo reikalų koordinatorių veiklos vertinimą. 2020 m. jaunimo politikos įgyvendinimo vertinime⁵ nurodomi ir Panevėžio r. savivaldybės reitingai:

- savivaldybių darbo su jaunimu srities (atviras darbas, mobilusis darbas su jaunimu gatvėse, darbas su jaunimu) įgyvendinimo savivaldybių reitingo Nr. 29 (2019 m. reitingo Nr. 31) ;
- Jaunimo interesų atstovavimo, jaunimo dalyvavimo ir įgalinimo skatinimo srities įgyvendinimo savivaldybių reitingo Nr. 29 (2019 m. reitingo Nr. 31);
- Jaunimo savanoriškos veiklos įgyvendinimo savivaldybių reitingo Nr. 50 (2019 m. reitingo Nr. 46);
- Jaunimo politikos veiklos sričių administravimo (faktais ir žiniomis grįstos jaunimo politikos) srities įgyvendinimo savivaldybių reitingo Nr. 24-45 (2019 m. reitingo Nr. 36).

Jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos. Savivaldybės duomenimis, rajone veikia daugiau nei 6 jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijos.

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Veiklos sritys
1.	Panevėžio rajono jaunimo organizacijų taryba „Apskritasis stalas“ (PRAS)	Savanoriškos veikla, pilietinė
2.	Lietuvos skautijos padalinys Panevėžio kraštas	Savanoriškos veikla, pilietinė, laisvalaikio
3.	Lietuvos moksleivių sąjungos Panevėžio mokinių savivaldų informavimo centras	Švietimas
4.	Ramygalos jaunimo iniciatyvinė grupė „Mes galim“	Savanoriškos veikla, pilietinė, laisvalaikio
5.	Ramygalos atviras jaunimo centras	Savanoriškos veikla, laisvalaikis, užimtumai

6.	Panevėžio rajono Šilagalio kultūros centro atvira jaunimo erdvė	Atvira jaunimo erdvė, laisvalaikis, užimtumas
----	---	---

11 lentelė. Jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos

Šaltinis: www.panrs.lt.

5.1.8. Kultūra ir turizmas

Kultūros sektoriaus finansavimas. LSD duomenimis, savivaldybės biudžeto išlaidos poilsiui, kultūrai ir religijai sumažėjo nuo 4 443,5 tūkst. Eur (2020 m.) iki 4 317 tūkst. Eur (2021 m.).

Lėšos, skiriamos Panevėžio rajono kultūros centrams ir jų padaliniams išlaikyti, 2021 m., palyginti su 2020 m., didėjo. 2021 m. Panevėžio rajono kultūros centrams ir jų padaliniams išlaikyti savivaldybė iš biudžeto skyrė 2 056 354 Eur (iš jų 292 318 Eur skirta veiklai, 232 853 Eur skirta infrastruktūrai išlaikyti, 85 880 Eur ilgalaikiam materialiajam turtui atnaujinti ar įsigyti), 2020 m. 1 889 032 Eur (iš jų 240 096 Eur skirta veiklai, 166 941 Eur skirta infrastruktūrai išlaikyti, 79 832 Eur ilgalaikiam materialiajam turtui atnaujinti ar įsigyti).

2021 m. Kultūros centrų gautas finansavimas ne iš savivaldybės biudžeto sudarė iš viso 309 342 Eur (2020 m. – 250 265); kultūriniais projektams įgyvendinti – 201 899 Eur; neformaliajam vaikų švietimui – 61 918 Eur; kultūros paso lėšos – 3 965 Eur; pajamos už teikiamas paslaugas – 33 196 Eur; privačių rėmėjų lėšos – 8 364 Eur.

Panevėžio rajono kultūros įstaigos. Kultūros įstaigų tinklas Panevėžio rajone yra pakankamai platus:

- Panevėžio rajono Miežiškių kultūros centras (3 padaliniai: Vaikų muzikos studija, Nevėžio padalinys, Trakiškio padalinys);
- Panevėžio rajono Naujamiesčio kultūros centras-dailės galerija;
- Panevėžio rajono Ėriškių kultūros centras (2padaliniai: Linų muziejus, Tradicinių amatų centras);
- Panevėžio rajono Krekenavos kultūros centras (2padaliniai: Naujarodžių padalinys, Žibartonių padalinys);
- Panevėžio rajono Liūdynės kultūros centras (2padaliniai: Dembavos padalinys, Velžio padalinys);
- Panevėžio rajono Pajstrio kultūros centras (2padaliniai: Bernatonių padalinys, Daukniūnų padalinys ir Juozo Zikaro muziejus);
- Panevėžio rajono Smilgių kultūros centras (2padaliniai: Perekšlių padalinys, Sujetų padalinys ir Smilgių etnografinė sodyba);
- Panevėžio rajono Šilagalio kultūros centras (1 padalinys: Katinų padalinys);
- Panevėžio rajono Raguvos kultūros centras (padaliniai: Šilų universalus daugiafunkcis centras);
- Panevėžio rajono Ramygalos kultūros centras (1 padalinys: Daniūnų padalinys ir Atviras jaunimo centras);
- Panevėžio rajono Tiltagalių kultūros centras (2 padaliniai: Geležių padalinys, Karsakiškio padalinys);
- Panevėžio rajono Vadoklių kultūros centras (1 padalinys: Jotainių padalinys);
- Panevėžio rajono savivaldybės viešoji biblioteka (35 padaliniai (skyriai) ir 3 muziejai: Juozo Tumo-Vaižganto ir knygnešių muziejus, Puziniškio muziejus (Gabrielės Petkevičaitės-Bitės gimtinė), Mato Grigonio literatūrinis muziejus).

Bibliotekos. Panevėžio rajone 2021 m. veikė Viešoji biblioteka ir 35 kaimo bibliotekos. Rajono bibliotekose per metus užsiregistravo ir skaitė 6082 skaitytojai. Per metus bibliotekose užregistruota

72 669 apsilankymų. Bendras visų rajono bibliotekų knygų fondas yra 224 193 egz. leidinių. Bibliotekų lankytojams išduota 260 818 egz. leidinių. Visose bibliotekose veikia Viešieji interneto prieigos taškai.

Prie Gustonių, Linkaučių, Žibartonių bibliotekų akredituoti ir veikia Vaikų dienos centrai (visus lankė 40 vaikų). Viešoji biblioteka turi tris literatūrinius muziejus: M. Grigonio, Ustronės J. Tumo Vaižganto ir knygnešių, G. Petkevičaitės- Bitės gimtinės Puziniškyje.

Kultūrinė veikla. 2021 m. Kultūros centruose veikė 135 (2020 m. – 133) meno mėgėjų kolektyvai (1 466 dalyvių, iš jų: 43 vaikai ir 567 jaunuoliai). Iš viso 257 kolektyvai (su studijomis, būreliais, klubais, meno kolektyvais), 2 415 dalyvių.

Kultūros centruose surengta 1 517 renginių (2020 m. – 1 637), iš šių renginių 440 skirta vaikams ir jaunimui. Renginiuose dalyvavo ir lankėsi 221 780 dalyvių ir žiūrovų. Surengta 414 nuotolinių renginių, kuriuose dalyvavo ir lankėsi 288 922 dalyviai ir nuotoliniai žiūrovai.

Įgyvendinami projektai

- 2021–2023 m. projektas „Voss modelio integravimas kultūros prieinamumo plėtojimui ir kultūrinio švietimo stiprinimui Panevėžio regione“, įgyvendinamas pagal 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo programą „Kultūra“ sutartį. Projekto tikslas – pagerinti profesionalių kultūros produktų ir paslaugų sklaidą Panevėžio regione ir užtikrinti lygiavertį prieinamumą; skatinti suaugusiųjų, vaikų ir jaunimo kūrybingumą, sudarant sąlygas jiems dalyvauti kultūrinio švietimo veiklose, ir plėsti Panevėžio regiono kultūros organizacijų bendradarbiavimo ribas.

- 2020–2022 m. projektas „Amatininkystė – turizmo produktas be sienų“, įgyvendinamas pagal 2014–2020 m. *Interreg* V-A Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programą. Projekto tikslas – skatinti tvarų tradicinės amatininkystės įgūdžių naudojimą, išsaugant ir pristatant jį kaip bendrą Latvijos ir Lietuvos pasienio teritorijos kultūros, istorijos paveldo bruožą ir bendrą turizmo produktą, galintį pritraukti turistų.

2021 m. Panevėžio rajono kultūrinę veiklą vykdančios įstaigos ir Panevėžio rajone registruotos nevyriausybinės organizacijos Lietuvos kultūros tarybai pateikė 62 projektus, iš jų finansuoti 29 įvairių sričių kultūros projektai. Jiems įgyvendinti Lietuvos kultūros taryba skyrė 186 000 Eur, Panevėžio rajono savivaldybė – 60 000 Eur.

Turizmas. LSD duomenimis, 2021 m. Savivaldybėje buvo 15 apgyvendinimo įstaigų. Palyginti su 2017 m., apgyvendinimo įstaigų skaičius sumažėjo perpus. Vietų skaičius apgyvendinimo vietose taip pat mažėjo: 2017 m. buvo 1 064, 2021 m. – 904 (-17,70 proc.).

VšĮ Panevėžio plėtros agentūra vykdo turizmo informacijos centro funkcijas, turi teisę naudoti turizmo informacijos ženklą. VšĮ Panevėžio plėtros agentūros 2021 m. veiklos ataskaitoje nurodoma, kad dėl COVID-19 pandemijos šalyje trukęs karantinas turėjo neigiamos įtakos turistų srautams. 2021 m. įstaigoje apsilankė 1 900 turistų, daugiausiai iš Lietuvos. Vienas iš pagrindinių apsilankymo tikslų išliko 2018 m. inicijuoto projekto „Surink Lietuvą“ magnetukai, tačiau apsilankiusiems buvo teikiamos ir konsultacijos dėl lankytinų vietų, aktyvaus laisvalaikio, apgyvendinimo ir kt. klausimais.

VšĮ Panevėžio agentūra įgyvendino du Panevėžio rajono savivaldybės biudžeto lėšomis finansuojamus projektus turizmo srityje. Spaudinių leidybos projektu buvo vykdyta akcija „Keliauk su šeima ir pasidalink įspūdžiais“. Prie iniciatyvos prisijungusios šeimos buvo kviečiamos aplankyti įvairius Panevėžio rajono turizmo objektus, užfiksuoti savo patirtį ir ją pasidalyti. Remiantis šia patirtimi buvo sukurtas ir trimis kalbomis (lietuvių, anglų, rusų) išleistas informacinis leidinys „Po Panevėžio rajoną su vaikais“, taip pat viešinimui parengta elektroninė leidinio versija. Leidinyje atrinkta informacija pritaikyta šeimos poilsiui Panevėžio rajone: ką aplankyti, kur pavalgyti, taip pat smagios užduotėlės, kurios įtraukia visą šeimą.

Igyvendinant Visuomenės sveikatos gerinimo projektą „Judėk, pažink, ragauk“, parengti 4 žygių pėsčiomis Panevėžio rajone maršrutai ir pavišinti kelionių po Lietuvą portale „Pamatyk Lietuvoje“. Tokiu būdu skatinamas gyventojų fizinis aktyvumas patraukliu būdu – keliaujant ir pažįstant Panevėžio rajono kultūrinę ir gamtinę aplinką.

Siekiant suteikti turistams ir svečiams daugiau informacijos apie Panevėžio rajone esančias lankytinas vietas, platinamas informacinis leidinys „Panevėžio rajono gidas“. Leidinys parengtas lietuvių ir anglų kalbomis.

Lankytinos vietos. Rajone gausu lankytinų vietų, kurias lanko tiek vietos gyventojai, tiek turistai. Savivaldybės taryba 2021 m. rugsėjo 30 d. sprendimu Nr. T-203 patvirtino Panevėžio rajono lankytinų vietų sąrašą.

Eil. Nr.	Lankytino objekto tipas	Lankytino objekto pavadinimas
1.	Gamtos objektas	Daugiakamienė pušis, Svirnupio vinkšna, Nauradų akmuo, Upytės piliakalnis (Čičinsko kalnas), Daniliškio liepų alėja, Murmulijų atodanga
2.	Lankytina vieta	Kunigo Kazimiero Kuzmicko Atminties kambarys, Pašilių stumbrynai, Senasis Ramygalos malūnas, Radviliškių kaimo kepykla, Kazokų k. tilto liekanos, Burvelių alkakalnis, Idėjų parkas bunkeris
3.	Muziejus	Linų muziejus, Smilgių etnografinė sodyba, Ustronės sodyba, Skulptoriaus Juozo Zikaro namas, Lėktuvų muziejus, Klemento Sakalausko privatus senienų muziejus, Eglutės žaisliukų muziejus, Kino muziejus, Puziniškio muziejus
4.	Koplyčia	Barklainių koplyčia, Žibartonių Šv. Vincento Pauliečio koplyčia, Sodelių Šv. Dvasios koplyčia, Bygailių Šv. Marijos Magdalenos koplyčia, Bikiškių Kristaus Atsimainymo koplyčia, Naujikių koplyčia, Palaukių Šv. Pranciškaus koplyčia, Žiliškių Šv. Kryžiaus Išaukštinimo koplyčia, Marijonavos kapinių koplyčia
5.	Bažnyčia	Berčiūnų Lietuvos Kankinių bažnyčia, Smilgių šv. Jurgio bažnyčia (unikalus altorius)
6.	Paminklas	Naudvario dvaro sodyba, Bistrampolio dvaras, Puziniškio dvaro sodyba, Smilgių Šv. Jurgio bažnyčios statinių kompleksas, Krekenavos Švč. Mergeles Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios statinių kompleksas, Nepriklausomos Lietuvos užsienio reikalų ministro Juozo Urbšio sodyba, Paminklas Vyčio apygardos partizanams
7.	Žymių žmonių kapai	Karaimų kapinės, kalbininko Juozo Balčikonio kapas Ėriškiuose
8.	Vitražas	S. Ušinsko vitražas „Jėzaus širdis“
9.	Lankytojų centras	Tradicinių amatų centras, Krekenavos regioninio parko lankytojų centras
10.	Bokštas	Krekenavos regioninio parko apžvalgos bokštas
11.	Pažintinis takas	Pojūčių takas, Pažintinis takas Nevėžio upės slėnyje, Girinio takas
12.	Parkas	Skulptūrų parkas „Duonos kelias“, „Mėnulio akmens“ parkas
13.	Skulptūra	Dekoratyvinė skulptūra „Nevėžis“

12 lentelė. Panevėžio rajono lankytinų vietų sąrašas

Šaltinis: www.panrs.lt.

Paveldas. Panevėžio rajone gausu saugomų teritorijų, kurios pritraukia turistų srautus: Krekenavos regioninis parkas ir jame esantys 7 draustiniai, 1 hidrografinis draustinis, 2 botaniniai draustiniai, 2 botaniniai-zoologiniai draustiniai, 3 kraštovaizdžio draustiniai, 2 biosferos poligonai, 12 saugomų geologinių ir botaninių objektų, 2 paukščių apsaugai svarbios teritorijos, 13 gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų, per 150 kultūros paveldo objektų. Saugomų teritorijų tikslas – išsaugoti gamtos ir kultūros paveldą, natūralų kraštovaizdį, vertingą biologinę įvairovę. Rajone yra 4 piliakalniai: Baimainių, Kiūčių, Papušių, Upytės. LSD duomenimis, 2021 m. nekilnojamųjų kultūros vertybės (2021 m.) 45 ir 22 kultūros paveldo paminklai.

5.1.9. Sportas

Savivaldybėje yra sudarytos geros sąlygos gyventojams sportuoti. Kiekvienoje seniūnijoje dirba sporto metodininkai (12 darbuotojų), kurie organizuoja sportinę veiklą, telkia ir skatina gyventojus domėtis kūno

kultūra ir sportu, propaguoti sveiką gyvenimo būdą. Rajono sportinei veiklai per 2021 m. skirta 194 082,91 Eur.

Savivaldybės duomenimis, rajone yra 10 sporto aikštynų, 18 sporto salių, 21 krepšinio, 9 tinklinio aikštelės, 17 futbolo aikščių, 1 kartodromas, 6 universalios daigafunkcės aikštelės, 1 automobilių trasa, 2 aerodromai.

Surengtų įvairių sporto šakų varžybų savivaldybėje daugėja: 2020 m. buvo suorganizuota 20 renginių, 2021 m. daugiau nei 2 kartus daugiau – 52, tačiau dalyvavimo šalies ir tarptautiniuose sporto renginiuose skaičius sumažėjo: 2020 m. – 71, 2021 m. – 57 renginiai. Panevėžio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas, organizuoja fizinio aktyvumo veiklos rajono gyventojams. 2021 m. pagal programą „Fizinis aktyvumas“ suorganizuoti 37 užsiėmimai, kuriuose dalyvavo 523 dalyviai.

Rajono gyventojai (moksleiviai, jaunieji) garsėja pasiekimais (1–3 vietų prizininkai) šiose srityse: dziudo, boksas, dviračių sportas, motociklų sportas, orientavimosi sportas, turizmo technika, virvės traukimas. 2021 m. iškovotos 48 prizinės vietos Lietuvos čempionatuose, 2 pasaulio čempionatuose, 3 tarptautinėse varžybose.

Administracijos duomenimis, 2022 m. savivaldybėje veikė daugiau kaip 29 įvairių sporto šakų (futbolo, krepšinio, teniso, automobilių ir motociklų sporto ir kt.) sporto klubų.

LSD duomenimis, Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius 2016–2020 m. sumažėjo nuo 3 888 iki 2 630 (- 47,83 proc.).

Igyvendinti / įgyvendinami projektai

- 2022–2024 m. projektas „Sporto aikštyno Panevėžio r. sav., Velžio sen., Dembavos k., Guobų g. 1A, statyba“, projekto tikslas – įrengti laisvalaikio praleidimo zoną ir sporto aikštyną. Projekto vykdytojas: Panevėžio rajono savivaldybės administracija.

5.1.10. Ekonominė ir verslo aplinka

Savivaldybė savo biudžete yra numačiusi lėšų, skirtų remti smulkiojo ir vidutinio verslo subjektus. Iš savivaldybės biudžeto smulkiojo ir vidutinio verslo rėmimui 2021 m. skirta 40 tūkst. Eur, panaudota 14 431,85 Eur, iš jų 1 903,85 Eur skirta dviem įmonėms kreditų palūkanoms kompensuoti, 4 265,00 Eur – dviem įmonėms dalyvavimo mugėse, parodose ir kituose renginiuose išlaidoms padengti, 120,00 Eur – vienos naujai įregistruotos įmonės įsteigimo išlaidoms padengti, 317,00 Eur – dviem įmonėms dalyvavimo darbuotojų mokymo, konsultavimo, kvalifikacijos įgijimo, kėlimo ar perkvalifikavimo kursų išlaidoms padengti, 2 620,00 Eur – keturioms įmonėms negyvenamųjų patalpų nuomos išlaidoms kompensuoti, 1 498,00 Eur panaudoti informacijos ir konsultacijų teikimo verslo kūrimo bei plėtojimo klausimais paslaugai pirkti, 3 708,00 Eur skirta renginiui „Geriausios Panevėžio rajono įmonės“ organizuoti.

2022 m. taip pat numatyta lėšų smulkiojo ir vidutinio verslo subjektams remti. Savivaldybės tarybos 2022 m. balandžio 14 d. sprendimu Nr. T-85 buvo patvirtinta Panevėžio rajono savivaldybės smulkiojo ir vidutinio verslo rėmimo nuostatų nauja redakcija. Šiuose nuostatuose numatytos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtrą Panevėžio rajone skatinančios priemonės:

- Palūkanų subsidijavimas už paskolas, gautas verslo projektams įgyvendinti ir (ar) verslui vykdyti;
- SVV subjektų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo (perkvalifikavimo) išlaidų subsidijavimas;
- Mugių, parodų ir kitų renginių išlaidų subsidijavimas;
- Naujai įregistruotų SVV subjektų pradinių steigimosi išlaidų subsidijavimas;

- Interneto svetainės, elektroninės parduotuvės sukūrimo išlaidų subsidijavimas;
- Patalpų, kuriose vykdoma veikla, nuomos mokesčio subsidijavimas;
- Darbo priemonių (naujų ir (ar) naudotų) įsigijimo subsidijavimas, kai sukurama nauja (papildoma) darbo vieta, įdarbinant darbuotoją (-us) pagal darbo sutartį (-is);
- Verslo planų, paraiškų finansinei paramai iš ES ar kitų fondų gauti parengimo išlaidų subsidijavimas;
- Biodujų gamybos skatinimo subsidijavimas.

VšĮ Panevėžio plėtros agentūra, kurios dalininkai yra Panevėžio miesto ir Panevėžio rajono savivaldybių administracijos, taip pat skatina vietos gyventojų verslumą. Agentūros tikslai:

- Verslo sąlygų Panevėžio mieste ir rajone gerinimas, investicinio patrauklumo didinimas bei verslo ir investicijų plėtros skatinimas;
- Sąlygų vietinio ir atvykstamojo turizmo plėtrai Panevėžio mieste ir rajone gerinimas bei šios veiklos skatinimas;
- Panevėžio miesto ir rajono įvaizdžio gerinimas ir žinomumo didinimas.

Panevėžio rajono vietos veiklos grupė. Panevėžio rajono vietos veiklos grupė (toliau – VVG) – tai Panevėžio rajono teritorijoje veikianti, partnerystės principu savo veiklą grindžianti organizacija, jungianti nevyriausybinį, bendruomeninių organizacijų, verslo sektoriaus ir vietos valdžios institucijų atstovus. Organizacijos misija – stiprinti Panevėžio rajono konkurencingumą, skatinant vietos gyventojų ir organizacijų aktyvumą, lyderystę, teritorinį bei tarptautinį bendradarbiavimą, sudarant palankią aplinką inovacijoms ir jaunų žmonių įsitraukimui. 2020 m. gruodžio 31 d. asociacijoje yra registruoti 49 nariai (23 fiziniai asmenys ir 26 juridiniai asmenys).

VVG įgyvendindama Panevėžio rajono 2016–2023 m. vietos plėtros strategiją (toliau – VPS), kuriai įgyvendinti skirta 3 718 188,00 Eur, prisideda prie rajono verslo plėtros. 2021 m. Strategijos įgyvendinimo laikotarpis pratęstas iki 2025 m. rugsėjo 1 d.

2021 m. VVG veiklos ataskaitoje nurodoma, kad nuo VPS įgyvendinimo pradžios iki 2021 m. pabaigos paskelbti 24 kvietimai teikti vietos projektų paraiškas, gautos 74 paraiškos. 2021 m. paskelbti 2 kvietimai pagal 2 priemones. Gautos 9 paraiškos, kurių prašoma paramos suma – 103 965 Eur. Iki 2021 m. pabaigos parama skirta 59 vietos projektams (2 249 366 Eur, 75,62 proc. visų VPS lėšų vietos projektams įgyvendinti). 42 vietos projektai jau baigti įgyvendinti.

Statistika, tendencijos. 2017–2021 m. registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis kito tiek šalyje, tiek apskrityje, tiek Panevėžio r. savivaldybėje: šalyje padidėjo nuo 7,9 proc. iki 13 proc., apskrityje padidėjo nuo 9 proc. iki 14,2 proc., Panevėžio r. savivaldybėje padidėjo nuo 8,2 proc. iki 13,8 proc.

Teritorija	Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis, proc.				
	2017	2018	2019	2020	2021
Lietuvos Respublika	7,9	8,5	8,4	12,6	13
Panevėžio apskritis	9	9,4	9,1	14,1	14,2
Biržų r. sav.	9,6	10,8	10,6	15,4	15,7
Kupiškio r. sav.	12,7	12,9	10,1	13,3	13,7

Panevėžio m. sav.	7	7,2	7,3	12,7	13
Panevėžio r. sav.	8,2	8,5	8,5	13	13,8
Pasvalio r. sav.	11,2	11,4	10,9	15,5	14,7
Rokiškio r. sav.	11,6	12,5	12	17,7	17,5

13 lentelė. Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis, proc.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

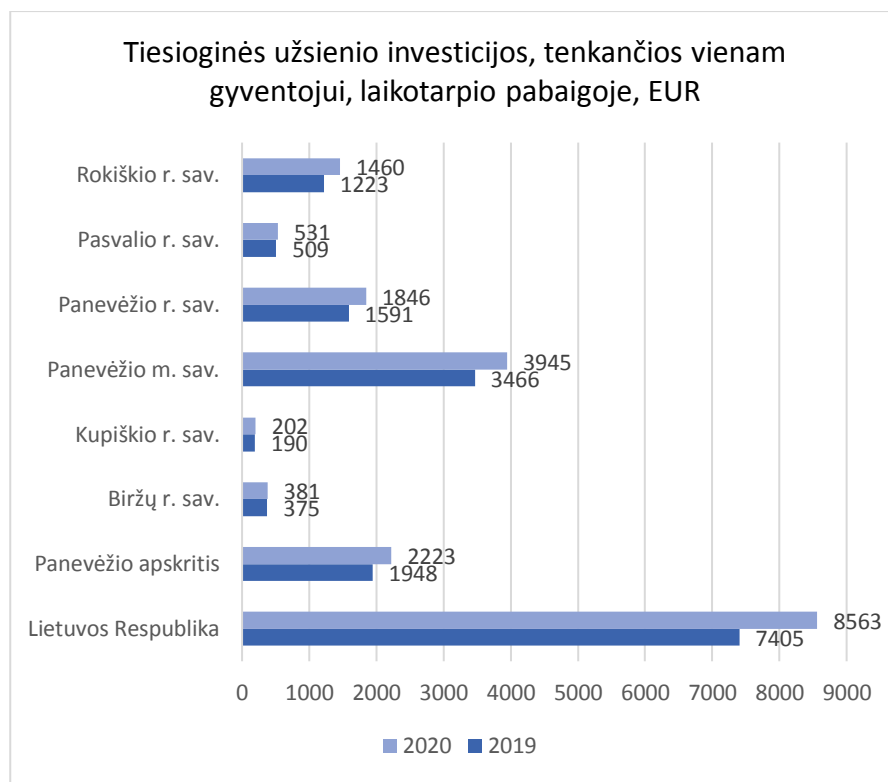
Užimtumo lygis savivaldybėje per 2017–2021 m. šiek tiek sumažėjo nuo 67,2 iki 67 proc. Šalies rodiklis 2021 m. yra kiek didesnis – 72,5 proc., Panevėžio apskrities – 68,5 proc.

Teritorija	Užimtumo lygis, proc.				
	2017	2018	2019	2020	2021
Lietuvos Respublika	70,4	72,4	73	71,6	72,5
Panevėžio apskritis	67,2	66,2	65,6	67,8	68,5
Biržų r. sav.	65	59,9	57,3	72,9	66,2
Kupiškio r. sav.	54,7	62,8	65	63,6	67,8
Panevėžio m. sav.	75,2	70,8	70,2	73,1	71,3
Panevėžio r. sav.	67,2	66,7	63,4	64,9	67
Pasvalio r. sav.	59,5	55,6	62	60,2	63
Rokiškio r. sav.	56,4	68	65,2	59,5	68,8

14 lentelė. Užimtumo lygis, proc.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

Investicijų rodikliai. Tiesioginės užsienio investicijos, tenkančios vienam gyventojui šalyje, kilo 13,52 proc., lyginant 2019–2020 m. Lyginant tą patį laikotarpį, Panevėžio apskrities rodiklis labai artimas šalies ir sudaro 12,37 proc., Panevėžio r. sav. – 13,81 proc.

12 pav. Tiesioginės užsienio investicijos, tenkančios vienam gyventojui, laikotarpio pabaigoje, EUR

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

LSD duomenimis, lyginant 2018–2022 m. duomenis, galima matyti, kad veikiančių ūkio subjektų skaičius metų pradžioje tendencingai didėjo ir padidėjo 8,28 proc. Ši tendencija atitiko ir Panevėžio r. veikiančių ūkio subjektų didėjimą ir sudarė 13,41 proc. Kiek daugiau, apie 14 proc., skaičius kilo dviejose apskrities savivaldybėse: Pasvalio r. ir Rokiškio r.

Teritorija	Veikiantys ūkio subjektai metų pradžioje, vnt.					pokytis, proc.
	2018	2019	2020	2021	2022	
Lietuvos Respublika	104 117	105 093	107 444	108 258	113 516	8,28
Panevėžio apskritis	6 394	6 406	6 485	6 523	6 680	4,28
Biržų r. sav.	469	485	501	501	499	6,01
Kupiškio r. sav.	318	315	337	336	340	6,47
Panevėžio m. sav.	3 655	3 548	3 506	3 538	3 574	-2,27
Panevėžio r. sav.	923	976	1 016	1 005	1 066	13,41
Pasvalio r. sav.	416	442	466	466	484	14,05
Rokiškio r. sav.	613	640	659	677	717	14,50

15 lentelė. Veikiantys ūkio subjektai metų pradžioje, vnt.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

LSD duomenimis, 2018–2022 m. veikiančių ūkio subjektų pagal veiklos rūšis įvairovė iš esmės nesikeitė: daugiausiai ūkio subjektai užsiėmė didmenine ir mažmenine prekyba, variklinių transporto priemonių ir motociklų remontu, kiek mažiau apdirbamąja gamyba, transportu ir saugojimu, kita aptarnavimo veikla bei statyba.

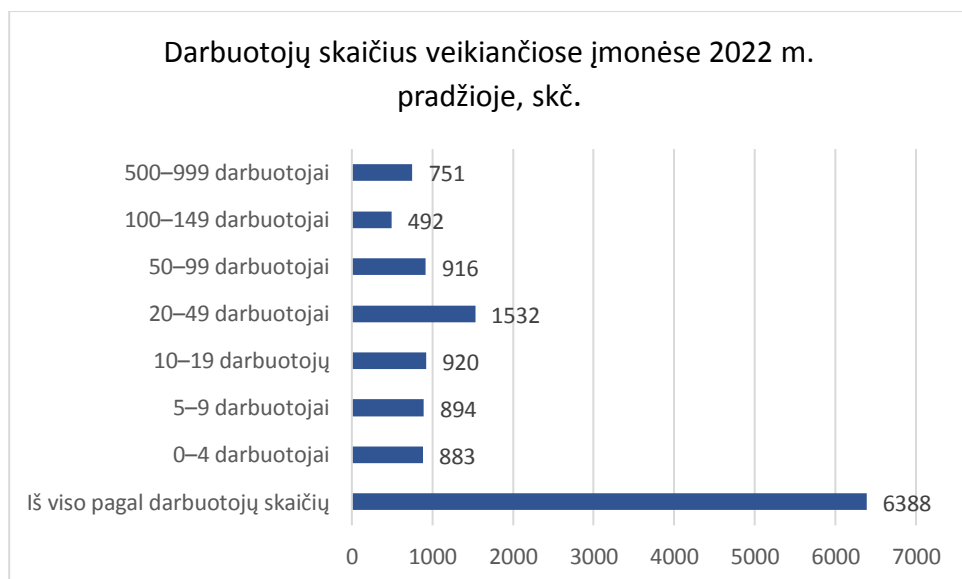
Veikiantys ūkio subjektai metų pradžioje pagal veiklos rūšis, vnt.

Veiklos rūšis	2018	2019	2020	2021	2022
Didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas	210	222	230	220	228
Apdirbamoji gamyba	122	123	134	135	145
Transportas ir saugojimas	110	116	119	113	122
Kita aptarnavimo veikla	83	98	107	104	109
Statyba	73	86	91	93	103
Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	83	77	78	79	82
Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	58	59	61	63	68
Meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla	53	52	53	52	54
Apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla	26	32	30	32	34
Švietimas	34	31	31	26	28
Nekilnojamojo turto operacijos	20	23	24	25	26
Administracinė ir aptarnavimo veikla	19	22	21	23	25
Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	13	15	18	20	19
Informacija ir ryšiai	7	7	7	8	10
Elektros, dujų, garo tiekimas ir oro kondicionavimas	6	7	6	5	6
Finansinė ir draudimo veikla	3	3	3	4	4
Kasyba ir karjerų eksploatavimas	1	1	1	1	2
Vandens tiekimas, nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas	2	2	2	2	1
Iš viso	923	976	1 016	1 005	1 066

16 lentelė. Veikiantys ūkio subjektai metų pradžioje pagal veiklos rūšis

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

LSD duomenimis, 2022 m. pradžioje Panevėžio r. veikiančiose įmonėse iš viso dirbo 6 388 darbuotojai (palyginti su 2018 m., darbuotojų skaičius sumažėjo 2,05 proc.). Daugiausia asmenų, t. y. 23,98 proc. visų darbuotojų, dirba įmonėse, kur darbuotojų skaičius yra nuo 20 iki 49. Įmonėse, kuriose dirba 0–4, 5–9, 10–19, 50–99 darbuotojai, dirba po 13–14 proc. visų darbuotojų. Mažiausiai asmenų dirba įmonėse, kuriose dirba 100–149 darbuotojai.

13 pav. Darbuotojų skaičius veikiančiose įmonėse 2022 m. pradžioje, skč.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

Palyginti su 2018 m., didžiausias darbuotojų sumažėjimas stebimas įmonėse, kuriose dirba nuo 50 iki 99 darbuotojų (–33,08 proc.) ir 5–9 darbuotojai (19,02 proc.). Pastebėtina, kad įmonėse, kuriose dirba iki 4 darbuotojų, darbuotojų skaičius, palyginti su 2018 m. išaugo 10,42 proc., o įmonėse, kuriose dirba 10–19 darbuotojų, išaugo kiek mažiau – 9,02 proc.

Žemės ūkis. 2021 m. Panevėžio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus veiklos ataskaitoje nurodoma, kad kaip ir ankstesniais metais, 2021 m. šalyje vykdytas elektroninis paraiškų surinkimas. Panevėžio rajone 2 576 pareiškėjai deklaravo 110 655,63 ha žemės ūkio naudmenų. Tai yra didžiausias šalyje deklaruotų pasėlių plotas, palyginti su kitais rajonais (II vietoje Kėdainių r. – 109 525,17 ha).

Panevėžio apskritis	2020 m.		2021 m.		Pokytis 2021–2020		Pokytis, proc., 2021–2020	
	Pareiškėjų skaičius	Plotas, ha	Pareiškėjų skaičius	Plotas, ha	Pareiškėjų skaičius	Plotas, ha	Pareiškėjų skaičius	Plotas, ha
Biržų r.	2 273	87 611,36	2 185	88 124,90	-88	513,54	96	100,5
Kupiškio r.	1 786	56 808,81	1 723	57 003,84	-63	195,03	96	100,3
Panevėžio r.	2 668	113 460,81	2 576	110 655,63	-92	2 805,18	96	97,5
Pasvalio r.	1 844	85 605,62	1 790	86 069,56	-54	463,94	97	100,5
Rokiškio r.	3 560	85 746,37	3 246	85 476,06	-314	270,31	91	99,6
Apskirtyje	12 131	429 232,97	11 520	427 329,99	-611	1 902,98	94	99,5
Lietuvoje	124 885	2 937 302,7	121 336	925 691,04	-3 549	1 611,66	97	99,6

17 lentelė. Žemės ūkio naudmenų ir pasėlių deklaravimas 2020 ir 2021 m.

Šaltinis: 2021 m. Panevėžio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus veiklos ataskaita.

2022 m. duomenimis, Panevėžio r. yra 1 716 ūkininkų ūkių, didžioji dauguma užsiima augalininkyste (1 249), kiek mažiau gyvulininkyste (264) ir mišriu žemės ūkiu (181).

Apskritis, rajonas	Ūkininkų ūkių skaičius	Augalininkystė	Gyvulininkystė	Mišrus žemės ūkis	Žemės ūkiui būdingų paslaugų veikla	Miškininkystė	Miškininkystei būdingų paslaugų veikla	Žuvininkystė	Alternatyvi žemės ūkiui veikla
Iš viso Lietuvoje	86 074	29 232	7 334	48 580	209	277	15	82	345
Panevėžio apskr.	7 767	4 246	828	2 634	15	33	2	1	8
Biržų r. sav.	1 524	691	248	570	9	4	0	1	1
Kupiškio r. sav.	1 219	430	140	643	1	5	0	0	0
Panevėžio m. sav.	8	7	1	0	0	0	0	0	0
Panevėžio r. sav.	1 716	1 249	264	181	2	12	2	0	6
Pasvalio r. sav.	1 227	596	36	594	0	1	0	0	0
Rokiškio r. sav.	2 073	1 273	139	646	3	11	0	0	1

18 lentelė. Ūkininkų ūkių pasiskirstymas pagal vykdomas ekonominės veiklos rūšis, 2022 m. gegužės 1 d.

Šaltinis: Žemės ūkio ir kaimo verslo registro ir Ūkininkų ūkių registro portalas, <https://ismain.vic.lt/VurapPublic/Ataskaitos/>.

Panevėžio rajono vidutinis ūkininko ūkis sudaro 22,15 ha ir viršija šalies vidurkį, kuris yra 15,78 ha. Bendras ūkių žemės plotas savivaldybėje yra 38 009,27 ha ir tai sudaro 2,92 proc. šalies ūkių žemės. Didžioji dauguma žemės, t. y. 91,35 proc., sudaro žemės ūkio paskirties žemė, o likusi dalis: miškai (4,75 proc.), vanduo (1,16 proc.) ir kita (1,83 proc.).

Apskritis, rajonas	Ūkininkų ūkių skaičius	Bendras žemės plotas, ha	Vidutinis ūkininko ūkio dydis, ha	Paskirtis			
				Žemės ūkio, ha	Miškai, ha	Vanduo, ha	Kita, ha
Iš viso Lietuvoje	86 073	1 358 281,35	15,78	1 191 724,63	82 002,37	15 764,1	56 325,21
Panevėžio apskr.	7 767	186 541,38	24,02	167 423,94	8 576,02	2 201,87	6 717,23
Biržų r. sav.	1 524	41 309,93	27,11	38 343,07	1 223,71	486,2	947,99
Kupiškio r. sav.	1 219	23 821,37	19,54	21 202,69	1 407,43	267,54	686,8
Panevėžio m. sav.	8	20,55	2,57	17,82	0	0,07	2,59
Panevėžio r. sav.	1 716	38 009,27	22,15	34 722,51	1 808,36	439,35	696,01
Pasvalio r. sav.	1 227	27 633,2	22,52	26 414,92	371,78	287,95	358,67
Rokiškio r. sav.	2 073	55 747,06	26,89	46 722,93	3 764,74	720,76	4 025,17

19 lentelė. Ūkininkų ūkių skaičius, jų žemė

Šaltinis: Žemės ūkio ir kaimo verslo registro ir Ūkininkų ūkių registro portalas, <https://ismain.vic.lt/VurapPublic/Ataskaitos/>.

2022 m. duomenimis, dauguma ūkininkų savivaldybėje yra nuo 40 m. iki pensinio amžiaus, tai atitinka šalies ir Panevėžio apskrities ūkininkų amžiaus rodiklį. Moterų ūkininkų savivaldybėje yra apie 30 proc. Panašus lyties rodiklis yra ir šalies, kur moterys ūkininkės sudaro beveik 37 proc.

Apskritis, rajonas	Ūkininkų ūkių skaičius pagal ūkininkų amžių			Ūkininkų ūkių skaičius pagal ūkininkų lytį	
	iki 40 m.	nuo 40 m. iki pensinio amžiaus	nuo pensinio amžiaus	ūkininkės moterys	ūkininkai vyrai
Iš viso Lietuvoje	14 557	45 174	26 342	31 800	54 273
Panevėžio apskr.	1 362	4 150	2 255	2 724	5 043
Biržų r. sav.	268	856	400	581	943
Kupiškio r. sav.	204	639	376	449	770
Panevėžio m. sav.	2	5	1	2	6
Panevėžio r. sav.	306	920	490	526	1 190
Pasvalio r. sav.	220	717	290	387	840
Rokiškio r. sav.	362	1 013	698	779	1 294

20 lentelė. Ūkininkų ūkių skaičius pagal ūkininkų amžių, jų lytį

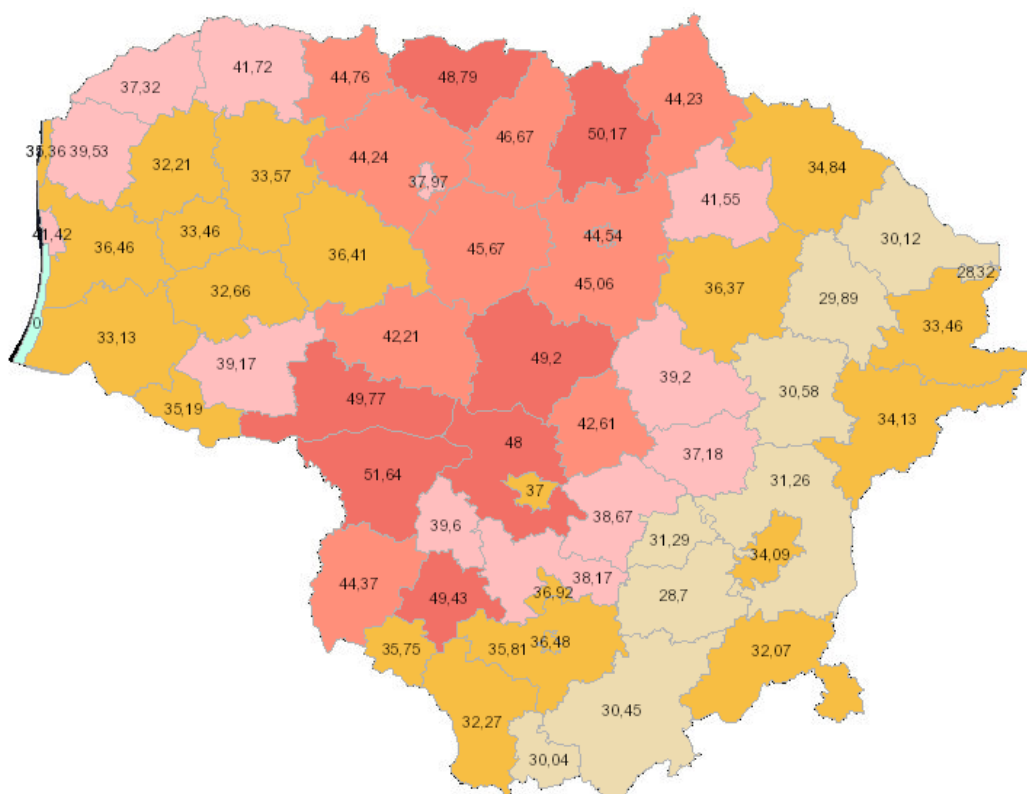
Šaltinis: Žemės ūkio ir kaimo verslo registro ir Ūkininkų ūkių registro portalas, <https://ismain.vic.lt/VurapPublic/Ataskaitos/>.

Ekologinių ūkių skaičiaus ir sertifikuoto ploto kitimas Panevėžio rajone pateiktas lentelėje.

	Pareiškėjų sk.	Deklaruotas plotas, ha
2019 m.	43	5 461,24
2020 m.	29	4 017,91
2021 m.	39	6 115,21

21 lentelė. Ekologinių ūkių skaičiaus ir sertifikuoto ploto kitimas Panevėžio rajone

Šaltinis: 2021 m. Panevėžio r. savivaldybės administracijos veiklos ataskaita.

14 pav. Lietuvos dirvožemių našumo balai pagal savivaldybes

Šaltinis: <https://www.geoportal.lt>.

5.1.11. Aplinkos apsauga ir komunalinis ūkis

Aplinkos apsauga. Savivaldybės išlaidos aplinkos apsaugai sumažėjo 28,69 proc., palyginti su 2020–2021 m.: 2020 m. išlaidos sudarė 1 793,6 tūkst. Eur, o 2021 m. – 1 393,7 tūkst. Eur.

Komunalinis ūkis. Savivaldybės išlaidos, skiriamos būstui ir komunaliniam ūkiui 2021 m., palyginti su 2020 m., sumažėjo 40,36 proc. nuo 1 157,4 tūkst. Eur iki 824,6 tūkst. Eur, skirtingai nei šalies atitinkamo laikotarpio sumažėjimas buvo tik 2,22 proc., o Panevėžio apskrities padidėjimas – 33,85 proc.

Atliekų tvarkymas. Savivaldybės tarybos 2014 m. gruodžio 22 d. sprendimu Nr. T-246 patvirtintas Panevėžio rajono savivaldybės 2014–2020 m. atliekų tvarkymo planas. Už šio plano įgyvendinimą yra atsakinga Panevėžio rajono savivaldybė ir UAB Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras (toliau – PRATC). PRATC vienas iš dalininkų yra Panevėžio r. savivaldybė, turinti 14,69 proc. akcijų.

Panevėžio rajono savivaldybės atliekų tvarkymo sistema apima komunalinių atliekų surinkimo, išvežimo, rūšiavimo, naudojimo ir šalinimo paslaugas visiems savivaldybės teritorijoje esantiems komunalinių atliekų turėtojams (fiziniams ir juridiniams asmenims).

Žalieji pirkimai. Europos Komisijos komunikate „Viešieji pirkimai geresnei aplinkai užtikrinti“ žaliasis viešasis pirkimas apibrėžiamas kaip „procesas, kai valdžios institucijos siekia pirkti prekių, paslaugų ir darbų, per visą būvio ciklą darančių mažesnę poveikį aplinkai, palyginti su tokios pat paskirties prekėmis, paslaugomis ir darbais, kurie įprastai būtų perkami“. Europos Komisijos tarnybos parengė rekomendacinį dokumentą – žaliojo viešojo pirkimo vadovą „Pirmenybė žaliajam pirkimui!“, kuriame nurodoma, kad žalieji pirkimai yra svarbi priemonė siekiant aplinkos politikos tikslų, susijusių su klimato kaitos problemų sprendimu, išteklių naudojimu ir tvariu vartojimu bei gamyba, ypač turint omenyje, kiek daug viešojo sektoriaus lėšų išleidžiama prekėms ir paslaugoms. Šiuo vadovu siekiama padėti viešojo sektoriaus institucijoms sėkmingai planuoti ir įgyvendinti ŽVP. Jame praktiškai paaiškinamos Europos Sąjungos teisės teikiamos galimybės ir aptariami paprasti bei veiksmingi būdai sudaryti žalinimo sutartis. Vadovo sandara atitinka viešojo pirkimo procedūros logiką ir struktūrą. Jame taip pat pateikta daug tikrų žaliojo pirkimo, kurį viešojo sektoriaus institucijos vykdė visoje ES, pavyzdžių.

Lietuva, kaip ir kitos Europos Sąjungos valstybės narės, siekia pagerinti aplinkos apsaugą ir imasi priemonių, kurios ribotų atliekų susidarymą, skatintų švarias technologijas ir gamybą produktų, kurie gali būti perdirbami ir pakartotinai naudojami. Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. birželio 21 d. nutarimą Nr. 478 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 21 d. nutarimo Nr. 1133 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 8 d. nutarimo Nr. 804 „Dėl Nacionalinės žaliųjų pirkimų įgyvendinimo programos patvirtinimo“ ir jį keitusių nutarimų pripažinimo netekusiais galios“ pakeitimo“ 2022 metams nustatytas tikslas – ne mažiau kaip 50 procentų viešųjų pirkimų turės būti vykdomi kaip žalieji viešieji pirkimai ir ne mažiau kaip 100 procentų tokių pirkimų – kiekvienais metais nuo 2023 metų. Savivaldybės administracija 2021 m. atliko 14 žaliųjų pirkimų.

Vandentvarka ir nuotekų tvarkymas. 2011 m. gegužės 18 d. Savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-118 buvo patvirtintas Panevėžio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo specialusis planas. Savivaldybės tarybos 2020 m. lapkričio 5 d. sprendimu Nr. T-244 „Dėl Panevėžio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo specialiojo plano keitimo“ bei 2021 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. A-155 „Dėl Panevėžio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo specialiojo plano keitimo rengimo ir planavimo darbų programos patvirtinimo“ patvirtinta specialiojo plano keitimo rengimo planavimo darbų programa. Pagrindinis specialiojo plano keitimo tikslas – užtikrinti sistemingą ir darnų Panevėžio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros vystymąsi bei racionalų lėšų ir kitų išteklių panaudojimą. Per 2022 m. planuojama atnaujinti Panevėžio rajono vandentiekio ir nuotekų tinklų specialųjį plėtros planą.

Panevėžio rajone yra du pagrindiniai centralizuoto geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo tiekėjai:

- **UAB „Aukštaitijos vandenys“** (dalininkai: Panevėžio miesto savivaldybė – 94,97 proc. akcijų, Panevėžio rajono savivaldybė – 5,03 proc. akcijų).

2021 m. UAB „Aukštaitijos vandenys“ eksploatavo⁶ 4 vandenvietes viešajam geriamojo vandens tiekimui ir 19 nuotekų siurblių Panevėžio rajone. Aptarnaujamoji teritorija: Ramygala, Uliūnų k., Naujamiesčio miestelis ir Naujamiesčio k., Paliūniškio k., Berčiūnų k., Sargėnų k., Molainių k., Navaršionių k., Paežerio I, Paviešečių k., Pažagienių k., Piniavos k., Senamiesčio k., Šilagalio k., Tičkūnų k., Vaivadų k., Aukštadvario k., Garuckų k., Dembavos, Oželių ir kt. kaimuose, esančiuose Panevėžio rajone.

- **VŠĮ „Velžio komunalinis ūkis“** (vienintelis dalininkas – Panevėžio rajono savivaldybė).

2021 m. VŠĮ „Velžio komunalinis ūkis“ eksploatavo⁷ 38 vandenvietes ir 46 nuotekų siurbles. Aptarnaujamoji teritorija: Karsakiškio, Miežiškių, Naujamiesčio, Panevėžio, Pajstrio, Raguvos, Ramygalos, Smilgių, Upytės, Vadoklių, Krekenavos ir Velžio seniūnijų teritorijos. Įstaiga plečia vandens tiekimo teritoriją:

⁶ 2021 m. UAB „Aukštaitijos vandenys“ metinis pranešimas.

⁷ 2021 m. VŠĮ „Velžio komunalinis ūkis“ veiklos ataskaita.

2021 m. perduota nauja Puodžiūnų kaimo vandenvietė. 2021 m. Panevėžio rajone tiekė geriamąjį vandenį ir tvarkė nuotekas 4 587 (2020 m. – 4 571, 2019 m. – 4 388 klientai) klientams.

Geriamojo vandens netekimai 2020–2021 m. UAB „Aukštaitijos vandenys“ sudarė apie 12 proc., tuo tarpu VŠĮ „Velžio komunalinis ūkis“ tuo pačiu laikotarpiu buvo beveik 3 kartus daugiau, t. y. 32–36 proc. Vandens netekčių priežastys: eksploatuojami susidėvėję vandens tinklai (yra senų trasų, kurios nutiestos dar 1968–1988 m.) ir juose vykstantys gedimai. 2021 m. vandentiekio tinkluose likviduota 101 (2020 m. – 84 avarijos) avarija atsikasant trasas ir 151 (2020 m. – 197 gedimai) kitas įvairius gedimas. Įstaiga dėl lėšų stygiaus nekeičia senų vandentiekio trasų, o tik likviduoja avarinius trūkumus.

LSD duomenimis, vandens paėmimas ir sunaudojimas Lietuvoje tendencingai auga. 2016–2020 m. vandens paėmimas (iš viso) šalyje augo 22,72 proc. Panevėžio r. savivaldybėje taip pat išaugo, tačiau dvigubai mažiau (10,06 proc.) nei šalies vidurkis. Lyginant tą patį vandens sunaudojimo laikotarpį, stebimas stipriai mažesnis rodiklio didėjimas savivaldybėje (2,84 proc.) nei šalies vidurkis (22,94 proc.). Pažymėtina, kad savivaldybėje vandens sunaudojimas energetikos reikmėms fiksuotas tik nuo 2019 m.

Teritorija	Rodiklis	Vandens sunaudojimas, tūkst. m³					
		2016	2017	2018	2019	2020	Pokytis, proc.
Lietuvos Respublika	Paimta vandens iš viso	2 790 477,714	2 769 101,848	2 562 894,623	2 748 465,065	3 610 864,245	22,72
	Paimta požeminio vandens	140 947,634	140 394,88	147 148,28	147 789,504	145 264,643	2,97
	Sunaudota vandens iš viso	2 766 283,337	2 746 651,567	2 539 197,688	2 724 095,112	3 589 725,202	22,94
	Sunaudota požeminio vandens	116 756,087	117 947,257	123 453,419	123 422,113	124 127,424	5,94
	Sunaudota vandens ūkio ir buities reikmėms	142 952,619	153 779,744	156 297,836	160 724,075	167 027,131	14,41
	Sunaudota vandens energetikos reikmėms	2 521 772,147	2 477 838,47	2 270 405,234	2 446 453,772	3 303 594,043	23,67
	Sunaudota vandens pramonės reikmėms	42 652,975	56 401,962	55 658,997	59 231,75	58 744,047	27,39
	Sunaudota vandens žemės ūkio reikmėms	3 369,972	3 836,002	3 730,399	3 957,439	4 549,497	25,93
Panevėžio r. sav.	Paimta vandens iš viso	780,053	771,862	804,133	761,993	867,256	10,06
	Paimta požeminio vandens	780,053	771,862	804,133	761,993	867,256	10,06
	Sunaudota vandens iš viso	651,775	631,308	639,183	569,522	670,827	2,84
	Sunaudota požeminio vandens	651,775	631,308	639,183	569,522	670,827	2,84
	Sunaudota vandens ūkio ir buities reikmėms	425,813	417,452	457,047	376,723	445,45	4,41
	Sunaudota vandens energetikos reikmėms				1,383	1,422	
	Sunaudota vandens pramonės reikmėms	62,962	63,856	49,829	56,416	66,317	5,06
	Sunaudota vandens žemės ūkio reikmėms	163	150	132,307	135	157,638	–3,40

21 lentelė. Vandens sunaudojimas, tūkst. m³

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

Savivaldybės duomenimis, VŠĮ „Velžio komunalinis ūkis“ vandenvietėse išgaunamo vandens kokybė gera bakteriologiniu požiūriu, bet padidėjęs geležies kiekis, todėl geros kokybės vanduo tiekiamas tik ten, kur yra nugeležinimo įrenginiai (vandens gerinimo įrenginiai yra Velžio, Liūdėnės, Šilų, Raguvos, Naujarodžių, Užunevėžių, Katinų, Berniūnų, Daniūnų, Liberiškio, Mikėnų, Nevėžio, Smilgių, Vadoklių, Trakiškio, Upytės, Ėriškių, Žibartonių, Bernatonių, Sujetų, Vaišvilčių I, Tiltagalių vandenvietėse).

Vandentvarkos ūkiui skiriamos lėšos iš ES struktūrinių fondų, valstybės ir savivaldybės lėšų. 2021 m. atlikti pagrindiniai darbai:

- vandenvietės su arteziniu gręžiniu ir vandens gerinimo įrenginių statymai Karsakiškio sen. Tiltgalių k. statyba, 70,8 tūkst. Eur;
- buitinių nuotekų tinklo atšakos Daukniūnų k. Kapinės g. statyba, 24,2 tūkst. Eur;
- vandentiekio tinklų Smilgių mstl. Taikos ir Rozalimo gatvėse įrengimas, 35,9 tūkst. Eur;
- toliau įgyvendinamas 2018 m. pradėtas projektas „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų statyba Pajstrio k., Gegužinės k. ir Ėriškių k., Panevėžio rajone“. Nutraukus su bankrutavusia statybos įmone sudarytas rangos sutartis, konkurso būdu išrinkti nauji rangovai statybos darbams objektuose užbaigti. Iki 2021 m. pabaigos Pajstrio k. ir Gegužinės k. atlikta apie 75 proc. visų projekte numatytų darbų, Ėriškių k. – apie 82 proc.;
- baigtas įgyvendinti ES struktūrinių fondų ir savivaldybės biudžeto lėšomis finansuotas projektas „Geriamojo vandens tiekimo tinklų statyba Ibutonių k., Panevėžio r.“. Ibutonių k. nutiesta apie 2,0 km vandentiekio tinklų, kurie prijungti prie Žibartonių k. centralizuoto vandentiekio sistemos, 104,6 tūkst. Eur;
- baigtas įgyvendinti ES struktūrinių fondų ir savivaldybės biudžeto lėšomis finansuotas projektas „Geriamojo vandens tiekimo sistemos Puodžiūnų k. Panevėžio rajone statyba“, įrengta vandenvietė su vandens gerinimo įrenginiais ir paklota 1,64 km vandentiekio tinkle, 139,2 tūkst. Eur.

2021 m. Panevėžio rajono savivaldybės direktoriaus veiklos ataskaitoje įvardinamos pagrindinės **problemos ir būtiniausi darbai vandentvarkos ir nuotekų tvarkymo sektoriuje:**

- dėl išaugusio kaimų ir miestelių gyventojų poreikio jungtis prie centralizuotų nuotekų surinkimo sistemų išlieka lėšų poreikis naujų nuotekų valyklų statybai Perekšlių k. ir Smilgių mstl.;
- esamai senai Raguvos nuotekų valyklai, ypač vykdant nuotekų tinklų plėtrą miestelyje ES fondų lėšomis, reikalingas valyklos modernizavimo techninis projektas ir lėšos jam įgyvendinti;
- sudėtinga padėtis dalyje rajono nuotekų perpumpavimo stočių (siurblių). Kad būtų išvengta rimtų avarijų nuotekų tinkluose, reikia apie 60,0 tūkst. eurų Žibartonių, Nevėžio, Naujarodžių perpumpavimo stočių kapitalinio remonto–modernizavimo darbams;
- siekiant pagerinti centralizuotai tiekiamo geriamojo vandens kokybę mažose rajono vandenvietėse, kur geležies kiekis vandenyje viršija leistiną normą nuo 2 iki 14 kartų, reikia pastatyti vandens gerinimo stotis Gustonių, Jasvilonių, Jotainių, Rabikių, Memenčių, Preidžių, Genėtinių vandenvietėse. Šiems projektams įgyvendinti reikia apie 600 tūkst. Eur.

Melioracija. Panevėžio rajonas pagal nusausinimo apimtį ir turimą melioracijos turtą yra didžiausias šalyje. Šis turtas yra išsidėstęs 115 416,3 ha drėnažu nusausintame plote. 2021 m. įsisavinta melioracijai skirtų lėšų 2,072 mln. Pagal lėšų melioracijai įsisavinimą Panevėžio rajonas antroje vietoje šalyje.

Deleguotos lėšos	Lėšų šaltiniai	Eur
	Valstybės	453 000
Valstybės investicijų programos	Valstybės	914 649
2020 m. KPP priemonė „Parama žemės ūkio vandentvarkai“	KPP (ES+valst.+savivald.)	76 474
2020 m. KPP priemonė „Parama žemės ūkio vandentvarkai“	KPP (ES+valst.+savivald.)	–
2019 m. KPP priemonė „Parama žemės ūkio vandentvarkai“	KPP (ES+valst.+savivald.)	292 248
2019 m. KPP priemonė „Parama žemės ūkio vandentvarkai“	KPP (ES+valst.+savivald.)	256 975
2021 m. KPP priemonės „Parama žemės ūkio vandentvarkai“ projektų parengimas	Savivaldybės	24 090
Avarinių gedimų šalinimo darbai	Savivaldybės	36 629,60
Panevėžio rajon „Švaininkų melioracijos asociacija“	Savivaldybės	18 655,91

	Iš viso	2 072 721,32
--	---------	--------------

22 lentelė. Lėšų panaudojimas melioracijai rajone

Šaltinis: 2021 m. Panevėžio rajono savivaldybės direktoriaus veiklos ataskaita.

Igyvendinami / įgyvendinti projektai

- 2020–2021 m. projektai „Panevėžio rajono Krekenavos seniūnijos Mitriūnų ir Žibartonių k. v. Žibartonių II tvenkinio hidrotechnikos statinių, tilto per Lokaušos upę, griovių ir pralaidų rekonstravimas“ ir „Panevėžio rajono Upytės seniūnijos Ėriškių k. v. Stepanionių tvenkinio hidrotechnikos statinių, tilto per Upytės upę, griovių ir pralaidų rekonstravimas“ pagal Kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonę „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklą „Paramažemės ūkio vandentvarkai“.
- 2021–2022 m. projektai „Panevėžio rajono Pajstrio ir Panevėžio sen. Bernatonių k. v. Bernatonių ir Šiaudinės polderių sausinimo siurblių griovių ir pralaidų rekonstravimas“ ir „Panevėžio rajono Naujamiesčio ir Pažibų k. v. Pažibų tvenkinio hidrotechnikos statinių, griovių ir pralaidų rekonstravimas“.
- 2021–2023 m. projektai „Panevėžio rajono Upytės ir Ėriškių k.v. lauko drenažo inžinerinės infrastruktūros atnaujinimas, pritaikymas pagal keliamus aplinkosaugos reikalavimus“ ir „Panevėžio rajono Bernatonių ir Medikonių k.v. polderių ir lauko drenažo inžinerinės infrastruktūros atnaujinimas“.

Šilumos tiekimas. Savivaldybė tvarko šilumos ūkį pagal Savivaldybės tarybos patvirtintą šilumos ūkio specialųjį planą (2011 m. gegužės 18 d. Savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-119). Plane nurodoma, kad plėtojant Panevėžio rajono šilumos ūkį numatoma:

- išlaikyti centralizuoto šilumos tiekimo sistemas, didinti jų efektyvumą, tuose urbanizacijos centruose arba zonose, kuriose ekonominiu ir aplinkosauginiu požiūriu tai naudinga;
 - plėtoti vietinių, atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimą centralizuotose šilumos tiekimo sistemose;
 - sudaryti palankesnes sąlygas šilumos gamybai naudoti įvairesnių rūšių kurą, siekti, kad šių rūšių kuras būtų prieinamesnis smulkiesiems šilumos gamintojams.
 - Vadovaujantis Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymu, šilumos ūkio specialieji planai turi būti atnaujinami ne rečiau kaip kas 7 metai, atsižvelgiant į šilumos ūkio priemones, taip pat šilumos gamybos ir perdavimo technologijų raidą, konkurencinę aplinką, šilumos gamybos kainų tendencijas, aplinkos užterštumo pokyčius ir kitus reikšmingus veiksnius, tačiau savivaldybės šilumos ūkio specialusis planas nebuvo atnaujintas.
- Šilumos ūkio specialiajame plane nurodyta, kad Panevėžio rajono teritorijoje iš viso veikia 17 centralizuoto šilumos tiekimo sistemų. Kaip nurodoma 2021 m. Panevėžio rajono savivaldybės direktoriaus veiklos ataskaitoje, šilumos ūkis iš esmės yra modernizuotas, tačiau problema išlieka techniškai susidėvėję, didelius nuostolius nešantys šilumos trasų vamzdiniai prie Krekenavos, Žibartonių, Miežiškių, Naujamiesčio kvartalinių katilinių ir Ramygalos kultūros namų katilinės. Šiose teritorijose reikėtų rekonstruoti apie 1,7 km tinklą.

Šilumą rajone tiekia 3 tiekėjai:

- Didžiąją centrinio šildymo paslaugų dalį Panevėžio rajone teikia Panevėžio rajono savivaldybės tarybos valdoma įmonė VŠĮ „Velžio komunalinis ūkis“. Įstaigos viena iš pagrindinių veiklų yra šilumos gamyba ir tiekimas Panevėžio rajone. 2021 m. duomenimis, įstaiga eksploatuoja 21 biokuro katilinę, 4 kieto kuro (malkos) katilines ir 4 katilines, naudojančias šildymo įrangą vanduo-oras. Taip pat šilumos energiją gamina 25-iose gamtinėmis dujomis kūrenamose katilinėse ir 4-iose suskystintų dujų katilinėse. Šilumos

gamybai naudojamas kuras: gamtinės dujos, suskystintos dujos, medžio granulės, medžio skiedros ir malkos. Įstaiga eksploatuoja 8,3 km šilumos tinklą. Apie 24 proc. įstaigos eksploatuojamose katilinėse sumontuotos įrangos ir patys katilai yra iki 5 m. senumo, 34 proc. – nuo 5 m. iki 10 m., 20 proc. – nuo 11 m. iki 15 m, 22 proc. – virš 15 m. Nors VšĮ „Velžio komunalinis ūkis“ pajamos 2021 m. išaugo apie 13 proc., o sąnaudos mažėjo, palyginti su 2020 m., tačiau įstaiga dirbo nuostolingai. Nuostolis 2021 m. – 276 299,02 Eur (2020 m. – 85 398,37 Eur).

- AB „Panevėžio energija“, kurioje Panevėžio rajono savivaldybė turi 2,21 proc. akcijų, gamina ir tiekia šilumą, karštą vandenį Panevėžio, Kėdainių, Pasvalio, Kupiškio, Rokiškio, Zarasų miestų ir rajonų vartotojams. Šiluma gaminama bendrovės šilumos šaltiniuose (katilinėse) vandens šildymo ir garo katilais, taip pat perkama iš nepriklausomų šilumos gamintojų ir tiekama šilumos tinklais iki vartotojų pastatų. Taip pat eksploatuoja 38 katilines ir vieną termofikacinę elektrinę. Bendrovė 2021 m. dirbo pelningai. Didindama energetinį efektyvumą ir plėsdama atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimą, Panevėžio rajoninė katilinė Nr. 1 nuo 2021 m. birželio mėnesio pradėjo eksploatuoti 150 kW galios saulės fotovoltinę elektrinę, kuri per ataskaitinį laikotarpį pagamino 104,1 MWh elektros energijos. Visa per 2021 m. fotovoltinės elektrinės pagaminta elektros energija kompensavo 1,5 proc. Panevėžio RK-1 šilumos ir elektros energijos gamybai sunaudoto elektros energijos kiekio.

- UAB „Lenauda“ tiekia šilumą daliai Jotainių k. pastatų pagal savivaldybės išduotą licenciją.

Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo pakeitime numatyta savivaldybių kompetencija rengti ir, suderinus su Lietuvos Respublikos Vyriausybe ar jos įgaliota institucija, tvirtinti ir įgyvendinti atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planus. 2021 m. savivaldybės užsakymu buvo parengtas Panevėžio rajono savivaldybės atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planas iki 2030 m. (toliau – AIE veiksmų planas).

AIE veiksmų plane nurodoma, kad savivaldybėje šilumos energija individualiai apsirūpina 15 biudžetinių įstaigų ir (arba) jų padalinių. Atkreiptinas dėmesys, kad nedidelė dalis Panevėžio rajono savivaldybės įstaigų ir įmonių šilumos gamybai naudoja elektros energiją. Prie CŠT tinklo prijungtų savivaldybės daugiabučių šildomas plotas sudaro 76 870,51 m², t. y. apie 31,21 proc. visų daugiabučių. Likusieji daugiabučiai ir visi rajone esantys individualūs namai (daugiabučiai ir 1–2 butų namai) šilumos energija apsirūpina individualiai.

Elektros tiekimas. Į Panevėžio rajoną elektros energija tiekama iš bendros Lietuvoje elektros energijos tiekimo sistemos. AIE veiksmų plane nurodoma, kad 2020 m. didžiausioji dalis – 41,49 proc. visos į Panevėžio rajono savivaldybės tinklą patiektos elektros energijos – sunaudojama namų ūkyje. Pramonėje elektros suvartojimas siekia 20,18 proc. viso tinklo elektros energijos, kuomet suvartojimas žemės ūkyje bei paslaugų sektoriuje siekia 38,33 proc. viso Panevėžio rajone suvartojamo elektros energijos kiekio.

VšĮ „Velžio komunalinis ūkis“ eksploatuoja Panevėžio rajono savivaldybės gatvių apšvietimo tinklus: įstaiga prižiūri 103 gyvenviečių, kaimų, miestų ir miestelių gatvių apšvietimo tinklus. Bendras apšvietimo tinkle ilgis – 434,45 km. 2021 m. buvo eksploatuojami 3 164 šviestuvai (2020 m. – 3 116, 2019 m. – 3 066).

2021 m. už Panevėžio rajono gyvenamųjų vietovių apšvietimui sunaudotą elektros energiją sumokėta 98,7 tūkst. Eur, o apšvietimo tinklų remontui ir priežiūrai išleista 60,0 tūkst. Eur savivaldybės biudžeto lėšų.

Elektromobiliai. Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. birželio 30 d. nutarimu Nr. XIV-490 buvo patvirtinta Nacionalinė klimato kaitos valdymo darbotvarkė, kurioje nurodoma, kad:

- iki 2025 metų M1 klasės elektromobilių skaičius turi sudaryti ne mažiau kaip 10 procentų, o N1 klasės elektromobilių skaičius – ne mažiau kaip 30 procentų metinių pirkimų sandorių;

• iki 2030 metų M1 klasės elektromobilių skaičius turi sudaryti ne mažiau kaip 50 procentų metinių pirkimų sandorių, N1 klasės elektromobilių skaičius – 100 procentų. Nuo 2030 m. sausio 1 d. N1 klasės transporto priemonės su vidaus degimo varikliais, išskyrus alternatyviaisiais degalais varomas N1 klasės transporto priemonės, negali būti registruojamos.

Susisiekimo ministerijos 2022 m. balandžio 1 d. duomenimis, Panevėžio rajono savivaldybėje yra registruoti 66 elektromobiliai (M1+N1), Šiaulių r. savivaldybėje – 74, Alytaus r. savivaldybėje – 43, Kauno r. savivaldybėje – 458, Vilniaus r. savivaldybėje – 507, Klaipėdos r. savivaldybėje – 273.

Administracija iš viso turi 39 automobilius, tačiau nė vieno elektromobilio.

Rajone yra įrengta viena greitojo elektromobilių įkrovimo stotelė su galimybe įkrauti po du elektromobilius.

Savivaldybių darnios energetikos plėtros pažangos vertinimas. Lietuvos energetikos agentūra rengia savivaldybių darnios energetikos plėtros pažangos vertinimus pagal 2019 m. parengtą Savivaldybių darnios energetikos plėtros pažangos vertinimo aprašą. 2021 m. minėto vertinimo Panevėžio r. savivaldybės apžvalga pateikta lentelėje.

Kriterijus	Balai	Per kiek pozicijų pasikeitė savivaldybės vieta 2021 m., palyginti su 2020 m.
Lietuvos savivaldybių veikla 2021 m. įgyvendinant Europos Sąjungos klimato ir energetikos tikslus pagal Merų paktą	0 Didžiausias balas –11	
Lietuvos savivaldybių veikla 2021 m. rengiant ir įgyvendinant AIE plėtros planus	4 Didžiausias balas – 8	
Daugiabučių gyvenamųjų namų renovavimo veikla Lietuvos savivaldybėse 2013–2021 m. laikotarpiu	2,5 Didžiausias balas –20	▼5
Vidutinės 2021 m. IV ketvirčio šilumos kainos vertinimas Lietuvos savivaldybėse	2 Didžiausias balas – 8	▼17
Biokuro pajėgumų panaudojimo galimybių 2021 m. Lietuvos savivaldybėse vertinimas	8 Didžiausias balas – 13	▲2
Dviračių takų ilgis 2021 m. (tūkstančiui savivaldybės gyventojų)	0,5 Didžiausias balas – 6	▼6
Elektros energiją gaminančių vartotojų įrenginių galios 2021 m. (tūkstančiui savivaldybės gyventojų) vertinimas Lietuvos savivaldybėse	3 Didžiausias balas – 6	▲6
Elektromobilių skaičiaus 2021 m. (tūkstančiui savivaldybės gyventojų) vertinimas Lietuvos savivaldybėse	1 Didžiausias balas – 5	▲7
Elektromobilių įkrovimo stotelių skaičiaus 2021 m. (tūkstančiui savivaldybės gyventojų) vertinimas Lietuvos savivaldybėse	1 Didžiausias balas – 6	▼2
Europos Sąjungos fondų lėšų projektams Lietuvos savivaldybėse finansuoti 2014–2020 m. laikotarpiu, tekusių tūkstančiui savivaldybės gyventojų 2021 metais, vertinimas	0,5 Didžiausias balas – 9	▲1
Nekilnojamojo turto mokesčio, taikomo 2021 m. AEI įėgainėms Lietuvos savivaldybėse, vertinimas	4 Didžiausias balas – 4	▼5
Gyventojų energijos nepritekliaus (energetinio skurdo) 2021 m. Lietuvos savivaldybėse vertinimas	4 Didžiausias balas – 4	▼1
Apibendrinantis Lietuvos savivaldybių darnios energetikos plėtros 2021 m. vertinimas balais pagal jų pasiektą pažangą atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo skatinimo ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo srityse	30,9 Didžiausias balas – 100	▼9

23 lentelė. Savivaldybių darnios energetikos plėtros pažangos vertinimas

Šaltinis: Lietuvos energetikos agentūra, <https://www.ena.lt/nn2-nens-sav-vert/>.

5.1.12. Teritorijų planavimas ir statyba

Teritorijų planavimas. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 6 str. 2 d., savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentų (bendrieji, specialieji, detalieji) planų rengimą organizuoja Savivaldybės administracijos direktorius.

Savivaldybės taryba yra patvirtinusi 5 bendruosius planus:

- Panevėžio rajono savivaldybės (2008 m. liepos 3 d. Savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-154);
- Ramygalos miesto (2011 m. gruodžio 13 d. Savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-254);
- Krekenavos miestelio (2011 m. gruodžio 13 d. Savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-254);
- Naujamiesčio miestelio (2011 m. gruodžio 13 d. Savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-254);
- Raguvos miestelio (2011 m. gruodžio 13 d. Savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-254);
- Smilgių miestelio, Miežiškių miestelio, Vadoklių miestelio ir Šilų miestelio teritorijų bendrieji planai (2013-08-22 Savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-142);
- Geležių miestelio (2013-12-19 Savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-221).

Bendrųjų planų sprendinių įgyvendinimui Savivaldybės taryboje yra patvirtintos sprendinių įgyvendinimo programos (2022 m. balandžio 28 d. sprendimas Nr. A-291 „Dėl Panevėžio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo programos patvirtinimo“ ir 2022 m. balandžio 28 d. sprendimas Nr. A-292 „Dėl Ramygalos miesto teritorijos bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo programos patvirtinimo“), kurių tikslas – sudaryti sisteminių pagrindą Panevėžio rajono savivaldybės bendrųjų planų sprendinių įgyvendinimui.

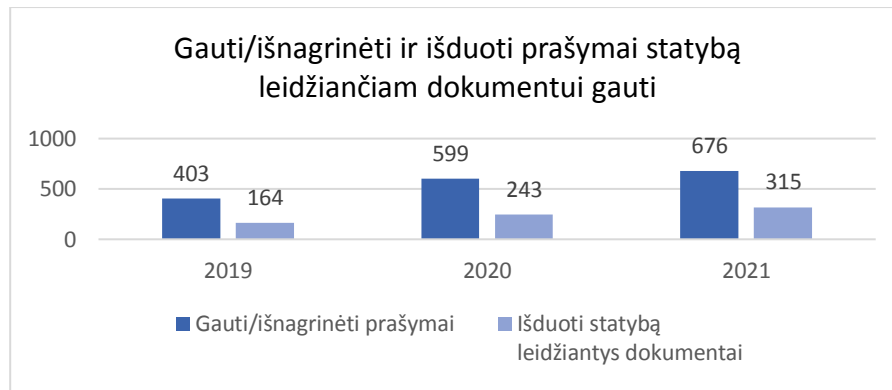
Pagal patvirtintas programas vykdoma Bendrųjų planų sprendinių įgyvendinimo stebėseną. Savivaldybė, vadovaudamasi Programa, nuolat kaupia ir analizuoja informaciją, stebi, analizuoja ir prognozuoja teritorijos raidos tendencijas ir jų įtaką Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimui ir rengia Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėsenos ataskaitą.

Savivaldybės taryba yra patvirtinusi specialiuosius planus:

- Panevėžio rajono rekreacinių teritorijų specialusis planas;
- Dviračių takų (trasų) Nevėžio regione specialusis planas;
- Panevėžio aplinkkelio intensyvios plėtros teritorijos nuo Panevėžio miesto iki magistralinio kelio (VIA BALTICA) A9/272 specialusis planas;
- Panevėžio rajono priemiestinės dalies iki Panevėžio miesto vakarinio aplinkkelio (VIA BALTICA) didžiųjų prekybos įmonių išdėstymo specialusis planas;
- Panevėžio priemiestinių gyvenamųjų teritorijų intensyvios plėtros specialusis planas;
- Panevėžio rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo specialusis planas;
- Panevėžio rajono savivaldybės šilumos ūkio specialusis planas;
- Naudingųjų iškasenų teritorijų išdėstymo Panevėžio rajono specialusis planas.

Savivaldybės taryba 2022-06-16 sprendimais Nr. T-154 ir T-155 patvirtino Savivaldybės teritorijos bei Ramygalos miesto teritorijos bendrųjų planų stebėsenų ataskaitas, kuriose nustatyta išvada keisti bendruosius planus.

Statyba. Per pastaruosius 2019–2021 m. daugėja gautų ir išnagrinėtų prašymų statybą leidžiančiam dokumentui gauti. Per minėtą laikotarpį prašymų skaičius (nuo 403 iki 676) išaugo 40,38 proc. Išduotų statybą leidžiančių dokumentų skaičius (nuo 164 iki 315) taip pat išaugo 47,94 proc.

15 pav. Gauti / išnagrinėti ir išduoti prašymai statybą leidžiančiam dokumentui gauti savivaldybėje

Šaltinis: 2020 m. ir 2021 m. Panevėžio rajono savivaldybės administracijos veiklos ataskaitos.

Gyvenamasis būstų fondas. Panevėžio rajono būstų bendras skaičius per 2016–2020 m. išaugo 6,14 proc. Ataskaitiniu laikotarpiu savivaldybių nuosavybė mažėjo: visų tipų namų (miesto ir kaimo) – 6,73 proc., 1–2 butų namų (miesto ir kaimo) – 27,66 proc. Tuo tarpu privati nuosavybė tuo pačiu laikotarpiu didėjo: visų tipų namų (miesto ir kaimo) – 6,30 proc., 1–2 butų namų (miesto ir kaimo) – 7,54 proc.

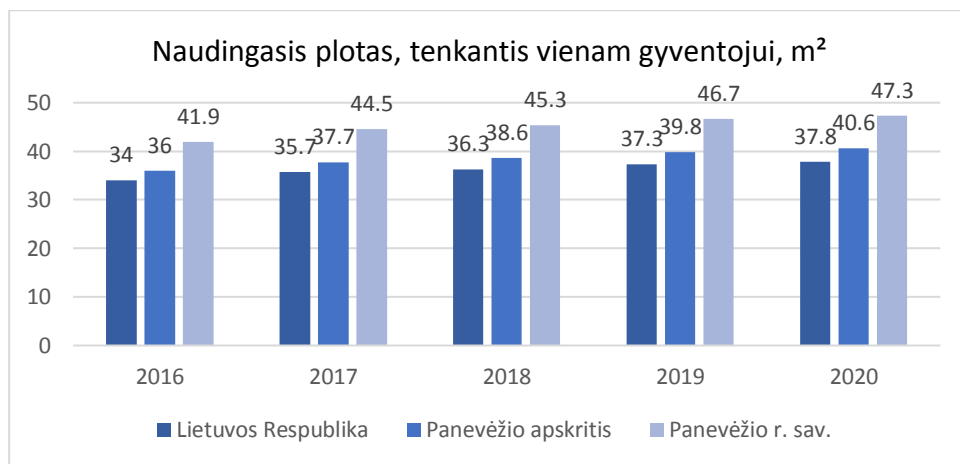
Tipas	Miestas / kaimas	Nuosavybės forma	Būstų skaičius metų pabaigoje, vnt.					pokytis, proc.
			2016	2017	2018	2019	2020	
Visų namų tipai	Miestas ir kaimas	Iš viso pagal nuosavybės formą	20 313	20 962	21 096	21 507	21 642	6,14
		Viešojo nuosavybė	364	376	377	351	351	-3,70
		Savivaldybių nuosavybė	317	323	323	297	297	-6,73
		Privati nuosavybė	19 949	20 586	20 719	21 156	21 291	6,30
	Miestas	Iš viso pagal nuosavybės formą	694	699	699	703	703	1,28
		Viešojo nuosavybė	22	22	22	22	22	0,00
		Savivaldybių nuosavybė	22	21	21	20	20	-10,00
		Privati nuosavybė	672	677	677	681	681	1,32
	Kaimas	Iš viso pagal nuosavybės formą	19 619	20 263	20 397	20 804	20 939	6,30
		Viešojo nuosavybė	342	354	355	329	329	-3,95
		Savivaldybių nuosavybė	295	302	302	277	277	-6,50
		Privati nuosavybė	19 277	19 909	20 042	20 475	20 610	6,47
1–2 butų namai	Miestas ir kaimas	Iš viso pagal nuosavybės formą	16 442	17 080	17 212	17 614	17 748	7,36
		Viešojo nuosavybė	142	172	173	119	119	-19,33
		Savivaldybių nuosavybė	120	151	151	94	94	-27,66
		Privati nuosavybė	16 300	16 908	17 039	17 495	17 629	7,54
	Miestas	Iš viso pagal nuosavybės formą	378	383	383	387	387	2,33
		Viešojo nuosavybė	3	4	4	4	4	25,00
		Savivaldybių nuosavybė	3	3	3	2	2	-50,00
		Privati nuosavybė	375	379	379	383	383	2,09
	Kaimas	Iš viso pagal nuosavybės formą	16 064	16 697	16 829	17 227	17 361	7,47

	Viešojo nuosavybė	139	168	169	115	115	-20,87
	Savivaldybių nuosavybė	117	148	148	92	92	-27,17
	Privati nuosavybė	15 925	16 529	16 660	17 112	17 246	7,66

24 lentelė. Būstų skaičius metų pabaigoje, vnt.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

LSD duomenimis, lyginant 2016–2020 m. duomenis, naudingasis plotas, tenkantis vienam gyventojui savivaldybėje, padidėjo 11,41 proc. Šio rodiklio didėjimas atitinka bendrą šalies naudingojo ploto, tenkančio vienam gyventojui, didėjimą, kuris ataskaitiniu laikotarpiu didėjo 10,05 proc. Vidutinis būsto dydis 2020 m. savivaldybėje buvo kiek didesnis – 76,9 m² nei šalies vidurkis 69,6 m² ir Panevėžio apskrities – 68,8 m².

16 pav. Naudingasis plotas, tenkantis vienam gyventojui, m²

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

Susisiekimas. Panevėžio rajono teritoriją šiaurės–pietų kryptimi kerta I transeuropinis transporto koridorius „Via Baltica“. A2 (E272) automagistralė Vilnius–Panevėžys – geras ir greitas susisiekimas su Vilniumi. A9 (E272) kelias Panevėžys–Šiauliai yra jungtis ne tik su Šiaulių apskritimi, bet ir tiesioginė jungtis su Pajūrio regionu ir Klaipėdos uostu. Panevėžio rajone rytų–vakarų transporto koridorius 122 Daugpilis–Rokiškis–Panevėžys, jungiantis trijų rajonų savivaldybių centrus ir Latvijos miestą Daugpilį, neturi tiesioginio ryšio su Panevėžio aplinkkelio. Auga tranzitinių krovinių srautas magistraliniuose ir krašto keliuose, tačiau dabartinis transporto priemonių eismas pagrindiniuose apskrities keliuose (automobilių ir geležinkelio) santykinai nėra didelis ir turi didelį pralaidumo rezervą. Panevėžio rajone yra 1 623,798 km vietinės reikšmės kelių ir gatvių, iš jų asfaltuotų – 351,526 km, žvyruotų – 1 078,154 km, gruntelių – 194,118 km. Jų eksploatacija brangiai kainuoja, be to, tam tikrais metų laikotarpiais jie tampa sunkiai išvažiuojami, nesaugūs, transporto sukeliamos dulkės didina aplinkos oro taršą.

Viešasis transportas. Lietuvos susisiekimo plėtros iki 2050 m. strategijoje (toliau – Susisiekimo plėtros strategija) numatytas vienas iš tikslų (1.2) – darnus, integruotas ir įtraukus susisiekimas. Šiuo tikslu siekiama užtikrinti, kad vartotojams būtų sudaromos sąlygos naudotis aplinkai draugiška, vartotojų poreikius atitinkančia susisiekimo sistema. Šio tikslo įgyvendinimui numatytas uždavinys (1.2.1) – vietinio (miestų ir priemiesčių) susisiekimo punktualumo, dažnumo ir išmanumo skatinimas. Įgyvendinant šį uždavinį siekiama paskatinti gyventojus naudotis viešuoju transportu. Didžiuosiuose miestuose (Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Šiauliai, Panevėžys) – 30 proc. kelionių turėtų būti atliekama viešuoju transportu, mažesniuose miestuose ir kurortuose – 14 proc. bei atitikti 2021–2030 m. Nacionaliniame pažangos plane numatytus rodiklius: keleivių, pervežtų vietinio (miesto ar priemiestinio) reguliaraus susisiekimo maršrutais, skaičius, tenkantis vienam

regiono gyventojui per metus – 2030 m. 147 vnt.; gyventojų, kuriems sudaryta galimybė naudotis viešuoju transportu tinkamu laiku, dalis – 2030 m. 90 proc.

LSD duomenimis, 2016–2020 m. keleivių vežimas kelių transportu (autobusai ir troleibusai) pagal reiso tipus (tolimojo, vietinio, tarp miestinio ir kt. susisiekimo) iš viso šalyje sumažėjo net 64,92 proc. Ta pati mažėjimo tendencija, tik didesnė, stebima tiek Panevėžio apskrityje, tiek Panevėžio r. savivaldybėje.

UAB „Panevėžio autobusų parkas“, kurios vienintelis dalininkas yra Panevėžio miesto savivaldybė, teikia keleivių vežimo paslaugas miesto, priemiesčių, tolimojo susisiekimo maršrutais. Bendrovė vykdo per 40 vietinio (priemiesčio) susisiekimo maršrutų. Per 2021 m. pervežta 4,9 mln. keleivių, iš jų 4,6 mln. – Panevėžio mieste (2020 m. 5,5 mln. keleivių, iš jų – 5,2 mln. mieste). Keleivių skaičiaus mažėjimui įtaką darė COVID-19 pandemija. Individualių lengvųjų automobilių skaičius, tenkantis 1 000 gyventojų, 2016–2020 m. šalyje didėjo 17,28 proc., kiek daugiau Panevėžio apskrityje – 21,08 proc. ir Panevėžio r. savivaldybėje – 21,69 proc.

Dviračių transportas. Panevėžio mieste ir jo priemiesčiuose išplėtotas dviračių takų tinklas – nenutrūkstamai galima dviračiu važiuoti iš miesto iki pagrindinių sodų bendrijų, poilsio zonų, magistralinių kelių. Rajone įrengti pėsčiųjų ir dviračių takai į Berčiūnų, Bernatonių, Vaivadų, Velžio, Paliūniškio k. Panevėžio miesto ir Panevėžio rajono bendrą dviračių takų infrastruktūrą sudaro daugiau nei aštuoni (Žydroji trasa (Pajuostis–Berčiūnai), Berčiūnai–centras–Venslaviškis, centras – Velžys ir kt.) skirtingai takai, leidžiantys ekologišku būdu susisiekti su apylinkėmis. Panevėžio rajono savivaldybės 2022–2024 m. strateginiame veiklos plane įvardyta silpnybė, kad trūksta dviračių ir pėsčiųjų takų, kai kur nėra jungčių, ne visur nutiesti takai pagal intensyvaus eismo magistralinius kelius.

Savivaldybė siekia didinti ekologinį transportą dviračiais. Savivaldybės taryba 2006 m. balandžio 6 d. sprendimu Nr. T-69 patvirtino dviračių takų (trasų) Nevėžio regione (Panevėžio r.) specialųjį planą, kurio tikslas – parengti dviračių trasų Nevėžio regione plėtros koncepciją ir sprendinius. 2017–2018 m. įgyvendino projektą „Pėsčiųjų ir dviračių takų plėtra Ramygalos miesto parke ir Parko g., Panevėžio rajone“, kurio tikslas – skatinti pėsčiųjų ir dviratininkų srautus Ramygalos miesto teritorijoje, pagerinti susisiekimą, saugaus eismo sąlygas vietos gyventojams, naudoti aplinkai nekenksmingas transporto priemones bei sumažinti eismo įvykių tikimybę.

VI. STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GRĖSMIŲ, GALIMYBIŲ (SSGG) ANALIZĖ

6.1. Demografinė situacija

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
1. Panevėžio rajono gyventojų skaičius mažėjo dvigubai mažiau lyginant su Panevėžio apskrities sumažėjimo vidurkiu. 2. Plečiasi individualių namų kvartalai priemiestinėse teritorijose. 3. Stiprėja namų ūkiai.	1. Visuomenė sensta, mažėja gyventojų skaičius Panevėžio rajono gyvenamosiose vietovėse. 2. Netolygus rajono apgyvendinimas stipriai didina viešųjų paslaugų teikimo sąnaudas.
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
1. Rajono gyventojų gyvenimo kokybės nuoseklaus užtikrinimo įgyvendinimas (plėtra gyvenvietėse). 2. Gyventojų užimtumo skatinimo programų įgyvendinimas. 3. Sidabrinės ekonomikos populiarinimas (50–70 metų gyventojų įtraukimo į darbo rinką programos įgyvendinimas). 4. Emigrantų pritraukimo skatinimo programos sukūrimas.	1. Technologijų plėtra žemės ūkyje mažina fizinės darbo jėgos poreikį. 2. Daugėja darbingų žmonių, gyvenančių iš pašalpų. 3. Nemažėja kvalifikuotos darbo jėgos nutekėjimas. 4. Didėja vyresnio amžiaus gyventojų dalis.

6.2. Socialinės paslaugos

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
1. Socialinių paslaugų tinklas, įskaitant ir ne savivaldybės institucijas, išplėtotas pakankamai. 2. Modernizuota socialinių paslaugų infrastruktūra. 3. Gerai veikianti socialinių išmokų mokėjimo sistema. 4. Kvalifikuoti socialines paslaugas teikiantys specialistai ir kitas personalas. 5. Seniūnijų socialinių paslaugų teikimas yra gerai išvystytas.	1. Daug rajono gyventojų yra socialinės paramos gavėjai. 2. Gyventojams trūksta nestacionarių socialinių paslaugų. 3. Nepakankamas socialinio būsto fondas. 4. Savivaldybė nepilnai užtikrina neįgalių vaikų ir jų šeimos narių paslaugų poreikius. 5. Gyventojai nepakankamai informuojami apie socialinių paslaugų gavimo galimybes. 6. Menkos savanorystės tradicijos visuomeninėje socialinėje veikloje.
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
1. Individualizuotų socialinių paslaugų paketų plėtra tikslinėms socialinėms gyventojų grupėms. 2. Vaikų, jaunimo, neįgaliųjų, senjorų užimtumo daugiaviečių dienų centrų sistemos sukūrimas. 3. Socialinio būsto statyba ir (ar) pritaikymas. 4. Marginalizuotų bendruomenių, mažas pajamas gaunančių namų ūkių, nepalankioje padėtyje esančių grupių, specialiųjų poreikių turinčių asmenų aprūpinimo	1. Mažėja kvalifikuotų socialines paslaugas teikiančių specialistų ir darbuotojų skaičius. 2. Daugėja vyresnio darbingo amžiaus gyventojų, kuriems reikia socialinės pagalbos. 3. Senstant rajono gyventojams didėja brangesnių socialinių paslaugų poreikis. 4. Nedidėja visuomenės pakantumas socialiai pažeidžiamų asmenų grupėms.

būstu, gauti kitas socialines paslaugas, finansavimo stiprinimas.

5. Tvarių bendruomeninių paslaugų plėtra.

6. Socialines paslaugas teikiančių darbuotojų motyvacijos ir skatinimo sistemos sukūrimas bei įgyvendinimas.

7. Socialinių dirbtuvių veiklos (paslaugų) plėtra.

8. Vyresnio amžiaus žmonių įtraukimas į socialinių paslaugų teikimo procesus (socialinė savanorystė).

5. Dėl menko vyresnio amžiaus asmenų skaitmeninio raštingumo daug gyventojų nesinaudoja teikiamomis socialinėmis paslaugomis.

6.3. Sveikatos paslaugos

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
1. Sveikatos priežiūros infrastruktūros modernizavimo projektai yra veiksmingi.	1. Trūksta gydytojų specialistų.
2. Didelė sveikatos priežiūros paslaugų įvairovė ir jų prieinamumas.	2. Nepakankamai centralizuota sveikatos įstaigų IT sistema.
3. Padidėjęs visuomenės pasitikėjimas sveikatos priežiūros įstaigomis.	3. Rajone nepakankamas vaistinių tinklas.
4. Visuomenės sveikatos biuras aktyviai vykdo veiklas, susijusias su visuomenės sveikatos priežiūra.	4. Gyventojų sveikatos prevencijos programos veikia neefektyviai.
	5. Nepakankamai užtikrinama greitosios pagalbos paslaugos, o naudojama spec. technika ir įranga yra fiziškai susidėvėjusi.
	6. Pablogėjusi gyventojų sveikata.
	7. Daug gyventojų turi žalingų įpročių.
	8. Menkai vykdomas gyventojų sveikatos priežiūros ir sveikos gyvensenos propagavimas.
	9. Didelis rajono gyventojų mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu.
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
1. Sveikatos priežiūros įstaigų / padalinių optimizavimas, kuriant kaimiškose vietovėse palankias darbo sąlygas su mažesnėmis sąnaudomis.	1. Kvalifikuoti sveikatos priežiūros specialistai renkasi geriau apmokamas darbo vietas didesniuose miestuose.
2. Sveikatos priežiūros įstaigų modernizavimas, techninės bazės ir kokybiškų paslaugų plėtra.	2. Gyventojai nenoriai dalyvauja (nepasitiki) sveikatos prevencijos programose.
3. Sveikos gyvensenos, sveikatinimosi, programos sukūrimas ir diegimas savivaldybės administracijoje bei jos įstaigose / įmonėse.	
4. Infrastruktūros plėtra sveikos gyvensenos puoselėjimui ir pritaikymui žmonėms su specialiais poreikiais.	
5. Mobiliosios odontologijos klinikos sukūrimas, įskaitant transportą, įrangą ir personalą.	

6.4. Švietimas ir mokslas

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
1. Pagalbos mokyklai institucijos yra aktyvios (pedagoginė psichologinė tarnyba, socialiniai darbuotojai, kita). 2. Švietimo infrastruktūros optimizavimas ir modernizavimas yra kryptingas. 3. Didžioji dauguma vaikų lanko neformaliojo švietimo užsiėmimus. 4. Nutolusiose seniūnijose švietimo įstaigų materialinė bazė ir infrastruktūra yra gera. 5. Optimizuojamas švietimo įstaigų tinklas. 6. Rajone aktyviai veikiantis Trečiojo amžiaus universitetas, taip pat išplėtotas neformalusis suaugusiųjų švietimas.	1. Daug socialiai remtinų ugdomų vaikų. 2. Nepakankamai užtikrinamas vaikų neformaliojo ugdymo prieinamumas. 3. Mokyklos prastai aprūpintos modernia klasių ir ugdymo erdvių įranga. 4. Silpnai užtikrinamos vaikų, turinčių specialiųjų poreikių ugdymo(si) sąlygos. 5. Prasti mokinių akademiniai pasiekimai. 6. Neskatinamas privačių ikimokyklinio, pradinio, pagrindinio ir aukštojo mokslo ugdymo įstaigų steigimas. 7. Trūksta kvalifikuotų psichologų, motyvuotų dirbti švietimo įstaigose. 8. Mažėja mokinių skaičius.
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
1. Švietimo įstaigų modernizavimas, IT priemonių ir techninės bazės atnaujinimas. 2. Finansinio raštingumo, IT raštingumo, psichologinio raštingumo ir kito neformaliųjų poreikių ugdymo programų diegimas. 3. Suaugusių gyventojų neformaliojo švietimo programos sudarymas ir įgyvendinimas. 4. Vienodas galimybes naudotis įtraukiomis ir kokybiškomis švietimo, mokymo ir mokymosi visą gyvenimą paslaugomis sudarymas. 5. Aktyvus įvairių finansavimo mechanizmų panaudojimas, kuriant savivaldybės švietimo ir ugdymo įstaigų tinklą. 6. Robotikos centrų ir laboratorijų sukūrimas.	1. Daugėja mokinių iš socialiai remtinų šeimų lyginant su bendru rajono gyventojų skaičiumi. 2. Didėja pedagogų kolektyvo amžiaus vidurkis.

6.5. Kultūra, paveldas ir turizmas

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
1. Rajono kultūros centrų tinklas yra pakankamai išplėtotas. 2. Stiprus viešųjų bibliotekų tinklas, teikiamos paslaugos yra aukštos kokybės. 3. Investicijos į kultūros objektų infrastruktūrą yra veiksmingos. 4. Reikšminga lėšų dalis kultūros srityje pritraukiama iš išorinių finansinių šaltinių. 5. Parengtas kokybiškas rajono lankytinų vietų žemėlapis.	1. Nepakankamas kultūros įstaigų, įskaitant bibliotekas, darbuotojų atlygis už darbą ir jų skatinimas. 2. Prastas kultūros įstaigų, įskaitant bibliotekas, aprūpinimas įranga ir naujomis technologijomis. 3. Dalis visuomenės turi silpnus įgūdžius dalyvauti viešame kultūriniame gyvenime. 4. Neišnaudojamas esamas turizmo infrastruktūros potencialas ir jo plėtra yra menka.

6. Per rajoną eina Šv. Jokūbo kelio Vilniaus atšaka.

5. Pėsčiųjų / dviračių takų tinklas ir judėjimo jungtis apie kultūros, paveldo, turizmo objektus nepakankamai išplėtotas.

6. Silpnai išvystyta turizmo paslaugų infrastruktūra keliautojams automobiliu.

7. Paplitęs trumpalaikis turistinių objektų lankymas - vienos dienos ir sezoninių turistų bei lankytojų dominavimas.

GALIMYBĖS

1. Kultūros įstaigų modernizacija, siekiant jų daugiavfunkcio įveiklinimo.

2. Rajono kultūros politikos suformavimas, priemonių plano sukūrimas ir įgyvendinimas.

3. Siaurojo geležinkelio plėtos projektų su Anykščių ir kitų rajonų savivaldybėmis vystymas.

4. Įtraukios socialinės, ekonominės ir aplinkosaugos plėtos skatinimas, kultūros, gamtos paveldo, darnaus turizmo ir saugumo puoselėjimas miestų teritorijose.

5. Rekreacinių teritorijų panaudojimo intensyvesniam ir efektyvesniam poilsiui bei turizmui skatinimas.

6. Kultūros, paveldo ir kitų lankymo objektų naujų maršrutų sukūrimas ir(ar) atnaujinimas.

GRĖSMĖS

1. Dėl neigiamų demografinių pokyčių mažėja iniciatyvių kūrybiškų gyventojų ir kultūros įstaigų paslaugų poreikis.

2. Postpandeminis poveikis trukdo pakankamai finansuoti kultūros, paveldo ir turizmo objektų plėtrą.

3. Nepakankamas kultūros įstaigų finansavimas stipriai apriboja kultūros įstaigų veiklą ir jų kuriamo produkto patrauklumą.

4. Mažėja turistų srautai.

6.6. Sportas ir sveikatingumas

STIPRYBĖS

1. Investicijos į sporto infrastruktūros objektus yra reikšmingos.

2. Aktyviai propaguojama sporto šakų įvairovė, sporto kultūra ir sveikatinimasis.

3. Mokinių sporto rezultatai ir pasiekimai yra žymūs.

4. Pakankamai finansuojama gyventojų sveikatinimosi infrastruktūra.

SILPNYBĖS

1. Mėgėjiško sporto infrastruktūra miesteliuose ir gyvenvietėse išvystyta silpnai.

2. Netolygiai pasiskirsčiusios paslaugos ir infrastruktūra, skatinančios sveiką gyvenimo būdą.

3. Nedidelis sportuojančių ir sveiką gyvenimo būdą puoselėjančių gyventojų skaičius.

4. Nėra sporto ir sveikatingumo plėtos strategijos.

5. Nėra sporto centro.

6. Nenuosekliai formuojamas teigiamas visuomenės požiūris į sveiką gyvenimą, sveikatos išsaugojimą ir stiprinimą.

GALIMYBĖS

1. Sporto infrastruktūros objektų plėtra ir Sporto centro sukūrimas.

2. Rajono dviračių takų sistemos sukūrimas.

3. Sporto ir sveikatingumo strategijos, priemonių plano parengimas ir įgyvendinimas.

4. Visuomenės augančio susidomėjimo sveiku gyvenimo būdu skatinimas.

GRĖSMĖS

1. Neaktyvi politikų pozicija dėl sveikatingumo plėtos poreikio, mažina sveikos gyvensenos programos efektyvumą.

2. Dėl didėjančios finansinės naštos kitoms sritims menkai finansuojamas rajono sportinės bazės atnaujinimas ir plėtra.

5. Išorinių finansavimo šaltinių pritraukimas profesionaliam ir mėgėjiškam sportui plėtoti.
6. Savivaldybės tarybos narių, administracijos ir savivaldybės įstaigų dirbančiųjų sveikos gyvensenos programos įgyvendinimas.

3. Mažėjantis gyventojų fizinis aktyvumas ir blogėjanti jų sveikata didina išlaidas medicininėms paslaugoms.
4. Jaunimo mažas susidomėjimas sporto veikla sukuria neigiamus ir žalingus socialinius reiškinius.

6.7. Viešoji tvarka ir saugumas

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
1. Saugi gyvenamoji aplinka, įskaitant nutolusias vietas. 2. Stabilus gyventojų saugumo pojūtis. 3. Viešosios tvarkos užtikrinimui įdiegti modernūs išmanieji sprendimai. 4. Žemas aplinkos triukšmo lygis.	1. Pirminės grandies policijos pareigūnų skaičius yra nepakankamas gyventojų saugumui užtikrinti. 2. Dalyvaujančiųjų eisme gyventojų saugumas nėra užtikrintas techniniais inžinerinių sistemų sprendimais. 3. Nepakankamai vykdoma viešųjų erdvių vaizdo stebėjimo kontrolė. 4. Silpnai sprendžiama viešųjų tualetų problema.
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
1. Poilsio, laisvalaikio erdvės sukūrimas su kompleksine sveikatingumo sistema: dviračių takai, žaidimų aikštelės, treniruoklių bazė, kita. 2. Saugumo jausmo sistemos įdiegimas visose gyvenvietėse: stebėjimo kameros, apšvietimas. 3. Privačių objektų, diegiančių viešosios erdvės apšvietimą, kompensavimo sistemos sukūrimas.	1. Nelegali ūkinė veikla sukuria nelegalius atliekų sąvartynus žaliosiose teritorijose. 2. Gražinti (grįžę) nusikaltę emigrantai, jei nebus integruojami į bendruomenės gyvenimą, sukels gyventojų nesaugumo pasekmes.

6.8. Ekonomika ir verslas

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
1. Panevėžio rajono teritorija šalyje yra itin palanki logistiniu požiūriu. 2. Suformuota Ramygalos „plyno lauko“ investicijų zona su išplėta infrastruktūra. 3. Išvystytas žemės ūkis sukuria daugiau pridėtinės vertės nei vidutiniškai šalyje. 4. Stabiliai veikia tradicinės augalininkystės ir gyvulininkystės ūkiai. 5. Stambūs ūkiai naudoja modernią techniką. 6. Sukurta pakankamai prielaidų plėtoti tvariąją ir žaliąją ekonomiką. 7. Efektyvi miško sodinukų/sodmenų medelynų ir daigynų verslo plėtra.	1. Nesuformuota žemės ūkio plėtros strategija dėl intensyvesnio siekio pereiti nuo žaliavos, pirminės žemės ūkio produkcijos prie antrinės, aukštesnės kokybinės vertės, produkcijos gamybos. 2. Silpna smulkaus ir vidutinio verslo plėtra. 3. Nesivysto vietinės kilmės žemės ūkio produkcijos perdirbimo įmonės. 4. Ramygalos plyno lauko investicijų zonoje verslas nesikuria. 5. Gyventojų darbo jėgos fondas yra nepakankamas naujoms pramonės investicijoms. 6. Žemės ūkyje trūksta vidutinės grandies specialistų. 7. Menka veiklos kooperacija tarp ūkininkų ir maitinimo įstaigų.

	8. Silpnai vystomos alternatyvios žemės ūkiui veiklos. 9. Neišplėtos logistikos paslaugos ir jų infrastruktūra. 10. Netolygiai pasiskirsčiusios investicijos rajone. 11. Neišvystytas bankomatų tinklas.
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
1. Bendradarbystės erdvės verslo skatinimui sukūrimas (Technariumas). 2. Žemės ūkio žaliavos ar produktų modernaus bei ekologinio perdirbimo į produkciją ir pardavimo plėtra. 3. Naujų technologijų diegimo stambių žemės ūkio subjektų veikloje skatinimas. 4. Perėjimo prie žiedinės ir efektyvaus išteklių naudojimo ekonomikos skatinimas. 5. Smulkaus / vidutinio verslo įmonių skatinimo, ypač amatų ūkinei veiklai, programos plėtra. 6. Apleistų rajono teritorijų pritaikymas (infrastruktūros ir inžinerinio techninio aprūpinimo) naujai steigiamų įmonių komercinei veiklai ar verslui. 7. Miškų teritorinė inventORIZACIJA. 8. Informacinės sistemos rajono verslo plėtrai sukūrimas. 9. Viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės iniciatyvų skatinimas.	1. Energetinių išteklių kainų augimas ir neperdirbtų žaliavų kainų kritimas mažina gaunamas savivaldybės biudžeto lėšas. 2. Rajono nemodernus technologinis vystymas ir lėtas darbo užmokesčio augimas mažina investicijų pritraukimą. 3. Didėjant apdirbamos žemės intensyvumui mažėja jos našumas. 4. Neefektyvus darbo rinkos profesinis pasirengimas yra kliūtis naujiems smulkiesiems / vidutiniams ūkio subjektams įsikurti. 5. Išeitinė pigi žemės ūkio produkcija išstumia vietinius smulkiuosius ūkius iš produkcijos tiekimo sistemos.

6.9. Infrastruktūra ir gamtinė aplinka

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
1. Nuosekliai plėtojamos vandentiekio, nuotekų ir šilumos ūkio sistemos. 2. Skiriamas pakankamas dėmesys valstybinės ir rajoninės reikšmės kelių priežiūrai ir eismo saugumo priemonių diegimui pavojuose ruožuose. 3. Daromos reikšmingos investicijos ir struktūriniai pokyčiai atliekų tvarkymo ir aplinkos taršos mažinimo srityse. 4. Vykdomi kraštovaizdžio tvarkymo, vandens telkinių valymo darbai. 5. Užtikrinamos palankios sąlygos vėjo, kitų atsinaujinančių šaltinių energetikos plėtrai. 6. Sparčiai vystomos privačių namų/ūkų valdose estetinės tvarkybos iniciatyvos.	1. Rajone daug neasfaltuotų vietinės reikšmės svarbių gyventojams ir verslui kelių. 2. Trūksta dviračių ir pėsčiųjų takų, jų tarptertorinio judumo sprendimų. 3. Santykinai maža ekologiško viešojo transporto dalis, viešasis transportas neefektyvus. 4. Nėra užtikrinamos ekonomiškų viešojo transporto paslaugų. 5. Neužtikrintas daugumos gyvenamųjų vietovių viešųjų erdvių, įskaitant ir gatves, apšvietimas. 6. Rajone yra gyvenamųjų vietovių, kuriose nėra inventorizuota ir (ar) įrengta centralizuota vandentiekio, buitinių ir lietaus nuotekų infrastruktūra.

7. Parengtas Atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros planas.

7. Reikalinga didelės dalies šilumos tiekimo tinklų ir sistemų modernizacija.

8. Reikalinga didelės apimties melioracijos sistemos ir jos įrenginių modernizacija.

9. Nusidėvėję inžineriniai tinklai ir įrenginiai.

10. Menkas mažosios infrastruktūros objektų priežiūros finansavimas.

11. Netaikomas universalaus dizaino principas viešųjų erdvių tvarkymui.

12. Lėtai vykdoma daugiabučių namų renovacija.

13. Dalis savivaldybės ir jos įmonių valdomo turto yra nenaudojamas.

14. Daug privačių apleistų ir pavojingų pastatų.

GALIMYBĖS

1. Pavėžėjimo infrastruktūros atnaujinimas ir maršrutų optimizavimas vietos gyventojams bei lankytojams.

2. Geriamojo vandens kokybės gerinimas ir vandentvarkos bei nuotekų tvarkymo paslaugų plėtra.

3. Centralizuoto ir autonominio dujų tiekimo tinklo plėtra miesteliuose ir gyvenvietėse.

4. Prieigų prie vandens ir tvarios vandentvarkos projektų įgyvendinimas.

5. Tvaraus daugiarūšio judumo miestuose ir gyvenamosiose vietovėse, kaip vieno iš perėjimo prie nulinio anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos dalių, projekto įgyvendinimas.

6. Tvaraus, klimato kaitai atsparaus ir įvairiarūšio nacionalinio, regioninio ir vietos judumo skatinimas bei plėtra (įskaitant geresnes galimybes naudotis TEN-T ir tarpvalstybinį judumą).

7. Gamtos, biologinės įvairovės ir žaliosios infrastruktūros apsaugos ir išsaugojimo stiprinimas.

8. Daugiabučių namų renovacijos papildomų aktyvinimo priemonių taikymas.

9. Atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo skatinimas ūkinėje veikloje.

10. Žaliojo plano parengimas bei jo įgyvendinimas gyvenvietėse.

11. Didėjančio visuomenės ekologinio sąmoningumo skatinimas.

12. Darnių viešojo susisiekiimo sistemų ir netaršių transporto priemonių plėtros skatinimas.

GRĖSMĖS

1. Didėja vietinės reikšmės grunto kelių (keliai be dangos) ilgis.

2. Didėjančios nerenovuočių daugiabučių eksploatacinės išlaidos yra nepatrauklios naujiems gyventojams.

3. Intensyviai vystant žemės ūkį blogėja gyvenamosios aplinkos kokybė dėl dirvožemio, paviršinių, gruntinių ir požeminių vandenų užteršimo.

4. Kietosios dangos infrastruktūros kūrimas gyvenvietėse mažina želdinių kiekį.

6.10. Valdymas, bendruomenės ir jaunimas

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
1. Savivaldybės vadovybė yra kompetentinga įgyvendinti strateginius tikslus. 2. Seniūnai turi gerus komunikavimo su gyventojais įgūdžius ir suformuotas jų poreikių užtikrinimo tradicijas. 3. Rajone veikia daug ir aktyvių bendruomenių bei nevyriausybinių organizacijų, dalis jų turi gerus administracinius gebėjimus rengti ir įgyvendinti projektus, teikti paslaugas. 4. Nuolat keliama savivaldybės administracijos, jos įstaigų ir įmonių darbuotojų kvalifikacija. 5. Įstaigos darbui su jaunimu veikia efektyviai, Jaunimo reikalų taryba yra veikli. 6. Vystoma bendra veikla su Panevėžio miesto savivaldybe transporto paslaugų sektoriuje: geležinkelis Rail Baltica ir viešasis transportas.	1. Nepakankamas lyderystės ugdymas savivaldybėje ir jos įstaigose. 2. Mažai bendruomenių veikloje dalyvaujančio jaunimo. 3. Didelė bendruomenių ir nevyriausybinių organizacijų priklausomybė nuo projekto finansavimo. 4. Menka savivaldybės administracijos ir įstaigų darbuotojų motyvacija ir lojalumas. 5. Nėra rajono gyvenamųjų vietovių optimalios plėtros strategijos ir gyvenimo kokybės lygio vertinimo (standartų) sistemos. 6. Silpnai diegiamos ir naudojamos elektroninės paslaugos gyventojams, didžioji dalis paslaugų pasiekiamos jiems tiesiogiai dalyvaujant. 7. Žemas skaitmenizacijos lygis rajone. 8. Strateginio planavimo ir monitoringo sistema nėra suskaitmeninta ir automatizuota. 9. Trūksta pašto logistikos paslaugų seniūnijose. 10. Seniūnijų aprūpinimas komunalinių paslaugų teikimo technika yra prastas. 11. Savivaldybės administracijos ir seniūnijų pastatų infrastruktūra nemoderni ir nemotyvuojanti.
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
1. Savivaldybės administracijos ir jos įstaigų bei įmonių funkcijų auditas, darbo krūvio analizė ir procesų valdymo žemėlapių sukūrimas. 2. Modernios lyderystės vystymo savivaldybės administracijoje, seniūnijose ir įstaigose programos sukūrimas ir įgyvendinimas. 3. Strateginio planavimo ir monitoringo sistemos sukūrimas ir automatizuoto valdymo IT programos įdiegimas. 4. Savivaldybės darbuotojų skatinimo sistemos sukūrimas. 5. Tarybos narių, savivaldybės administracijos, seniūnaičių, savivaldybės įstaigų ir įmonių darbuotojų profesinių ir asmeninių kompetencijų tobulinimas.	1. Netvarkomas ir (ar) nenaudojamas nekilnojamas turtas sukelia materialinę žalą ir atsakomybę. 2. Nepakankamas gyventojų skaitmeninis raštingumas mažina galimybes naudotis savivaldybės teikiamomis e. paslaugomis. 3. Pandemijos poveikis turi neigiamos įtakos gerojo valdymo standartų įgyvendinimui. 4. Mažėjant jaunų žmonių, jaunimo erdvės tampa neveiklios ir neprižiūrimos. 5. Mažėjanti NVO, VVG, bendruomenių veikla ir įtaka rajono valdymui labiau atitolina politinę valdžią nuo tikrųjų gyventojų poreikių ir sukuria prielaidas jos dažnai kaitai.

6. NVO, VVG ir bendruomenių vadovų ir (ar) darbuotojų profesinės ir asmeninės kompetencijos ugdymo plėtra.

7. Krekenavos funkcinės zonos sukūrimas.

8. Bendradarbiavimo gerosios patirties sklaidos skatinimas tarp šalies kaimo bendruomenių.

9. Jaunimo įsitraukimo į kaimo bendruomenių veiklą ir iniciatyvų skatinimas bei rėmimas.

VII. PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2023–2030 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO VIZIJA

Panevėžio rajonas 2030 metais – sveika, saugi ir išsilavinusi bendruomenė,

- plėtojanti konkurencingą žemės ūkį ir verslą,
- įtvirtinanti gyvenimo kokybę,
- tvariai naudojanti aplinką,
- puoselėjanti krašto tradicijas.

Rajono vystymasis remiasi šiais **esminiais resursais** – besivystantis logistikos centras (*Via Baltica* ir *Rail Baltica* kelių kryžma); žiedinė teritorija (organizuotos ir urbanizuotos seniūnijos); konsoliduotas žemės ūkis; tvarios bendruomenės (realus bendruomenių ir seniūnijų bendradarbiavimas).

Sveika, išsilavinusi ir saugi bendruomenė:

- laiminga ir emociškai sveika visuomenė;
- išsilavinę, ekonomiškai stiprūs ir valstybei lojalūs gyventojai;
- sustiprintos sveikatingumo ir ligų prevencijos programos;
- gyventojų fizinis aktyvumas plėtojamas įgyvendinant rajono Sporto strategiją;
- visų mokyklų sėkmė projekte *Tūkstantmečio mokyklų programa*;
- neformalusis ugdymas, prieinamas visiems per nevyriausybines organizacijas, įskaitant pavežėjimo užtikrinimą;
- išsilavinę gyventojai, įskaitant išplėtotą Trečiojo amžiaus universitetą;
- daugiafunkčių centrų kūrimas;
- laikomasi lyčių lygybės ir nediskriminavimo principų;
- gyventojų saugumas užtikrinamas kuriant saugią aplinką.

Plėtoja konkurencingą žemės ūkį ir verslą:

- žemės ūkio produkcijos kokybės augimas yra stabilus;
- žemės ūkis orientuotas į aukštesnės pridėtinės vertės produkcijos perdirbimą;
- užtikrinta žemės ūkio naudmenų plotų melioracija;
- plėtojamas Žaliasis kursas, įsitvirtinę ekologiniai ūkiai ir jų produkcija (*Eko-Bio-Natur*);
- kuriama žalioji energija;
- vystoma baldų, transporto ir maisto pramonė;
- orientuojamasi į vidutinio verslo plėtrą, įskaitant šeimos verslus;
- diegiama veiksminga verslo kooperacija;

- vystoma privataus ir viešojo sektoriaus partnerystė;
- vykdomas regionų savivaldybių bendradarbiavimas, įskaitant projektų plėtrą pagal funkcinės zonas.

Įtvirtina gyvenimo kokybę:

- gyvenimo gerovės siekiama visiems gyventojams įgyvendinant augančius gyvenimo kokybės standartus;
- infrastruktūra užtikrinta visose gyvenvietėse – modernūs vandentiekio ir nuotekų tinklai, apšvietimas, asfaltuotos gatvės gyvenvietėse;
- subalansuota urbanistinė plėtra;
- interneto ryšio ir e. paslaugų prieinamumo plėtra;
- viešųjų pašto, banko, pirminės sveikatos priežiūros ir kitų paslaugų tinklo prieinamumas visoje rajono teritorijoje;
- viešųjų objektų įtrauki infrastruktūra pritaikyta įvairių poreikių žmonėms;
- savivaldybė ir seniūnijos tarnauja gyventojams, vadovaudamosi gerojo valdymo principais.

Tvariai naudoja aplinką:

- laikomasi taupaus resursų naudojimo standartų;
- nuosekliai ugdomas gyventojų sąmoningumas ir įpročiai tvariai naudotis aplinka;
- išplėtotas biomasės panaudojimas energijos gamybai;
- racionalus komunalinių ir šeimininkų atliekų tvarkymas;
- išplėtotas antrinis daiktų panaudojimas – dalijimosi ekonomika;
- sukurta dviračių, kito bėmutorio transporto judumo infrastruktūra;
- draugiška aplinka naminiams ir laukiniams gyvūnams;
- mikroparkų, estetinių gojų ir želdinių plotų plėtra visose gyvenvietėse, nenaudojamose žemėse ir gruntinėse pakelėse;
- veikla derinama laikantis iniciatyvos *Natura 2000* principų.

Puoselėja Panevėžio krašto tradicijas:

- puoselėjamas Panevėžio krašto identitetas – aukštaičių daugiatautis paveldas (žydų, karaimų, lenkų ir kt.) ir knygnešių, 1863 m. sukilimo, pokario partizanų atminimas;
- plėtojamos turizmo, amatininkystės, nematerialiojo paveldo tradicijos;
- bendradarbiavimas tarp kultūros įstaigų ir bendruomenių vyksta įgyvendinant rajono Kultūros strategiją;
- vystoma perspektyviausių kultūros ir turizmo traukos centrų plėtra;
- kultūros įstaigose ir nevyriausybinėse organizacijose diegiamas projektinio finansavimo principas.

VIII. PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2023–2030 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO VIZIJOS ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS VERTINIMO KRITERIJAI

Nr.	Prioritetai ir kriterijai	Rodiklis iki 2030 m.	Matavimo šaltinis
1.	AKTYVI IR IŠSILAVINUSI BENDRUOMENĖ		
1.1.	Gyventojų kompleksinio pasitikėjimo rajono Savivaldybės administracija reitingo augimas, proc.	Ne mažiau kaip 2 proc. kas dvejus metus	Gyventojų nuomonės tyrimas
1.2.	Gyventojų pasitenkinimo seniūnijų teikiamomis paslaugomis augimas, proc.	Ne mažiau kaip 2 proc. kas dvejus metus	Gyventojų nuomonės tyrimas
2.	GYVENIMO KOKYBĖ		
2.1.	Savivaldybės gerovės indekso augimas, proc. (https://bit.ly/3qJGGdK)	Ne mažiau kaip 4 proc. kas dvejus metus	Vilniaus politikos analizės institutas
2.2.	Savivaldybės aplinkosaugos reitingo augimas, vieta (https://am.lrv.lt/uploads/am/documents/files/SAVIVALDYBIU%CC%A8%20APLINKOSAUGOS%20REITINGAS%202022.pdf)	Ne mažiau kaip 4 punktai aukštyr kas dvejus metus	LR aplinkos ministerija
3.	KONKURENCINGAS ŪKIS		
3.1.	Rajono gyventojų pajamų vidurkio didėjimas, palyginti su Lietuvos gyventojų pajamų vidurkio didėjimu, proc.	Ne mažiau kaip 4 proc. kas dvejus metus	Lietuvos statistikos departamentas
3.2.	Verslumo augimas, proc.	Verslumo lygio (mažų ir vidutinių įmonių ir ūkių skaičius, tenkantis 1 000 gyventojų) augimas ne mažiau kaip 4 proc. kas dvejus metus	Lietuvos statistikos departamentas, Savivaldybės duomenys

IX. PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2023–2030 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO ĮGYVENDINIMO FINANSINĖS LĖŠOS

Finansinis lėšų investicijų poreikis Panevėžio rajono savivaldybės 2023–2030 m. strateginiam plėtros planui (toliau – SPP 2023–2030 m.) apskaičiuotas remiantis kitų panašių priemonių įgyvendinimo patirtimi, taip pat vertinant preliminarias veiklas, būtinas priemonėms įgyvendinti.

Šiuo metu numatomi šie plėtros finansavimo šaltiniai:

- savivaldybės biudžetas;
- valstybės biudžeto dotacijos;
- ES fondų ir programų lėšos;
- investicinės lėšos;
- kitos lėšos.

Finansinių lėšų pokytis planuojamas pagal SPP 2023–2030 m. ataskaitų rengimo laikotarpius – kas dveji metai. Per pirmą SPP 2023–2030 m. atskaitos laikotarpį (2023–2024 metais) turi būti parengti programos, projektai, planai, studijos, metodikos, aprašai ir kiti svarbūs dokumentai, kuriuose bus aiškiau ir tiksliau apibrėžtos reikiamos priemonės ir investicijos. Remiantis šiais dokumentais, finansinių lėšų poreikio tikslumas bus labiau apibrėžtas techniniais sprendimais ir aiškesniais finansavimo mechanizmais (šaltiniais).

Atsižvelgiant į SPP 2023–2030 m. atskaitos pirmojo laikotarpio pasiekimo rezultatus, planuojama, kad finansinių lėšų poreikis augs stipriai. Poreikis apskaičiuotas remiantis kitų panašių priemonių įgyvendinimo patirtimi, taip pat vertinant preliminarias veiklas, būtinas priemonėms įgyvendinti.

Nr.	Tikslai, uždaviniai, priemonės	Sumos
I.	PRIORITETAS. AKTYVI IŠSILAVINUSI BENDRUOMENĖ	88 932
1.1.	Tikslas. Taikyti efektyvų rajono valdymą	6 546
1.1.1.	Uždavinys. Efektyvinti Savivaldybės administracijos ir jos įstaigų veiklą	5 719
1.1.1.1.	Priemonė. Tarybos, savivaldybės administracijos ir jos įstaigų veiklos efektyvumo didinimas	1 037
1.1.1.2.	Priemonė. Stiprinti rajono seniūnijas	4 518
1.1.1.3.	Priemonė. Formuoti Panevėžio rajono savivaldybės įvaizdį	164
1.1.2.	Uždavinys. Gerinti viešųjų paslaugų teikimą ir prieinamumą gyventojams	748
1.1.2.1.	Priemonė. Elektroninių paslaugų prieinamumo plėtra	748
1.1.3.	Uždavinys. Didinti lyčių lygybę ekonominiame ir socialiniame gyvenime	79
1.1.3.1.	Priemonė. Lygių galimybių politikos įgyvendinimas	79
1.2.	Tikslas. Sudaryti palankias sąlygas ugdytis visą gyvenimą	44 455
1.2.1.	Uždavinys. Gerinti ugdymo paslaugų kokybę ir didinti prieinamumą	37 882
1.2.1.1.	Priemonė. Mokymosi pažangos užtikrinimas	8 200
1.2.1.2.	Priemonė. Neformaliojo vaikų švietimo paslaugų plėtra	6 220
1.2.1.3.	Priemonė. Mokinių karjeros ir konkurencingumo ugdymas	1 762

1.2.1.4	Priemonė. Švietimo Žmogiškųjų išteklių, infrastruktūros modernizavimas ir inovatyvumo skatinimas	21 700
1.2.2.	Uždavinys. Užtikrinti vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų socializacijos bei saviraiškos kokybę ir plėtrą	6 573
1.2.2.1.	Priemonė. Švietimo pagalbos prieinamumo užtikrinimas	1 800
1.2.2.2.	Priemonė. Ugdymo įstaigų pritaikymas vaikams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių	2 050
1.2.2.3.	Priemonė. Neformaliojo suaugusiųjų švietimo prieinamumo didinimas	235
1.2.2.4.	Priemonė. Jaunimo socializacijos ir paslaugų prieinamumo didinimas	220
1.2.2.5.	Priemonė. Jaunimo srities žmogiškųjų išteklių, infrastruktūros modernizavimas ir inovatyvumo skatinimas	2 268
1.3.	Tikslas. Kurti kultūros vertę, saugoti ir puoselėti krašto tradicijas	37 931
1.3.1.	Uždavinys. Stiprinti rajono kultūrinį identitetą ir tolygiai didinti kokybišką kultūrinę raidą	32 672
1.3.1.1.	Priemonė. Kultūros įstaigų ir jų veiklos modernizavimas	11 414
1.3.1.2.	Priemonė. Kultūros ir meno rėmimas bei skatinimas	19 118
1.3.1.3.	Priemonė. Tolygių sąlygų-kultūros paslaugų įvairovei, kokybei ir prieinamumui sudarymas	1 684
1.3.1.4.	Priemonė. Paveldo objektų viešinimo ir racionalios eksploatacijos stiprinimas	456
1.3.2.	Uždavinys. Vystyti kultūrinius, paveldo ir turizmo traukos objektus, jų paslaugų kokybę ir prieinamumą	5 259
1.3.2.1.	Priemonė. Patrauklių turizmo objektų kūrimas	760
1.3.2.2.	Priemonė. Palankios aplinkos turizmo paslaugoms plėtra	3 459
1.3.2.3.	Priemonė. Verslaus turizmo plėtojimas – ekonominis naudingumas rajonui	1 040
II.	PRIORITETAS. GYVENIMO KOKYBĖ	255 397
2.1.	Tikslas. Kurti gyvenamosios aplinkos kokybę	75 615
2.1.1.	Uždavinys. Ugdyti sportišką bendruomenę, skatinti gyventojų fizinį aktyvumą	23 565
2.1.1.1.	Priemonė. Sveikos gyvensenos ir fizinio aktyvumo stiprinimas	3 200
2.1.1.2.	Priemonė. Sportinės veiklos rėmimas	20 365
2.1.2.	Uždavinys. Uždavinys. Skatinti bendruomenių iniciatyvas ir įsitraukimą į savivaldą	7 990
2.1.2.1.	Priemonė. Nevyriausybinių organizacijų ir bendruomenių veiklos skatinimas bei rėmimas	7 540
2.1.2.2.	Priemonė. Gyventojų bendruomenių įsitraukimo į savivaldybės institucijų valdymą stiprinimas	450
2.1.3.	Uždavinys. Diegti darnios teritorijų plėtros rajone planavimą	745
2.1.3.1.	Priemonė. Rajono plėtros pagal teritorijų subalansuotos plėtros principus skatinimas	745
2.1.4.	Uždavinys. Kompleksiškai plėtoti gyvenamąsias vietas	4 910
2.1.4.1.	Priemonė. Aktyvių miestų ir gyvenamųjų vietovių kūrimas	4 730
2.1.4.2.	Priemonė. Sumanaus kaimo sukūrimas	180
2.1.5.	Uždavinys. Sukurti ir įgyvendinti „Rail Baltica“ įtraukos strategiją	2 000
2.1.5.1.	Priemonė. „Rail Baltica“ jungties sprendimų pritaikymas rajono urbanistinei plėtrai	2 000
2.1.6.	Uždavinys. Vystyti susisiekimo infrastruktūrą	31 860
2.1.6.1.	Priemonė. Privažiavimų prie ūkinės veiklos kitų objektų įrengimas	27 360

2.1.6.2	Priemonė. Kelių asfaltavimo, grunto dangos ir kelių infrastruktūros gerinimas susisiekimui užtikrinti	4 500
2.1.7.	Uždavinys. Diegti efektyvias eismo saugumo, nelaimingų atsitikimų ir nusikalstamumo prevencijos priemones	4 545
2.1.7.1.	Priemonė. Gyventojų bei lankytojų saugaus judumo užtikrinimas	3 010
2.1.7.2.	Priemonė. Didesnio gyventojų saugumo kūrimas	1 535
2.2.	Tikslas. Modernizuoti komunalinio ūkio infrastruktūrą ir paslaugų teikimą	131 642
2.2.1.	Uždavinys. Užtikrinti vandentiekio ir nuotekų paslaugų teikimą	108 112
2.2.1.1.	Priemonė. Geriamojo vandens tiekimo paslaugos vartotojams įgyvendinimas	47 080
2.2.1.2.	Priemonė. Nuotekų tvarkymo gerinimas	61 032
2.2.2.	Uždavinys. Modernizuoti šilumos ūkį ir diegti energiją taupančias priemones	23 530
2.2.2.1.	Priemonė. Šilumos tiekimo paslaugos vartotojams įgyvendinimas	17 900
2.2.2.2.	Priemonė. Energijos taupymas priemonių diegimas	5 630
2.3.	Tikslas. Suformuoti socialiai saugią aplinką	12 458
2.3.1.	Uždavinys. Gerinti socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę rajono gyventojams	4 926
2.3.1.1.	Priemonė. Gyventojų poreikius atitinkančių socialinių paslaugų prieinamumo gerinimas	729
2.3.1.2.	Priemonė. Socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra	4 000
2.3.1.3.	Priemonė. Žmoniškųjų išteklių plėtra	197
2.3.2.	Uždavinys. Integruoti socialinę atskirtį patiriančius ir specialiųjų poreikių turinčius asmenis į visavertį gyvenimą	7 532
2.3.2.1.	Priemonė. Socialinės atskirties šeimų ir jos narių integracijos bendruomenėje stiprinimas	4 320
2.3.2.2.	Priemonė. Gyventojų skurdo ir socialinės atskirties mažinimas	3 212
2.4.	Tikslas. Saugoti ir stiprinti gyventojų sveikatą	19 527
2.4.1.	Uždavinys. Užtikrinti kokybiškas ir prieinamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas	16 435
2.4.1.1.	Priemonė. Kokybiškų ir inovatyvių sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo ir sveikatos atsparumo grėsmėms didinimas	14 835
2.4.1.2.	Priemonė. Sveikatos priežiūros įstaigų žmoniškųjų išteklių, materialinės bazės ir infrastruktūros atnaujinimas bei plėtra	1 600
2.4.2.	Uždavinys. Formuoti gyventojų sveikos gyvensenos įgūdžius ir stiprinti jų sveikatą	3 092
2.4.2.1.	Priemonė. Sveikatos išsaugojimo skatinimas ir psichologinio (emocinio) visuomenės atsparumo stiprinimas	2 152
2.4.2.2.	Priemonė. Visuomenės sveikatos išsaugojimas ir stiprinimas	940
2.5.	Tikslas. Siekti ekologiškai švarios aplinkos	16 155
2.5.1.	Uždavinys. Mažinti gamtinės ir gyvenamosios aplinkos užterštumą	15 100
2.5.1.1.	Priemonė. Modernių aplinkosaugos sprendimų priemonių taikymas mažinant poveikį klimato kaitai	4 200
2.5.1.2.	Priemonė. Žiedinės ekonomikos vystymas	10 900
2.5.2.	Uždavinys. Pritaikyti aplinką rekreacijai ir regeneracijai	1 055
2.5.2.1.	Priemonė. Rajono aplinkos rekreacinio patrauklumo kūrimas	695
2.5.2.2.	Priemonė. Kraštovaizdžio gerinimas	360

III.	PRIORITETAS. KONKURENCINGAS ŪKIS	25 918
3.1.	Tikslas. Užtikrinti tolygią ir darnią ekonominę plėtrą	13 396
3.1.1.	Uždavinys. Sudaryti sąlygas konkurencingam žemės ūkiui plėtoti	6 832
3.1.1.1.	Priemonė. Žemės ūkio produkcijos kokybės augimo skatinimas	109
3.1.1.2.	Priemonė. Parama žemės ūkio subjektams siekiant aukštesnės pridėtinės vertės produkcijos perdirbimo	609
3.1.1.3.	Priemonė. Žemės ūkio naudmenų plotų melioracijos plėtra	6 114
3.1.2.	Uždavinys. Remti Žaliosios energijos pritaikymą ūkinei veiklai	6 328
3.1.2.1.	Priemonė. Žaliosios energijos panaudojimo skatinimas	6 200
3.1.2.2.	Priemonė. Žaliosios energijos naudingumo švietėjiška ir rėmimo veikla	128
3.1.3.	Uždavinys. Stiprinti Žaliojo kurso plėtrą	236
3.1.3.1.	Priemonė. Žaliojo ir inovatyvaus žemės ūkio veiklos rėmimas	208
3.1.3.2.	Priemonė. Alternatyvios ir inovatyvios gyvulininkystės, augalininkystės ar žemės ūkio kultūrų produktų gamybos ir perdirbimo skatinimas	24
3.2.	Tikslas. Didinti rajono patrauklumą verslui ir investicijoms	12 522
3.2.1.	Uždavinys. Remti smulkiojo ir vidutinio verslo kūrimąsi bei plėtrą	11 225
3.2.1.1.	Priemonė. Savivaldybės valdomo turto efektyvus tvarkymas ir panaudojimas smulkiojo ir vidutinio verslo plėtrai	8 216
3.2.1.2.	Priemonė. Paslaugų verslo skatinimas	2 144
3.2.1.3.	Priemonė. Rekreacijos, turizmo, paveldosaugos objektų verslumo vystymas	388
3.2.1.4.	Priemonė. Parama smulkiesiems ir vidutiniams ūkio subjektams	477
3.2.2.	Uždavinys. Stiprinti gyventojų verslumą	509
3.2.2.1.	Priemonė. Jaunų žmonių verslumo skatinimo programa	411
3.2.2.2.	Priemonė. Naujų verslų kūrimosi skatinimas	96
3.2.2.3.	Priemonė. Kooperacijos tinklo įtvirtinimas	2
3.2.4.	Uždavinys. Didinti galimybes atvykti, gyventi ir dirbti Panevėžio rajone	788
3.2.4.1.	Priemonė. Naujų nuolatinių gyventojų pritraukimas	438
3.2.4.2.	Priemonė. Gyventojų šeimų didėjimo skatinimas	350

X. PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2023–2030 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO STRUKTŪRA

I PRIORITETAS. AKTYVI IR IŠSILAVINUSI BENDRUOMENĖ

1.1 tikslas. Taikyti efektyvų rajono valdymą.

1.1.1 uždavinys. Efektyvinti Savivaldybės administracijos ir jos įstaigų veiklą.

1.1.2 uždavinys. Gerinti viešųjų paslaugų teikimą ir prieinamumą gyventojams.

1.1.3 uždavinys. Didinti lyčių lygybę ekonominiame ir socialiniame gyvenime.

1.2 tikslas. Sudaryti palankias sąlygas ugdytis visą gyvenimą.

1.2.1 uždavinys. Gerinti ugdymo paslaugų kokybę ir didinti prieinamumą.

1.2.2 uždavinys. Užtikrinti vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų socializacijos bei saviraiškos kokybę ir plėtrą.

1.3 tikslas. Kurti kultūros vertę, saugoti ir puoselėti krašto tradicijas.

1.3.1 uždavinys. Stiprinti rajono kultūrinį identitetą ir tolygiai didinti kokybišką kultūrinę raidą.

1.3.2 uždavinys. Vystyti kultūrinius, paveldo ir turizmo traukos objektus, jų paslaugų kokybę ir prieinamumą.

II PRIORITETAS. GYVENIMO KOKYBĖ

2.1 tikslas. Kurti gyvenamosios aplinkos kokybę.

2.1.1 uždavinys. Ugdyti sportišką bendruomenę, skatinti gyventojų fizinį aktyvumą.

2.1.2 uždavinys. Skatinti bendruomenių iniciatyvas ir įsitraukimą į savivaldą.

2.1.3 uždavinys. Diegti darnios teritorijų plėtros rajone planavimą.

2.1.4 uždavinys. Kompleksiškai plėtoti gyvenamąsias vietas.

2.1.5 uždavinys. Sukurti ir įgyvendinti „Rail Baltica“ įtraukos strategiją.

2.1.6 uždavinys. Vystyti susisiekimo infrastruktūrą.

2.1.7 uždavinys. Diegti efektyvias eismo saugumo, nelaimingų atsitikimų ir nusikalstamumo prevencijos priemones.

2.2 tikslas. Modernizuoti komunalinio ūkio infrastruktūrą ir paslaugų teikimą.

2.2.1 uždavinys. Užtikrinti vandentiekio ir nuotekų paslaugų teikimą.

2.2.2 uždavinys. Modernizuoti šilumos ūkį ir diegti energiją taupančias priemones.

2.3 tikslas. Suformuoti socialiai saugią aplinką.

2.3.1 uždavinys. Gerinti socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę rajono gyventojams.

2.3.2 uždavinys. Integruoti socialinę atskirtį patiriančius ir specialiųjų poreikių turinčius asmenis į visavertį gyvenimą.

2.4 tikslas. Saugoti ir stiprinti gyventojų sveikatą.

2.4.1 uždavinys. Užtikrinti kokybiškas ir prieinamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas.

2.4.2 uždavinys. Formuoti gyventojų sveikos gyvensenos įgūdžius ir stiprinti jų sveikatą.

2.5 tikslas. Siekti ekologiškai švarios aplinkos.

2.5.1 uždavinys. Mažinti gamtinės ir gyvenamosios aplinkos užterštumą.

2.5.2 uždavinys. Pritaikyti aplinką rekreacijai ir regeneracijai.

III PRIORITETAS. KONKURENCINGAS ŪKIS

3.1 tikslas. Užtikrinti tolygią ir darnią ekonominę plėtrą.

3.1.1 uždavinys. Sudaryti sąlygas konkurencingam žemės ūkiui plėtoti.

3.1.2 uždavinys. Remti Žaliosios energijos pritaikymą ūkinei veiklai.

3.1.3 uždavinys. Stiprinti Žaliojo kurso plėtrą.

3.2 tikslas. Didinti rajono patrauklumą verslui ir investicijoms.

3.2.1 uždavinys. Remti smulkiojo ir vidutinio verslo kūrimąsi bei plėtrą.

3.2.2 uždavinys. Stiprinti gyventojų verslumą.

3.2.3 uždavinys. Diegti kooperaciją tarp ūkio subjektų.

3.2.4 uždavinys. Didinti galimybes atvykti, gyventi ir dirbti Panevėžio rajone.

XI. PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2023–2030 METŲ STRATEGINIO PLĖTROS PLANO

PRIEMONIŲ IR VEIKSMŲ ĮGYVENDINIMO RODIKLIŲ PLANAS

Nr.	Tikslai, uždaviniai, priemonės	Matavimo kriterijai ir rekomenduojamos veiklos	Rodiklio vertė 2023-01-01	Rodiklio vertė 2030-12-31	Biudžetas (tūkst. Eur)	Atsakingas padalinys
I PRIORITETAS. AKTYVI IR IŠSILAVINUSI BENDRUOMENĖ						
1.1.	Tikslas. Taikyti efektyvų rajono valdymą	Gyventojų skaičiaus augimas rajone (sk.)	38 640	39 606		Savivaldybė (Personalo administravimo sk.)
1.1.1.	Uždavinys. Efektyvinti Savivaldybės administracijos ir jos įstaigų veiklą	Kvalifikacijos kėlimo renginių dalyvių skaičius (augimas dalyvių sk.)	315	2 646		Savivaldybė (Personalo administravimo sk.)
1.1.1.1.	Tarybos, savivaldybės administracijos ir jos įstaigų veiklos efektyvumo didinimas	Savivaldybės administracijos paslaugų standartų tobulinimas	1	1	20	Personalo administravimo sk.
		Tarybos narių, savivaldybės administracijos ir jos įstaigų darbuotojų bendrųjų gebėjimų kėlimo programos įgyvendinimas (dalyvių sk.)	210	1 764	168	Personalo administravimo sk.
		Tikslinių kompetencijų kėlimo programos įgyvendinimas (dalyvių sk.)	105	882	84	Personalo administravimo sk.
		Savivaldybės užduočių įgyvendinimui projekcinio valdymo modelio diegimas (<i>savivaldybė ir seniūnijos tarnauja gyventojams vadovaudamosi gerojo valdymo principais</i>)	0	1	15	Personalo administravimo sk.
		Administracinių pastatų, patalpų atnaujinimo ir inovatyvaus valdymo diegimas (priemonių ar patalpų sk.)	21	40	220	Ūkio sk., seniūnijos, Statybos ir infrastruktūros sk.
		Tarybos, Savivaldybės administracijos, seniūnijų, Savivaldybės įstaigų komunikacijos strategijos sukūrimas	0	1	10	Kanceliarijos sk.

		Ilgalaikio strateginio planavimo IT modulio įdiegimas (strateginio planavimo e. sistema)	1	1	50	Personalo administravimo sk., Informacinių technologijų sk.
		Informacijos sklaidos ir prieinamumo gyventojams techninės sistemos (<i>infrastruktūros ir paslaugų</i>) sukūrimas ir plėtojimas	1	1	30	Personalo administravimo sk.
		Bendradarbiavimo tarp organizacijų priemonių rengimas ir įgyvendinimas (priemonių sk.)	0	48	400	Investicijų ir užsienio ryšių sk.
		Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (BDAR) reikalavimų įgyvendinimas	1	1	40	Personalo administravimo sk., Informacinių technologijų sk.
Priemonės suma					1 037	
1.1.1.2.	Stiprinti rajono seniūnijas	Gyventojų lojalumo valstybei sąmoningumo skatinimas (priemonių sk.)	0	4	4	Personalo administravimo sk.
		Darbuotojų bendrųjų ir tikslinių kompetencijų tobulinimas (tūkst. Eur)	32	252	220	Personalo administravimo sk., seniūnijos
		Saugios darbo aplinkos kūrimas (objektų sk.)	0	11	2.6	Seniūnijos, Statybų ir infrastruktūros sk.
		Seniūnijų aprūpinimo komunalinių paslaugų teikimo modernia technika priemonės (vnt.)	N. d.	12	240	Seniūnijos
		Seniūnijų tarpusavio dalijimosi komunalinių paslaugų teikimo technika tvarkos aprašo parengimas	0	1	2	Seniūnijos
		Viešųjų erdvių ir viešųjų pastatų estetinių elementų (vaizdo), atspindinčių 12 seniūnijų identitetą, sukūrimas (objektų sk.)	0	12	1 440	Architektūros sk., seniūnijos
		12-os seniūnijų skirtingo identiteto įtvirtinimo priemonių plano parengimas ir įgyvendinimas	0	1	12	Personalo administravimo sk., seniūnijos
Priemonės suma					4 518	
1.1.3.3.	Formuoti Panevėžio rajono savivaldybės įvaizdį	Panevėžio rajono savivaldybės įvaizdžio formavimo strategijos parengimas ir įgyvendinimas	0	1	100	Kanceliarija
		Savivaldybės interneto svetainės modernizavimas	1	1	14	Informacinių technologijų sk., Kanceliarijos sk.
		Savivaldybės teikiamų paslaugų gyventojams ir jų poreikių tyrimo apklausų tvarkos aprašo parengimas ir apklausų įgyvendinimas	0	1	40	Kanceliarijos sk., Personalo administravimo sk.
		Savivaldybės ir jos įstaigų publikacijų viešinimo tvarkos parengimas ir įgyvendinimas	0	1	10	Kanceliarijos sk., Informacinių technologijų sk.

Priemonės suma					164	
1.1.2.	Uždavinys. Gerinti viešųjų paslaugų teikimą ir prieinamumą gyventojams	Gyventojų pasitenkinimas savivaldybės teikiamomis ir užtikrinamomis viešosiomis paslaugomis (pokytis, proc.)	N. d.	5		Savivaldybė (Personalo administravimo sk.)
1.1.2.1.	Elektroninių paslaugų prieinamumo plėtra	Paslaugų teikimo ir tvarkymo savivaldybėje skaitmenizavimo plėtra (priemonių sk.)	42	42	50	Informacinių technologijų sk.
		Gyventojų aptarnavimo Savivaldybėje vieno langelio principo veiklos tobulinimas (e. paslaugų skaičius)	5	10	40	Informacinių technologijų sk.
		Belaidžio interneto ryšio diegimas ir priežiūra rajono viešosiose erdvėse (taškų sk.)	27	29	42	Informacinių technologijų sk.
		Gyventojų gebėjimų naudotis e. paslaugomis prieinamumo plėtra (priemonių sk.)	0	8	16	Bibliotekos, Informacinių technologijų sk.
		Seniūnijų teikiamų paslaugų priartinimo prie gyventojų gyvenamosios vietos plėtra (priemonių sk.)	0	12	600	Seniūnijos
Priemonės suma					748	
1.1.3.	Uždavinys. Didinti lyčių lygybę ekonominiame ir socialiniame gyvenime	Lygių moterų ir vyrų teisių įtvirtinimas Savivaldybės priimanuose teisės aktuose, įgyvendinamose priemonėse, teikiant administracines ar viešąsias paslaugas – lyčių aspekto integravimas į visas vietos valdžios veiklos sritis (situacijos analizių sk. ir stebėseną)	0	4		Savivaldybė (Personalo administravimo sk.)
1.1.3.1.	Lygių galimybių politikos įgyvendinimas	Studija dėl lyčių lygybės būklės rajone pagal Lyčių lygybės indeksą (file:///C:/Users/user/Downloads/MH0213275LTC.pdf)	0	1	15	Personalo administravimo sk.
		Lygių galimybių politikos priežiūros tvarkos aprašo tobulinimas ir įgyvendinimas	0	1	2	Personalo administravimo sk.
		Lygių galimybių ir nediskriminavimo užtikrinimo programos sukūrimas ir įgyvendinimas	0	1	2	Personalo administravimo sk.
		Smurto ir patyčių prevencijos kompleksinės programos parengimas ir įgyvendinimas	0	1	10	Personalo administravimo sk., Socialinės paramos sk.
		Tolerancijos emigrantams (ne iš Lietuvos atvykusiems) švietimo programos rajono gyventojams sukūrimas ir įgyvendinimas	0	1	50	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
Priemonės suma					79	

1.2.	Tikslas. Sudaryti palankias sąlygas ugdytis visą gyvenimą	Mokinių skaičiaus pokytis bendrojo ugdymo mokyklose (mokinių sk.)	2 800	2 700		Savivaldybė (Švietimo, kultūros ir sporto sk.)
1.2.1.	Uždavinys. Gerinti ugdymo paslaugų kokybę ir didinti prieinamumą	Mokinių valstybinių egzaminų rezultatų vidurkis, palyginti su šalies mokinių valstybinių egzaminų rezultatų vidurkiu (pokytis, proc.)	42,64	44,5		Savivaldybė (Švietimo, kultūros ir sporto sk.)
1.2.1.1.	Mokymosi pažangos užtikrinimas	Pagrindinį ir aukštesnį pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis (pokytis, proc.)	21,43	23	50	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Tūkstantmečio mokyklų programos tikslų ir uždavinių Panevėžio rajono mokyklose įgyvendinimas (pokytis, proc.)	0	50	2 500	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Mokinių gabumų skatinimo priemonių tobulinimas (konkursų, olimpiadų, kitų renginių sk.)	65	560	100	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Valstybinių brandos egzaminų rezultatų vidurkis (pokytis, proc.)	42,64	43,5	50	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Pavežėjimo sistemos tobulinimas, įskaitant ir neformaliojo švietimo paslaugas, siekiant užtikrinti mokinių pavežimą (dalis, proc.)	61	80	5 000	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Mokinių kelionių iki ugdymo įstaigų, truncančių iki 30 min., skaičius (pokytis, proc.)	40	80	500	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
Priemonės suma					8 200	
1.2.1.2.	Neformaliojo vaikų švietimo paslaugų plėtra	Neformaliojo švietimo paslaugomis besinaudojantys mokiniai (pokytis, proc.)	81	85	1 200	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		STEAM centro statyba ir įrengimas	0	1	2 000	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		STEAM centro paslaugomis besinaudojantys mokiniai (pokytis, proc.)	10	15	500	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Muzikos mokyklos teikiamų paslaugų įvairovės plėtra (skyrių sk.)	4	6	400	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Pailgintos dienos grupė bendrojo ugdymo mokyklose (grupių sk.)	9	12	120	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Įvairialypio švietimo plėtojimas vykdant visos dienos mokyklų veiklą (dalyvaujančių mokyklų sk.)	0	4	2 000	Švietimo, kultūros ir sporto sk.

Priemonės suma					6 220	
1.2.1.3.	Mokinių karjeros ir konkurencingumo ugdymas	Finansinio raštingumo ir verslumo ugdymo programų stiprinimas (dalyvavusių mokinių skaičiaus pokytis, proc.)	0,1	0,3	250	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Nuoseklios profesinio orientavimo ir karjeros ugdymo tobulinimas ir plėtra, įskaitant gamybinę praktiką nepilnamečiams (asmenų pokytis, proc.)	60	80	400	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		1–12 klasių mokiniai, gavę karjeros konsultantų profesinio orientavimo paslaugas (pokytis, proc.)	80	100	365	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Karjeros specialistų tinklo, įskaitant specialistų etatus, sukūrimas (etatų sk.)	3,1	6	747	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
Priemonės suma					1 762	
1.2.1.4.	Švietimo žmogiškųjų išteklių, infrastruktūros modernizavimas ir inovatyvumo skatinimas	Darbo vietų ir siūlomų sąlygų paketų trūkstamiems švietimo darbuotojams sukūrimas (pokytis, vnt.)	10	2	200	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Pedagogų reikiamos kvalifikacijos ir profesinio prestižo didinimo programos sukūrimas ir įgyvendinimas	0	1	500	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Švietimo įstaigų vadovų asmeninės kompetencijos ir profesinės kvalifikacijos tobulinimo priemonių įgyvendinimas (mokymo dalyvių skaičiaus pokytis, proc.)	80	100	100	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Mokytojų darbo vietų skaitmeninio modernizavimo didinimas (pokytis, proc.)	80	85	200	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Atnaujintų ugdymo turinio programų įgyvendinimas, užtikrinant aukštesnę ugdymo(si) kokybę (pokytis, proc.)	50	100	900	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Ugdymo įstaigų modernizavimo ir (ar) plėtros programos parengimas ir įgyvendinimas	0	1	5 000	Švietimo, kultūros ir sporto sk., Statybos ir infrastruktūros sk.
		Edukacinių erdvių ir laboratorijų įrengimo bei atnaujinimo skatinimas (mokyklų, turinčių standartus atitinkančias gamtos bei technologijų mokslų laboratorijas) (pokytis, proc.)	50	80	3 000	Švietimo, kultūros ir sporto sk., Statybos ir infrastruktūros sk.
		Mokymui skirtų kompiuterių, ne senesnių kaip 4 metai, tenkančių 100 mokinių, skaičius	31	40	200	Švietimo, kultūros ir sporto sk.

		Įrengta inovatyvių ED-TECH priemonių ugdymo įstaigose (dalis, proc.)	1	10	200	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Vaikų užimtumo atostogų metu rėmimas (pokytis, proc.)	30	40	1 400	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Poilsio stovyklų vaikams tinklo, įskaitant poilsio bazes, sukūrimas	0	1	10 000	Švietimo, kultūros ir sporto sk., Statybos ir infrastruktūros sk.
Priemonės suma					21 700	
1.2.2.	Uždavinys. Užtikrinti vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų socializacijos bei saviraiškos kokybę ir plėtrą	Neformaliojo švietimo paslaugų gavėjų skaičius	5 150	5 200		Savivaldybė (Švietimo, kultūros ir sporto sk.)
1.2.2.1.	Švietimo pagalbos prieinamumo užtikrinimas	Švietimo pagalbą teikiančių specialistų skaičius (etatai)	73	90	1 300	Švietimo, kultūros ir sporto sk., Personalo administracijos sk.
		Ilgalaikės specialistų pritraukimo įtrauktajam ugdymui kvalifikacijos tobulinimo programos parengimas ir įgyvendinimas (etatų sk.)	73	90	500	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
Priemonės suma					1 800	
1.2.2.2.	Ugdymo įstaigų pritaikymas vaikams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių	Mokyklų, kuriose įrengta ir pritaikyta saugi aplinka ir erdvės integruotai ugdomiems vaikams ir vaikams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, dalis (pokytis, proc.)	5	100	850	Švietimo, kultūros ir sporto sk., Statybos ir infrastruktūros sk.
		Ikimokyklinio ugdymo įstaigų (darželių) plėtros ir modernizavimo programos parengimas ir įgyvendinimas	0	1	200	Socialinės paramos sk.
		Ugdymo prieinamumo didinimas atskirtį patiriantiems vaikams	0	1	1 000	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
Priemonės suma					2 050	
1.2.2.3.	Neformaliojo suaugusiųjų švietimo prieinamumo didinimas	Trečiojo amžiaus universiteto įsitraukimo į projektinę veiklą skatinimas (priemonių sk.)	100	800	105	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Trečiojo amžiaus universiteto fakultetų ir klausytojų skaičiaus augimas (fakultetų skaičius)	22	22	100	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Neformaliojo suaugusiųjų švietimo tęstinio mokymosi 2022–2024 m. veiksmų plano (su tęstiniais etapais) įgyvendinimas	1	3	30	Švietimo, kultūros ir sporto sk.

Priemonės suma					235	
1.2.2.4.	Jaunimo socializacijos ir paslaugų prieinamumo didinimas	Naujų paslaugų jaunimui sukūrimas, įskaitant jaunimo informavimo ir konsultavimo, mobiliojo darbo su jaunimu, psichinės sveikatos priežiūros ir kitas paslaugas (priemonių sk.)	0	3	50	Jaunimo koordinatore
		Jaunimo užimtumo, ekonominio ir socialinio verslumo ir palankių sąlygų dalyvauti darbo rinkoje užtikrinimas (priemonių sk.)	0	2	100	Švietimo, kultūros ir sporto sk., Jaunimo koordinatore
		Jaunimo bendradarbiavimo su užsienio partneriais rėmimas (priemonių sk.)	1	4	70	Jaunimo koordinatore, Švietimo, kultūros ir sporto sk.
Priemonės suma					220	
1.2.2.5.	Jaunimo srities žmoniškųjų išteklių, infrastruktūros modernizavimas ir inovatyvumo skatinimas	Atvirųjų jaunimo centrų ir atvirųjų jaunimo erdvių kūrimas ir priežiūra (priemonių sk.)	1	3	1 200	Jaunimo koordinatore, Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Atvirąjį ir mobilųjį darbą dirbančių darbuotojų skaičius (etatų sk.)	2	6	853	Jaunimo koordinatore, Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Metodinės ir informacinės pagalbos teikimo atviriesiems jaunimo centrams ir erdvėms darbuotojų kvalifikacijos kėlimo ciklų sukūrimas (priemonių sk.)	0	2	15	Jaunimo koordinatore, Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Jaunuolių prieinamumo naudotis neformaliojo ugdymu ir kitomis užimtumo veiklomis, įskaitant pavėžėjimo sistema, plėtra	0	1	200	Jaunimo koordinatore
Priemonės suma					2 268	
1.3.	Tikslas. Kurti kultūros vertę, saugoti ir puoselėti krašto tradicijas	Rajono kultūros renginiai (sk.)	1 500	13 200		Savivaldybė (Švietimo, kultūros ir sporto sk.)
1.3.1.	Uždavinys. Stiprinti rajono kultūrinį identitetą ir tolygiai didinti kokybišką kultūrinę raidą	Investicijos, skirtos kultūros įstaigų modernizavimui ir aprūpinimui veiklos priemonėmis (pokytis, proc.)	0	50		Savivaldybė (Švietimo, kultūros ir sporto sk.)
1.3.1.1.	Kultūros įstaigų ir jų veiklos modernizavimas	Daugiafunkčių erdvių gyvenvietėse pritaikymo kultūrai aprašo sukūrimas	0	1	4	Švietimo, kultūros ir sporto sk.

		Kultūros srities komunikacijos strategijos sukūrimas	0	1	10	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Muziejų tinklo, įskaitant muziejų, turintį juridinio asmens statusą, sukūrimas	0	1	400	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Kultūros įstaigų modernizavimas ir infrastruktūros plėtra bei aprūpinimas šiuolaikinėmis veiklos priemonėmis (įskaitant instrumentus, garso įrangą, ekologišką transportą, kita) (pokytis, proc.)	50	80	10 000	Švietimo, kultūros ir sporto sk., Finansų sk.
		Bibliotekų tinklo ir jų infrastruktūros modernizavimas, įskaitant knygomatų įrengimą (priemonių sk.)	3	36	800	Švietimo, kultūros ir sporto sk., Biblioteka
		Netradicinių erdvių pritaikymas kultūros ir meno, amatų ir liaudies kūrybai bei rezultatams –kūriniams (priemonių sk.)	0	16	200	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
Priemonės suma					11 414	
1.3.1.2.	Kultūros ir meno rėmimas bei skatinimas	Kultūros ir meno iniciatyvų, kultūrinių projektų rajone rėmimas (priemonių sk.)	20	300	4 000	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Kultūrinių veiklų, bendradarbiaujant su užsienio partneriais, rėmimas (veiklų sk.)	2	16	1 000	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Kultūros savanorystės veiklų strategijos (plano) sukūrimas	0	1	10	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Tarpinstitucinio profesionalių meno kūrėjų, atlikėjų ir meno mėgėjų bendradarbiavimo plėtra (projektų, rezidencijų, stipendijų sk.)	8	144	6 000	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Mėgėjų meno kolektyvai, įskaitant jų studijas, būrelius, klubus, kita (pokytis sk.)	196	215	1 500	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Reguliarių tradicinių etninių ir kalendorinių švenčių, papročių ir gyvensenos kultūros skatinimas bei organizavimas (renginių sk.)	800	7 000	5 000	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Naujos ar atnaujintos parodos ir ekspozicijos (pokyčio sk.)	50	200	1 000	Švietimo, kultūros ir sporto sk., Biblioteka
		Dalyvavimas tarptautiniuose kultūros renginiuose užsienio šalyse (renginių sk.)	6	100	600	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Panevėžio kraštą reprezentuojančių renginių, įskaitant tradicinius festivalius, gyvasias meno galerijas, sąrašo ir finansavimo tvarkos aprašo parengimas	0	1	4	Švietimo, kultūros ir sporto sk., Biblioteka
		Meno kolektyvų ir kūrėjų finansinio rėmimo už kultūrinės veiklos pasiekimus tvarkos aprašo sukūrimas	0	1	4	Švietimo, kultūros ir sporto sk., Finansų sk.

			Priemonės suma		19 118	
1.3.1.3.	Sudaryti tolygias sąlygas kultūros paslaugų įvairovei, kokybei ir prieinamumui	Gyventojų savarankiško kultūros pažinimo ir patyrimo įpročių ugdymo programos parengimas	0	1	4	Švietimo, kultūros ir sporto sk., Biblioteka
		Kultūros bendradarbiavimo projektų iniciacijos su šalies savivaldybėmis ir užsienio savivaldomis-dvyniais partneriais (projektų sk.)	2	32	400	Švietimo, kultūros ir sporto sk., Biblioteka
		Kultūros darbuotojų skatinimo ir patrauklių darbo sąlygų sukūrimas (priemonių sk.)	10	50	500	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Kultūros įstaigų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo ar tobulinimosi programos sukūrimas ir įgyvendinimas	0	1	280	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Edukacinių programų kultūros įstaigose plėtra (programų sk.)	400	3 500	500	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
Priemonės suma					1 684	
1.3.1.4.	Paveldo objektų viešinimo ir racionalios eksploatacijos stiprinimas	Nematerialiojo kultūros paveldo vertybių testinumo, sklaidos ir perimamumo užtikrinimas (įskaitant vertybių sąvado rengimą, informacijos skaitmenizavimą, kitą) (priemonių sk.)	3	50	200	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Kultūros paveldo saugojimo, tvarkymo ir tyrimo veiklų rėmimas (objektų sk.)	1	8	160	Vyriausiasis specialistas ¹ , Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Aukštaitijos etninio identiteto išraiškos formų paieškos skatinimas (renginių sk.)	1	11	80	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Dvarų ir jų rekreacinių erdvių vystymo skatinimas (priemonių sk.)	0	8	16	Vyriausiasis specialistas ¹ , Švietimo, kultūros ir sporto sk.
Priemonės suma					456	
1.3.2.	Uždavinys. Vystyti kultūrinius, paveldo ir turizmo traukos objektus, jų paslaugų kokybę ir prieinamumą	Investicijos, skirtos kultūrinių, paveldo ir turizmo traukos objektų plėtrai (pokytis proc.)	0	30		Savivaldybė (Švietimo, kultūros ir sporto sk.)
1.3.2.1.	Kurti patrauklius turizmo objektus	Kultūros paveldo objektų pritaikymas išplėtotam turizmui (objektų sk.)	7	14	35	Vyriausiasis specialistas ¹ , Architektūros sk.
		Lankytinų objektų rajone skaitmeninės pateikties ir viešinimo sistemos IT platformoje sukūrimas	0	1	15	Jaunimo koordinatorius, Informacinių technologijų sk.

		Poilsio, laisvalaikio erdvės sukūrimas su kompleksine sveikatingumo sistema: dviračių takai, žaidimų aikštelės, treniruoklių bazė, kita	1	5	600	Jaunimo koordinatorius, Statybos ir infrastruktūros sk.
		Panevėžio krašto turistinio maršruto ar kelio iniciatyvų atnaujinimas (sk.)	0	2	10	Jaunimo koordinatorius
		Rajono miestelių, gyvenviečių ir kitų traukos bei lankytinų vietų turistinių maršrutų ar kelių atnaujinimas (objektų sk.)	0	2	100	Statybos ir infrastruktūros sk., Jaunimo koordinatorius
Priemonės suma					760	
1.3.2.2.	Palanki aplinka turizmo paslaugoms plėtoti	Turizmo objektų infrastruktūros vystymo, teikiant inovatyvias ir kokybiškas paslaugas visiems lankytojams, programos parengimas	0	1	4	Jaunimo koordinatorius, Statybos ir infrastruktūros sk.
		Turistų ir lankytojų registro sistemos tobulinimas	0	1	40	Jaunimo koordinatorius
		Turizmo plėtros ir kompleksinės rinkodaros užsienio turizmo rinkose galimybių studijos parengimas	0	1	15	Jaunimo koordinatorius
		Kultūros, gamtos paveldo ir darnaus turizmo puoselėjimas Krekenavos seniūnijoje	0	1	3 200	Vyriausiasis specialistas ¹ , Statybos ir infrastruktūros sk.
		Infrastruktūros, pritaikytos autotransporto priemonėmis atvykstantiems turistams, sukūrimas (objektų sk.)	1	4	200	Statybos ir infrastruktūros sk., Jaunimo koordinatorius
Priemonės suma					3 459	
1.3.2.3.	Verslaus turizmo plėtojimas – ekonominis naudingumas rajonui	Aerodromų įveiklinimo daugiafunkcėms reikmėms (mokymo, sporto, turizmo, pramogų, renginių, transporto) skatinimas (priemonių sk.)	0	3	30	Jaunimo koordinatorius, Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Poilsiaviečių sukūrimo skatinimas (objektų sk.)	0	24	500	Seniūnijos, Statybos ir infrastruktūros sk.
		Viešųjų higienos paslaugų (WC) sistemos sukūrimas ir įrengimas (objektų sk.)	0	12	500	Seniūnijos, Statybos ir infrastruktūros sk.
		Privataus apgyvendinimo sektoriaus veiklos skatinimo programos parengimas	0	1	10	Jaunimo koordinatorius
Priemonės suma					1 040	

Nr.	Tikslai, uždaviniai, priemonės	Matavimo kriterijai ir rekomenduojamos veiklos	Rodiklio vertė 2022-12-31	Rodiklio vertė 2030-12-31	Biudžetas (tūkst. Eur)	Atsakingas padalinys
II PRIORITETAS. GYVENIMO KOKYBĖ						
2.1.	Tikslas. Kurti gyvenamosios aplinkos kokybę	Teigiama rajono gyventojų migracija (atvykusių ir išvykusių santykio pokytis)	1,2:1	1,5:1		Savivaldybė (Personalo administravimo sk.)
2.1.1.	Uždavinys. Ugdyti sportišką bendruomenę, skatinti gyventojų fizinį aktyvumą	Gyventojai, dalyvaujantys sporto renginiuose (pokytis, proc.)	12	30		Savivaldybė (Švietimo, kultūros ir sporto sk.)
2.1.1.1.	Sveikos gyvensenos ir fizinio aktyvumo stiprinimas	Aktyvaus laisvalaikio teritorijų infrastruktūros įrengimas, palaikymas ir teikiamų paslaugų plėtra (priemonių sk.)	15	45	2 400	Švietimo, kultūros ir sporto sk., seniūnijos
		Gyventojai, dalyvaujantys fizinio aktyvumo programose ir renginiuose (pokytis, proc.)	12	20	500	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Gebėjimo išmokti plaukti visiems rajono vaikams užtikrinimo programos įgyvendinimas (pokytis, proc.)	10	100	100	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Sveikos gyvensenos klubo steigimas	0	1	200	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
Priemonės suma					3 200	
2.1.1.2.	Sportinės veiklos rėmimas	Rajono sporto strategijos parengimas	0	1	15	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Ugdymo įstaigų sporto ir laisvalaikio materialinės bazės ir infrastruktūros atnaujinimas (pokytis, proc.)	35	90	10 000	Švietimo, kultūros ir sporto sk., Statybos ir infrastruktūros sk.
		Daugiafunkcio sporto ir laisvalaikio centro sukūrimas	0	1	10 000	Švietimo, kultūros ir sporto sk., Statybos ir infrastruktūros sk.
		Techninio sporto rėmimas (veiklų sk.)	1	3	350	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
Priemonės suma					20 365	
2.1.2.	Uždavinys.	Gyventojų pasitikėjimas nevyriausybinėmis organizacijomis (pokytis, proc.)	N. d.	5		Savivaldybė (Personalo administravimo sk.)

	Skatinti bendruomenių iniciatyvas ir įsitraukimą į savivaldą					
2.1.2.1.	Nevyriausybinių organizacijų ir bendruomenių veiklos skatinimas ir rėmimas	Bendruomenių ir NVO vykdyti projektai, kuriems suteikta konsultacinė ir finansinė pagalba (sk.)	0	480	160	Investicijų ir užsienio ryšių sk.
		Nevyriausybinėms ir bendruomeninėms organizacijoms palankios infrastruktūros plėtra, atnaujinimas ir pritaikymas (objektų sk.)	0	60	1 200	Investicijų ir užsienio ryšių sk., Statybos ir infrastruktūros sk., seniūnijos
		Rajono bendruomenių iniciatyvų įgyvendinimo finansavimas (priemonių sk.)	0	320	200	Investicijų ir užsienio ryšių sk.
		Iniciatyvų perduoti bendruomenėms ir NVO teikti savivaldybės viešąsias paslaugas skatinimas (priemonių sk.)	3	8	5 000	Socialinės paramos sk., Investicijų ir užsienio ryšių sk.
		Bendruomenių ir NVO gebėjimų ugdymas teikti gyventojams iš savivaldybės perduotas viešąsias paslaugas (priemonių sk.)	1	8	80	Socialinės paramos sk.
		Jaunimo įsitraukimo į kaimo bendruomenių veiklą bei iniciatyvas skatinimas ir rėmimas (priemonių sk.)	0	4	20	Jaunimo koordinatore
		Bendruomenių ir NVO nacionalinių ir tarptautinių projektų bendrasis finansavimas (Eur)	0	80	80	Investicijų ir užsienio ryšių sk.
		Vietos veiklos grupių veiklos strategijų rengimas ir įgyvendinimas (strategijų sk.)	0	2	800	Investicijų ir užsienio ryšių sk., Finansų sk.
Priemonės suma					7 540	
2.1.2.2.	Gyventojų bendruomenių įsitraukimo į savivaldybės institucijų valdymą stiprinimas	Įgyvendinti projektai pagal dalyvaujamojo biudžeto modelį (sk.)	0	40	320	Investicijų ir užsienio ryšių sk.
		Seniūnaičių institucijos stiprinimas Savivaldybės valdyme (priemonių sk.)	0	4	10	Juridinis sk.
		Savanorystės skatinimo švietėjiškos programos parengimas ir įgyvendinimas	0	1	20	Jaunimo koordinadorius
		Seniūnijų atstovų reguliarių susitikimų su bendruomenėmis ir gyventojais organizavimas (susitikimų sk.)	0	192	100	Seniūnijos
Priemonės suma					450	
2.1.3.	Uždavinys.	Savivaldybės projektų finansavimas vienam rajono gyventojui (pokyti, proc.)	0	30		Savivaldybė (Investicijų ir užsienio ryšių sk.)

	Diegti darnios teritorijų plėtros rajone planavimą					
2.1.3.1.	Skatinti rajono plėtrą pagal teritorijų subalansuotos plėtros principus	Regiono savivaldybių tarpusavio mokymosi, bendradarbiavimo, keitimosi gerosiomis praktikomis, projektais ir žiniomis, plėtojimas (renginių sk.)	0	4	15	Investicijų ir užsienio ryšių sk., visi padaliniai
		Miestų, gyvenviečių ir kaimo vietovių sąveikos, partnerystės ir bendro finansavimo projektų skatinimas ir rėmimas (priemonių sk.)	0	12	120	Investicijų ir užsienio ryšių sk.
		Savivaldybės darbuotojų įgūdžių rinkti, tvarkyti, analizuoti stebėsenos statistinius duomenis stiprinimas (<i>stebėti rajono plėtros pažangą</i>) (priemonių sk.)	0	10	10	Investicijų ir užsienio ryšių sk., Informacinių technologijų sk.
		Savivaldybės regioninių projektų kartu su kitomis regiono savivaldybėmis įgyvendinimas (vnt.)	0	6	600	Investicijų ir užsienio ryšių sk.
Priemonės suma					745	
2.1.4.	Uždavinys. Kompleksiškai plėtoti gyvenamąsias vietas	Gyventojų palankus (teigiamas) įvertinimas, pagal Gyvenimo kokybės lygio kriterijus (pokytis, proc.)	N. d.	10		Savivaldybė (Architektūros sk.)
2.1.4.1.	Aktyvių miestų ² ir gyvenamųjų vietovių kūrimas*	Savivaldybės teritorijų bendrojo plano keitimas	0	1	70	Architektūros sk.
		Miestų ir gyvenviečių urbanizavimo ir infrastruktūros modernizavimo planų ar projektų parengimas (sk.)	0	8	80	Architektūros sk.
		Siekiamo rajone Gyvenimo kokybės lygio (standartų) ir jo įgyvendinimo priemonių plano sukūrimas	0	1	30	Personalo administravimo sk. (Darbo grupė)
		Modernios viešojo apšvietimo infrastruktūros įrengimas visuose miesteliuose ir gyvenvietėse (eurai)	50	400	400	Statybos ir infrastruktūros sk.
		Saugios kelių infrastruktūros, įskaitant asfaltavimą, įrengimas visuose miesteliuose ir gyvenvietėse (eurai)	500	4 000	4 000	Statybos ir infrastruktūros sk.
		Nesutvarkytų (probleminių) laisvų žemės sklypų ar teritorijų miestuose, miesteliuose, gyvenvietėse, kaimuose suformavimas teritoriniam planavimui (sk.)	0	48	150	Seniūnijos, Architektūros sk.
Priemonės suma					4 730	
2.1.4.2.	Kurti sumanųjį kaimą	Priemonės, skatinančios bendruomenės dalyvauti Sumanių kaimų programoje (priemonių sk.)	0	5	100	Seniūnijos, Investicijų ir užsienio ryšių sk.

		Kaimų teritorijų tvarkybos planų parengimas ir įgyvendinimas (teritorijų formavimas, riboženkliai, plotų priskyrimas, kita) (sk.)	10	80	80	Architektūros sk.
Priemonės suma					180	
2.1.5.	Uždavinys. Sukurti ir įgyvendinti „Rail Baltica“ įtraukos strategiją	„Rail Baltica“ stoties Gustonyse įkūrimas	0	1		Savivaldybė (Architektūros sk.)
2.1.5.1.	„Rail Baltica“ jungties sprendimų pritaikymas rajono urbanistinei plėtrai	„Rail Baltica“ jungties sprendimų naudingumo rajono urbanistinei plėtrai studijos parengimas ir diskusijų (forumų) ciklo įgyvendinimas (priemonių sk.)	0	8	160	Architektūros sk., Statybos ir infrastruktūros sk., Ekonomikos ir turto valdymo sk., Investicijų ir užsienio ryšių sk., Juridinis sk.
		„Rail Baltica“ techninių sprendinių įgyvendinimo palaikymas (priemonių sk.)	0	8	1 600	
		„Rail Baltica“ žemės ir turto nuosavybės teisinių sprendinių įgyvendinimo palaikymas (priemonių sk.)	0	16	160	
		„Rail Baltica“ stoties Gustonyse projekto įgyvendinimo viešinimo aktyvavimas (priemonių sk.)	0	3	80	
Priemonės suma					2 000	
2.1.6.	Uždavinys. Vystyti susisiekimo infrastruktūrą	Naujai įrengtų ar modernizuotų kelių ilgis (km)	7	80		Savivaldybė (Statybos ir infrastruktūros sk.)
2.1.6.1.	Privažiavimų prie ūkinės veiklos ir kitų objektų įrengimas	Vietinės reikšmės viešųjų kelių ir gatvių modernizavimas (km)	7	80	24 000	Statybos ir infrastruktūros sk.
		Žemės ūkio žaliavos ar pirminės produkcijos pakrovimo aikštelių įrengimas (sk.)	1	8	160	Statybos ir infrastruktūros sk., Žemės ūkio sk.
		Savivaldybės ir ūkio subjektų bendros veiklos rėmimo priemonės, vykdančios privažiavimų (kelio) prie privačių ūkinės veiklos objektų įrengimą (priemonių sk.)	1	8	3 200	Statybos ir infrastruktūros sk.
Priemonės suma					27 360	
2.1.6.2.	Kelių asfaltavimo, grunto dangos ir kelių infrastruktūros gerinimas susisiekimui užtikrinti	Viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės skatinimas vietinių kelių priežiūrai, panaudojant ūkininkų ir kaimo verslo subjektų turimą techniką ir išteklius (sutarčių sk.)	5	20	500	Statybos ir infrastruktūros sk.
		Rajono vietinių tiltų remontas ir priežiūra (objektų sk.)	0	16	4 000	Statybos ir infrastruktūros sk., Žemės ūkio sk.
Priemonės suma					4 500	

2.1.7.	Uždavinys. Diegti efektyvias eismo saugumo, nelaimingų atsitikimų ir nusikalstamumo prevencijos priemones	Kaimo vietovių gyventojų saugumo jausena (tyrimo pokytis proc.)	0	10		Savivaldybė (Investicijų ir užsienio ryšių sk.)
2.1.7.1.	Gyventojų bei lankytojų saugaus judumo užtikrinimas	Viešojo transporto sistemos tobulinimas (stotelių, autobusų parko, traukinių, tvarkaraščių dermė) (projektų sk.)	0	1	500	Ekonomikos ir turto valdymo sk., Statybos ir infrastruktūros sk.
		Taikomosios infrastruktūros e. transporto įkrovimo tinklo mieste ir miesteliuose kūrimas (įkrovimo vietų sk.)	3	15	500	Statybos ir infrastruktūros sk., Architektūros sk.
		Naudojimosi ekologiškais transporto priemonėmis gyventojų skatinimas (priemonių sk.)	1	4	10	Statybos ir infrastruktūros sk., Architektūros sk.
		Kompleksinių eismo saugumo gerinimo priemonių pagal tarptautinius standartus (įskaitant kelio įrenginių, didinančių pėsčiųjų saugumą gyvenvietėse), kūrimas (priemonių sk.)	2	10	500	Statybos ir infrastruktūros sk., Architektūros sk.
		Pėsčiųjų ir dviračių takų vystymo rajone specialiojo plano įgyvendinimas (km)	2	8	1 500	Statybos ir infrastruktūros sk., Architektūros sk.
Priemonės suma					3 010	
2.1.7.2.	Didesnio gyventojų saugumo kūrimas	Gyventojų pasitenkinimo pagal Darnaus vystymosi aplinkos būklės rodiklius monitoringo sistemos įdiegimas (apklausų sk.)	0	1	45	Seniūnijos, Statybos ir infrastruktūros sk.
		Smurto artimoje aplinkoje ir savižudybių prevencijos priemonių plano ir stebėsenos sistemos sukūrimas	0	2	40	Socialinės paramos sk., Pedagoginė psichologinė tarnyba
		Saugaus rajono sistemos kūrimas ir plėtra – modernių vaizdo stebėjimo kamerų tinklas	0	12	600	Seniūnijos, Statybos ir infrastruktūros sk.
		Privačių objektų panaudojimo viešosioms erdvėms apšviesti skatinimas ir kompensavimas (priemonių sk.)	0	24	120	Statybos ir infrastruktūros sk.
		Nelaimingų atsitikimų prevencijos programos ugdymo įstaigose sukūrimas ir įgyvendinimas	0	1	20	Švietimo, kultūros ir sporto sk., Jaunimo koordinatorius
		Saugios kaimynystės ir saugaus susižinojimo programos plėtra (priemonių sk.)	0	50	200	Seniūnijos
		Priešgaisrinės materialinės bazės (įrangos ir transporto priemonių) atnaujinimas (priemonių sk.)	0	4	240	Finansų sk.

		Asbesto šalinimo nuo privačių statinių paramos programos įgyvendinimo skatinimas ir rėmimas, siekiant užbaigti iki 2030 m. (Eur)	30	240	240	Architektūros sk., seniūnijos
		Saugios elgsenos, įskaitant saugaus eismo, švietimo programų sukūrimas ir įgyvendinimas bendruomenėse (priemonių sk.)	0	16	30	Seniūnijos
Priemonės suma					1 535	
2.2.	Tikslas. Modernizuoti komunalinio ūkio infrastruktūrą ir paslaugų teikimą	Rajono 12 seniūnijų vartotojams tiekiamo geriamojo vandens kokybės rodiklių atitiktis Geriamo vandens saugos ir kokybės reikalavimams (santykis)	1:1	1:1		Savivaldybė (Statybos ir infrastruktūros sk.)
2.2.1.	Uždavinys. Užtikrinti vandentiekio ir nuotekų paslaugų teikimą	Prie centralizuotų vandentieklių ir buitinių nuotekų tinklų prisijungusių namų ūkių aglomeracijose skaičius (pokytis, proc.)	50/45	98/98		Savivaldybė (Statybos ir infrastruktūros sk.)
2.2.1.1.	Geriamojo vandens tiekimo paslaugos vartotojams įgyvendinimas	Naujai prie centralizuotų vandentiekio tinklų prisijungę namų ūkiai (sk.)	20	100	500	Statybos ir infrastruktūros sk.
		Vandentiekio tinklų plėtra (km)	2	15	45 000	Statybos ir infrastruktūros sk.
		Įrengti ir (ar) rekonstruoti vandentiekio vandenvalos ir nugeležinimo įrenginiai (sk.)	2	10	1 500	Statybos ir infrastruktūros sk.
		Parengti ir patvirtinti vandenviečių teritorijų apsaugos zonų specialieji planai (sk.)	0	40	80	Statybos ir infrastruktūros sk., Architektūros sk.
Priemonės suma					47 080	
2.2.1.2.	Nuotekų tvarkymo gerinimas	Naujai prie centralizuotų buitinių nuotekų tinklų prisijungę namų ūkiai (sk.)	20	300	500	Statybos ir infrastruktūros sk.
		Buitinių nuotekų tinklų plėtra (km)	2	15	50 000	Statybos ir infrastruktūros sk.
		Įrengti ir (ar) rekonstruoti buitinių nuotekų valymo įrenginiai (sk.)	2	6	10 000	Statybos ir infrastruktūros sk.
		Individualių nuotekų valymo įrenginių įsigijimo rėmimas (priemonių sk.)	40	300	500	Statybos ir infrastruktūros sk.
		Lietaus nuotekų tinklų būklės tyrimas (įvertinimas)	1	1	20	Statybos ir infrastruktūros sk.

		Specialiojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo plano parengimas ir įgyvendinimas	0	1	12	Architektūros sk., Statybos ir infrastruktūros sk.
Priemonės suma					61 032	
2.2.2.	Uždavinys. Modernizuoti šilumos ūkį ir diegti energiją taupančias priemones	Viešieji pastatai, kuriuose įrengtos atsinaujinančius energijos išteklius naudojančios sistemos (pokytis, sk.)	3	16		Savivaldybė (Statybos ir infrastruktūros sk.)
2.2.2.1.	Šilumos tiekimo paslaugos vartotojams įgyvendinimas	Šilumos ūkio centralizuotų paslaugų plėtra viešojo sektoriaus pastatams aptarnauti (paslaugų sk.)	1	8	8 000	Statybos ir infrastruktūros sk.
		Katilinių modernizavimas ar miestelių šilumos ūkių kompleksinis pertvarkymas (objektų sk.)	2	16	4 800	Statybos ir infrastruktūros sk.
		Šilumos trasų atnaujinimas (km)	0,5	4	5 000	Statybos ir infrastruktūros sk.
		Atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo individualiuose namų ūkiuose skatinimas (priemonių sk.)	1	1	100	Statybos ir infrastruktūros sk.
Priemonės suma					17 900	
2.2.2.2.	Energijos taupymo priemonių diegimas	Energijos taupymo priemonių diegimas savivaldybės valdomuose pastatuose (objektų sk.)	1	8	400	Statybos ir infrastruktūros sk.
		Energijos taupymo priemonių diegimo daugiabučiuose namuose skatinimas (priemonių sk.)	1	4	100	Statybos ir infrastruktūros sk.
		Daugiabučių namų renovacijos skatinimas (priemonių sk.)	1	4	100	Statybos ir infrastruktūros sk.
		Viešųjų pastatų energetinio efektyvumo didinimo projektų įgyvendinimas (pokytis proc.)	10	50	5 000	Statybos ir infrastruktūros sk.
		Panevėžio rajono savivaldybės šilumos ūkio specialiojo plano atnaujinimas ir įgyvendinimas	0	1	30	Architektūros sk., Statybos ir infrastruktūros sk.
Priemonės suma					5 630	
2.3.	Tikslas. Suformuoti socialiai saugią aplinką	Savivaldybės biudžeto išlaidos socialinėms paslaugoms, tenkančios vienam gyventojui (pokytis proc.)	5	10		Savivaldybė (Socialinės paramos sk.)
2.3.1.	Uždavinys.	Rajono gyventojų, gaunančių socialines paslaugas, skaičius (pokytis, sk.)	350	400		Savivaldybė (Socialinės paramos sk.)

	Gerinti socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę rajono gyventojams					
2.3.1.1.	Pagerinti gyventojų poreikius atitinkančių socialinių paslaugų prieinamumą	Socialinių paslaugų tiekėjų registro atnaujinimas	1	1	1	Socialinės paramos sk.
		Nevyriausybinių organizacijų, dirbančių socialinės atskirties mažinimo ir socialinių paslaugų teikimo srityje, veiklos skatinimas (priemonių sk.)	3	7	25	Socialinės paramos sk.
		Atvirų socialinių dienų renginių ciklo sukūrimas ir įgyvendinimas (priemonių sk.)	8	10	8	Socialinės paramos sk.
		Teikiamų akredituotų socialinių paslaugų kokybės ir jos matavimo kriterijų įvertinimas (paslaugų gavėjų sk.)	220	250	10	Socialinės paramos sk.
		Socialinės ir profesinės neįgaliųjų reabilitacijos priemonių plėtra (dalyvaujančių asmenų sk.)	120	450	640	Socialinės paramos sk.
		Krizių įveikos paslaugų stiprinimas (suteiktų paslaugų sk.)	8	14	45	Socialinės paramos sk.
Priemonės suma					729	
2.3.1.2.	Socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra	Savarankiško gyvenimo namų, grupinio gyvenimo namų ir apsaugoto būsto paslaugų sukūrimas ir įgyvendinimas (objektų sk.)	1	7	200	Socialinės paramos sk., Statybų sk., Ekonomikos sk.
		Biudžetinių ir viešųjų įstaigų infrastruktūros pritaikymas specialiųjų poreikių turintiems asmenims (pokytis, proc.)	5	50	1 000	Statybos ir infrastruktūros sk.
		Viešosios paskirties objektų ir aplinkos pritaikymas neįgaliesiems (pokytis, proc.)	20	80	100	Statybos ir infrastruktūros sk.
		Socialinių dirbtuvių sukūrimas ir veiklos stiprinimas (dalyvaujančių asmenų sk.)	15	15	200	Socialinės paramos sk., Statybos ir infrastruktūros sk.
		Socialinių paslaugų įstaigų senyvo amžiaus asmenims infrastruktūros plėtra (objektų sk.)	2	2	1 000	Socialinės paramos sk., Statybos ir infrastruktūros sk.
		Socialinio būsto plėtra, įskaitant statybą	0	1	1 500	Statybos ir infrastruktūros sk., Ekonomikos skyrius
Priemonės suma					4 000	
2.3.1.3.	Žmogiškųjų išteklių plėtra	Socialines paslaugas teikiančių darbuotojų ar fizinių asmenų profesinių kompetencijų didinimas (pokytis, proc.)	40	100	50	Socialinės paramos sk., Personalo administravimo sk.
		Globėjų sistemos gerinimo priemonių stiprinimas (priemonių sk.)	84	160	17	Socialinės paramos sk., Socialinių paslaugų centras

		Integralios pagalbos namuose kompleksinių paslaugų teikimo plėtra (priemonių sk.)	28	50	50	Socialinės paramos sk., Socialinių paslaugų centras
		Sociokultūrinių kompetencijų kėlimo ir patirties mainų programos sukūrimas ir įgyvendinimas (priemonių sk.)	0	8	80	Socialinės paramos sk.
Priemonės suma					197	
2.3.2.	Uždavinys. Integruoti socialinę atskirtį patiriančius ir specialiųjų poreikių turinčius asmenis į visavertį gyvenimą	Socialinę atskirtį patiriančių ir specialiųjų poreikių turinčių asmenų integravimas (pokytis, proc.)	5	10		Savivaldybė (Socialinės paramos sk.)
2.3.2.1.	Socialinės atskirties šeimų ir jos narių integracijos bendruomenėje stiprinimas	Kompleksinės pagalbos paslaugų šeimoms ir vaikams, patiriantiems socialinę riziką, teikimas (dalyvaujančių asmenų skaičiaus nuo visų gyventojų santykio pokytis)	1,2:1	1,05:1	3 400	Socialinės paramos sk.
		Vaikų dienos centrų tinklo plėtra (gaunančių paslaugas vaikų skaičius nuo visų rajono vaikų, pokytis, proc.)	1,9	2,2	760	Socialinės paramos sk.
		Socialinę atskirtį patiriančių darbingo amžiaus gyventojų ir neįgaliųjų įtraukimas į darbo rinką (nuo visų identifikuotų asmenų, pokytis, proc.)	0	15	160	Socialinės paramos sk.
Priemonės suma					4 320	
2.3.2.2.	Gyventojų skurdo ir socialinės atskirties mažinimas	Socialiai remtinų asmenų registro atnaujinimas	1	1	8	Socialinės paramos sk., Informacinių technologijų sk.
		Paramos teikimo sunkiai gyvenančioms šeimoms, senyvo amžiaus ir neįgaliems asmenims, gyventojams ligos, netekties, krizių ir kitais nenumatytais atvejais tvarkos aprašo tobulinimas ir plėtra	1	1	4	Socialinės paramos sk.
		Suteikta parama gyventojams ligos, netekties, krizių ir kitais nenumatytais atvejais (pokytis, proc.)	1,8	1,8	3 200	Socialinės paramos sk.
Priemonės suma					3 212	
2.4.	Tikslas. Saugoti ir stiprinti gyventojų sveikatą	Rajono sergančių asmenų ligotumas (sergančių asmenų skaičius, tenkantis 1 000 gyventojų) (santykinis pokytis)	0,9/1,0	0,85/1,0		Savivaldybė (Savivaldybės gydytojas)
2.4.1.	Uždavinys.	Rajono gyventojų, gaunančių sveikatos priežiūros paslaugas, skaičius (pokytis, proc.)	80	85		Savivaldybė (Savivaldybės gydytojas)

	Užtikrinti kokybiškas ir prieinamas asmens sveikatos priežiūros paslaugas					
2.4.1.1.	Didinti kokybiškų ir inovatyvių sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą ir sveikatos atsparumą grėsmėms	Pacientų (klientų) pasitenkinimo sveikatos priežiūros paslaugomis susižinojimo sistemos sukūrimas	0	1	15	Savivaldybės gydytojas
		Sveikatos priežiūros paslaugų gyventojams užtikrinti IT sistemos tobulinimas, įskaitant poliklinikos pacientų srautų valdymo modernizavimą	0	1	40	Savivaldybės gydytojas, Informacinių technologijų sk.
		Bendruomenės sveikatos centro kūrimas	0	1	1 600	Savivaldybės gydytojas
		Gydytojų specialistų teikiamų ambulatorinių paslaugų plėtros plano parengimas ir įgyvendinimas, įskaitant nuotoline vizualines konsultacijas	0	1	50	Savivaldybės gydytojas
		Antrinio lygio ambulatorinių paslaugų plėtra ir prieinamumo gerinimas (paslaugų sk.)	38 000	304 000	9 380	Savivaldybės gydytojas
		Kompleksinių paslaugų, užtikrinančių sveikatos priežiūros paslaugas dienos centruose, plėtra (centrų sk.)	0	1	200	Savivaldybės gydytojas
		Mobiliosios odontologijos klinikos sukūrimas, įskaitant transportą, įrangą, medžiagas ir personalą	0	1	350	Savivaldybės gydytoja
		Ambulatorinių paslaugų slaugos namuose stiprinimas (pokytis, proc.)	30	80	3 200	Savivaldybės gydytojas
Priemonės suma					14 835	
2.4.1.2.	Sveikatos priežiūros įstaigų žmogiškųjų išteklių, materialinės bazės ir infrastruktūros atnaujinimas bei plėtra	Darbo vietų ir siūlomų sąlygų paketų reikiamiems medicinos specialistams sudarymas	0	10	100	Savivaldybės gydytojas
		Sveikatos priežiūros specialistų komunikacijos su gyventojais kvalifikacijos kėlimo programos sukūrimas (priemonių sk.)	0	10	300	Savivaldybės gydytojas
		Pirminės sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių įstaigų infrastruktūros ir transporto logistikos gerinimo plano sukūrimas („Suteik arba nuvežk“)	0	2	200	Savivaldybės gydytojas
		Sveikatos priežiūros įstaigų aprūpinimas modernia medicinine įranga, įskaitant autotransportą (priemonių sk.)	0	4	400	Savivaldybės gydytojas
		Kompiuterinės ir programinės įrangos atnaujinimo sveikatos priežiūros įstaigose programos parengimas ir įgyvendinimas (atnaujinimų sk.)	0	50	300	Savivaldybės gydytojas

		Visuomenės sveikatos biuro veiklos plėtra ir infrastruktūros gerinimas	0	1	300	Savivaldybės gydytojas
Priemonės suma					1 600	
2.4.2.	Uždavinys. Formuoti gyventojų sveikos gyvensenos įgūdžius ir stiprinti jų sveikatą	Gyventojų mirtingumo dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu (palyginti su Lietuvos vidurkiu) (santykio pokytis)	1,05:1	0,9:1		Savivaldybė (Savivaldybės gydytojas)
2.4.2.1.	Sveikatos išsaugojimo skatinimas ir psichologinio (emocinio) visuomenės atsparumo stiprinimas	Tikslinės populiacijos (gyventojų) dalyvavimas atrankinės patikros programose, pvz., mamografijos dėl krūties, vėžio gimdos kaklelio piktybinių navikų, prostatos, storosios žarnos vėžio ir širdies ir kraujagyslių ligų (pokytis, proc.)	50	80	1 192	Savivaldybės gydytojas
		Ambulatorinių sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo gerinimo tuberkulioze sergantiems asmenims priemonių plano parengimas ir įgyvendinimas	0	1	40	Savivaldybės gydytojas
		Visuomenės psichikos sveikatos paslaugų prieinamumo ir kompleksinės pagalbos plėtra (etatai sk.)	0	1	240	Savivaldybės gydytojas
		Gyventojų, dalyvaujančių visuomenės sveikatos programose, susijusiose su psichikos sveikata, įgyvendinimas (nuo visų gyventojų) pokytis, proc.)	3	10	10	Savivaldybės gydytojas
		Užkrečiamųjų ir infekcinių ligų paplitimo prevencijos programos sukūrimas	0	1	100	Savivaldybės gydytojas
		Vaikų dantų silantavimo paslaugų plėtra (pokytis, proc.)	50	80	70	Savivaldybės gydytojas
		Sveikos gyvensenos, sveikatinimosi programos sukūrimas ir įdiegimas rajono Savivaldybės administracijoje ir jos įstaigose	0	1	500	Savivaldybės gydytojas, Švietimo, kultūros ir sporto sk.
Priemonės suma					2 152	
2.4.2.2.	Visuomenės sveikatos išsaugojimas ir stiprinimas	Naujų jaunimo sveikatos stiprinimo paslaugų plėtra (psichinės sveikatos priežiūros specialistai atviruosiuose jaunimo centruose, erdvėse) (psichologų etatai)	0	1	240	Savivaldybės gydytojas
		Naujų sveiko senėjimo paslaugų plėtra (priemonių sk.)	0	1	100	Savivaldybės gydytojas
		Gyventojų žalingų įpročių indikavimo ir prevencijos programos parengimas ir įgyvendinimas	0	1	100	Savivaldybės gydytojas
		Skatinti ir remti trumpąsias vietinių žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandines, siekiant užtikrinti ekologiškų	740	1 500	500	Švietimo, kultūros ir sporto sk.

		ir didelės biologinės vertės produktų tiekimą mokinių maitinimui (mokinių sk.)				
Priemonės suma					940	
2.5.	Tikslas. Siekti ekologiškai švarios aplinkos	Rajono aplinkos monitoringo rodiklių visumos teigiamas pokytis (proc.)	N. d	10		Savivaldybė (Architektūros sk.)
2.5.1.	Uždavinys. Mažinti gamtinės ir gyvenamosios aplinkos užterštumą	I aplinkos orą iš mobiliųjų taršos šaltinių išmetamų teršalų kiekio mažėjimas (vnt.)	N. d.	600		Savivaldybė (Architektūros sk.)
2.5.1.1.	Modernių aplinkosaugos sprendimų priemonių taikymas mažinant poveikį klimato kaitai	Aplinkosaugos ir aplinkos tvarkymo projektų parengimas ir įgyvendinimas (sk.)	0	4	3 000	Architektūros sk.
		Aplinkos monitoringo programos sukūrimas ir įgyvendinimas	0	1	400	Architektūros sk.
		Taršos mažinimas sutvarkant užterštas teritorijas (Eur)	40	800	800	Architektūros sk.
Priemonės suma					4 200	
2.5.1.2.	Žiedinės ekonomikos vystymas	Antrinio daiktų panaudojimo ir daiktų dalijimosi tarp gyventojų sistemos sukūrimas	0	1	1 300	Seniūnijos, Architektūros sk.
		I sąvartyną šalinamų atliekų kiekio mažinimas (pokytis, proc.)	20	70	7 500	Architektūros sk.
		Bešeimininkų atliekų sutvarkymas (Eur)	60	600	1 900	Architektūros sk.
		Maisto atliekų centralizuoto surinkimo sistemos plėtra (konteineriai, vnt.)	0	700	200	Architektūros sk.
Priemonės suma					10 900	
2.5.2.	Uždavinys. Pritaikyti aplinką rekreacijai ir regeneracijai	Suformuoti rekreaciniai plotai rajone (pokytis, ha)	16	52		Savivaldybė (Architektūros sk.)
2.5.2.1.	Kurti rajono aplinkos rekreacinį patrauklumą	Panevėžio rajono žaliosios strategijos sukūrimas	0	1	15	Architektūros sk.
		Mikroparkų, estetinių gojų ir želdinių plotų plėtros visose gyvenvietėse, nenaudojamose žemėse ir gruntinėse pakelėse plano parengimas ir įgyvendinimas (techninių projektų sk.)	1	8	80	Architektūros sk.
		Vandens telkinių kraštovaizdžio tvarkybos priemonės, įskaitant vandens poilsio infrastruktūrą (sk.)	0	4	160	Architektūros sk.

		Privačių namų estetinio atnaujinimo programos parengimas ir įgyvendinimas („Dažykime kartu“)	0	1	360	Architektūros sk., Statybos ir infrastruktūros sk.
Priemonės suma					695	
2.5.2.2.	Kraštovaizdžio gerinimas	Bendradarbiaujant su Valstybinių miškų urėdijos Panevėžio regioninio padalinio medelynu, gyventojų ar savanorių rajono žaliosios urbanizacijos talkų ar iniciatyvų rengimas (sk.)	2	16	80	Architektūros sk., Jaunimo koordinorius
		Žaliosios urbanizacijos iniciatyvų rėmimas atkuriamose (renatūralizuotose) teritorijose (Eur)	0	200	200	Architektūros sk.
Priemonės suma					360	

Nr.	Tikslai, uždaviniai, priemonės	Matavimo kriterijai ir rekomenduojamos veiklos	Rodiklio vertė 2023-01-01	Rodiklio vertė 2030-12-31	Biudžetas (tūkst. Eur)	Atsakingas padalinys
III PRIORITETAS. KONKURENCINGAS ŪKIS						
3.1.	Tikslas. Užtikrinti tolygią ir darnią ekonominę plėtrą	Darbo vietų augimas rajone (pokytis, proc.)	0	8		Savivaldybė (Ekonomikos ir turto valdymo sk.)
3.1.1.	Uždavinys. Sudaryti sąlygas konkurencingam žemės ūkiui plėtoti	Naujai įrengtų ar renovuotų melioracijos įrenginių ilgis (km)	300	1 000		Savivaldybė (Žemės ūkio sk.)
3.1.1.1.	Žemės ūkio produkcijos kokybės augimo skatinimas	Grūdinių kultūrų derlingumas (t/ha)	3,8	3,9	96	Žemės ūkio sk.
		Skatinimo priemonės, konsoliduojant žemės ūkio veiklą (priemonių sk.)	0	8	8	Žemės ūkio sk.
		Skatinti ūkių dalyvavimą rizikos valdymo fondų veikloje (įskaitant motyvavimo sistemos sukūrimą drausti pasėlius nuo nepalankių klimato reiškinių, ekstremalių situacijų, gyvūnų ligų sukeltų padarinių) (priemonių sk.).	97	150	1	Žemės ūkio sk.

		Informacijos viešinimo priemonės apie žemės ūkio subjektų didesnės pridėtinės vertės ir bioekonomikos plėtros vystymą (<i>švietimo programos, konferencijos, seminarai ir pažintiniai vizitai</i>) (priemonių sk.)	0	10	1	Žemės ūkio sk.
		Efektyviausiai veikiančio ūkio rinkimai ar premijavimas (<i>keturios ūkio kategorijos: natūrinis, smulkus, vidutinis ir stambus</i>) (priemonių sk.)	0	28	3	Žemės ūkio sk.
Priemonės suma					109	
3.1.1.2.	Parama žemės ūkio subjektams, siekiant aukštesnės pridėtinės vertės produkcijos perdirbimo	Konsultavimo veiklos stiprinimas, teikiant konsultacijas plėtojant žemės ūkio verslus ir rengiant bei įgyvendinant ES projektus (sk.)	0	20	1	Žemės ūkio sk.
		Tvaraus žemės plotų naudojimo užtikrinimas savivaldybės administracinėmis priemonėmis, siekiant mažinti apleistų ir nederbamų žemių plotus (priemonių sk.)	0	8	600	Žemės ūkio sk., seniūnijos
		Skatinti mišriųjų ūkių, gebančių generuoti įvairią pajamų struktūrą, kūrimąsi ir modernizavimą, įskaitant parodomųjų ūkių steigimą ar plėtojimą (priemonių sk.)	0	8	8	Žemės ūkio sk.
Priemonės suma					609	
3.1.1.3.	Žemės ūkio naudmenų plotų melioracijos plėtra	Rekonstruota melioracijos statinių (<i>taikant prioritetą inovatyvioms technologijoms, įskaitant mažesnio maisto medžiagų išsiplovimo į paviršinius ar gruntinius vandenį</i>) (kiekis km)	200	900	5 600	Žemės ūkio sk.
		Avarinių gedimų šalinimo, siekiant atkurti melioracijos įrenginius rajone, priemonės (prašymų sk.)	20	100	490	Žemės ūkio sk.
		Vykdyti švietėjiškąją veiklą, skatinant tausojamąjį ūkininkavimą ir žemdirbystę, laikantis gerosios ūkininkavimo praktikos taisyklių (renginių sk.)	0	8	8	Žemės ūkio sk.
		Vykdyti švietėjišką veiklą apie melioracijos įrenginių priežiūrą privačia nuosavybės teise valdomuose žemės plotuose (priemonių sk.)	0	8	8	Žemės ūkio sk.
		Skatinti ir remti geriausiai melioracijos įrenginius prižiūrinčius žemės ūkio veiklos subjektus (priemonių sk.)	0	8	8	Žemės ūkio sk.

			Priemonės suma		6 114	
3.1.2.	Uždavinys. Remti Žaliosios energijos pritaikymą ūkinei veiklai	Investicijų į Žaliosios energijos ilgalaikį materialųjį turtą augimas (pokytis, proc.)	48	50		Savivaldybė (Statybos ir infrastruktūros sk.)
3.1.2.1.	Žaliosios energijos panaudojimo skatinimas	Atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų plano iki 2030 m. įgyvendinimas (priemonių sk.)	10	100	3 500	Statybos ir infrastruktūros sk.
		Savivaldybei priklausančių pastatų panaudojimas elektros energijos gamybai (sk.)	2	10	500	Statybos ir infrastruktūros sk.
		Savivaldybės netaršių transporto priemonių įsigijimas (automobilių sk.)	0	12	800	Ekonomikos ir turto valdymo sk., Statybos ir infrastruktūros sk.
		Biomasės panaudojimo energijos gamybai skatinimo priemonių parengimas ir įgyvendinimas (sk.)	1	5	500	Statybos ir infrastruktūros sk.
		Mažųjų modernių pralaidžių hidroįrenginių panaudojimo energijos gamybai įdiegimo skatinimas (priemonių sk.)	0	10	100	Statybos ir infrastruktūros sk.
		Vėjo jėgainių plėtros skatinimo priemonių parengimas ir įgyvendinimas (priemonių sk.)	0	400	800	Statybos ir infrastruktūros sk.
Priemonės suma					6 200	
3.1.2.2.	Žaliosios energijos naudingumo švietėjiška ir rėmimo veikla	Vykdyti žaliosios energijos panaudojimo viešąją švietėjišką veiklą (<i>įskaitant mokymus, pažintines keliones į praktikos vietas, parodas, kita</i>) (priemonių sk.)	0	4	8	Personalo administravimo sk., Architektūros sk.
		Energijos sunaudojimo, įskaitant žaliosios energijos, stebėjimo sistemos sukūrimas	0	1	40	Statybos ir infrastruktūros sk., Architektūros sk.
		Viešinimo veikla gyventojams, siekiant didesnio netaršių transporto priemonių skaičiaus augimo (<i>apie e. automobilių įsigijimo subsidijas, įkrovimo aikštelėse, lengvatas, kita</i>) (priemonių sk.)	0	8	16	Architektūros sk., sk., Kanceliarija
		Rengti priemonės, skatinančias naudoti beatliekius atsinaujinančius išteklius energijos gamybai (<i>iš gyvulinės ir augalinės produkcijos, antrinių žemės ūkio žaliavų</i>) (sk.)	0	2	2	Žemės ūkio sk., Architektūros sk.
		Skatinti aukštesnės pridėtinės vertės bioproduktų žaliavų (<i>bioplastikų, bioproduktų, biokuro, biodujų ir kt.</i>) gamybą, perdirbimą ir naudojimą (priemonių sk.)	0	2	2	Žemės ūkio sk., Architektūros sk.

		Rengti Žaliosios energijos naudingumo ir paramos schemas (<i>forumų ciklai kartu su mokslininkais, specialistais ir gerosios praktikos taikytojais iš mūsų šalies ir iš užsienio</i>) (priemonių sk.)	0	3	60	Personalo administravimo sk., Ekonomikos ir turto valdymo sk.
Priemonės suma					128	
3.1.3.	Uždavinys. Stiprinti Žaliojo kurso plėtrą	Naujai įkurta alternatyvių žemės ūkio veiklai verslų (pokytis, proc.)	0	2		Savivaldybė (Žemės ūkio sk.)
3.1.3.1.	Žaliojo ir inovatyvaus žemės ūkio veiklos rėmimas	Vietinių ūkių ir rajono vartotojų bendros veiklos paramos programos („Savi produktai – saviems gyventojams“) įgyvendinimas (priemonių sk.)	0	12	200	Žemės ūkio sk., seniūnijos
		Skatinti modernizuoti ir pertvarkyti žemės ūkius, diegiant išmaniąsias technologijas ir tvarų ūkininkavimą (priemonių sk.)	0	8	8	Žemės ūkio sk.
		Deklaruotas žemės ūkio naudmenų ir kitas plotas pagal priemonę „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ (ha)	6 154	7 000	0	Žemės ūkio sk.
		Ploto, kuriame taikoma tausaus ūkininkavimo praktika, augimas (<i>ekologinis ūkininkavimas, sertifikuotas išskirtinės maisto kokybės</i>) (ha)	5 416	7 000	0	Žemės ūkio sk.
Priemonės suma					208	
3.1.3.2.	Alternatyvios ir inovatyvios gyvulininkystės, augalininkystės ar žemės ūkio kultūrų produktų gamybos ir perdirbimo skatinimas	Naujų inovatyvių gyvulininkystės, augalininkystės ar žemės ūkio veiklų skatinimas (priemonių sk.)	0	8	8	Žemės ūkio sk.
		Žemės ūkio stambių gyvūnų auginimo ir perdirbimo į produkciją veiklų skatinimas (priemonių sk.)	0	8	8	Žemės ūkio sk.
		Natūrinės ir alternatyvios gyvulininkystės skatinimas (<i>sliekai, alpakos, sraigės, vabzdžiai, Angoros ožkos, kita</i>) (priemonių sk.)	0	8	8	Žemės ūkio sk.
Priemonės suma					24	
3.2.	Tikslas. Didinti rajono patrauklumą verslui ir investicijoms	Užimtų gyventojų skaičius (pokytis, sk.)	16 600	18 000		Savivaldybė (Ekonomikos ir turto valdymo sk.)

3.2.1.	Uždavinys. Remti smulkiojo ir vidutinio verslo kūrimąsi bei plėtrą	Veikiančių smulkiųjų ir vidutinių įmonių skaičius (pokytis, sk.)	864	980		Savivaldybė (Ekonomikos ir turto valdymo sk.)
3.2.1.1.	Savivaldybės valdomo turto efektyvus tvarkymas ir panaudojimas smulkiojo ir vidutinio verslo plėtrai	Nenaudojamų pastatų ir jų žemės sklypų inventORIZACIJA, sąrašų sudarymas ir jų viešinimas (objektų sk.)	1	8	8	Ekonomikos ir turto valdymo sk., Architektūros sk.
		Nenaudojamų pastatų ir apleistų teritorijų sutvarkymas (objektų sk.)	0	12	6 200	Seniūnijos
		NT vystymo informacinio žemėlapių tobulinimas	0	1	8	Architektūros sk., Ekonomikos ir turto valdymo sk.
		Viešųjų pastatų modernizavimas ir (ar) įveiklinimas (objektų sk.)	1	8	2 000	Statybos ir infrastruktūros sk., Ekonomikos ir turto valdymo sk.
Priemonės suma					8 216	
3.2.1.2.	Paslaugų verslo skatinimas	Įgyvendinta SVV paramos priemonių (sk.)	11	88	320	Ekonomikos ir turto valdymo sk.
		Interneto svetainėje informacijos apie verslo rėmimo priemones ir paramos dydžius skelbimas ir atnaujinimas (priemonių sk.)	1	8	16	Ekonomikos ir turto valdymo sk.
		Rengti skatinimo priemones vietinį verslą teikti mobiliąsias paslaugas, elektroninę prekybą, kitą išplėtotos vartotojų paklausos patenkinimą (sk.)	1	16	8	Ekonomikos ir turto valdymo sk.
		Bendradarbiystės erdvės sukūrimas	0	1	1 800	Ekonomikos ir turto valdymo sk., Investicijų ir užsienio ryšių sk.
Priemonės suma					2 144	
3.2.1.3.	Rekreacijos, turizmo, paveldosaugos objektų verslumo vystymas	Paveldo objektų tvarkyba ir pritaikymas turizmo ar rekreacijos verslo paslaugoms (objektų sk.)	0	8	80	Vyriausiasis specialistas ¹ , Jaunimo koordinadorius
		Kaimo vietovių turizmo išteklių viešinimo plano (programos) atnaujinimas	0	1	8	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Remti kaimo bendruomenių ir tradicinių amatų centrų edukacijų ir užimtumo programų veiklą (priemonių sk.)	0	240	240	Švietimo, kultūros ir sporto sk.

		Bendradarbiaujant su kitomis savivaldybėmis, vystyti Nevėžio regiono turizmo kelią	0	1	60	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
Priemonės suma					388	
3.2.1.4.	Parama smulkiesiems ir vidutiniams ūkio subjektams	Finansinės paramos priemonės, stiprinančios smulkiųjų ir vidutinių ūkių gyvybingumą rinkoje (sk.)	10	80	320	Žemės ūkio sk., Ekonomikos ir turto valdymo sk.
		Remti verslininkų ir ūkininkų dalyvavimą parodose (rėmimų sk.)	5	64	152	Žemės ūkio sk., Ekonomikos ir turto valdymo sk.
		Skatinti vietinio maisto gamybą ir pardavimą vietos rinkoje (<i>nedidelėse parduotuvėse, turgeliuose, prekybos tinkluose naudojant inovatyvias priemones „perku prekę iš savo regiono“, e. kuponų sistemą, kitą) (priemonių sk.)</i>	0	5	5	Žemės ūkio sk., Seniūnijos
Priemonės suma					477	
3.2.2.	Uždavinys. Stiprinti gyventojų verslumą	Investicinių priemonių, skatinančių jaunimą sukurti verslą, vertė eurai (pokytis, proc.)	5	10		Savivaldybė (Jaunimo koordinatorius)
3.2.2.1.	Jaunų žmonių verslumo skatinimo programa	Jaunimo verslumo ir integracijos į darbo rinką skatinimas (naujų darbo vietų ir iniciatyvų sk.)	0	240	80	Jaunimo koordinatorius
		Kaimo rėmimo fondo lėšų panaudojimas (pokytis, proc.)	80	100	80	Žemės ūkio sk.
		Smulkiojo ir vidutinio privataus bei viešojo sektoriaus partnerystės projekto įgyvendinimas	0	1	50	Ekonomikos ir turto valdymo sk.
		Jaunųjų ūkininkų skatinimo priemonės (sk.)	0	8	1	Žemės ūkio sk.
		Jaunimo verslumo skatinimo paslaugų paketo sukūrimas (<i>nemokamos vietos mugėse, pagalba įgyvendinant verslo ir kitus projektus, veiklos subsidijos ir pan.) (paketų sk.)</i>	0	3	40	Jaunimo koordinatorius, Ekonomikos ir turto valdymo sk.
		Verslo įmonių, ūkių, priimančių dirbti nepilnamečius, skatinimo programa	1	2	160	Jaunimo koordinatorius
Priemonės suma					411	
3.2.2.2.	Naujų verslų kūrimosi skatinimas	Įregistruoti ūkio subjektai metų pradžioje (sk.)	800	950	00	Ekonomikos ir turto valdymo sk.
		Verslo rėmimo paketų, konsultacijų ir mokymų ciklų naujai stiegiamoms smulkioms ir vidutinėms įmonėms, rengimas (priemonių sk.)	1	8	16	Ekonomikos ir turto valdymo sk.

		Rajono verslo atstovų, Savivaldybės ir Profesinio mokymo centro bendradarbiavimo programos parengimas ir įgyvendinimas	0	1	80	Jaunimo koordinadorius, Švietimo, kultūros ir sporto sk.
Priemonės suma					96	
3.2.2.3.	Kooperacijos tinklo įtvirtinimas	Skatinti ūkininkų kooperaciją, parduodant užaugintą produkciją ir įsigyjant reikiamas priemones (priemonių sk.)	0	8	1	Žemės ūkio sk.
		Skatinti formuoti trumpas žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandines ir maisto sistemas, teikiant pirmenybę ekologiškų, didelės biologinės vertės produktų įsigijimo ilgalaikėms sutartims (priemonių sk.)	0	8	1	Žemės ūkio sk.
Priemonės suma					2	
3.2.4.	Uždavinys. Didinti galimybes atvykti, gyventi ir dirbti Panevėžio rajone	Nuolatiniai gyventojai rajone (pokytis sk.)	38 640	39 606		Savivaldybė (Personalo administravimo sk.)
3.2.4.1.	Naujų nuolatinių gyventojų pritraukimas	Informacinio paketo apie galimybes įsikurti, gyventi, dirbti ir plėtoti verslą Panevėžio rajone parengimas ir viešinimas	0	1	10	Kanceliarija
		Tikslinės paramos grįžusiesiems emigrantams paslaugų sistemos tobulinimas	1	1	20	Ekonomikos ir turto valdymo sk.
		Skatinti jaunųjų ūkininkų įsikūrimą (priemonių sk.)	0	8	8	Žemės ūkio sk., Jaunimo koordinadorius
		Diegti organizacines ir edukacines priemones – šiuolaikiniam jaunimui patrauklius verslo modelius – „mokymosi darant“ projektus, edukacines veiklas ir išvykas (priemonių sk.)	1	3	80	Jaunimo koordinadorius, Švietimo, kultūros ir sporto sk.
		Sukurti ir įgyvendinti priemones, skatinančias studijas baigusius jaunuolius dirbti kaimo vietovėse (priemonių sk.)	0	16	320	Švietimo, kultūros ir sporto sk.
Priemonės suma					438	
3.2.4.2.	Gyventojų šeimų didėjimo skatinimas	Pirmoko krepšelis rajono gyventojams (vaikų sk.)	0	265	100	Socialinės paramos sk.

